

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

PRIPOROČILA

Svet

2014/C 247/01	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Belgije za stabilnost za leto 2014	1
2014/C 247/02	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Bolgarije za leto 2014	7
2014/C 247/03	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Češke republike za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Češke republike za leto 2014	12
2014/C 247/04	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Danske za leto 2014	17
2014/C 247/05	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Nemčije za stabilnost za leto 2014	20
2014/C 247/06	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Estonije za stabilnost za leto 2014	25
2014/C 247/07	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Irske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Irske za stabilnost za leto 2014	29

2014/C 247/08	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform za Španijo za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Španije za stabilnost za leto 2014	35
2014/C 247/09	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Francije za stabilnost za leto 2014	42
2014/C 247/10	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Hrvaške za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2014	50
2014/C 247/11	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Italije za stabilnost za leto 2014	57
2014/C 247/12	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Latvije za stabilnost za leto 2014	63
2014/C 247/13	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Litve za leto 2014	67
2014/C 247/14	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Luksemburga za stabilnost za leto 2014	72
2014/C 247/15	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2014	77
2014/C 247/16	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za leto 2014	83
2014/C 247/17	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Nizozemske za stabilnost za leto 2014	88
2014/C 247/18	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Avstrije za stabilnost za leto 2014	92
2014/C 247/19	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Poljske za leto 2014	97
2014/C 247/20	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Portugalske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Portugalske za stabilnost za leto 2014	102
2014/C 247/21	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Romunije za leto 2014	109
2014/C 247/22	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za leto 2014	115

2014/C 247/23	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Slovaške za stabilnost za leto 2014	122
2014/C 247/24	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za leto 2014	127
2014/C 247/25	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2014	132
2014/C 247/26	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2014 ...	136
2014/C 247/27	Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2014 o izvajanju širših smernic ekonomskih politik držav članic, katerih valuta je euro	141

II *Sporočila*

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Svet

2014/C 247/28	Obrazložitev – Spremni dokument k priporočilom Sveta državam članicam v okviru evropskega semestra 2014	144

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 8. julija 2014

v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Belgije za stabilnost za leto 2014

(2014/C 247/01)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju ekonomskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Belgije za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Belgije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Belgijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Belgijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Belgiji še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Še naprej je treba zlasti pozorno spremljati razvoj zunanje konkurenčnosti blaga, saj bi nadaljnje slabšanje ogrozilo makroekonomsko stabilnost.
- (8) Belgija je 30. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je, da se do leta 2016 doseže strukturno uravnotežen proračun, leto pozneje pa srednjeročni cilj. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni cilj v višini 0,75 % BDP, ki odraža cilje Pakta za stabilnost in rast, vendar se uresničitev tega cilja preloži na leto 2017, kar je eno leto več, kot določa lanski program za stabilnost. Načrtovan letni napredek pri doseganju srednjeročnega cilja je v skladu s prilagoditvami, zahtevanimi v Paktu za stabilnost in rast. V skladu s programom za stabilnost je referenčna vrednost za odhodke v programskem obdobju na splošno dosežena. Javni dolg je nad referenčno vrednostjo iz Pogodbe v višini 60 % BDP, in sicer znaša 101,5 % BDP za leto 2013, pričakuje pa se, da se bo leta 2017 v skladu s programom za stabilnost postopno zmanjšal na približno 93 % BDP. Cilji programa za stabilnost so v glavnem v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost in ga je pripravila neodvisna institucija (Zvezni urad za načrtovanje), je verjeten. Napovedi za rast so podobne pomladanski napovedi Komisije iz leta 2014. Fiskalne smernice pa še niso podprte z ukrepi. Napoved Komisije kaže, da leta 2104 ni bilo strukturnega izboljšanja, in na podlagi običajne predpostavke, da v politiki ne bo prišlo do sprememb, navaja strukturno poslabšanje za leto 2015. To ogroža doseganje ciljev in bi lahko vodilo do bistvenih odstopanj od prilagoditev na srednjeročni cilj v obdobju 2014–2015. Poleg tega napoved Komisije navaja, da Belgija ne bo izvršila pravila

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 5.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

o zadolževanju za leto 2014 in 2015. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije ter v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Belgija leta 2013 močno zmanjšala svoj javnofinanci primanjkljaj, in sicer pod 3 % BDP, vendar od leta 2014 obstaja tveganje znatnega odstopanja od zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast.

- (10) Belgija je pokazala velik napredek, saj je uvedla več ureditev za strukturno usklajevanje. Sporazum o sodelovanju glede fiskalnega usklajevanja, ki je bil zaključen konec leta 2013, uvaja pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu (določeno v skladu s srednjeročnim ciljem) na državni ravni, kakor je določeno s fiskalnim paktom. Formalizira tudi že opredeljeno usklajevalno prakso s (i) potrditvijo vloge medinstitucionalnega „posvetovalnega odbora“ v postopku in (ii) okrepitevijo svetovalne vloge Visokega sveta za finance. V primeru znatnih odstopanj od dogovorjenih ciljev pa z uvedbo jasnega korektivnega mehanizma predvideva krepitev nadzorne vloge Visokega sveta. Možno je, da bodo potrebne dodatne ureditve, da bodo cilji postali zavezujoči od konca leta 2014 dalje.
- (11) Čeprav je Belgija nedavno uspela obvladati povečanje deleža javnega dolga, ima visok javni dolg, ki znaša 101,5 % BDP, ter znatne prihodnje obveznosti iz pokojninskega sklada. Če bo treba le-te pokriti in hkrati ohraniti visok življenjski standard, je treba gibanje prihodnjih proračunskih stroškov omejiti ter povečati stopnjo delovne aktivnosti in zaposlenosti, hkrati pa izboljšati mednarodno konkurenčnost. Belgija se na vseh teh področjih srečuje z velikimi izzivi. Čeprav je Belgija sprejela prave ukrepe, katerih učinki bodo vidni šele v prihodnjih letih, bodo potrebni bolj ambiciozni ukrepi, in sicer toliko bolj, ker reforme zadevajo tudi trgovinske partnerje.
- (12) Splošna raven obdavčitve v Belgiji je ena izmed najvišjih v Uniji, delo je močno davčno obremenjeno, kar povzroča enega največjih davčnih primežev v Uniji. Številne posebnosti iz davčnega sistema so škodljive za okolje, kot na primer davčna olajšava za službena vozila. Sprejeti so bili nekateri ciljni ukrepi za zmanjšanje stroškov dela za posamezne skupine ter zmanjšanje razlik med bruto in neto plačami na dnu plačilne lestvice. Vendar ni bil opravljen noben večji prenos davčne obremenitve na davčne osnove, ki manj ogrožajo rast. Razpravlja se o celostni davčni reformi, ki bi omogočila lažje doseganje vzdržnosti javnih financ, podprla konkurenčnost in rast zaposlovanja ter zaščitila okolje. Takšna celostna davčna reforma bi morala zajemati prenos davčne obremenitve z dela, poenostaviti davčni sistem, povečati učinkovitost sistema DDV, razširiti davčne osnove, zmanjšati davčne odhodke, odpraviti zakonodajne vrzeli in postopoma ukiniti subvencije, ki škodujejo okolju.
- (13) Belgija se srečuje z izredno velikim predvidenim vplivom staranja, pri čemer bodo predvideni stroški zaradi staranja, zlasti za pokojnine in dolgotrajno oskrbo, v obdobju med 2010 in 2060 narasli za več kot 8 % BDP. Nedavno začeta reforma sistema socialne varnosti za starejše bo pozitivno vplivala na njihovo zaposlovanje. Vendar si je treba glede na velikost izziva še naprej prizadevati, da se doseže vzdržnost javnih financ. Pri prizadevanjih je treba upoštevati potrebo po ohranitvi primernosti sistemov socialne varnosti za starejše. Potrebni so ukrepi, ki bodo povezali upokojitveno starost z razvojem pričakovane življenjske dobe, zmanjšali vrzel med zakonsko določeno in dejansko upokojitveno starostjo ter izboljšali stroškovno učinkovitost javne porabe za dolgotrajno oskrbo.
- (14) Belgija se srečuje s kronično neizkoriščenostjo delovne sile. Stopnja delovne aktivnosti in zaposlenosti je pod povprečjem EU in stagnira, medtem ko dolgoročna brezposelnost, izražena kot odstotek skupnega števila brezposelnih, ostaja visoka. V večini primerov močan davčni primež in sistem socialnih prejemkov ustvarjata številne pasti brezposelnosti in neaktivnosti za večino kategorij delavcev. Čeprav so bili sprejeti ukrepi za zmanjšanje pasti brezposelnosti za delavce z nizkimi plačami, se je ta past povečala za večino drugih kategorij, močno prisotne pa ostajajo tudi pasti neaktivnosti. Ker stroški dela ostajajo visoki, želijo kadrovske politike zmanjšati tveganje in zato kaznujejo zunanje konkurente, kot so mladi, nizkokvalificirani delavci in ljudje priseljenskega porekla, ki skupaj s starejšimi delavci predstavljajo stopnjo udeležbe na trgu dela, ki je precej pod povprečjem EU. Močna zaščita znotraj podjetij, pri čemer menjava službe pomeni izgubo pravic (npr. pravica do odpravnine, predčasna upokojitve, dodatek za delovno dobo),

odvrača od poklicne mobilnosti med službami in sektorji. Zaradi takšne pasivnosti postajajo aktivne politike trga dela v Belgiji dokaj neučinkovite in vodijo v stanje, kjer na nekaterih območjih in v nekaterih sektorjih vlada visoka brezposelnost, na drugih pomanjkanje delovne sile, na tretjih pa pomanjkanje znanj in spretnosti omejuje rast. Brezposelnost mladih se je v zadnjem letu znatno povečala, pri čemer obstajajo velike razlike med regijami in skupinami. Istočasno bo treba obravnavati strukturni problem neskladja med ponudbo znanja in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter odpravljati pereč problem osipa in mladih, ki opustijo izobraževanje brez pridobljene kvalifikacije. Šesta državna reforma ponuja možnosti za izboljšanje učinkovitosti in usmerjenosti politik zaposlovanja, če se optimizira sodelovanje med zvezno in regionalno ravno.

- (15) Belgija se še naprej spopada z vedno slabšo konkurenčnostjo, vključno z nestroškovnimi vidiki. Načeta je zlasti zmožnost predelovalnih dejavnosti za mednarodno konkuriranje, kar se odraža v zmanjšanju marž za proizvajalce in uničenju delovnih mest. Belgija se je za ohranitev kupne moči ponavadi opirala na indeksacijo plač. Vendar so bili presežki v skupni rasti plač pozno in neustrezno odpravljeni. Poleg tega razvoj sektorske produktivnosti in lokalni pogoji na trgu dela zaradi centralne plačne norme niso vedno ustrezno izraženi. Zato so se plače zvišale hitreje kot produktivnost, kar je privedlo do izgub delovnih mest in konkurenčnosti. Po posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso bi Belgija morala reformirati svoj sistem oblikovanja plač, da bi omogočila večjo sektorsko razpršenost plač in boljše uskladitev plač z razvojem produktivnosti. Cene v maloprodajnem sektorju ostajajo višje kot v sosednjih državah, medtem ko omejitve strokovnih storitev ovirajo razvoj inovativnih poslovnih modelov in naložbe. Tarife za distribucijo električne energije ostajajo med najvišjimi v Evropi in njihova načrtovana regionalizacija še povečuje negotovost razvoja stroškov distribucije za končne uporabnike, saj trenutno zamrznjena tarifa ne zajema naraščajočih stroškov distributerjev. Če naj Belgija ohrani visoke plače in hkrati ustvarja nova delovna mesta, mora v nasprotju z dosedanja prakso proizvajati in na svetovnih trgih prodajati bolj sofisticirano blago z večjo dodano vrednostjo. V Belgiji primanjkujejo hitro rastoča podjetja v inovativnih sektorjih. Inovacijska pomoč je dobro razvita in obsega celotni inovacijski cikel, vendar pa je postala zapletena in razdrobljena. Rast dejavnosti z visoko dodano vrednostjo je pogosto ovirana zaradi pomanjkanja usposobljenih človeških virov.
- (16) Pričakovati je, da Belgija do leta 2020 ne bo izpolnila svojega cilja za 15-odstotno zmanjšanje toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso zajeti v sistemu EU za trgovanje z emisijami, ne da bi uporabila prožni mehanizem. Čeprav so se nekatere pobude že začele, se zdi, da nimajo jasne usmeritve, prav tako ostaja nejasen vpliv kombiniranih ukrepov na zmanjšanje emisij, zlasti v prevoznem sektorju in gradbeništvu. V zvezi s tem bi zmanjšanje DDV za električno energijo lahko še bolj spodkopalo prizadevanja. S pogajanjem o sodelovanju in dogovorom o delitvi bremena med zvezno državo in regijami ni bila dosežena jasna porazdelitev prizadevanj. V primerjavi z večino drugih držav so za belgijsko gospodarstvo veliko breme tudi cestni zastoji. Resnost tega problema zahteva odziv v obliki celovitega odziva politik, ki bo upošteval potencial časovno diferenciranih prometnih zastojev, pregledal ugodno davčno obravnavo zasebne uporabe službenih vozil in kreditnih kartic za gorivo ter povečal učinkovitost javnega prevoza.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo belgijske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Belgiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk (2), (4) in (5) v nadaljevanju.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽¹⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Belgija zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Belgija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Po odpravi čezmernega primanjkljaja okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 v luči nastajajoče vrzeli v višini 0,5 % BDP na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2014, ki opozarja na tveganje znatnega odstopanja glede na zahteve preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Leta 2015 močno okrepi proračunsko strategijo, da se zagotovi potrebna prilagoditev v višini 0,6 % BDP za doseg srednjeročnega cilja, kar bi hkrati tudi zagotovilo izvrševanje pravila o zadolževanju. Nato, dokler srednjeročni cilj ne bo dosežen, nadaljuje načrtovano letno strukturno prilagoditev za srednjeročni cilj v skladu z zahtevo za letno strukturno prilagoditev v višini najmanj 0,5 % BDP ter v ugodnejših gospodarskih razmerah in po potrebi zagotovi izvrševanje pravila o zadolževanju, da zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga. Zagotovi uravnotežen prispevek vseh vladnih ravni za izvršitev fiskalnih pravil, vključno s pravilom o strukturno uravnoteženem proračunu, z uporabo zavezujočega instrumenta, v katerem so eksplicitno razčlenjeni cilji v okviru srednjeročnega načrtovanja.
2. Izboljša ravnotežje in pravičnost splošnega davčnega sistema ter pripravi celovito davčno reformo, ki bo omogočila prenos davčne obremenitve z dela na davčne osnove, ki spodbujajo rast, poenostavila davčni sistem, odpravila zakonodajne vrzeli, povečala učinkovitost DDV, razširila davčno osnovo, zmanjšala davčne odhodke in postopoma ukinila subvencije, ki škodujejo okolju.
3. Omeji prihodnjo rast javnih izdatkov za staranje, zlasti za pokojnine in dolgotrajno oskrbo, pospeši prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko določeno upokojitveno starostjo, preuči zmanjšanje možnosti za predčasno upokožitev, spodbuja aktivno staranje, uskladi upokojitveno starost s spremembami v pričakovani življenjski dobi ter izboljša stroškovno učinkovitost javne porabe za dolgotrajno oskrbo.
4. Poveča udeležbo na trgu dela, zlasti z zmanjšanjem finančnih odvrtilnih ukrepov za delo, povečanjem dostopa na trg dela za prikrajšane skupine, kot so mladi ali ljudje priseljskega porekla, izboljšanjem poklicne mobilnosti ter obravnavanjem tako pomanjkanja znanj in spretnosti ter neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih kot šolskega osipa. Po celi državi okrepi partnerstva javnih organov, javnih zavodov za zaposlovanje in izobraževalnih institucij, da se zagotovi zgodnja in prilagojena podpora za mlade.
5. Obnovi konkurenčnost, tako da po posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso še naprej reformira sistem določanja plač, vključno z indeksacijo plač, da bodo spremembe plač odražale razvoj produktivnosti na sektorski ravni in/ali ravni podjetij, ter da bodo odražale gospodarske razmere in zagotavljale učinkovite samodejne popravke, kjer so potrebni; da krepki konkurenčnost v maloprodajnih sektorjih, da odpravlja pretirane omejitve na področju storitev, vključno s poklicnimi storitvami in obravnavanjem tveganja nadaljnega povečanja stroškov distribucije energije; da spodbuja inovacije prek racionaliziranih sistemov spodbud in zmanjšanih upravnih ovir; ter da izvaja usklajene politike izobraževanja in usposabljanja, ki obravnavajo močno prisotno neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter razlike v šolskem osipu glede na regijo.

⁽¹⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

6. Zagotovi, da se dosežejo cilji za zmanjšanje toplogrednih plinov za leto 2020, ki ne spadajo v sistem trgovanja z emisijami, zlasti v prevoznem sektorju in v gradbeništvu. Zagotovi, da je prispevek prevoznih dejavnosti usklajen s cilji za zmanjšanje cestnih zastojev. Doseže jasno porazdelitev prizadevanj in bremen med zveznimi in regionalnimi organi.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Bolgarije za leto 2014**

(2014/C 247/02)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Bolgarije za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 10.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Bolgarijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Bolgarijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Bolgariji še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Dolgotrajno prilagajanje trga dela zlasti upravičuje ukrepe politike, izboljševanje zunanega položaja in razdolževanje podjetij pa dobro napredujeta.
- (8) Bolgarija je 17. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je do leta 2016 doseči srednjeročni cilj strukturnega primanjkljaja v višini -1% BDP. Srednjeročni cilj je strožji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. Bolgarija je upravičena do možnosti, da začasno odstopa od srednjeročnega cilja za $0,6\%$ BDP v letu 2013 in za $0,1\%$ BDP v letu 2014, pri čemer je ta možnost dovoljena za skupno financirane projekte. V konvergenčnem programu je načrtovano poslabšanje (ponovno izračunanega) strukturnega salda za $0,3\%$ BDP v letu 2014, tj. na $-1,3\%$ BDP, in izboljšanje za $0,3\%$ BDP v letu 2015, tj. na $-1,0\%$ BDP, s čimer se bo ponovno zagotovilo izpolnjevanje srednjeročnega cilja. Stopnja rasti odhodkov države naj ne bi preseгла ustrezne srednjeročne referenčne vrednosti za odhodke v obdobju 2014–2015. Zato so proračunski načrti v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Delež javnega dolga je precej pod 60% BDP, glede na konvergenčni program pa naj bi se do konca programskega obdobja le nekoliko povečal, tj. na $20,6\%$ BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je optimističen za obdobje 2014–2015, letna rast naj bi namesto $1,7\%$ v letu 2014 in $2,0\%$ v letu 2015, kakor je bilo napovedano v pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2014, dosegla $2,1\%$ v letu 2014 oziroma $2,6\%$ v letu 2015. Po napovedi Komisije je odstopanje Bolgarije od njenega srednjeročnega cilja v letu 2014 večje, kot je dovoljeno na podlagi začasnega odstopanja za skupno financirane projekte, zahtevano ponovno izpolnjevanje srednjeročnega cilja pa leta 2015 ne bo doseženo. Na podlagi svoje ocene konvergenčnega programa za leto 2014 in napovedi Komisije Svet v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 meni, da obstaja tveganje odstopanja od srednjeročnega cilja v obdobju 2014–2015.
- (10) Osrednja izziva za Bolgarijo sta še naprej izpolnjevanje davčnih obveznosti in kakovost davčne uprave. Razpoložljive ocene kažejo na precejšnjo velikost sive ekonomije, kar potrjujejo podatki o neprijavljenem delu v Bolgariji. Upravni stroški pobiranja davkov in stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti so sorazmerno visoki. Kljub več ukrepom, ki so bili sprejeti v odziv na te izzive, Bolgarija še vedno nima popolnoma razvite strategije izpolnjevanja davčnih obveznosti, ki bi zajemala delo vseh organov, pristojnih za pobiranje davkov, in vključevala predhodno analizo najpomembnejših tveganj za pobiranje davkov ter oceno že sprejetih ukrepov, vključno z ukrepi za poenostavitev ter izboljšanim nadzorom.
- (11) Leta 2013 je Bolgarija nazadovala kar zadeva pretekle zaveze na področju pokojninske reforme. Programi zgodnje upokojitve niso bili skrčeni, kot je bilo predvideno. Načrtovano letno povišanje zakonsko določene upokojitvene starosti je bilo predstavljeno. Nobenega napredka ni bilo pri uskladitvi upokojitvene starosti za moške in ženske in ni bilo sprejetih nobenih ukrepov za uvedbo strožjih meril za upravičenost in strožjega nadzora, da bi se omejila zloraba pri dodeljevanju invalidskih pokojnin. Bolgarsko prebivalstvo je eno izmed najhitreje starajočih se v Uniji, kar ima negativne posledice za trg dela, zmožnosti za rast v gospodarstvu in za financiranje pokojninskega sistema. Bolgarija mora zato nadaljevati reformo

svojega pokojninskega sistema. Poleg tega se spoprijema z velikimi težavami pri racionalizaciji in upravljanju v bolnišničnem sektorju, vključno s pomanjkanjem preglednosti financiranja bolnic ter premalo razviti storitvami ambulantne oskrbe. Poleg tega visoka raven formalnih in neformalnih plačil, ki jih mora plačati pacient neposredno, nekaterim segmentom prebivalstva dejansko preprečuje dostop do zdravstvene oskrbe. Kazalniki položaja v zdravstvu so slabi v primerjavi z drugimi državami članicami, kažejo pa, da bodo v prihodnosti morda potrebni strukturno višji javni odhodki za zdravstvo.

- (12) Trg dela je v zadnjih letih deloval slabo, s čimer je omejeval sposobnost prilagajanja gospodarstva in spodkopaval njegov potencial za rast. Brezposelnost se je v letu 2013 stabilizirala, vendar stopnji brezposelnosti mladih in dolgotrajno brezposelnih še vedno naraščata. Bolgarija ima enega od največjih deležev mladih, ki niso niti zaposleni, se ne izobražujejo, niti se ne usposablajo, kar pomeni veliko neizkoriščenost in premajhno razvitost človeškega kapitala. Pri krepitvi zmogljivosti zavoda za zaposlovanje je bil dosežen le zelo omejen napredek. Obstaja tudi potreba po razširitvi področja uporabe in učinkovitosti aktivne politike trga dela. Bolgarija nima učinkovitih ukrepov, usmerjenih v neregistrirane mlade, vključno z Romi, v skladu s cilji jamstva za mlade. Precejšnji odstotek brezposelnih ni vključen v običajne varnostne mreže (nadomestila za brezposelnost in socialna pomoč), ampak so odvisni od solidarnosti družine in neformalnega dela. Bolgarski državljani so v Uniji najbolj izpostavljeni tveganjem revščine in socialne izključenosti. Minimalni pragovi za plačilo prispevkov za socialno varnost bi lahko nizko kvalificiranim delavcem preprečili, da v celoti sodelujejo v uradnem gospodarstvu. Opravljeno je bilo nekaj analiz, da bi se ocenil morebitni učinek, zdaj pa jih je treba oceniti in na njihovi podlagi sprejeti ustrezne politične ukrepe. Ni jasnih smernic za pregledno določanje minimalnih plač v Bolgariji. Zajamčene minimalne plače so se od leta 2011 precej povečale, kar lahko ima negativen učinek na zaposlovanje in bi jih bilo zato treba spremljati.
- (13) Bolgarija še vedno ni sprejela zakona o šolstvu, ki bi bil okvir za izvajanje potrebnih celovitih reform šolskega sistema, vključno z modernizacijo učnih načrtov in izboljšanim usposabljanjem učiteljev. Treba bi bilo izboljšati kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja v Bolgariji ter ga bolje vključiti v splošne izobraževalne strukture, da bi se omogočile prožne povezave, zmanjšalo predčasno opuščanje šolanja ter izboljšal dostop do vseživljenjskega učenja. Visokošolsko izobraževanje se tudi sooča z vztrajnimi izzivi, kako bolje zadovoljiti potrebe trga dela. Nizki standardi certifikatov kakovosti prispevajo k nizki uspešnosti. Razpravlja se o novi strategiji visokošolskega izobraževanja, ki poziva k prestrukturiranju uprave univerz prek neposrednega vključevanja zainteresiranih strani, kot so podjetja in študenti, konsolidacije univerz ter pristopa, ki temelji na uspešnosti, da bi se rezultati izobraževanja boljše uskladili z zahtevami trga dela. Stalen izziv je dostop do izobraževanja za prikrajšane otroke, zlasti Rome. Dvoletno obvezno predšolsko izobraževanje je ključni ukrep v pravi smeri, ki bi ga bilo treba dosledno izvajati skupaj z ukrepi za preprečevanje predčasnega opuščanja šolanja. Treba je okrepiti obstoječe pobude za izboljšanje usposabljanja učiteljev in zmanjšanje dejanske segregacije v šolah. Pravila, ki povezujejo otroške dodatke z udeležbo v izobraževanju, že veljajo, vendar ukrepi še ni niso mogli imeti želenih učinkov.
- (14) Širša prizadevanja za posodobitev javne uprave so imela omejen učinek zaradi necelovitega pristopa in nezadostne zavezanosti k poglobljenim reformam. Bolgarija potrebuje usklajeno strategijo za reformo javne uprave, da bi se izboljšala strokovnost in neodvisnost javne uprave ter njenih regulativnih agencij, vključno s sistemom imenovanj in poklicnega razvoja javnih uslužbencev, ki temelji na dosežkih, ter učinkovitimi strukturami za obravnavanje tveganja korupcije. Potrebni so nadaljnji ukrepi za izboljšanje splošnega poslovnega okolja. Izzivi vključujejo postopke za pridobitev dovoljenj in registracijo podjetij. Stečajni postopki trajajo povprečno več kot tri leta in stopnja izterjave je nizka. Leta 2013 so bila sprejeta nova pravila o zamudah pri plačilih, zdaj pa jih je treba izvajati. Ustavil se je razvoj e-uprave, koordinacija pri zagotavljanju interoperabilnosti sistemov in ustvarjanju enotne kontaktne točke ni zadostna, kar omejuje ukrepe za izboljšanje preglednosti in zmanjševanje upravnega bremena. Pri javnih naročilih ni jasnega in kodificiranega pravnega okvira, posledica česar je zapleteno pravno in regulativno okolje, ki pri gospodarskih subjektih povzroča negotovost. Veliko vprašanje, ki vpliva na poslovno okolje v Bolgariji, je tudi neodvisnost sodstva. Bolgarija je sprejela nekaj ukrepov za odpravo korupcije, splošni

napredek pa je bil omejen in je še vedno nestanovit. Potrebni je več doslednih pregledov in odvračilnih sankcij za navzkrižja interesov. Obstaja tudi potreba po boljšem usklajevanju med ustanovami, ki se ukvarjajo z bojem proti korupciji, ter njihovi zaščiti pred političnim vplivom.

- (15) Konkurenca v sektorju električne energije in plina je še vedno omejena. Področja, ki so še posebej problematična za izboljšanje delovanja energetskega trga, vključujejo borze električne energije in plina ter nepregleden veleprodajni trg. Na prostem trgu z električno energijo prevladuje en sam dobavitelj, omejena velikost trga pa pomeni, da konkurenca ne more izpolnjevati svoje vloge zagotavljanja stroškovne učinkovitosti. Neodvisnost in učinkovitost nacionalnega regulatorja sta omejeni. Odvisnost od uvoza omejenega števila dobaviteljev in pomanjkanje razvoja infrastrukture ustvarjajo tveganje nenadnih težav z oskrbo. Celovit sveženj ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti je bi predlagan za financiranje EU v novem programskem obdobju 2014–2020.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo bolgarske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Bolgariji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 3, 4 in 5 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Bolgarija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 zaradi nastajajoče vrzeli glede na preventivni del zahtev Pakta za stabilnost in rast. V letu 2015 okrepi proračunsko strategijo, da bi zagotovila, da se doseže in nato tudi ohranja srednjeročni cilj. Zagotovi zmogljivosti, da bi nov fiskalni svet uresničil svoja pooblastila. Uvede celovito davčno strategijo, da okrepi pobiranje davkov, se spopade s sivo ekonomijo in zmanjša stroške izpolnjevanja davčnih obveznosti.
2. Sprejme dolgoročno strategijo pokojninskega sistema, v okviru katere uvede načrtovano povečanje zakonsko določene upokojitvene starosti in določi mehanizem za dolgoročno navezavo zakonsko določene upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo, pri čemer postopoma odpravi možnosti predčasnega upokojevanja in izenači zakonsko določeno upokojitveno starost moških in žensk. Zaostri merila za upravičenost do invalidskih pokojnin in postopke njihovega dodeljevanja, na primer z večjim upoštevanjem zmanjšane delovne zmogljivosti prosilcev. Zagotovi stroškovno učinkovito zdravstveno varstvo, tudi z boljšim oblikovanjem cen zdravstvenih storitev in hkratnim navezovanjem finančnih sredstev za bolnišnice na njihove rezultate, pospeši optimiziranje mreže bolnišnic in razvoj ambulantne oskrbe.
3. Izboljša učinkovitost zavoda za zaposlovanje z razvojem sistema za spremljanje uspešnosti in posveti več pozornosti najbolj ranljivim, kot so nizko kvalificirani in starejši delavci, dolgotrajno brezposelni in Romi. Razširi področje uporabe in učinkovitost aktivnih politik trga dela, da bi te vključevale profile iskalcev zaposlitve in pomagale mladim, ki niso niti zaposleni, se ne izobražujejo, niti se ne usposablajo, v skladu s cilji jamstva za mlade. Izboljša dejansko kritje nadomestil za brezposelnost in socialne pomoči ter njihovih povezav z aktivacijskimi ukrepi. Nadaljuje celovito revizijo minimalnih pragov za prispevke za socialno

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

varnost, da zagotovi, da sistem ne bo izločal nizko kvalificiranih delavcev iz trga dela. Po posvetovanju s socialnimi partnerji določi pregledne smernice za prilagoditev zjamčenih minimalnih plač ob upoštevanju njihovega učinka na zaposlovanje in konkurenčnost. Da bi zmanjšala revščino, dodatno izboljša dostopnost in učinkovitost socialnih storitev in transferjev za otroke in starejše.

4. Sprejme zakon o šolstvu in reforme poklicnega in visokošolskega izobraževanja, da se poveča raven in ustreznost pridobljenih znanj in spretnosti na vseh ravneh, hkrati pa spodbuja partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in podjetji, da se rezultati izobraževanja bolje uskladijo s potrebami trga dela. Okrepi kakovost ustanov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izboljša dostop do vseživljenjskega učenja. Okrepi prizadevanja za izboljšanje dostopa do kakovostnega vključujočega predšolskega in šolskega izobraževanja pri-krajšanih otrok, zlasti Romov, in dosledno izvaja pravila, ki povezujejo plačilo otroškega dodatka z udeležbo v izobraževanju.
5. Še naprej izboljšuje poslovno okolje, zlasti za mala in srednja podjetja, z odpravljanjem administrativnih ovir, spodbujanjem e-uprave, racionalizacijo stečajnih postopkov in izvajanjem zakonodaje o zamudah pri plačilih. Izboljšuje sistem javnih naročil z okrepitvijo upravne zmogljivosti in predhodnih pregledov, ki jih izvaja agencija za javna naročila, ter sprejema konkretne ukrepe za uvedbo e-javnega naročanja. Poveča kakovost in neodvisnost sodstva ter pospeši boj proti korupciji.
6. Okrepi reformo energetskega sektorja, da se poveča konkurenca, učinkovitost in preglednost trga ter energetska učinkovitost, zlasti z odpravo tržnih ovir, zmanjšanjem negativnega vpliva reguliranega segmenta, okrepitvijo prizadevanj za oblikovanje preglednega veleprodajnega trga za električno energijo in plin, postopno odpravo kvot ter okrepitvijo neodvisnosti in upravne zmogljivosti energetskega regulatorja. Pospeši izvajanje projektov čezmejnih omrežij s sosednjimi državami članicami in državami kandidatkami, zlasti plinovodov, ter okrepi zmogljivosti za obvladovanje motenj v oskrbi z energijo.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Češke republike za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Češke republike za leto 2014**

(2014/C 247/03)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Sprejeli so odločitev o ukrepih, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Češke republike za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Češke republike za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 14.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Češke republike ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Češka republika je 16. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 28. aprila 2014 pa še svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu za leto 2014, je ohranjanje javnofinančnega primanjkljaja v programskem obdobju pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ki jo določa Pogodba. Konvergenčni program vsebuje srednjeročni cilj v višini 1 % BDP, kar je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Čeprav je proračunska strategija za leto 2014 skladna s Paktom za stabilnost in rast, zahtevana prilagoditev v strukturnem smislu v letu 2015 predvidoma ne bo dosežena, saj se bo preračunani strukturni saldo v skladu z napovedjo poslabšal za 0,6 odstotne točke. Poleg tega se glede na projekcije javni odhodki ne bodo povečevali tako, da bi bilo to v skladu z referenčno vrednostjo za odhodke. Preračunani strukturni saldo bo od zahtevane prilagoditvene poti predvidoma odstopal tudi v letih 2016 in 2017, saj naj bi v skladu s projekcijami znašal 1,6 % oziroma 1,9 % BDP. Na splošno se od leta 2015 pričakuje tveganje odstopanja od poteka prilagoditve srednjeročnemu cilju. V skladu s konvergenčnim programom naj bi se delež dolga, ki je pod referenčno vrednostjo 60 % BDP, po projekcijah začasno znižal za 1,1 odstotne točke na 45 % BDP v letu 2014 in se nato povečal na 46 % BDP v letu 2015. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten. Češko gospodarstvo naj bi v skladu s konvergenčnim programom v letu 2014 zraslo za 1,7 %, v letu 2015 pa za 2 %, medtem ko naj bi glede na napoved služb Komisije iz pomladi 2014 zraslo za 2 % oziroma 2,4 %. Glavna tveganja za proračunske napovedi izhajajo iz velike negotovosti glede prihodnjega razvoja javnih naložb in iz morebitnega enkratnega odhodka v zvezi z načrtovano najemno pogodbo za bojna letala s pričakovanim učinkom na povečanje primanjkljaja v višini 0,5 % BDP v letu 2015.
- V skladu z napovedjo Komisije obstaja tveganje za znatno odstopanje od srednjeročnega cilja v letu 2015. Razlika glede na scenarij iz konvergenčnega programa je posledica različnih predpostavk o politikah in diskrecijskih ukrepih v letu 2015. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da se je primanjkljaj v letu 2013 trajnostno znižal pod 3 % BDP v skladu s priporočilom Sveta in da bo po pričakovanih srednjeročni cilj leta 2014 izpolnjen, od leta 2015 dalje pa obstaja znatno tveganje odstopanja od njega.
- (9) Češka republika se je izvila iz dveletne recesije, zdaj pa se sooča z izzivom doseganja trajnostne visoke rasti ob upoštevanju hitrega staranja prebivalstva. Javne naložbe so se v preteklih letih močno skrčile, še zlasti naložbe v infrastrukturo. Pred krizo je model rasti češkega gospodarstva temeljil na obsežnih prilivih tujega kapitala in močni izvozni usmerjenosti. Ker se zdijo možnosti za zmanjšanje zaostanka na podlagi akumulacije proizvodnih dejavnikov (vključno s tujim kapitalom) omejene, bi preusmeritev k domačim gonilom rasti ustvarila nove priložnosti za povečanje produktivnosti. Bistveni elementi tega procesa so podpiranje izobraževanja, usposabljanja in inovacij ter krepitev institucij.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (10) Vlada je nedavno odobrila Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju, čeprav je parlament doslej še ni ratificiral. Prizadevanja za celovito reformo fiskalnega okvira so se začela leta 2011, vendar sta nje-govo sprejetje in izvajanje še vedno negotova. Odloženo je bilo tudi sprejetje ustrezne zakonodaje za zagotavljanje skladnosti z Direktivo Sveta 2011/85/EU⁽¹⁾.
- (11) Na davčnem področju sta ključna izziva za Češko republiko izboljšanje učinkovitosti pobiranja prihodkov in oblikovanje bolj rasti naklonjene davčne strukture. Češka republika je sprejela nekatere ukrepe za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, zlasti na področju posrednega obdavčenja, toda skupni strošek izpolnjevanja obveznosti je še vedno previsok. Ob tem davčne osnove (dohodnina, prispevki za zdravstveno zavarovanje in socialno varnost) še niso bile usklajene, vzpostavitev enotne točke za pobira-nje davkov, načrtovana za leto 2015, pa je bila odpovedana. Toda vlada je napovedala, da namerava obravnavati vprašanje uskladitve davčnih osnov. Priporočila iz leta 2013 v zvezi s strukturo obdavčenja niso bila upoštevana. Obdavčitev dela ostaja visoka, zlasti za tiste z nižjimi dohodki, vključno z delavci s krajšim delovnim časom, predvsem zaradi visokih prispevkov za socialno varnost. Obstaja nekaj možno-sti za preusmeritev z obdavčitve dela na druga področja, kot so okoljski davki in periodični davki na nepremičnine, ki so oboji relativno nizki. Še vedno obstajajo pomembne razlike v obravnavi zaposlenih in samozaposlenih glede davkov in socialnih prispevkov, ki vodijo k zmanjševanju davčne osnove in ustvarjajo spodbude za navidezno samozaposlovanje z nepoštenimi posledicami za zaposlene na podlagi pogodbe o redni zaposlitvi.
- (12) Dolgoročno se Češka republika sooča s srednjim tveganjem za vzdržnost, kar je v veliki meri posledica pričakovanih povečanj odhodkov za pokojnine in zdravstvo. V skladu s sedanjo zakonodajo je na dolgi rok načrtovano povečanje zakonsko določene upokojitvene starosti, toda v srednjeročnem obdobju je to prepočasno. Vlada načrtuje uvedbo mehanizma za revizijo, s katerim bi se upokojitvena starost usklajevala s spremembami glede pričakovane življenjske dobe, vendar je to le delni odgovor na izziv, ki ga pred-stavlja vrzel v vzdržnosti. Poleg tega se bo začasno nižja indeksacija pokojnin končala leta 2015, kar je eno leto prej, kot je bilo načrtovano, pri čemer standardni mehanizem indeksacije pokojnin (cene plus tretjina povečanja realnih plač) ni bil revidiran. Pri spodbujanju zaposljivosti starejših delavcev je bil dose-žen omejen napredek. Pri izboljšanju stroškovne učinkovitosti javne porabe za zdravstvo ni bilo napredka. V bolnišničnem sektorju obstaja presežek zmogljivosti, kar kaže na možnosti za izboljšave stroškovne učinkovitosti in upravljanja.
- (13) Storjenih je bilo nekaj začetnih korakov za izboljšanje zmogljivosti in kakovosti javnega zavoda za zapo-slovanje. Ti koraki gredo v pravo smer, vendar je treba njihov učinek oceniti. Za aktivne politike zapo-slovanja je še vedno na voljo premalo sredstev ter niso učinkovito zasnovane za ženske z majhnimi otroki, mlade in starejše delavce. Kljub razmeroma visoki splošni stopnji zaposlenosti so te skupine na trgu dela še vedno premalo zastopane. Omejen dostop do cenovno dostopnega otroškega varstva in raz-meroma nizka uporaba dela s skrajšanim delovnim časom ovirata udeležbo žensk na trgu dela. Razlika v plačilu med spoloma je bila leta 2012 še vedno ena največjih v Uniji.
- (14) Kakovost češkega izobraževalnega sistema in njegova ustreznost za trg dela povzročata zaskrbljenost. Spre-jeti so bili nekateri ukrepi za izboljšanje okvira ocenjevanja na področju obveznega izobraževanja, toda nadaljnji ukrepi za šole in učence s slabšimi rezultati še vedno predstavljajo izziv. Težava, ki jo namerava vlada obravnavati, je tudi privlačnost učiteljskih poklicev. Nizka vključenost romskih otrok v redno izobraževanje, vključno s predšolsko vzgojo in osnovnošolskim izobraževanjem, ostaja ovira za njihovo vključevanje. Reforma visokošolskega izobraževanja je bila odložena in napredka pri izboljšanju akreditira-nja in financiranja na področju visokošolskega izobraževanja ni bilo. Uvedene so bile samo manjše spre-membe v zvezi s financiranjem raziskovalnih ustanov. Ključnega pomena ostaja oblikovanje pravih spodbud za javne raziskovalce, da si bodo prizadevali za odličnost, obravnavo družbenih izzivov in sodelova-nje s poslovnim sektorjem.

(1) Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41).

- (15) Proces deregulacije velikega števila reguliranih poklicev se je začel, vendar poteka prepočasi in ne ustvarja hitrih koristi zaradi povečane konkurence v storitvenem sektorju. Češka republika je sprejela nekatere začetne ukrepe za povečanje energijske učinkovitosti, zlasti s spodbudami v obliki javnega financiranja za podporo stavbnemu sektorju. Možnosti za prihranek energije so še vedno velike, bolj ambiciozni ukrepi pa bi tudi prispevali k zmanjšanju energetske odvisnosti.
- (16) Kakovost in učinkovitost javne uprave še vedno predstavljata izziv, kar ima negativne gospodarske posledice. Dolgo pričakovani zakon o javni upravi še ni bil sprejet; njegovo sprejetje je ključna prednostna naloga vlade. Napredek na področju boja proti korupciji je bil omejen; pomembni deli zakonodaje iz protikorupcijske strategije za obdobje 2013–2014 niso bili sprejeti. Jasna dolgoročna vizija o tem, kako na trajnosten način obravnavati to vprašanje, ki ima velik pomen za gospodarski in družbeni razvoj, še ni bila oblikovana. Izvajanje javnih razpisov na lokalni in regionalni ravni zaznamujejo nepotrebne zamude. Nova pravila o javnih naročilih pomenijo korak nazaj, saj odpravljajo nekatere zaščitne ukrepe v zvezi s preglednostjo. Pri izboljšanju izvrševanja sredstev EU je bil dosežen določen napredek. Potrebna so nadaljnja prizadevanja, kar je razvidno iz visokih stopenj napak, o katerih je za več programov poročal revizijski organ ob koncu leta 2013.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija opravila celovito analizo ekonomske politike Češke republike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Češki republiki, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Češka republika v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Po odpravi čezmernega primanjkljaja v letu 2014 ohrani trden fiskalni položaj. V letu 2015 bistveno okrepi proračunsko strategijo za zagotovitev doseganja srednjeročnega cilja in izpolnjevanje tega cilja tudi v prihodnje. Prednostno obravnava rasti prijazne odhodke, da se podpre okrevanje in izboljšajo možnosti za rast. Sprejme in izvaja ukrepe za krepitev fiskalnega okvira ter zlasti ustanovi neodvisno fiskalno institucijo, ki bo spremljala fiskalne politike, uvede fiskalna pravila za lokalne in regionalne vlade ter izboljša usklajevanje med vsemi ravnmi upravljanja.
2. Izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti s posebnim poudarkom na DDV ter zmanjša stroške pobiranja in plačevanja davkov s poenostavitvijo davčnega sistema ter uskladitvijo davčnih osnov za dohodnino in prispevke za socialno in zdravstveno varstvo. Zmanjša visoko stopnjo obdavčitve dela, zlasti za tiste z nižjimi dohodki. Obdavčenje preusmeri na področja, ki manj škodujejo rasti, kot so periodični davki na nepremičnine in okoljski davki. Dodatno zmanjša razlike med davčno obravnavo zaposlenih in samozaposlenih.
3. Zagotovi dolgoročno vzdržnost javnega pokojninskega sistema, zlasti s pospešitvijo povečevanja zakonsko določene upokojitvene starosti in njeno jasnejšo povezavo s spremembami glede pričakovane življenjske dobe. Spodbuja zaposljivost starejših delavcev in revidira mehanizem indeksacije pokojnin. Sprejme ukrepe za znatno izboljšanje stroškovne učinkovitosti in upravljanja na področju zdravstva, zlasti bolnišnične oskrbe.
4. Okrepi učinkovitost in uspešnost javnega zavoda za zaposlovanje, zlasti z vzpostavitvijo sistema za merjenje uspešnosti. Poveča sodelovanje mladih brezposelnih v individualiziranih storitvah. Znatno poveča razpoložljivost cenovno dostopnega in kakovostnega otroškega varstva s poudarkom na otrocih do starosti treh let.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

5. Zagotovi, da akreditiranje, upravljanje in financiranje na področju visokošolskega izobraževanja prispevajo k izboljšanju njegove kakovosti in njegovega pomena za trg dela. Pospeši oblikovanje in uvedbo nove metodologije za ocenjevanje raziskav in dodeljevanje sredstev s ciljem povečanja deleža financiranja, ki temelji na rezultatih raziskovalnih institucij. V zvezi z obveznim izobraževanjem poskrbi za večjo privlačnost učiteljskega poklica, uvedbo celovitega okvira ocenjevanja ter podporo šolam in učencem s slabšimi rezultati. Poveča vključenost na področju izobraževanja, predvsem s spodbujanjem udeležbe socialno prikrajšanih in romskih otrok, zlasti v predšolski vzgoji.
6. Pospeši reformo reguliranih poklicev, zlasti z osredotočanjem na odpravo neupravičenih in nesorazmernih zahtev. Okrepi prizadevanja za izboljšanje energijske učinkovitosti v gospodarstvu.
7. V letu 2014 sprejme in izvaja zakon o javni upravi, ki bo zagotovil stabilno, učinkovito in strokovno javno upravo. Pospeši in bistveno okrepi boj proti korupciji z izvajanjem preostalih zakonodajnih ukrepov, predvidenih v strategiji boja proti korupciji za obdobje 2013–2014, ter z oblikovanjem načrtov za naslednje obdobje. Nadalje izboljša upravljanje s sredstvi EU tako, da poenostavi izvedbene strukture, poveča zmogljivost in odpravi navzkrižja interesov. Poveča preglednost javnih naročil in izboljša izvajanje javnih razpisov z zagotavljanjem ustreznega usmerjanja in nadzora.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Danske za leto 2014**

(2014/C 247/04)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast, Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2013, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem konvergenčnem programu Danske za obdobje 2013–2016.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Dansko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Dansko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da makroekonomski izzivi Danske, povezani z zasebnim dolgom in zunanjo konkurenčnostjo, niso več opredeljeni kot neravnotežja v smislu postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem. Zlasti se zdi, da so prilagoditve na trgu nepremičnin in posledice visokega dolga zasebnega sektorja za realno gospodarstvo in stabilnost finančnega sektorja pod nadzorom. Vendar pa je treba ta razvoj dogodkov in dejavnike zunanje konkurenčnosti še naprej spremljati.
- (8) Danska je 15. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je, da se zagotovi trajna odprava čezmernega primanjkljaja in se doseže srednjeročni cilj v zvezi s strukturnim proračunskim saldom ali pa se ta cilj preseže. Srednjeročni cilj v višini $-0,5\%$ BDP je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Javnofinančni primanjkljaj Danske se je v letu 2013 vzdržno znižal pod 3% BDP. Cilj konvergenčnega programa je doseči nominalni javnofinančni primanjkljaj v višini $1,3\%$ BDP v letu 2014 in $2,9\%$ v letu 2015, kar je v skladu s (preračunanim) strukturnim saldom, ki dosega ali presega srednjeročni cilj. Zato je proračunska strategija iz konvergenčnega programa na splošno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Raven dolga, ki je v letu 2013 znašala $44,5\%$ BDP, naj bi se v skladu z načrti leta 2015 začasno povečala, nato pa naj bi se zmanjšala. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten. Scenarij napoveduje rast BDP v višini $1,6\%$ v letu 2014 in je na splošno skladen z napovedma služb Komisije iz spomladi 2014 ($1,5\%$ in $1,9\%$). Na podlagi ocene konvergenčnega programa za leto 2014 in napovedi Komisije Svet v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da so danske javne finance zdrave in da se lahko pričakuje, da bo cilj konvergenčnega programa dosežen.
- (10) Danska je nekoliko napredovala pri obravnavi položaja skupin na obrobju trga dela ter pri povečanju stroškovne učinkovitosti izobraževalnega sistema. Reforma na področju invalidskih pokojnin in fleksibilnih zaposlitev je začela kazati rezultate, začela je veljati reforma denarnih prejemkov, sklenjen je bil dogovor o reformi nadomestil za čas bolezni, vlada pa je v aprilu predstavila predlog reforme aktivnih politik trga dela. Zagotovitev zadostnega števila vajeništev in krepitev kakovosti in ugleda te vrste učenja, prenova sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter obravnava visoke stopnje zgodnje opustitve izobraževanja še vedno predstavljajo izziv. Ker je izvajanje reform šele v začetni fazi, njihov celoten učinek še ni viden. Dogovor o reformi na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja je bil dosežen februarja 2014, po pričakovanjih pa bo začel veljati sredi leta 2015, pri čemer je namen tega dogovora izboljšati kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja prek najrazličnejših pobud.

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 18.

- (11) Oživljanje produktivnosti je za dansko gospodarstvo še vedno izziv. Ocena Komisije je na splošno skladna z ugotovitvami odbora za produktivnost. Odbor za produktivnost je aprila 2014 objavil 25 glavnih priporočil in več kot 100 konkretnih predlogov za področja, kot so konkurenca, javna naročila, izobraževanje, internacionalizacija, inovacije, obdavčitev in infrastruktura. Treba bi bilo izvesti ukrepe za soočanje z izzivom nizke rasti produktivnosti, in sicer z izvedbo priporočil odbora za produktivnost.
- (12) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla obsežno analizo danske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Danskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 3 v nadaljevanju.
- (13) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Danska v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

- (1) si po odpravi čezmernega primanjkljaja še naprej prizadeva za rasti prijazno fiskalno politiko in ohrani trden fiskalni položaj ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem obdobju, ki je zajeto s konvergenčnim programom.
- (2) Sprejme nadaljnje ukrepe za izboljšanje zaposljivosti ljudi na obrobju trga dela. Izboljša rezultate izobraževanja, zlasti za mlade s priseljenskim ozadjem, ter učinkovitost poklicnega izobraževanja. Olajša prehod iz izobraževalnega sistema na trg dela, vključno z razširjenim izvajanjem usposabljanja na delovnem mestu in vajeništev.
- (3) Okrepi prizadevanja za odpravo ovir za vstop in zmanjša regulativno breme z namenom povečanja konkurence v domačem storitvenem sektorju, zlasti v maloprodaji in gradbeništvu, kakor je priporočil odbor za produktivnost.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet
Predsednik
P. C. PADOAN

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Nemčije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/05)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Nemčije za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Nemčije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 33.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nemčijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Nemčijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Nemčiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in ukrepe politike. Zlasti je tekoči račun vztrajno beležil zelo visok presežek, kar odraža pozitivne učinke močne konkurenčnosti, pri čemer se velik del prihrankov vlaga v tujini. To tudi kaže, da je domača rast ostala šibka in da gospodarski viri morda niso bili učinkovito dodeljeni. Čeprav presežki tekočega računa ne pomenijo podobnega tveganja kot veliki primanjkljaji, si velikost in vztrajnost presežka tekočega računa v Nemčiji zaslužita posebno pozornost. Zaradi velikosti nemškega gospodarstva je ukrepanje, da se zmanjša nevarnost škodljivih učinkov na delovanje domačega gospodarstva in euroobmočja, še posebej pomembno.
- (8) Nemčija je 14. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 8. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je zagotoviti doseganje srednjeročnega proračunskega cilja tudi v prihodnosti. Program za stabilnost potrjuje srednjeročni cilj v višini 0,5 % BDP, kar je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V skladu s programom za stabilnost bo (preračunani) strukturni saldo v letu 2014 in v obdobju po njem ostal pozitiven, bruto dolg pa naj bi se v letu 2014 znižal na 76 % BDP in se nato še naprej zadovoljivo zmanjševal. Proračunska strategija iz programa za stabilnost je torej skladna z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu za stabilnost, ki ga ni uradno potrdil neodvisni subjekt, je verjeten, saj je na splošno skladen z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2014. Svet na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da so javne finance v Nemčiji še vedno na splošno zdrave, saj bo srednjeročni cilj po napovedih še naprej izpolnjen in pravilo o zadolževanju spoštovano.
- (10) Nemčija je pri izboljšanju stroškovne učinkovitosti javne porabe za zdravstvo in dolgotrajno oskrbo dosegla le omejen napredek, vendar so bile napovedane nove pobude. Čeprav je njihov namen izboljšanje stroškovne učinkovitosti zdravstvenega varstva, ti načrti morda ne bodo zadostovali za obvladovanje pričakovanih prihodnjih povečevanj stroškov. Nedavno sprejeta pokojninska reforma je namenjena izboljšanju pogojev predčasnega upokojevanja („Rente mit 63“) in ravni pokojnin za določene skupine, pri čemer slednje vključuje tudi pokojninski dodatek za tiste, ki so vzgajali otroke, rojene pred letom 1992 („Mütterrente“). Reforma pomeni dodaten pritisk na vzdržnost javnega pokojninskega sistema in bo predvidoma financirana z višjo stopnjo pokojninskih prispevkov, kar bo negativno vplivalo na razpoložljivi dohodek aktivne delovne sile. Reforma bi lahko tudi negativno vplivala na uvajanje dopolnilnih drugega in tretjega pokojninskega stebra. Nemčija je dosegla omejen napredek pri povečanju porabe za izobraževanje in določen napredek v zvezi z višjo porabo za raziskave. Zdi se, da bodo za doseganje cilja glede skupne javne in zasebne porabe za izobraževanje in raziskave v višini 10 % BDP do leta 2015 potrebna dodatna prizadevanja na vseh ravneh upravljanja, da bi dohitela najbolj inovativna gospodarstva, pa bi morali biti naslednji cilji še ambicioznejši. Naložbe v infrastrukturo so se v Nemčiji v zadnjih letih povečale in naj bi se v skladu z načrti še okrepile, vendar se zdi, da so potrebna dodatna prizadevanja.

- (11) Na splošno je Nemčija dosegla omejen napredek pri izboljšanju učinkovitosti davčnega sistema in njegove naklonjenosti rasti ter zmanjšanju visoke davčne obremenitve dela. Pomembnejši ukrepi za preusmeritev na rasti prijaznejše vire prihodkov niso predvideni. Uporaba nižje stopnje davka na dodano vrednost (DDV, trenutno 7 %) bi se lahko bolj omejila, uporaba splošne osnove za DDV pa razširila. Razmeroma nizki prihodki iz periodičnih davkov na nepremičnine kažejo, da obstajajo možnosti za povečanje, razporeditev davčne obremenitve pa bi lahko bila pravičnejša, če bi bila ponovno proučena davčna osnova za občinski davek na nepremičnine (Grundsteuer). Pogoje za naložbe v Nemčiji bi bilo mogoče dodatno izboljšati z reformo obrtnega davka (Gewerbesteuer), zmanjšanjem upravnega bremena, povezanega s pobiranjem davkov, in zmanjšanjem davčnih olajšav za financiranje dolga za podjetja.
- (12) Fiskalni okvir je bil dopolnjen z nacionalnim pravilom o uravnoteženem proračunu in ustanovitvijo neodvisnega svetovalnega odbora. Videti je, da so v več zveznih deželah (Länder) še vedno potrebni posebni izvedbeni predpisi za ustavno pravilo o uravnoteženem proračunu („omejitev zadolževanja“), ki bi zagotovili učinkovito uporabo omejitve zadolževanja v letnem proračunskem ciklu. Načrtovani pregled fiskalnih odnosov med federacijo, zveznimi deželami in občinami bi bilo treba uporabiti za okrepitev fiskalne pristojnosti in odgovornosti.
- (13) Plače so se v zadnjih letih po daljšem obdobju omejevanja njihove rasti povečale, vendar je bila rast realnih plač v letu 2013 manjša kot v letu 2012. Za leto 2015 načrtuje Nemčija uvedbo splošne minimalne plače v višini 8,50 EUR/uro, ki se bo v celoti začela uporabljati z letom 2017. Uvedba načrtovane splošne minimalne plače, ki je namenjena zagotavljanju primerne minimalnega dohodka za delavce, zahteva pozorno spremljanje njenega vpliva, zlasti na zaposlovanje. Dosežen je bil omejen napredek za zmanjšanje visoke davčne obremenitve, zlasti za tiste z nizkimi dohodki. Sprejeta pokojninska reforma in sedanji načrti za reforme na področju dolgotrajne oskrbe, ki vključujejo zvišanje stopnje prispevkov za socialno zavarovanje, bi lahko dodatno povečali davčno obremenitev. Nemčija je dosegla nekaj napredka pri izboljšanju stopnje izobrazbe prikrajšanih oseb, vendar pa je povezava med stopnjo izobrazbe in socialno-ekonomskim ozadjem še vedno močna ter prisotna tekom celotnega poklicnega življenja. Navkljub določenemu napredku v zvezi z ustreznimi ukrepi za aktiviranje in vključevanje ostaja dolgotrajna brezposelnost zaskrbljujoča, kar kaže na potrebo po dodatnih ukrepih. Pri sprejemanju ukrepov za spodbujanje prehoda iz malega dela v oblike zaposlitve, za katere so v celoti obvezni prispevki za socialno varnost, je bil dosežen le omejen napredek. Pri zmanjšanju negativnih fiskalnih spodbud za zaposlitev za drugega prejemnika dohodka v gospodinjstvu ni bilo napredka. Nemčija je dosegla določen napredek v zvezi z večjo razpoložljivostjo celodnevne predšolske vzgoje in varstva, pa tudi v zvezi z razširitvijo celodnevnišol. Obenem na področju otroškega varstva in celodnevnišol še vedno obstajajo težave glede kakovosti in regionalne razlike.
- (14) Cilj predloga vlade za revizijo zakona o obnovljivih virih energije je upočasniti rast skupnih stroškov za energijo, te stroške bolj enakomerno porazdeliti med potrošnike, nadzorovati širitev obnovljivih virov in spodbujati integracijo trga. V okviru izvajanja reforme je treba skrbno spremljati njen učinek na stroškovno učinkovitost podpornega sistema. Potrebna so nadaljnja prizadevanja v zvezi z razširitvijo omrežja in glede usklajevanja s sosednjimi državami.
- (15) Politično ukrepanje za nadaljnje spodbujanje konkurence v storitvenih sektorjih je bilo omejeno, čeprav so bile v določenih poklicih in regijah sprejete izolirane reforme, na primer glede dovoljenj in komercialnih sporočil v gradbenem sektorju. Medtem ko je rast produktivnosti v storitvenih sektorjih strukturno nižja kot v industriji, je v določenih storitvenih sektorjih še posebej nizka, predvsem na področju poklicnih storitev. Še vedno obstajajo ovire za vstop na trg in opravljanje poklicnih storitev. Te vključujejo omejitve glede pravne oblike in strukture lastništva ter zahteve glede poklicnih kvalifikacij. Raznolikost regulativnih ureditev za poklicne storitve v zveznih deželah kaže, da obstajajo možnosti za določitev najmanj obremenjujočih regulativnih pristopov in njihovo razširitev po vsej državi. Vrednost naročil, ki jih nemški organi objavijo v skladu z zakonodajo EU na področju javnih naročil, ostaja med najnižjimi v Uniji. Celovit prehod na pregleden trg e-javnih naročil bi lahko povečal konkurenco. V maloprodajnem sektorju predpisi o prostorskem načrtovanju v določenih zveznih deželah še vedno omejujejo vstop novih podjetij na trg. Napredek pri izboljšanju konkurenčnosti železniških trgov je bil omejen.

- (16) Nemčija je dosegla omejen napredek pri ukrepih za konsolidacijo bančnega sektorja, zlasti z izboljšanjem okvira upravljanja. Sklepi Komisije o državni pomoči so veliko pripomogli k prestrukturiranju deželnih bank v zadnjih letih, pri čemer je ta sektor še vedno razdrobljen. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za odpravo strukturnih in upravnih ovir, ki onemogočajo tržno usmerjeno konsolidacijo, kar bi tudi izboljšalo splošno učinkovitost finančnega sektorja. Pregled pravnega okvira drugega bančnega stebra bi lahko dodatno pripomogel h konsolidaciji v javnem bančnem sektorju.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo nemške ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Nemčiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 v nadaljevanju.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Nemčija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Nemčija v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Si prizadeva za rasti prijazno fiskalno politiko in ohrani trden fiskalni položaj ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem obdobju, ki je zajeto s programom stabilnosti, ter nadaljnje vzdržno zmanjševanje deleža dolga sektorja država. Zlasti uporabi manevrski prostor za večje in učinkovitejše javne naložbe v infrastrukturo, izobraževanje in raziskave. Izboljša učinkovitost davčnega sistema, predvsem z razširitvijo davčne osnove, zlasti na potrošnje, s ponovno proučitvijo občinskega davka na nepremičnine, z izboljšanjem davčne uprave in s pregledom obrtnega davka, tudi z namenom spodbujanja zasebnih naložb. Si dodatno prizadeva za povečanje stroškovne učinkovitosti javne porabe na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe. Zagotovi vzdržnost javnega pokojninskega sistema, in sicer (i) s spremembo financiranja novih prejemkov, ki ne temeljijo na zavarovanju („Mütterrente“), v financiranje iz davčnih prihodkov, tudi z namenom, da bi se izognili nadaljnjemu povečanju prispevkov za socialno varnost, (ii) s povečanjem spodbud za poznejše upokojevanje ter (iii) s povečanjem kritja v okviru shem drugega in tretjega pokojninskega stebra. Dokonča dosledno uvajanje omejitve zadolževanja v vseh zveznih deželah (Länder), pri čemer zagotovi pravočasne in ustrezne postopke spremljanja in korekcijske mehanizme. Izboljša zasnovo fiskalnih odnosov med federacijo, zveznimi deželami in občinami, tudi z namenom zagotavljanja zadostnih javnih naložb na vseh upravnih ravneh.
2. Izboljša pogoje za dodatno podporo domačemu povpraševanju, med drugim z znižanjem visokih davkov in prispevkov za socialno varnost, zlasti za tiste z nizkimi dohodki. Pri uvedbi splošne minimalne plače sprememlja njen učinek na zaposlovanje. Izboljša zaposljivost delavcev z nadaljnjim izboljšanjem uspešnosti prikrajšanih oseb na področju izobraževanja ter z izvajanjem bolj ambicioznih ukrepov za aktiviranje in vključevanje na trg dela, še posebej za dolgotrajno brezposelne. Sprejme ukrepe za zmanjšanje negativnih fiskalnih spodbud za zaposlitev, zlasti za drugega prejemnika dohodka v gospodinjstvu, in spodbujanje prehoda iz malega dela v oblike zaposlitve, za katere so v celoti obvezni prispevki za socialno varnost. Odpravi regionalne primanjkljaje v zvezi z razpoložljivostjo otroškega varstva za poln delovni čas in celodnevni šol, pri tem pa izboljša njihovo splošno kakovost izobraževanja.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

3. Čim bolj omeji skupne stroške preoblikovanja energetskega sistema. Zlasti spremlja vpliv reforme zakona o obnovljivih virih energije na stroškovno učinkovitost podpornega sistema za obnovljive vire energije. Poveča prizadevanja za hitrejšo širitev nacionalnega in čezmejnih električnih in plinskih omrežij. Okrepi tesno usklajevanje glede energetske politike s sosednjimi državami.
4. Sprejme bolj ambiciozne ukrepe za nadaljnje spodbujanje konkurence v storitvenem sektorju, vključno z nekaterimi poklicnimi storitvami, tudi s pregledom obstoječih regulativnih pristopov in prizadevanjem za uporabo najboljših praks v vseh zveznih deželah. Opredeli razloge za nizko vrednost javnih naročil, ki so objavljena v skladu z zakonodajo EU. Poveča prizadevanja za odpravo neutemeljenih predpisov o prostorskem načrtovanju, ki omejujejo vstop novih akterjev v maloprodajnem sektorju. Sprejme ukrepe za odpravo preostalih ovir za konkurenco na železniških trgih. Si prizadeva za konsolidacijo bančnega sektorja na deželni ravni (Landesbanken), vključno z izboljšanjem okvira upravljanja.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Estonije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/06)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za rast in delovna mesta Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Estonije za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Estonije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 21.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Estonije ni opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Estonija je 8. maja 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 29. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je doseči srednjeročni cilj in ga ohraniti skozi vse programsko obdobje ter zagotoviti zadostne fiskalne rezerve za težke čase za gospodarstvo. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni cilj strukturnega presežka, ki je strožji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. Estonski ponovno izračunani strukturni saldo naj bi se poslabšal za 0,1 odstotne točke BDP v letu 2014, s čimer bi odstopal od zahtevane prilagoditvene poti, preden bi se izboljšal za 0,4 odstotne točke BDP v letu 2015 in ostal blizu ravnovesja v obdobju 2016–2017. Poleg tega program za stabilnost kaže tudi na tveganje odstopanja od referenčne vrednosti za odhodke v letu 2014 in na tveganje bistvenega odstopanja v letu 2015. Na splošno načrtovana prilagoditvena pot za doseganje srednjeročnega cilja predstavlja tveganja v zvezi z izpolnjevanjem zahtev iz Pakta za stabilnost in rast.
- (9) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo fiskalne projekcije v programu za stabilnost, ki ga ni potrdil neodvisni subjekt, je verjeten in na splošno skladen s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014. Po napovedih naj bi se strukturni primanjkljaj v letu 2014 poslabšal za 0,1 % BDP, kar pomeni vrzel v višini 0,3 % BDP glede na zahtevano prilagoditev in bistveno odstopanje, če se ocenjuje obdobje dveh let. Za leto 2015 Komisija predvideva nadaljnje poslabšanje strukturnega salda za 0,2 % BDP, kar kaže na bistveno odstopanje od zahtevane prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja. Pričakuje se tudi bistveno odstopanje od referenčne vrednosti za odhodke v obdobju 2014–2015. Na podlagi ocene programa za stabilnost za leto 2014 in napovedi Komisije Svet v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da obstaja tveganje bistvenega odstopanja od srednjeročnega cilja v letih 2014 in 2015. Pravilo o strukturnem saldu za uskladitev s Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju je začelo veljati z novim estonskim zakonom o državnem proračunu 23. marca 2014, vendar je pravilo treba še dopolniti s krepitvijo zavezujoče narave večletnih ciljev glede odhodkov.
- (10) Na trgu dela je bil dosežen precejšen napredek pri zmanjševanju brezposelnosti mladih in dolgotrajne brezposelnosti. Posebno pozornost je treba nameniti ukrepom, ki spodbujajo k delu osebe z nizkimi dohodki. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za reševanje naraščajočega pomanjkanja delovne sile, vključno z izgubo delovne sile zaradi staranja ter umikom s trga dela zaradi zdravstvenega stanja in invalidnosti. Zato je zelo pomembno pravočasno sprejetje in izvajanje reforme o sposobnosti za delo ob zagotavljanju razpoložljivosti podpornih storitev. Stroškovna učinkovitost odhodkov za družinsko politiko bi se lahko še izboljšala, med drugim s spodbujanjem dostopnosti otroškega varstva. Pričakuje se, da bo to spodbudilo zgodnje vračanje žensk na trg dela in pripomoglo k zmanjševanju še vedno velikih razlik v plačilu med spoloma. Okrepiti je treba ukrepe za spodbujanje podjetništva in ustvarjanja delovnih mest v regijah zunaj mest Talin in Tartu, da se prepreči povečevanje razlik v gospodarskem razvoju in se zmanjša brezposelnost, zlasti med nizkokvalificiranimi delavci.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (11) Na področju izobraževanja in usposabljanja so bile nedavno uvedene reforme za usklajevanje izobraževanja z zahtevami trga dela. Potrebna bodo nadaljnja prizadevanja za lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev. Uvesti bo treba sistematične ukrepe, v katere bodo zlasti vključeni socialni partnerji, za večjo udeležbo v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter učenju na delovnem mestu, zlasti vajeništvu. Pri izvajanju strategije za vseživljenjsko učenje bodo potrebna resna prizadevanja za zagotovitev močno potrebne nadgradnje spretnosti, prekvalifikacije ter ravni usposobljenosti, zlasti za osebe, ki so v slabšem položaju v odnosu do trga dela. Obstaja okvir pametne specializacije, ki zajema strategijo za podjetništvo in rast ter strategijo za raziskave, razvoj in inovacije s poudarkom na skupnih prednostnih nalogah z dodatno specializacijo tematskih področij. Zaradi majhnosti estonskega gospodarstva si je treba nadalje prizadevati za internacionalizacijo sistema raziskav in razvoja ter inovacij in njegovo uvrstitev med prednostne naloge.
- (12) Intenzivnost rabe virov je v Estoniji še vedno zelo visoka. Dosežen je bil napredek pri obravnavanju energetske učinkovitosti javnih stavb, vendar je prizadevanja treba ohraniti in okrepiti, zlasti v stanovanjskem in industrijskih sektorjih. Znaten napredek je bil dosežen glede ravnanja z odpadki in odlaganja odpadkov, zagotoviti pa je treba ekonomsko upravičenost recikliranja. Potrebna je izvedba ukrepov iz načrta za razvoj prometa, zlasti da se Estoniji omogoči omejitev emisij CO₂ v sektorju zunaj sistema trgovanja z emisijami. Energetsko učinkovitost tovornega prometa je mogoče izboljšati z uporabo bolj trajnostnih načinov prevoza. Uporabo javnega prevoza je mogoče še povečati z izboljšanjem dopolnjevanja regionalnih omrežij in povezav med avtobusnim in železniškim potniškim prometom. Uporaba osebnih vozil se povečuje, medtem ko je povprečna starost osebnih avtomobilov skoraj dvakrat višja od povprečja EU, novi osebni avtomobili pa so med tistimi, ki najbolj onesnažujejo okolje v Uniji. Potrebna je znatna okrepitev okoljskih spodbud, vključno z obdavčitvijo. Medtem ko so bili sprejeti obetavni ukrepi glede čezmejnih energetske povezav, bo za popolno povezanost estonskega energetskega trga z Unijo potreben čas in naložbe.
- (13) Vse večje regionalne razlike v povezavi z negativnimi demografskimi gibanji, neučinkovitostjo in pomanjkanjem sodelovanja med lokalnimi oblastmi ovirajo razvojni potencial Estonije. To gre deloma pripisati trdovratni neusklojenosti med fiskalno zmogljivostjo in decentralizirano odgovornostjo v majhnih občinah ter omejeni ekonomiji obsega. Zagotavljanje bolj učinkovitih in dostopnih kakovostnih javnih storitev na lokalni ravni, ki bo temeljilo na področjih storitev in minimalnih standardih storitev, zlasti na področju prometa, dolgotrajne oskrbe, predšolske vzgoje in socialnih storitev, je predpogoj za aktivacijo ter učinkovitost ukrepov na trgu dela.
- (14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo estonske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Estoniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Estonija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČA, da Estonija v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 zaradi nastajajoče vrzeli v višini 0,3 % BDP v skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014, ki opozarja na tveganje bistvenega odstopanja glede na zahteve iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. V letu 2015 bistveno okrepi proračunsko strategijo, da zagotovi uresničitev srednjeročnega cilja in njegovo ohranitev tudi v prihodnje. Proračunsko pravilo dopolni z bolj zavezujočimi pravili o večletnem načrtovanju odhodkov v okviru srednjeročnega proračunskega okvira ter še naprej povečuje učinkovitost javne porabe.
2. Izboljša spodbude za delo z ukrepi, namenjenimi delavcem z nizkimi dohodki. Si ciljno prizadeva za aktivacijo, zlasti z zagotavljanjem pravočasnega sprejetja in izvajanja reforme o sposobnosti za delo. Poveča učinkovitost in stroškovno učinkovitost družinske politike ter izboljša razpoložljivost in dostopnost otroškega varstva. Pripravi usklajene ukrepe za spodbujanje gospodarskega razvoja in podjetništva v regijah z visoko brezposelnostjo.
3. Zagotovi ustreznost sistemov izobraževanja in usposabljanja glede na potrebe trga dela, izboljša ravni spretnosti in usposobljenosti z razširitvijo ukrepov za vseživljenjsko učenje ter sistematičnim povečanjem udeležbe v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, vključno z vajeništvom. Dodatno okrepi dajanje prednosti in specializacijo v raziskovalnih in inovacijskih sistemih ter spodbuja sodelovanje med podjetji ter visokošolskimi in raziskovalnimi ustanovami in s tem prispeva k mednarodni konkurenčnosti.
4. Pospeši prizadevanja za izboljšanje energetske učinkovitosti, zlasti stanovanjskih in industrijskih stavb. Bistveno okrepi okoljske spodbude, da bi prometni sektor prispeval k manj potratni mobilnosti. Še naprej razvija čezmejne povezave s sosednjimi državami članicami za diverzifikacijo virov energije in spodbujanje konkurence prek izboljšane integracije baltskih energetskih trgov.
5. Prihodke lokalnih oblasti ustrezneje prilagodi njihovim pristojnostim. Izboljša učinkovitost lokalnih oblasti ter zagotovi kakovostne javne storitve na lokalni ravni, zlasti na področju socialnih storitev, ki dopolnjujejo ukrepe za aktivacijo.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Irske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Irske za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/07)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Sprejeli so odločitev o ukrepih, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Na Irskem je do decembra 2013 potekal program za makroekonomsko prilagoditev. V skladu s členom 12 Uredbe (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ je bila zato Irska med trajanjem navedenega programa izvzeta iz spremljanja in ocenjevanja v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik. Glede na uspešno zaključeni program za makroekonomsko prilagoditev bi bilo treba državo zdaj v celoti vključiti v okvir evropskega semestra.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Irsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in v katerem je upoštevala uspešen zaključek programa Irske za makroekonomsko prilagoditev ter dejstvo, da bi bilo treba državo zdaj v celoti vključiti v okvir evropskega semestra. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da je bil nedavno zaključeni program za makroekonomsko prilagoditev ključnega pomena za obvladovanje ekonomskih tveganj in zmanjšanje neravnotežij na Irskem. Vendar pa preostala makroekonomska neravnotežja zahtevajo posebno spremljanje in odločne ukrepe na ravni politik. Razmere v finančnem sektorju, zadolženost zasebnega in javnega sektorja ter s tem povezane visoke bruto in neto zunanje obveznosti ter razmere na trgu dela kažejo, da tveganja še vedno obstajajo.
- (8) Irska je 17. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 29. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Glavna cilja proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 sta odpraviti čezmerni primanjkljaj do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj do leta 2018. V programu za stabilnost je načrtovano zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % BDP do leta 2015 v skladu s priporočilom, izdanim v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Potrjen je srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, ki je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Program za stabilnost za obdobje po letu 2015 določa zniževanje nominalnega javnofinančnega primanjkljaja za približno 1 odstotno točko BDP na leto v obdobju 2016–2018. Delež javnega dolga v BDP naj bi se zmanjšal s skoraj 124 % BDP leta 2013 na 107 % BDP leta 2018. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je neodvisni organ (Irski fiskalni svetovadni svet) potrdil kot „v okviru ustreznih napovedi“. Na splošno je v skladu z napovedjo Komisije za leti 2014 in 2015, z izjemo nekaterih razlik pri pripevkah komponent povpraševanja. Vendar pa so napovedi irskih organov za zadnja leta izvajanja programa za stabilnost optimistične. Poleg tega za leto 2015 niso navedeni dovolj podrobni ukrepi za doseganje proračunskih ciljev. Posledično bo primanjkljaj v letu 2015 po napovedih Komisije višji od ciljne vrednosti, ki jo je priporočil Svet. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije ter v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 je Svet mnenja, da so cilji programa za stabilnost skladni s pravili Pakta za stabilnost in rast, vendar bi jih bilo treba od leta 2015 naprej podpreti s podrobno opredeljenimi ukrepi. Irska je sprejela konkretne ukrepe za izboljšanje pomembnih vidikov svojega fiskalnega okvira ter kakovosti in pravočasnosti zagotavljanja podatkov. Veljavna pravila za srednjeročne zgornje meje odhodkov vladi omogočajo diskrecijske spremembe, ki niso omejene z vnaprej določenimi nepredvidenimi odhodki.

(1) Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str 1).

- (10) Davčne reforme so prispevale k fiskalnemu prilagajanju, vendar bi bilo mogoče davčni sistem še izboljšati, da bi bil bolj učinkovit in rasti prijazen. Pri obdavčitvi premoženja je prišlo do preusmeritve z davka na transakcije na periodične davke, ki se izračunajo na podlagi vrednosti stanovanjske nepremičnine, vendar je davčna osnova še vedno razmeroma ozka, ker so nekatere vrste nepremičnin izvzete iz obdavčitve. Sistem obdavčitve dela je razdrobljen in kompleksen. Znižane davčne stopnje in davčne oprostitve pri davkih na potrošnje in okoljskih davkih ožijo davčno osnovo, medtem ko so takšni davki prijaznejši za rast. Zaradi ničelne in znižanih stopenj DDV je učinkovitost sistema DDV pod povprečjem EU. Znižane stopnje DDV so pogoste zaradi prerazdelitve dohodkov, čeprav niso učinkovit in dobro usmerjen instrument za zaščito ranljivih skupin. Izboljšati bi bilo mogoče učinkovitost okoljskih davčnih instrumentov in ukiniti okoljsko škodljive subvencije.
- (11) Čeprav je prebivalstvo Irske razmeroma mlado, so bili javni izdatki za zdravstvo leta 2012 pri 8,7 % BND med najvišjimi v Uniji in so občutno presegali 7,3-odstotno povprečje EU. Glede na sedanje težave pri upravljanju zdravstvene blagajne bo zaradi pričakovanih demografskih pritiskov kot posledice staranja prebivalstva sedanje ravni storitev mogoče ohraniti le, če bo srednje- do dolgoročno dosežena boljša stroškovna učinkovitost. Do leta 2060 naj bi se izdatki v zvezi z zdravstvom zaradi demografskih pritiskov povečali za 1,2 odstotne točke BDP. Zdravstveni sektor je pred večplastnimi izzivi. Sistemi in procesi finančnega upravljanja in računovodstva so razdrobljeni med različnimi ponudniki zdravstvenih storitev. To povzroča zamude in ovire pri zbiranju in obdelavi podatkov. Prav tako sta zaradi tega ovirana spremljanje izdatkov za zdravstvo ter doseganje stroškovne učinkovitosti in ustrezne dodelitve sredstev. Dodaten izziv predstavlja visoka raven izdatkov za farmacevtske izdelke, saj so izdatki za zdravila na recept sorazmerno visoki.
- (12) Irška se spoprijema s težavami glede brezposelnosti, zlasti dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih, še vedno pa je velik delež delovno sposobnega prebivalstva nizko kvalificiran, kar povzroča neenakost ter neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih. Ob nedavni krepitvi trga dela je začela dolgotrajna brezposelnost postopoma upadati, vendar je še vedno visoka v razmerju s celotno brezposelnostjo, delež dolgotrajno brezposelnih pa je ob koncu leta 2013 prestavljal več kot 61 % vseh brezposelnih. Stopnja brezposelnosti mladih je sredi leta 2012 presegla 30 %. Poleg tega se je delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, med letoma 2007 in 2012 povečal za 8 odstotnih točk na 18,7 %, nato pa upadel na 16,1 %, vendar je še vedno med najvišjimi v Uniji. V skladu s cilji jamstva za mlade bi se moralo pravilo o štirimesečnem obdobju uporabljati za vse mlade, ki potrebujejo zaposlitev. S ponovnim vzpostavljanjem ravnotežja v gospodarstvu so se pojavila neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, zato sta področji prekvalifikacije in dodatnega izobraževanja izziv za sistem izobraževanja in usposabljanja. Poleg navedenega je udeležba v vseživljenjskem učenju nižja od povprečja EU (7,3 % v primerjavi z 10,7 % leta 2013).
- (13) Delež oseb, ki živijo v gospodinjstvih z nizko intenzivnostjo dela, je na Irskem med najvišjimi v Uniji, zaradi česar nastajajo resne socialne težave. Ta delež je bil že pred krizo višji od povprečja EU, nato pa se je strmo glavo povzpел s 14,3 % leta 2007 na 24,2 % leta 2011. Nizka intenzivnost dela je še zlasti razširjena med enostarševskimi gospodinjstvi z otroki. To je tudi eden od dejavnikov, zaradi katerih se na Irskem povečuje tveganje revščine in socialne izključenosti otrok, vse bolj pereče pa postaja tudi vprašanje nizke udeležbe žensk na trgu dela, ki je leta 2013 znašala 67,2 % (v primerjavi s 83,4 % za moške). Posledično se je pozornost preusmerila na razpoložljivost in cenovno dostopnost otroškega varstva, ki lahko starše pomembno ovirata pri tem, da bi našli zaposlitev in se izognili tveganju revščine. Na trg dela negativno vplivajo tudi posamične pasti brezposelnosti. Nediferencirana struktura nadomestil za brezposelnost v sistemu nadomestil in pomoči za iskalce zaposlitve, neomejeno trajanje izplačevanja pomoči za iskalce zaposlitve ter izguba dodatnih ugodnosti (zlasti dodatka za najemnino in zdravstvene kartice za brezplačne zdravstvene storitve) ob vnovični zaposlitvi pomenijo, da so nadomestitvene stopnje razmeroma visoke pri dolgotrajno brezposelnih z možnostjo majhnega dohodka in drugih kategorijah delavcev, odvisno od družinskih razmer.
- (14) Posojilna dejavnost za MSP je še naprej šibka zaradi kombinacije majhnega povpraševanja po posojilih in omejitev pri ponudbi posojil, saj na MSP še vedno negativno vplivata uporaba pretiranega finančnega vzvoda in šibko domače povpraševanje, banke pa si morajo še naprej prizadevati za trajnostne rešitve v segmentih slabih posojil MSP. Po podatkih iz najnovejše raziskave irskega raziskovalnega in marketinškega podjetja Red C je med oktobrom 2013 in marcem 2014 za bančno posojilo zaprosilo 35 % MSP, od tega pa je bilo posojilo zavrnjeno 19 %. Ob koncu leta 2009 je bil ustanovljen Urad za

preverjanje kreditov, ki posreduje v sporih med posojilodajalci in MSP kot potencialnimi posojiljemalci, ki jim je bilo posojilo zavrnjeno. Čeprav ustanovitev navedenega urada predstavlja pozitiven ukrep, pa se zdi, da je vpliv urada za zdaj precej omejen, med drugim tudi zaradi razmeroma majhnega števila pritožb. MSP so pri svojih naložbah močno odvisna od bančnega financiranja, nebančni viri financiranja pa na splošno niso dovolj razviti, čeprav se trenutno proučujejo nekatere alternative, vključno s posojilnimi skladi. Vendar pa bo ob močnejšemu okrevanju in rasti domačega povpraševanja ponudba verjetno vse bolj omejena, če ne bodo kreditni kanali ustrezno obnovljeni, kar je odločilno za obete glede rasti. Da bi se izboljšal dostop MSP do finančnih sredstev, so bile uvedene posebne sheme in skladi, kot so kreditna jamstvena shema, posojilni sklad za mikropodjetja in trije skladi za MSP, vendar je njihova izkoriščenost zazdaj majhna.

- (15) Kljub bančnim reformam, ki so se začele izvajati v okviru nedavno zaključenega programa finančne pomoči, se bančni sektor še vedno srečuje s pomembnimi izzivi. Te je podrobno analizirala Komisija v poglobljenem pregledu za Irsko za leto 2014. Junija 2013 so slaba posojila predstavljala skoraj 27 % posojilnega portfelja treh glavnih domačih bank. Zadolženost zasebnega sektorja je kljub nedavnemu razdolževanju še vedno med najvišjimi v Uniji ter še naprej ogroža finančno stabilnost in obremenjuje gospodarstvo. Razdolževanje gospodinjstev in MSP ni bilo izvedeno v celoti, čiščenje bilanc stanja bank in MPS pa je odločilno za obnovitev kreditnih kanalov. Obseg bančnih posojil še naprej upada, bančni sektor pa ima še vedno težave z doseganjem dobičkonosnosti, deloma zaradi velikega števila hipotekarnih posojil s spremenljivo obrestno mero (razvrednotene terjatve z nizkim donosom) v bilancah stanja bank.
- (16) Stroški izvrševanja pogodb so visoki. Večino teh stroškov predstavljajo odvetniški stroški, ki znašajo 18,8 odstotne točke, visoki stroški pravnih storitev pa negativno vplivajo na stroškovno strukturo vseh podjetij, vključno z MSP. Poleg navedenega se stroški pravnih storitev za razliko od drugih stroškov strokovnih storitev od nastopa krize niso ustrezno zmanjšali, deloma tudi zaradi nezadostne konkurence. Irski organi so se v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev zavezali uvedbi reform v sektorju pravnih storitev. Leta 2011 so objavili zakon o pravnih storitvah, ki ga je treba začeti izvajati. V sodstvu so splošni in administrativni viri za izvajanje aktivnega upravljanja zadev v fazi pred sojenjem zelo omejeni, kar lahko prispeva k zamudam pri dostopu do sodnega varstva in višjim stroškom. Poleg tega je opaziti precejšnje vrzeli v zmogljivosti države na področju zbiranja podatkov o učinkovitosti pravosodnega sistema.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Irske. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Irskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilih iz točk 1 in 2 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1, 3, 5 in 6 v nadaljevanju.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Irska tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČA, da Irska v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. V celoti izvrši proračun za leto 2014 ter zagotovi vzdržno odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2015, in sicer s podrobnejšo opredelitvijo dodatnih strukturnih ukrepov, ki podpirajo proračunsko strategijo, ter s strukturno prilagoditvijo, kot je določeno v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Po odpravi čezmernega primanjkljaja izvaja strukturno prilagajanje za dosego srednjeročnega cilja v višini najmanj 0,5 % BDP na leto, še več pa v ugodnih gospodarskih razmerah ali če je to potrebno za upoštevanje pravila o zadolževanju, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga sektorja države. Okrepi verodostojnost strategije za fiskalno prilagoditev, učinkovito izvaja večletno proračunsko načrtovanje in opredeli širše proračunske ukrepe, ki bodo osnova za doseganje srednjeročnih fiskalnih ciljev. Zagotovi zavezujoči značaj zgornje meje javnofinančnih izdatkov, tudi z omejitvijo zakonsko določenih možnosti za diskrecijske spremembe. V podporo konsolidaciji javnih financ bi bilo treba razmisliti o povečanju prihodkov z razširitvijo davčne osnove. Poskrbeti bi bilo treba, da bo davčni sistem bolj prijazen rasti in okolju.
2. Nadaljuje reformo zdravstvenega sektorja, ki se je začela izvajati v okviru strateškega okvira za prihodnost zdravstvenega sektorja („Future Health“). Izvaja dodatne ukrepe za zmanjšanje porabe v sektorju farmacevtskih izdelkov, vključno s pogostejšim usklajevanjem s cenami za patentirana zdravila v referenčnih državah, večjim prodorom generičnih zdravil na trg in boljšimi praksami pri predpisovanju zdravil. Izvaja reformo sistemov finančnega upravljanja pri nacionalnem organu za zdravstvo, da se poenotijo sistemi pri vseh ponudnikih zdravstvenih storitev, in podpira boljše upravljanje terjatev. Najpozneje konec prvega četrletja 2015 začne uvajati posamezne identifikatorje v sistemu zdravstvenega varstva.
3. Uvaja dodatne izboljšave aktivnih politik trga dela ter posebno pozornost namenja dolgotrajno brezposelnim, nizko kvalificiranim in, v skladu s cilji jamstva za mlade, mladim. Nadaljuje reformo sistema dodatnega izobraževanja in usposabljanja, shem za podporo zaposlovanju in programov vaještva. Poveča ponudbo usposabljanj na delovnem mestu, izboljša kakovost tečajev in vaještev v okviru dodatnega izobraževanja in usposabljanja ter zagotovi, da bodo ti ustrezni z vidika povpraševanja na trgu dela. Poveča raven in kakovost podpornih storitev, ki jih zagotavljajo uradi za zaposlovanje Intreo. Na področju dodatnega izobraževanja in usposabljanja vzpostavi dobro delujoč sistem napotitev med uradi za zaposlovanje Intreo ter odbori za izobraževanje in usposabljanje.
4. Rešuje problematiko gospodinjestev z nizko intenzivnostjo dela in vprašanje tveganja revščine med otroci s postopnim ukinjanjem nadomestil in dodatkov ob ponovni zaposlitvi. Spodbuja udeležbo žensk na trgu dela z večjo razpoložljivostjo cenovno dostopnejšega otroškega varstva za poln delovni čas, zlasti za družine z nizkimi dohodki.
5. Spodbuja politike za sektor MSP, vključno s pobudami glede razpoložljivosti bančnega in nebančnega financiranja ter za reševanje vprašanj glede prestrukturiranja dolgov, pri čemer se izogiba tveganjem za javne finance in finančno stabilnost. Spodbuja pobude za boljši dostop MSP do bančnih posojil in nebančnega financiranja. Uvede sistem spremljanja posojil za MSP v bančnem sektorju ter sočasno izvaja dejavnosti za boljšo izrabo netradicionalnih zmogljivosti financiranja, vključno s tremi skladi za MSP, ki jih sofinancira irski nacionalni pokojninski rezervni sklad, skladom za mikropodjetja ter začasno jamstveno shemo za posojila. Spodbuja rabo teh in drugih nebančnih shem financiranja za MSP. Poveča prepoznavnost in zmogljivosti Urada za preverjanje kreditov pri posredovanju v sporih med bankami in MSP kot potencialnimi posojiljemalci, ki jim je bilo posojilo zavrnjeno.
6. Spremlja uspešnost poslovanja bank z vidika doseganja ciljev pri prestrukturiranju hipotekarnih posojil z zaostanki s plačili. Objavi ambiciozne cilje za tretje in četrto četrletje leta 2014 za glavne hipotekarne banke, da predlagajo in sklenejo dogovore o prestrukturiranju hipotekarnih posojil z zaostankom pri plačilih več kot 90 dni, s čimer bi se do konca leta 2014 znatno zmanjšal obseg posojil z zaostankom pri plačilih. V okviru revizij in pregledov na kraju samem še naprej ocenjuje vzdržnost sklenjenih dogovorov o prestrukturiranju. Pripravi smernice glede trajnosti rešitev. Redno objavlja podatke o segmentu posojil za MSP z zaostanki pri plačilih v portfeljih bančnih posojil, da se poveča preglednost. Razvije strategijo za rešitev vprašanja izpostavljenosti komercialnim nepremičninskim posojilom v težavah. Vzpostavi centralni register posojil.

7. Zmanjša stroške pravnih postopkov in storitev ter spodbuja konkurenčnost, vključno s sprejetjem zakona o pravnih storitvah do konca leta 2014, med drugim njegove določbe o dopustnosti ustanavljanja multidisciplinarnih praks, in s prizadevanji za odpravo pridržne pravice odvetnikov. Spremlja učinek izvajanja tega zakona, med drugim na stroške pravnih storitev. Z izvršilni ukrepi poskrbi, da regulativni organ za pravne storitve začne takoj delovati in izpolnjuje obveznosti, ki jih ima po zakonodaji, vključno z objavo predpisov ali smernic za multidisciplinarnе prakse in reševanjem pritožb. Izboljša sisteme zbiranja podatkov za natančnejše spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti sodnih postopkov, da se opredelijo točke, kjer je potrebna sprememba.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform za Španijo za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Španije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/08)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se bo osredotočala na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za spodbuditev potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Španije za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem programu Španije za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Španije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Španijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Španijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Španiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo posebno spremljanje in odločne ukrepe politike. Zlasti ugotavlja, da je prilagajanje neravnotežij, ki so bila v lanskem letu ugotovljena kot čezmerna, na več področjih precej napredovalo in z obnovitvijo pozitivne rasti so se tveganja zmanjšala. Kljub temu zaradi velikosti in medsebojne povezanosti neravnotežij, zlasti visoke ravni domačega in zunanega dolga in visoke stopnje brezposelnosti, gospodarstvo države ostaja ranljivo.
- (8) Španija je 30. aprila 2014 predložila nacionalni reformni program za leto 2014 in program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilja proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 sta odpraviti čezmerni primanjkljaj do leta 2016 in doseči srednjeročni cilj do leta 2017. Programu za stabilnost potrjuje srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, ki je strožji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. V programu za stabilnost je načrtovano zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % BDP v letu 2016 v skladu z rokom, določenim v priporočilu Sveta z dne 21. junija 2013⁽³⁾, njegov cilj pa je, da se za leto 2014 doseže primanjkljaj, ki je nižji od priporočenega (5,5 % BDP namesto 5,8 BDP). Vendar pa bo letna izboljšava (ponovno izračunanega) strukturnega salda, načrtovanega v programu za stabilnost, za leto 2014 pod priporočeno konsolidacijo. Za leto 2017 je v načrtu predviden zadosten napredek pri izpolnjevanju srednjeročnega cilja, čeprav to morda ne bo dovolj, da bi bil ta cilj dosežen v letu, predvidenem v programu za stabilnost. V programu za stabilnost je napovedano, da bo delež javnega dolga najvišji leta 2015 (znašal naj bi 101,7 % BDP), nato pa se bo začel zmanjševati. Proračunska strategija, opisana v programu za stabilnost, je tako le delno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, ki pa ga ni pripravil in uradno potrdil neodvisen organ, je na splošno verjeten za leto 2014, za leto 2015 pa se lahko v primerjavi z napovedjo Komisije iz pomladi 2014 pojavijo negativna tveganja. Stopnje rasti BDP, napovedane za obdobje 2016–2017, se zdijo nekoliko optimistične glede na trenutne ocene stopnje potencialne rasti gospodarstva in preostale potrebe ekonomskega prilagajanja po krizi.

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 81.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

⁽³⁾ Priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013, katerega cilj je odprava čezmernega javnofinančnega primanjkljaja v Španiji (UL C 180, 26.6.2013, str. 4).

Zato obstajajo negativna tveganja v zvezi s potekom prilagoditve primanjkljaja in dolga. Poleg tega konkretni ukrepi v podporo cilju za nominalni primanjkljaj od leta 2015 naprej še niso dovolj natančno opredeljeni, zlasti kar zadeva spremembe davčne zakonodaje v okviru načrtovane davčne reforme. Druga tveganja se navezujejo na pogojne obveznosti in donose načrtovanih prihrankov na lokalni in regionalni ravni. Po napovedi Komisije je fiskalni napor za obdobje 2013–2014 za 1,1 odstotne točke premajhen v smislu (popravljen) spremembe strukturnega salda (čeprav je ta podatek napihnjen zaradi nedavnih sprememb v metodologiji za oceno potencialne proizvodnje) in za 0,4 odstotne točke v primerjavi s količino ukrepov, ki so bili ocenjeni kot potrebni ob izdaji priporočila v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Na podlagi ocene programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je treba ukrepe, ki podpirajo proračunsko strategijo, podrobneje opredeliti, ter da so potrebna dodatna prizadevanja za popolno izpolnitev priporočila Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

- (10) Kar zadeva strukturne ukrepe z vplivom na javne finance, je bil dosežen napredek pri poročanju o izvrševanju proračuna in pri uporabi popravljanih ukrepov v upravnih organih, ki niso izpolnjevali svojih obveznosti. Vendar je mogoče za regije, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, uveljaviti še dodatne mehanizme izvrševanja, določene v španskem sistemskem zakonu o stabilnosti proračuna. Sprejeti so bili novi ukrepi za uveljavitev povprečnega obdobja za plačila komercialnim dobaviteljem, in sicer 30-dnevno obdobje, ki velja za vse ravni države. Z zakonom je bil novembra 2013 ustanovljen neodvisen davčni organ, njegov predsednik pa je bil imenovan februarja 2014. Vendar organ ni začel v celoti delovati dovolj zgodaj, da bi lahko ocenil program stabilnosti za leto 2014. V nacionalnem reformnem programu za leto 2014 je priznana potreba po nadaljnjem izboljšanju stroškovne učinkovitosti odhodkov za zdravstveno varstvo in farmacevtskih odhodkov, npr. s centralizacijo nabave farmacevtskih izdelkov, pregledom referenčnih storitev, razvojem elektronskih zdravstvenih kartotek ali okrepitevijo upravljanja zdravstvenih ustanov. Ker naj bi večji del preostale konsolidacije javnih financ dosegli s prihranki pri odhodkih, bi bil sistematičen pregled odhodkov na vseh ravneh države koristen za identifikacijo področij, na katerih bi bilo mogoče prihranke doseči na rasti prijazen način, ob tem pa zadovoljiti potrebe najranljivejših.
- (11) V letu 2013 je Španija sprejela nove ukrepe za omejitev davčnih ugodnosti pri obdavčitvi pravnih oseb. V istem letu je prav tako dosegla določen napredek pri izboljšanju izpolnjevanja davčnih obveznosti, in sicer z okrepitevijo boja proti davčnim goljufijam in neprijavljenemu delu, vendar pa ima pred sabo še velike izzive. V letih 2013 in 2014 je Španija poleg tega uvedla znižanja prispevkov za socialno varnost ob zaposlovanju mladih in novih delojemalcev. Po tem, ko bo strokovni odbor po naročilu vlade predložil celostno poročilo o davčni reformi, nameravajo pristojni organi v drugem četrtletju leta 2014 predstaviti konkretne zakonodajne predloge. Glede na nacionalni reformni program za leto 2014 bo cilj predlogov modernizacija davčnega sistema, zmanjšanje izkrivljanja, ki je škodovalo zaposlovanju, izboljšanje pobiranja prihodkov, dajanje prednosti gospodarskemu razvoju, zagotovitev tržne enotnosti in fiskalne nevtralnosti ter okrepitev konkurenčnosti španskega gospodarstva, pri tem pa prispevati h konsolidaciji javnih financ. Zasnova te reforme in njeno izvajanje bosta pomembna za prihodnje gospodarske možnosti in javne finance.
- (12) Finančno stabilnost so okrepili dokapitalizacija in prestrukturiranje bančnega sektorja ter temeljito izvajanje programa v okviru evropskega mehanizma za stabilnost za dokapitalizacijo finančnih institucij iz leta 2012, ki je bilo dokončano 22. januarja 2014. Vendar vsi problemi španskega finančnega sektorja še niso odpravljeni in ga je zato treba pozorno spremljati in upravljati. Poleg tega se izboljšanje pogojev financiranja bank le postopoma prenaša na financiranje malih in srednjih podjetij (MSP). V prihodnje je ob nadaljevanju razdolževanja zasebnega sektorja pomembno zagotoviti nadaljevanje dotoka kredita v uspešne gospodarske panoge. Pristojni organi so sprejeli več ukrepov za izboljšanje dostopa podjetij do bančnega in nebančnega financiranja ter za omogočanje prestrukturiranja dolga gospodarskih družb, vendar so potrebni nadaljnji strateški ukrepi.

- (13) Trg dela se je nekoliko stabiliziral in v letu 2014 naj bi po pričakovanjih rahlo okreval, in sicer naj bi se povečal obseg zaposlovanja in znižale stopnje brezposelnosti. Toda stopnja brezposelnosti, ki je v letu 2013 zabeležila letno povprečje v višini 26,1 %, ostaja zelo visoka. Posebej zaskrbljujoča je visoka stopnja brezposelnosti mladih, ki znaša 54,3 %, in znatni višek dolgoročne brezposelnosti v višini 49,7 % skupne brezposelnosti v letu 2013. Med slednjimi so še zlasti visoke stopnje dosegli starejši in nizkokvalificirani delavci. Glede na razpoložljive ocene reforme trga dela iz leta 2012 sta reforma in zaveza socialnih partnerjev k zmernosti v plačni politiki v letih 2012–2014 omogočili večjo notranjo prožnost podjetij in omejili izgubo delovnih mest, prispevali k prednostni obravnavi kolektivnih pogodb na ravni podjetij in k okrepitvi možnosti za podjetja, da ne sodelujejo pri kolektivnih pogodbah. Reforma je prispevala tudi k zmanjšanju stroškov nadomestil za nezakonito odpoved delovnega razmerja in k zmanjšanju števila izpodbijanj odpovedi na sodišču. Prav tako je uvedla nove pogodbe za spodbujanje stabilnega zaposlovanja v MSP. Leta 2013 in v začetku leta 2014 so bili sprejeti nadaljnji ukrepi, da bi se omogočila stabilna zaposlitev s krajšim delovnim časom in bi se začasno znižali prispevki za socialno varstvo v primeru novih pogodb za nedoločen čas. Vendar se španski trg dela še naprej spopada s problemom segmentacije, število vrst pogodb ostaja veliko, prav tako pa vrzel med stroški odpravnin za pogodbe za določen in pogodbe za nedoločen čas tudi po reformi ostaja med največjimi v EU.
- (14) Napredek je bil dosežen tudi pri reformi aktivnih politik zaposlovanja, vključno z odobritvijo letnega načrta zaposlovanja. Vendar se zdi, da se ukrepi za modernizacijo in okrepitev javne službe za zaposlovanje izvajajo počasi, kar bi lahko ogrozilo uspešno izvajanje novega okvira. Zamuja tudi popolna operativnost enotnega zaposlitvenega portala. Dosežen je bil napredek pri spodbujanju sodelovanja z zasebnimi agencijami za posredovanje zaposlitev, vendar je tudi v to treba še precej vložiti.
- (15) Neustrezne kvalifikacije iz izobraževanja in usposabljanja glede na potrebe trga dela in velik delež brezposelnih brez formalne izobrazbe (35,2 %) prispevata k visoki stopnji brezposelnosti mladih ter k dolgoročni brezposelnosti. Stopnja mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo, ostaja nad povprečjem EU. Delež dijakov in študentov, ki predčasno opuščajo izobraževanje in usposabljanje, se sicer zmanjšuje, vendar ostaja zelo velik (23,5 %). Stopnje doseganja terciarne izobrazbe je stalna, še vedno pa se premalo uporabljajo poklicno izobraževanje in usposabljanje ter sheme vajeništva. Poleg tega znanje diplomantov višjega poklicnega izobraževanja in usposabljanja zaostaja za povprečjem EU. Španija prav tako pripravlja ukrepe za spodbujanje zaposlovanja mladih. Nacionalna strategija za zaposlovanje in podjetništvo mladih za obdobje 2013–2016, ki je bila predstavljena marca 2013, se zdaj izvaja, čeprav je treba nekatere ukrepe še pripraviti. Španija je na podlagi te strategije sprejela ukrepe za boj proti brezposelnosti mladih, kar je v skladu s cilji jamstva za mlade. Nekaj napredka so zabeležili ukrepi za boj proti predčasnemu opuščanju šolanja in za spodbujanje dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vendar ostajata ključnega pomena popolno izvajanje teh ukrepov in učinkovita uporaba finančnih sredstev. Na področju dvojnega poklicnega usposabljanja je potrebno stalno usklajevanje med vsemi deležniki, vključno z nosilci odločanja in ponudniki usposabljanj na vseh ravneh države ter delodajalci, da bo mogoče racionalizirati sistem, bolje uskladiti usposabljanje in potrebe trga dela ter zagotoviti združljivost modelov dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v vseh regijah.
- (16) Predvsem zaradi razmer na trgu dela pa tudi zaradi omejene učinkovitosti socialnega varstva pri zmanjševanju revščine je Španija glede na glavne kazalnike, ki merijo revščino in socialno izključenost, pod povprečjem EU, pri čemer so še posebej izpostavljeni otroci in mladi odrasli. V Španiji so kot posledica krize tudi bolj kot kdaj prej upadli razpoložljivi prihodki gospodinjev, država pa beleži tudi eno najvišjih ravni prihodkovne neenakosti v Uniji. Ključne izzive predstavljajo poenostavitev postopkov za prosilce za socialno pomoč ter izboljšanje upravljanja in medinstitucionalnega sodelovanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Nacionalni akcijski načrt socialnega vključevanja za obdobje 2013–2016 je ustrezen strateški okvir za prilagoditev aktivnih politik zaposlovanja, da bodo skladnejše s tistimi, ki so bolj oddaljene od trga dela, za odpravljanje revščine otrok in izboljšanje učinkovitosti služb za podporo družinam. Poleg tega imajo socialna pomoč in nadomestila omejene prerazdelitvene učinke v različnih rizičnih skupinah, kar kaže na neustrezno politiko dodeljevanja. Zaradi premalo usklajevanja med zavodi za zaposlovanje in socialnimi službami (vključno s tistimi na regionalni in lokalni ravni) ter upravnega bremena, ki ga predstavlja ocenjevanje shem minimalnega zjamčenega dohodka, je poleg tega oviran nemoten prehod med prejemanjem socialne pomoči in ponovno vključitvijo na trg dela.

- (17) Španija je napredovala pri strukturnih reformah, ki spodbujajo rast in konkurenčnost, in sicer na splošno v skladu z načrtovanim napredkom iz nacionalnega reformnega programa za leto 2013. Zakon o zajamčenju enotnosti trga je bil sprejet decembra 2013 in njegovo kompleksno izvajanje še ni končano. Zakon o podjetništvu, ki je bil sprejet jeseni 2013, je prav tako omogočil izboljšave okvira za insolventnost v gospodarskih družbah in prožnejše oblike gospodarskih družb, pa tudi kar zadeva racionalizacijo shem za podporo internacionalizaciji podjetij. Področje uporabe hitrega izdajanja dovoljenj je bilo razširjeno, zaradi česar je postalo odpiranje majhnih maloprodajnih trgovin preprostejše, sprejeti pa so bili tudi drugi ukrepi za olajšanje pridobivanja dovoljenj za poslovanje. Vendar pa sekundarna zakonodaja, ki bi omogočila ustanavljanje družb z omejeno odgovornostjo po sistemu „vse na enem mestu“ v krajših rokih, ki so bili določeni v zakonu o podjetništvu iz septembra 2013, še ni sprejeta. Poleg tega je upravičeno stalno pregledovanje regulativnih ovir za rast podjetij, med drugim obdavčitev, saj je med Španijo in drugimi državami članicami euroobmočja glede na velikost gospodarskih družb velika vrzel. Že dolgo pričakovana reforma poklicnih storitev zamuja in bi jo bilo treba pospešiti. Sprejet ni bil še noben ukrep za odpravo omejitev za postavitev veleblagovnic z velikimi površinami.
- (18) Španski sistem za raziskave in inovacije mora povečati kakovost svojih znanstvenih rezultatov, spodbujati sodelovanje med zasebnim in javnim sektorjem ter olajšati pretvorbo raziskav in inovacij v komercialne izdelke. Vlada je leta 2013 sprejela nacionalno strategijo za znanost, tehnologijo in inovacije, ki še čaka na podporo iz javnih sredstev. Poleg tega še ni končana ustanovitev nove državne raziskovalne agencije, katere naloga bo učinkovito upravljanje javnih naložb v raziskave in razvoj.
- (19) Precej je bilo narejenega za odpravo pomanjkanja v tarifnih prihodkih od električne energije, zlasti z znižanjem stroškov sistema, čeprav dejanski učinek reforme, predvsem na obnovljive vire energije, še ni v celoti znan. Vlada preučuje načine čim učinkovitejše zamejitve negativnih posrednih učinkov insolventnih cestninskih avtocest na javne finance. Pristojni organi so oblikovali podatkovno zbirko, ki vsebuje ekonomske, okoljske, prometne in druge kazalnike, ki se uporabljajo za analizo pred izvedbo naložb v infrastrukturo, niso pa še vzpostavili neodvisnega organa, ki bi jim pomagal oceniti prihodnje večje infrastrukturne projekte. Učinkovito konkurenco na področju potniškega in tovornega železniškega prometa še naprej preprečujejo tehnične in pravne ovire, zaradi katerih ni mogoče učinkovito uporabljati obsežne obstoječe infrastrukture.
- (20) Reforma javne uprave napreduje. Reforma lokalne javne uprave je bila sprejeta decembra 2013 in izvaja se pod vodstvom strokovnega odbora za reformo javne uprave poteka po načrtih in se bo nadaljevalo do konca obdobja 2014–2015. Izvajanje reforme pravosodja je na različnih stopnjah in jo je treba dokončati. Nedavna prizadevanja na področju reševanja problematike korupcije vključujejo zakon o preglednosti, javnem dostopu do informacij in dobrem upravljanju, ki je bil sprejet decembra 2013, pa tudi dva osnutka zakona o nadzoru nad financiranjem političnih strank in odgovornosti visokih uradnikov. Izvaja se nacionalni načrt za boj proti delu na črno in zlorabam na področju socialne varnosti za obdobje 2012–2014 (*Plan Nacional de Lucha contra el Empleo Irregular y el Fraude a la Seguridad Social*). Španija je poleg tega razširila svojo mrežo mednarodnih sporazumov za izmenjavo informacij, potrebnih za odmero davka, ter začela izvajati projekt z zasebnimi podjetji, da bi preučila možne izboljšave upravljanja sistema socialnih prejemkov.
- (21) Komisija je v okviru evropskega semestra opravila celovito analizo ekonomske politike Španije. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Španiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk (1) do (8) v nadaljevanju.
- (22) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke (1) v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (23) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program in program stabilnosti. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk (1), (2), (3), (4), (6), (7) in (8) v nadaljevanju.
- (24) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽¹⁾. Kot država članica, katere valuta je euro, bi Španija morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Španija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Od leta 2014 naprej okrepi proračunsko strategijo, zlasti s podrobno opredelitvijo osnovnih ukrepov za leto 2015 in pozneje, da zagotovi odpravo čezmernega primanjkljaja na vzdržen način do leta 2016, in sicer z dosegom strukturne prilagoditve, določene v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Trajna odprava fiskalnih neravnotežij zahteva verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform, da se poveča sposobnost prilagajanja ter spodbudita rast in zaposlovanje. Po uspešni odpravi čezmernega primanjkljaja izvaja strukturno prilagajanje za doseg srednjeročnega cilja v višini najmanj 0,5 % na leto, še več pa v ugodnih gospodarskih razmerah ali če je treba zagotoviti, da je pravilo o zadolževanju izpolnjeno, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga sektorja države. Zagotovi, da novi neodvisni davčni organ čim prej postane popolnoma operativen in da se v celoti izvedejo preventivni, popravljalni in izvedbeni ukrepi iz systemskega zakona o stabilnosti proračuna na vseh ravneh države, vključno z odpravljanjem komercialnih dolgov v javnem sektorju. Do februarja 2015 opravi sistematični pregled odhodkov na vseh ravneh države, da tudi v prihodnje podpre učinkovitost in kakovost javne porabe. Nadaljuje povečevanje stroškovne učinkovitosti zdravstva, zlasti z nadaljnjo racionalizacijo odhodkov za farmacevtske izdelke (tudi v bolnišnicah) in okrepitvijo koordinacije med različnimi vrstami oskrbe, pri tem pa ohrani dostopnost storitev za vse ranljive skupine. Do konca leta 2014 sprejme celovito davčno reformo, da uvede preprostejši davčni sistem, ki bo bolj ugoden za rast in ustvarjanje novih delovnih mest, ohranjanje okolja in stabilnost prihodkov.

V ta namen naj zagotovi prehod na manj izkrivljajoče davčne prihodke, kot so davek na potrošnjo, okoljski davek (npr. na motorna goriva) in periodični davki na nepremičnine, odstrani neučinkovite izdatke za davek na osebni dohodek in davek od dohodka pravnih oseb, razmisli o znižanju prispevkov delodajalcev za socialno varnost, zlasti za slabo plačane službe, nadaljuje omejevanje davčnih ugodnosti pri obdavčitvi pravnih oseb ter sprejme ukrepe za preprečitev, da bi obdavčevanje oviralo nemoteno delovanje notranjega trga Španije. Okrepi boj proti davčnim utajam.

2. Dokonča reformo sektorja hranilnic, kar zadeva sprejetje sekundarne zakonodaje, in dokonča prestrukturiranje hranilnic v državni lasti, da pospeši njihovo popolno okrevanje in omogoči njihovo vrnitev v zasebno lastništvo. Spodbuja prizadevanja bank za ohranitev krepkih količnikov kapitalne ustreznosti, spremlja dejavnosti družbe za upravljanje terjatev Sareb, da zagotovi pravočasno odprodajo sredstev s čim nižjimi stroški za davkoplačevalce. Dokonča ukrepe, ki se še izvajajo, da poveča dostop MSP do financiranja, zlasti z dokončanjem ukrepov za izboljšanje nebančnega finančnega posredništva. Odstrani preostala ozka grla iz okvira za insolventnost gospodarskih družb, zlasti z okrepitvijo strokovnega znanja in izkušenj stečajnih upraviteljev in izboljšanjem zmogljivosti sodnega sistema za obravnavo stečajnih zadev, ter razvije stalen okvir za obravnavo insolventnosti fizičnih oseb, pri tem pa nameni ustrezno pozornost uravnoveženim pravicam upnikov in dolžnikov ob upoštevanju finančne stabilnosti.
3. Pripravi nove ukrepe za zmanjšanje segmentacije trga dela, da se zagotovijo predvsem trajnostna in kakovostna delovna mesta, na primer z zmanjšanjem števila vrst pogodb in zagotovitvijo uravnoveženega dostopa do pravic do odpravnine. Nadaljuje redno spremljanje reform trga dela. Spodbuja trende na področju realnih plač, ki so skladni s ciljem ustvarjanja novih delovnih mest. Okrepi obveznost aktivnega iskanja zaposlitve pri uveljavljanju nadomestila za brezposelnost. Poveča učinkovitost in namenskost aktivnih politik trga dela, vključno s subvencijami za zaposlovanje, zlasti za osebe, ki težje dobijo zaposlitev. Okrepi usklajevanje med

⁽¹⁾ Glej stran 141 tage Uradnega lista.

trgom dela ter politikami izobraževanja in usposabljanja. Pospeši modernizacijo javnih zavodov za zaposlovanje, da zagotovi učinkovito, posamezniku prilagojeno svetovanje, ustrezno usposabljanje in usklajevanje ponudbe prostih delovnih mest s povpraševanjem, pri čemer naj se osredotoči na dolgotrajno brezposelne osebe. Zagotovi dejansko uporabo javno-zasebnega sodelovanja na področju posredovanja zaposlitev pred koncem leta 2014 in spremlja kakovost zagotovljenih storitev. Zagotovi pravilno delovanje enotnega zaposlitvenega portala ter ga dopolni z nadaljnjimi ukrepi v podporo mobilnosti delovne sile.

4. Izvede in oceni učinkovitost strategije za podjetništvo in zaposlovanje mladih za obdobje 2013–2016. Zagotovi kakovostno ponudbo zaposlitev, vajeništvo in pripravništvo za mlade ter izboljša vključevanje neregistriranih brezposelnih mladih v skladu s cilji jamstva za mlade. Učinkovito izvaja nove sheme izobraževanja, da poveča kakovost primarnega in sekundarnega izobraževanja. Okrepi svetovanje in podporo za skupine, za katere obstaja velika verjetnost, da bodo predčasno opustile šolanje. Poveča relevantnost poklicnega usposabljanja in izobraževanja ter visokošolskega izobraževanja za trg dela, zlasti z okrepitevijo sodelovanja z delodajalci in s podpiranjem usposabljanja vodij usposabljanja in mentorjev.
5. Izvaja Nacionalni akcijski načrt socialnega vključevanja za obdobje 2013–2016 in oceni njegovo učinkovitost ter v oceno zajame vse v njem zastavljene cilje. Utrdi upravno zmogljivost in usklajevanje med zavodi za zaposlovanje ter socialnimi službami, da zagotovi integrirane mehanizme za podporo ogroženim ter med javnimi organi, odgovornimi za sheme minimalnega prihodka, okrepi racionalizirane postopke za podporo prehodu med shemami minimalnega zajamčenega dohodka in trgom dela. Izboljša uporabo shem za družinsko podporo in kakovost storitev, namenjenih gospodinjstvom z nizkimi dohodki z vzdrževanimi otroki, da zagotovi progresivnost in učinkovitost socialnih transferjev.
6. Zagotovi ambiciozno in hitro izvajanje zakona št. 20/2013 v zvezi z enotnostjo trga na vseh ravneh uprave. Sprejme daljnosežno reformo poklicnih storitev in poklicnih združenj do konca leta 2014, pri čemer naj opredeli poklice, za katere velja obveznost registracije v okviru poklicne organizacije, ter preglednost in odgovornost poklicnih združenj, sprosti dostop do neupravičeno rezerviranih dejavnosti in zavaruje enotnost trga pri dostopu do poklicnih storitev in njihovem opravljanju v Španiji. Še skrajša trajanje, stroške in število postopkov, potrebnih za ustanovitev delujočega podjetja. Odpravi neupravičene omejitve za postavitev veleblagovnic z velikimi površinami, zlasti s spremembo obstoječih predpisov za regionalno prostorsko ureditev. Identificira vire za financiranje nove nacionalne strategije za znanost, tehnologijo in inovacije ter zagotovi operativnost nove državne raziskovalne agencije.
7. Po reformi iz leta 2013 zagotovi učinkovito odpravo primanjkljaja v elektroenergetskem sistemu od leta 2014 naprej, vključno s sprejetjem nadaljnjih strukturnih ukrepov, če je potrebno. Reši problematiko insolventnih cestninskih avtocest, da bi čim bolj zmanjšala državne stroške. Ustanovi neodvisen organ, ki prispeva k oceni prihodnjih velikih infrastrukturnih projektov do konca leta 2014. Sprejme ukrepe za zagotovitev učinkovite konkurence na področju tovarnega in potniškega železniškega prometa.
8. Na vseh ravneh države izvaja priporočila odbora za reformo javne uprave. Okrepi kontrolne mehanizme in poveča preglednost upravnih odločitev, zlasti na regionalni in lokalni ravni. Dokonča in pozorno spremlja še nedokončane ukrepe za boj proti sivi ekonomiji in neprijavljenemu delu. Sprejme že pripravljene reforme strukture pravosodja in mreže sodišč ter zagotovi izvajanje sprejetih reform.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Francije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/09)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za spodbuditev potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki morajo biti sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Francije za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Francije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Francijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Francijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Franciji še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni posebno spremljanje in odločni ukrepi politike. Zlasti poslabšanje trgovinske bilance in konkurenčnosti ter posledice visoke ravni zadolženosti javnega sektorja zahtevajo stalno pozornost politike.
- (8) Komisija je 5. marca 2014 Franciji priporočila, naj si dodatno prizadeva, da bo v celoti izpolnila priporočilo Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.
- (9) Francija je 7. maja 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Cilja proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 sta odpraviti čezmerni primanjkljaj do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj v letu 2017. V programu za stabilnost je potrjen prejšnji srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, ki je strožji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. V programu za stabilnost je načrtovano zmanjšanje primanjkljaja na 3 % BDP v letu 2015, kar je nad ciljno ravno, določeno v priporočilu Sveta z dne 21. junija 2013. Zato je načrtovani (preračunani) letni napredek pri doseganju srednjeročnega cilja pod zahtevanim minimumom v višini 0,5 % BDP. Proračunska strategija iz programa za stabilnost je tako le delno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V programu za stabilnost je napovedano, da bo javni dolg najvišji v letih 2014 in 2015 s 95,6 % BDP, nato pa se bo v letu 2017 zmanjšal na 91,9 % BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je verjeten za leto 2014 ter nekoliko optimističen za leto 2015, saj napoveduje, da se bo BDP v tem in prihodnjem letu povečal za 1,0 % oziroma 1,7 %, za razliko od 1,0 % oziroma 1,5 %, kot je bilo navedeno v pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2014. Aprila 2014 je neodvisni visoki svet za javne finance („Haut Conseil des finances publiques“) izdal mnenje o makroekonomskem scenariju iz programa za stabilnost. V programu za stabilnost so navedeni številni dodatni ukrepi za leto 2014, med katerimi so razveljavitev odobrenih proračunskih sredstev ministrstev, ki se sprejmejo kot del dodatnega proračuna, in prvi učinki varčevalnega načrta v vrednosti 50 milijard EUR, ki ga je napovedala vlada.

Glede na to in tudi ob upoštevanju dejstva, da je bil fiskalni napor, dosežen v letu 2013, višji od pričakovanih ob izdaji priporočila Komisije, se lahko šteje, da je program za stabilnost na splošno ustrezen odziv na priporočilo Komisije. Ukrepi za konsolidacijo javnih financ niso dovolj podrobni, da bi lahko verodostojno zagotovili odpravo stanja čezmernega primanjkljaja do leta 2015, kot je bilo potrjeno v napovedi Komisije, v skladu s katero naj bi primanjkljaj naslednje leto znašal 3,4 % BDP, okvirna

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 27.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

strukturna prilagoditev pa bi bila precej pod ravno, ki jo je priporočil Svet. Poleg tega so tveganja glede vladnih ciljev premalo upoštevana. Zlasti je treba del dodatnih ukrepov za leto 2014, ki so bili napovedani v programu za stabilnost, še sprejeti, načrtovani znesek prihrankov za leto 2015 pa je zelo ambiciozen. Po napovedi Komisije je fiskalni napor za obdobje 2013–2014 za 0,2 odstotne točke BDP premajhen v smislu (popravljen) spremembe strukturnega salda in vsaj za 0,1 odstotne točke BDP v smislu količine ukrepov, ki so bili ocenjeni kot potrebni ob izdaji priporočila Sveta. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je treba ukrepe, ki podpirajo proračunsko strategijo, podrobneje opredeliti ter da so potrebna dodatna prizadevanja za izpolnitev priporočila Sveta, ki bi nato zagotovila ustrezno približanje doseganju srednjeročnega cilja. Zlasti bi morala biti dodatna prizadevanja določena v napovedani spremembi zakona o proračunu za leto 2014.

- (11) Glede na visok javni dolg, ki se še povečuje, in dejstvo, da je bil rok za odpravo čezmernega primanjkljaja podaljšan na leto 2015, je toliko bolj pomembno, da se proračun za leto 2014 dosledno izvrši ter da se v letu 2015 odločno vztraja pri precejšnjih prizadevanjih za konsolidacijo. Zlasti bi se morala v skladu z načrti vlade javna poraba povečevati precej počasneje kot v prejšnjih letih. Zato je treba podrobno opredeliti strategijo za zmanjšanje odhodkov, in sicer z okrepitevijo tekočega pregleda porabe in po potrebi s ponovno opredelitvijo obsega vladnih ukrepov. Konkretnih kratkoročnih prihrankov ni mogoče doseči brez bistvenega zmanjšanja povišanja porabe za socialno varnost, ki predstavlja skoraj polovico odhodkov v javnem sektorju.

V ta namen je treba zmanjšati stroške zdravstvenega varstva in pokojnin, na primer z določitvijo ambicioznejših ciljev glede letnih odhodkov za zdravstveno varstvo in začasno zamrznitvijo pokojnin ter drugih socialnih nadomestil, kot trenutno načrtuje vlada. Poleg tega bi moral načrtovani novi zakon o decentralizaciji racionalizirati različne upravne ravni v Franciji, s čimer bi se odpravilo upravno prekrivanje ter dosegli dodatne sinergije, večja učinkovitost in prihranki z združitvijo ali odpravo upravnih ravni. V tem pogledu strukturne reforme iz programa za stabilnost ne bodo zgolj imele šele srednjeročnega učinka, čeprav je bil načrtovani časovni raspored po sprejetju programa za stabilnost prestavljen na zgodnejši čas, temveč se lahko pojavijo tudi znatne težave pri njihovem izvajanju. Okrepiti bi bilo treba tudi nadzor nad odhodki lokalnih oblasti, vključno z omejitvijo letnega povečanja davčnih prihodkov lokalnih oblasti ob upoštevanju obstoječih zgornjih meja pri več lokalnih davkih, ter hkrati strogo izvajati načrtovano zmanjšanje finančnih pomoči iz sektorja centralne države. Poleg potrebe po zagotovitvi kratkoročnih prihrankov vzbuja skrb tudi dolgoročna vzdržnost javnih financ.

Čeprav so bili javni odhodki za zdravstvo v zadnjih nekaj letih pod nadzorom, so potrebna dodatna prizadevanja za izboljšanje stroškovne učinkovitosti zdravstvenega sistema. Zlasti je treba izvesti dodatne politike omejevanja stroškov, saj naj bi se glede na napovedi srednje- in dolgoročno odhodki v zdravstvu močno povečali. Področja, na katerih bi bilo treba povečati učinkovitost, vključujejo izdatke za farmacevtske izdelke in upravne storitve ter tudi bolnišnično oskrbo. Poleg tega je bila decembra 2013 sprejeta pokojninska reforma, ki naj bi zagotovila dolgoročno vzdržnost sistema. Vendar pokojninska reforma ne bo dovolj za odpravo primanjkljaja v sistemu, zlasti primanjkljaja v shemah za državne uradnike in zaposlene v številnih državnih podjetjih, in v skladu z napovedmi francoskih organov bo skupni primanjkljaj v sistemu z novimi pokojninskimi ukrepi do leta 2020 na splošno zmanjšan na približno 0,5 % BDP, kar je le za polovico. Prav tako v zvezi z obsegom prilagoditve obstajajo znatna tveganja, saj bi se lahko izkazalo, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te napovedi, preveč optimističen. Novo ustanovljeni odbor za spremljanje pokojnin („Comité de suivi des retraites“) bi moral zagotoviti postopno odpravo primanjkljaja v sistemu.

- (12) Francija je med državami članicami z najvišjimi stroški dela. Zlasti visoka davčna obremenitev dela zmanjšuje dobičkonosnost podjetij in otežuje zaposlovanje. V podporo stroškovni konkurenčnosti je vlada sprejela številne pobude za zmanjšanje davčne obremenitve dela. Decembra 2012 je bila sprejeta davčna olajšava za konkurenčnost in zaposlovanje (CICE), ki je enaka zmanjšanju stroškov dela za plače pod 2,5-kratni znesek minimalne plače. Januarja 2014 je bilo v okviru „pakta za odgovornost in solidarnost“

napovedano dodatno zmanjšanje stroškov dela v višini 10 milijard EUR. Ta ukrepa bosta znašala 30 milijard EUR oziroma 1,5 % BDP, kar je sorazmerno s splošnim povišanjem obdavčitve pravnih oseb, zabeleženim v obdobju 2010–2013, ter bi zapolnila le polovico vrzeli med Francijo in povprečjem euroobmočja v smislu prispevkov delodajalcev za socialno varnost. Poleg tega bodo imela izvozna podjetja, ki ponavadi izplačujejo visoke plače, manjše koristi od CICE od neizvoznih podjetij, s čimer se bo zmanjšal vpliv ukrepa na konkurenčnost. Pakt za odgovornost in solidarnost vključuje znižanje stroškov dela v zvezi z nizkimi plačami ter v zvezi s plačami med 1,6- in 3,5-kratnim zneskom minimalne plače. Slednji ukrep, ki naj bi začel veljati z letom 2016, bi imel bolj neposreden vpliv na izvozna podjetja. Določanje plač v Franciji običajno povzroči izkrivljanja v plačni strukturi in omeji možnost podjetij, da v času gospodarskih recesij prilagajajo plače. Višji svet za financiranje socialne zaščite („Haut Conseil du financement de la protection sociale“) je ocenil vpliv različnih scenarijev oprostitve plačila prispevkov za socialno varnost na zaposlovanje, vendar je namenil premalo poudarka vplivu na gibanje plač in konkurenčnost.

Čeprav so bile za delavce, ki prejemajo minimalno plačo, odobrene obsežne oprostitve, so stroški dela pri minimalni plači še naprej visoki. Zaradi teh oprostitvev so bili stroški dela v letu 2013 pod nadzorom, kar je pozitiven trend, vendar je v primerjavi z drugimi državami članicami v Franciji stopnja minimalne plače še vedno visoka. Minimalna plača bi se zato še naprej morala razvijati na način, ki podpira konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Francija ima le nekaj izjem od zajamčene minimalne plače in lahko bi se naredilo več za zmanjšanje stroškov dela za ranljive skupine.

- (13) Globalna ocena Francije se je poslabšala v več pregledih mednarodnega poslovnega okolja. Kljub prizadevanjem v okviru „poenostavitvenega šoka“, ki se je začel julija 2013, da bi se sprostili odnosi med podjetji in vlado, še vedno obstaja potreba po nadaljnjem izboljšanju poslovnega okolja. Poleg tega je treba številne ukrepe, ki se proučujejo v okviru načrta za poenostavitev, še opredeliti in izvesti. Zlasti bi bilo treba posebno pozornost nameniti predpisom iz delovnopravne zakonodaje ali računovodskim pravilom, povezanim s posebnimi pragi glede velikosti, ki ovirajo rast francoskih podjetij. To lahko prispeva k težavam MSP pri doseganju velikosti, ki bi jim omogočila izvoz in inovacije. Pobude politike za povečanje izdatkov zasebnih podjetij za raziskave in razvoj ter inovacije, zlasti davčna olajšava za raziskave in pole konkurenčnosti, so do zdaj prinesle mešane rezultate. Čedalje manjši pomen industrijskega sektorja v francoskem zasebnem sektorju kaže na stagnacijo izdatkov za raziskave in razvoj s strani zasebnih podjetij, kljub velikim prizadevanjem na ravni podjetja. Posledično se velik delež tovrstnih izdatkov še naprej krije z javnimi sredstvi, in sicer neposredno prek javnih raziskav ali posredno prek subvencij. Dodatno bi bilo treba izboljšati učinkovitost obstoječih instrumentov, da bi se povišali izdatki zasebnih podjetij za raziskave in razvoj ter spodbudile inovacije v zasebnem sektorju. Zlasti bi lahko sredstva, namenjena polom konkurenčnosti, bolje spodbudila nastanek učinkov obsega in izboljšala razširjanje inovacij. Poleg tega bi se učinkovitost politike lahko okrepila, če bi se tem polom omogočilo, da postanejo prave mreže podjetij s pozitivnimi učinki prelivanja. Pričakovati je, da bodo stroški davčne olajšave na področju raziskav v letu 2014 dosegli 5,8 milijarde EUR (skoraj 0,3 % BDP). Kljub stroškom tega ukrepa ni na voljo nobene naknadne ocene njegove učinkovitosti za raziskave in razvoj, pri kateri bi bile upoštevane zadnje reforme.
- (14) Čeprav so bile ovire v zvezi s pravno obliko, zahtevami glede lastniških deležev ali tarifami za nekatere poklice (npr. veterinarje in računovodje) odpravljene in z zakonom o potrošnji, ki je bil nedavno sprejet, uvedeni novi ukrepi za večjo konkurenčnost, je za nekatere poklice še vedno precej ovir pri vstopu na trg ali opravljanju dejavnosti (npr. taksi službe, zdravstveni sektor, notarji in pravni poklici na splošno). Načelo numerus clausus za dostop do številnih poklicev (zdravniki, farmacevti itd.) še vedno ovira dostop do storitev ter bi ga bilo mogoče pregledati brez tveganj za kakovost in varnost. Do danes ni bila opravljena temeljita ocena potrebe po omejitvah, ki vplivajo na regulirane poklice, in njihove sorazmernosti. V maloprodajnem sektorju še vedno obstajajo obremenjujoče zahteve glede dovoljenja za odprtje prodajnih mest, ki so predvsem posledica predpisov prostorskega načrtovanja mest, in prepovedi prodaje z izgubo, ki imajo negativen učinek na konkurenco in potrošnike. Do danes v Franciji niso bili sprejeti konkretni ukrepi za odpravo ovir za vstop v maloprodajnem sektorju. Na področju distribucije električne energije in plina se za odjemalce, ki niso gospodinjstva, postopno odpravljajo regulirane cene. Vendar so cene za gospodinjstva in za električno energijo še naprej regulirane, določene so pod stroškovno

ravnjo, dostop drugih dobaviteljev pa je omejen. Na področju energetskih povezav bi bilo treba zaključiti tekoče projekte, zlasti s Španijo, da bi se okrepile elektroenergetske in plinske povezave s sosednjimi državami. V železniškem sektorju še vedno obstajajo ovire za vstop na trg, ki preprečujejo učinkovito delovanje trga. Francija ni odprla svojega domačega trga železniškega potniškega prometa konkurenci, razen za mednarodne storitve, kjer je malo novih udeležencev. Začela je reformo svojega železniškega sistema, da bi ta postal bolj finančno vzdržen. Oktobra 2013 je bil predstavljen osnutek zakona, ki se trenutno obravnava v parlamentu. Predstavljeni ukrepi vključujejo vzpostavitev polnopravnega upravljavca železniške infrastrukture znotraj vertikalno integrirane strukture, ki vključuje prvotnega prevoznika. Ta nova struktura lahko ovira dostop drugih prevoznikov do omrežja.

- (15) Skupna davčna obremenitev Francije je velika in se še povečuje. V letu 2013 je delež davka v BDP znašal 45,9 %, kar je med najvišjimi v Uniji; po konsolidaciji javnih financ, ki se je začela leta 2010, se je povečal za 3,3 odstotne točke. Zaradi tega je poseben odbor („Assises de la fiscalité“) pripravil predlog za reformo davčnega sistema. Do zdaj je bil pri znižanju zakonsko določene stopnje dohodnine in davka od dohodkov pravnih oseb ter povečanju učinkovitosti sistema DDV dosežen skromen napredek. Namesto tega so bilečasne dodatne kapitalske zahteve za velike gospodarske družbe podaljšane do leta 2015, kar bo povzročilo, da bo skupni zakonsko določeni davek od dohodkov pravnih oseb dosegel najvišjo vrednost 38,1 % (zakonsko določena stopnja je s 33,3 % že med najvišjimi v Uniji). Vlada je napovedala postopno ukinitvev socialnega solidarnostnega prispevka podjetij („C3S“) in postopno znižanje zakonsko določene stopnje na 28 % do leta 2020, pri čemer pa ni podrobnih podatkov o časovni izvedbi tega znižanja.. V lanskem letu je bil dosežen tudi omejen napredek pri zmanjšanju in racionalizaciji izdatkov za davek na dohodek. Kljub določenemu napredku na področju okoljskih davkov (npr. s postopno uvedbo davka na emisije CO₂ ali „contribution climat énergie“) je delež okoljskih davkov v BDP še vedno majhen. Zlasti trošarine v Franciji niso usklajene z inflacijo in poleg tega še vedno obstajajo nekatere pomembne okoljsko škodljive subvencije, kot je na primer preferencialna stopnja trošarine za dizelsko gorivo. V letu 2013 tudi niso bili sprejeti dodatni ukrepi za odpravo ugodne obravnave dolga pri obdavčitvi pravnih oseb, s čimer bi se preprečilo dodatno povečanje zasebne zadolženosti.
- (16) Kljub številnim ukrepom politike, ki jih je sprejela Francija, so se razmere na trgu dela v letu 2013 še naprej slabšale in pomembni izzivi ostajajo. Brezposelnost se je v letu 2013 še naprej povečevala, in sicer na 10,3 % (za razliko od 7,5 % v letu 2008). Segmentacija francoskega trga dela ostaja z zelo nizko stopnjo prehoda s pogodb za določen čas na pogodbe za nedoločen čas (verjetnost prehoda z zaposlitve za določen čas na zaposlitev za nedoločen čas je bila leta 2010 le 10,6-odstotna, za razliko od povprečne 25,9-odstotne verjetnosti v Uniji). Panožni dogovor o zagotavljanju delovnih mest je bil spremenjen v zakon, ki je bil sprejet julija 2013. Čeprav je ta reforma pozitiven korak, so njeni učinki na tej stopnji še vedno neenakomerni. Zlasti so le nekatera podjetja uporabila določbe o sporazumih na ravni podjetja, ki se oblikujejo na podlagi zakona, da bi se povečala prožnost delovnih pogojev v primeru začasnih gospodarskih težav. Vendar se je število tožb zaradi izvedenih odpustitev znatno zmanjšalo. Čeprav so v letu 2014 potekala pogajanja med socialnimi partnerji o reformi sistema nadomestil za brezposelnost, ni pričakovati, da bo novi sporazum bistveno zmanjšal primanjkljaj v sistemu. Skupni primanjkljaj v sistemu nadomestil za brezposelnost, ki je bil v letu 2013 blizu 1 % BDP, zahteva dodatne strukturne ukrepe za zagotovitev vzdržnosti sistema. Zlasti so bili na podlagi zadnjega sporazuma med socialnimi partnerji marca 2014 nekateri elementi, kot so pogoji za upravičenost do nadomestil, degresivnost nadomestil skozi čas ali nadomestne stopnje za delavce z najvišjimi plačami, le neznatno spremenjeni in bi jih bilo treba dodatno prilagoditi, da se zagotovijo ustrezne spodbude za delo. Po zaslugi zaporednih pokojninskih reform se je stopnja zaposlenosti delavcev, starih od 55 do 64 let, v zadnjih treh letih stalno povečevala.

Vendar je stopnja zaposlenosti starejših delavcev v Franciji (45,6 % leta 2013) še vedno precej pod povprečjem Unije (za -4,5 puntos porcentuales odstotne točke) in le 55 % starejših delavcev v Franciji se upokoji takoj po prenehanju delovnega razmerja (2008–2011). Zato se je stopnja brezposelnosti za to skupino v zadnjih nekaj letih zelo povečala. Obstaja torej potreba po okrepitvi ukrepov za izboljšanje njihove zaposljivosti in pregledu pobud, da bi ti delavci ostali v delovnem razmerju ali se vanj vrnili.

- (17) Študija v okviru programa za mednarodno ocenjevanje učencev iz leta 2013 je pokazala, da je neenakost v izobraževanju v Franciji med največjimi v državah OECD. Šestina mladih v Franciji zapusti sistem izobraževanja in usposabljanja brez kvalifikacij. To je še posebej zaskrbljujoče, ker je bila konec leta 2013 stopnja brezposelnosti med mladimi 25,5 % in ker je bilo tveganje brezposelnosti skoraj dvakrat višje za najmanj kvalificirane mlade. Programi za spodbujanje vajeništva bi morali doseči zlasti najmanj kvalificirane mlade. Določen napredek pri obravnavanju tega problema je bil dosežen z začetkom reforme obveznega izobraževanja julija 2013 ter sprejetjem zakona o poklicnem izobraževanju in vseživljenjskem učenju marca 2014. Vendar je presojljivo, da bi bilo mogoče oceniti, ali bodo ti ukrepi učinkovito zmanjšali neenakosti v izobraževalnem sistemu, nov načrt, ki je usmerjen na šole za nižje srednje izobraževanje na zapostavljenih območjih in je bil napovedan januarja 2014, pa je treba še izvesti. Poleg tega se je, čeprav je bil prehod iz izobraževanja v zaposlitev olajšan, število vajencev v letu 2012 zmanjšalo in od shem so imeli čedalje pogosteje koristi študentje v visokošolskem izobraževanju.
- (18) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla obsežno analizo francoske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Franciji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk od 1 do 7 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Francija bi kot država, katere valuta je euro, morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvajajo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Francija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. okrepi proračunsko strategijo, vključno s podrobno opredelitvijo osnovnih ukrepov, za leto 2014 in pozneje za zagotovitev odprave čezmernega primanjkljaja na vzdržen način do leta 2015 z dosegom strukturne prilagoditve, določene v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Za trajno odpravo proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform za povečanje zmožnosti prilagajanja ter okrepitev rasti in zaposlovanja. Po odpravi čezmernega primanjkljaja izvaja strukturno prilagajanje za doseglo srednjeročnega cilja v višini najmanj 0,5 % BDP na leto, še več pa v ugodnih gospodarskih razmerah ali če je treba zagotoviti, da je pravilo o zadolževanju izpolnjeno, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga sektorja država. Okrepi prizadevanja za doseglo izboljšanja učinkovitosti v vseh podsektorjih sektorja država, po potrebi tudi s ponovno opredelitvijo obsega vladnih ukrepov. Sprejme zlasti ukrepe za bistveno zmanjšanje povišanja porabe za socialno varnost od

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

leta 2015, kakor je bilo načrtovano, z določitvijo ambicioznejših ciljev glede letne porabe za zdravstveno varstvo, obvladovanjem stroškov pokojnin ter racionalizacijo družinskih nadomestil in stanovanjskih dodatkov. Določi jasen časovni razpored za tekoči proces decentralizacije in do decembra 2014 sprejme prve ukrepe, s katerimi bi se odpravilo upravno podvajanje, omogočile združitve med lokalnimi oblastmi ter pojasnile odgovornosti posameznih ravni lokalnih oblasti. Poveča spodbude za racionalizacijo odhodkov lokalnih oblasti, tako da uvede zgornjo mejo letnega povečanja davčnih prihodkov lokalnih oblasti ter hkrati zmanjša finančno pomoč iz sektorja centralne države, kot je bilo načrtovano. Poleg potrebe po zagotovitvi kratkoročnih prihrankov sprejme ukrepe za obravnavo napovedanega srednje- in dolgoročnega povišanja javnih odhodkov za zdravstvo, tudi na področju izdatkov za farmacevtske izdelke, ter po potrebi sprejme dodatne ukrepe za trajnostno vzpostavitev uravnoteženosti pokojninskega sistema do leta 2020 in pri tem zajame vse sheme, s posebnim poudarkom na obstoječih posebnih in dopolnilnih shemah.

2. Zagotovi, da se zmanjšanje stroškov dela, ki je posledica „*crédit d'impôt compétitivité emploi*“, nemoteno nadaljuje. Sprejme ukrepe za dodatno znižanje prispevkov delodajalcev za socialno varnost v skladu z zavetami iz pakta za odgovornost in solidarnost, pri čemer zagotovi, da drugi ukrepi ne bodo zmanjšali njegovih učinkov ter da se ohrani trenutno predvidena usmeritev. Dodatno oceni gospodarski vpliv oprostitev pri prispevkih za socialno varnost, s poudarkom na zaposlovanju, gibanju plač in konkurenčnosti, ter po potrebi sprejme ustrezne ukrepe. Na proračunsko nevtralen način dodatno zniža stroške dela, zlasti na spodnjem delu plačne lestvice, predvsem s ciljnim znižanjem prispevkov delodajalcev za socialno varnost, pri čemer upošteva različne sheme dohodkovne podpore.
3. Poenostavi upravna, fiskalna in računovodska pravila podjetij ter do decembra 2014 sprejme konkretne ukrepe za izvajanje „načrta za poenostavitev“, ki ga trenutno izvaja vlada. Odpravi regulativne ovire za rast podjetij, zlasti z revizijo meril glede velikosti v predpisih, da bi se izognili učinkom pragov. Sprejme ukrepe za poenostavitev in izboljšanje učinkovitosti inovacijske politike, zlasti na podlagi ocen, pri katerih bodo upoštevane zadnje reforme, in po potrebi s prilagoditvijo „*crédit d'impôt recherche*“. Zagotovi, da so viri osredotočeni na najučinkovitejše pole konkurenčnosti, ter nadalje spodbuja gospodarski vpliv inovacij, razvitih v polih.
4. Odpravi neupravičene omejitve pri dostopu do reguliranih poklicev in njihovem opravljanju ter zniža stroške vstopa na trg in spodbuja konkurenčnost na področju storitev. Sprejme dodatne ukrepe za zmanjšanje regulativne obremenitve, ki vpliva na delovanje maloprodajnega sektorja, zlasti s poenostavitvijo dovoljenj za odprtje prodajnih mest in odpravo prepovedi prodaje z izgubo. Zagotovi, da se regulirane tarife za plin in električno energijo za gospodinjске odjemalce določijo na ustrezni ravni, ki ne pomeni ovire za konkurenčnost, pri tem pa ohrani ugodne pogoje za ranljive skupine. Poveča zmogljivost električnih in plinskih povezav s Španijo; zlasti poveča zmogljivost plinskih povezav, da bi se omogočila popolna vključitev iberskega trga s plinom v evropski trg. V železniškem sektorju zagotovi neodvisnost novega združenega upravljavca infrastrukture od prvotnega prevoznika ter sprejme ukrepe za odprtje domačega potniškega prometa konkurenci v skladu z določbami prihodnjih direktiv in časovnim okvirom, ki bo v njih določen.
5. Zmanjša davčno obremenitev dela ter okrepi prizadevanja za poenostavitev in povečanje učinkovitosti davčnega sistema. V ta namen od proračuna za leto 2015 dalje sprejme ukrepe za: odpravo neučinkovitih izdatkov za davek na osebni dohodek in davek od dohodka pravnih oseb na podlagi nedavnih ocen in pobude „*Assises de la fiscalité*“ ob hkratnem znižanju zakonsko določenih stopenj, sprejme dodatne ukrepe za odpravo ugodne obravnave dolga pri obdavčitvi pravnih oseb, razširi davčno osnovo, zlasti za potrošnje ter postopno odpravi okoljsko škodljive subvencije.
6. Sprejme dodatne ukrepe za odpravo togosti trga dela, zlasti sprejme ukrepe za reformo pogojev „*accords de maintien de l'emploi*“, da bi jih podjetja v težavah več uporabljala. V povezavi s socialnimi partnerji sprejme dodatne ukrepe za reformo sistema nadomestil za brezposelnost, da bi se zajamčila njegova vzdržnost ter hkrati zagotovilo, da daje zadostne spodbude za vrnitev na delo. Zagotovi ustrezno svetovanje in usposabljanje za starejše delavce ter ponovno oceni zadevne posebne ureditve nadomestil za brezposelnost glede na položaj teh delavcev na trgu dela.

7. Si prizadeva za modernizacijo sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, izvede reformo obveznega izobraževanja ter sprejme dodatne ukrepe za zmanjšanje neenakosti na področju izobraževanja, zlasti z okrepitevijo ukrepov v zvezi s predčasnim opuščanjem šolanja. Zagotovi, da aktivne politike zaposlovanja učinkovito podpirajo najbolj ranljive skupine. Izboljša prehod iz izobraževanja v zaposlitev, zlasti z okrepitevijo ukrepov za nadaljnji razvoj vajeništva s posebnim poudarkom na nizkokvalificiranih osebah.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Hrvaške za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Hrvaške za leto 2014**

(2014/C 247/10)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Hrvaška je prostovoljno in neformalno sodelovala v evropskem semestru 2013 in predložila gospodarski program; v okviru tega niso bila izdana nobena priporočila. Svet je 21. junija 2013 sprejel sklepe, v katerih je pozdravil gospodarski program Hrvaške in poudaril, da se od Hrvaške pričakuje napredek pri izpolnjevanju zahtev Pakta za stabilnost in rast ter izvajanje prepričljivih konsolidacijskih ukrepov, obenem pa ohranitev odhodkov, ki spodbujajo rast, in zagotovitev možnosti sofinanciranja priliva sredstev EU.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Hrvaško opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Hrvaško, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da na Hrvaškem obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo posebno spremljanje in odločne ukrepe politike. Ti so potrebni zlasti zaradi ranljivosti, ki jo povzročajo znatne zunanje obveznosti, slabšanje izvoznih rezultatov, močno zadolžena podjetja in hitro naraščajoči javni dolg, vse to v razmerah nizke rasti in slabe sposobnosti prilagajanja.
- (8) Hrvaška je 24. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu 2014, je odprava čezmernega primanjkljaja do leta 2016 in hkrati vrnitev na pot vzdržne gospodarske rasti. To naj bi se predvidoma doseglo s stalnim zmanjševanjem primanjkljaja s 4,9 % BDP v letu 2013 na manj kot 3 % BDP do leta 2016, kar je rok za odpravo čezmernega primanjkljaja. Konvergenčni program predvideva, da bo delež javnega dolga najvišji v letu 2014 z okoli 72 % BDP, v naslednjem letu naj bi se rahlo zmanjšal in se nato ustalil. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je skozi vse programsko obdobje optimističen. Glede na scenarij iz konvergenčnega programa naj bi BDP leta 2014 stagniral, za leto 2015 pa je predvidena zmerna rast v višini 1,2 %, medtem ko naj bi se po napovedi služb Komisije iz pomladi 2014 v letu 2014 znižal za 0,6 %, v letu 2015 pa povečal za 0,7 %. Številke iz proračunske napovedi v konvergenčnem programu odstopajo od standardov evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov (ESR), kar povzroča nedoslednost s preteklimi podatki in makroekonomskim scenarijem ter ovira ustrezno primerjavo z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2014. Poleg tega konvergenčni program ne vsebuje dovolj podrobnosti o konsolidacijskih ukrepih v letih 2015 in 2016, zlasti na strani odhodkov. Po napovedi služb Komisije iz pomladi 2014 naj bi nominalni saldo v letu 2014 dosegel 3,8 % BDP, v letu 2015 pa 3,1 % BDP. Po prilagoditvi, potrebni zaradi primerljivosti teh projekcij s cilji, določenimi v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (tj. brez upoštevanja učinka prenosa pokojninskih sredstev drugega stebra), bi bila napoved Komisije glede primanjkljaja v letu 2014 4,6 % BDP, v letu 2015 pa 3,8 % BDP.

Glede na to, da je konvergenčni program prvo poročilo o ukrepih, ki so jih nacionalni organi sprejeli po sprožitvi postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem 28. januarja 2014, je Komisija ocenila ukrepe, ki jih je sprejela Hrvaška, v svojem sporočilu z dne 2. junija 2014. V letu 2014 naj bi bil zlasti dosežen nominalni cilj, medtem ko se pričakuje, da bo primanjkljaj leta 2015 nekoliko višji od ciljne vrednosti. Izboljšanje strukturnega javnofinančnega salda je v letih 2014 in 2015 nekoliko manjše od zahtevanega. Čeprav je sprememba prilagojenega strukturnega salda nižja od priporočenega navora, bo po ocenah napor, merjen s povezano količino diskrecijskih ukrepov, v letih 2014 in 2015 dosežen. Za zmanjšanje negativnega vpliva na rast in povečanje vzdržnosti konsolidacije sta upravičena večji poudarek na kakovosti ukrepov in prehod na ukrepe, ki temeljijo na odhodkih. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije, v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97, Svet meni, da je Hrvaška v skladu s priporočilom do 30. aprila 2014 sprejela učinkovite ukrepe za odpravo čezmernega primanjkljaja, vendar so potrebna še dodatna prizadevanja za upoštevanje priporočila v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja do leta 2016 in zagotovitev verodostojnosti popravka.

- (10) Ukrepi za proračunsko konsolidacijo bi morali biti usmerjeni k povečevanju kakovosti javnih financ, z namenom doseganja učinkovitosti zlasti izdatkov za plače, socialno varnost in subvencije ter zagotovitve dovolj fiskalnega manevrskega prostora za prednostno obravnavo odhodkov in naložb, ki spodbujajo rast, vključno s projekti, ki jih financira Unija. Hrvaška je v zadnjih letih v svojem fiskalnem okviru izvedla pomembne reforme. Vendar pa še vedno obstajajo pomanjkljivosti v zvezi s proračunskim načrtovanjem, učinkovitim nadzorom nad odhodki in dosledno uporabo proračunskih omejitev, ki negativno vplivajo na fiskalno politiko. Čeprav je bila zasnova fiskalnih pravil nedavno spremenjena, bi se morala še izboljšati. Učinkovitost fiskalnega okvira zlasti ogroža pomanjkanje preventivnih mehanizmov in šibka skladnost s pravilom o zadolževanju ter dvoumna formulacija pravila o strukturno uravnoteženem proračunu. Čeprav je ustanovitev komisije za fiskalno politiko dobrodošla, so potrebni dodatni ukrepi za okrepitev njenega položaja pri načrtovanju in nadzoru proračuna, zlasti njene neodvisnosti od vseh proračunskih organov.
- (11) Hrvaška se sooča z izzivom izvajanja fiskalne konsolidacije, ne da bi pri tem škodovala konkurenčnosti in možnostim za oživitve gospodarstva. Glede na to so prihodki javnih financ omejeni zaradi ozke opredelitve davčnih osnov, ki ponujajo stabilne davčne prihodke in imajo malo izkrivljalno vpliva na rast. V okviru tega nacionalni program reform napoveduje načrt za uvedbo periodičnega davka na nepremičnine v letu 2016, vendar njegov operativni načrt, vključno z davčno osnovo, še ni določen. Hrvaška je tudi odločena, da bo sprejela ukrepe za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti z zmanjševanjem sive ekonomije. Na tem področju so že bili sprejeti ukrepi. Postopna uvedba davčnih registrskih blagajn je povečala davčne prilive z okrepljenim nadzorom nad transakcijami. Pričakuje se, da bo reorganizacija davčne uprave izboljšala učinkovitost in uspešnost pobiranja davkov ter zmanjšala bremena pri izpolnjevanju obveznosti za davkopllačevalce. Vendar je glede na potrebe po fiskalni konsolidaciji in tudi ob upoštevanju podatkov, ki kažejo na precejšnje zneske nepobranih davkov, videti, da je mogoče še povečati učinkovitost pobiranja davkov, potrebna pa so tudi nadaljnja prizadevanja za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti z zagotovitvijo več e-storitev za davkopllačevalce.
- (12) Hrvaška je sprejela ukrepe za izboljšanje vzdržnosti in ustreznosti pokojnin: od novembra 2010 se zakonsko določena upokojitvena starost, starost za predčasno upokojitve in doba za upravičenost za ženske postopno povečujejo in bodo v celoti usklajene do leta 2030. Spremenjeni zakon o pokojninskem zavarovanju, ki je bil sprejet decembra 2013, zvišuje zakonsko določeno upokojitveno starost s 65 na 67 let, starost za predčasno upokojitve pa s 60 na 62 let. Vendar bo to povišanje začelo veljati šele leta 2031, kar je glede na demografska gibanja premalo ambiciozno. Kljub reformam, ki so bile izvedene v zadnjih letih, še vedno obstajajo različne možnosti predčasne upokojitve. Glede na številne izjeme pomenijo odbitki za predčasno upokojitve in dodatek za poznejše upokojevanje zgolj majhno spodbudo za delo do zakonsko določene upokojitvene starosti, kar negativno vpliva na ponudbo delovne sile in vzdržnost pokojninskega sistema. Zakon o enotnem organu za forenziko, ki je bil sprejet leta 2013, naj bi pripomogel k zavezitvi naraščajočega števila prejemnikov invalidskih pokojnin in zmanjšanju števila goljufij s poenotenjem ocenjevanja invalidnosti. Skupaj z okrepljenim nadzorom to obravnava nedvomno potrebo, vendar bo učinek na odhodke odvisen od tega, kako se bodo ukrepi izvajali in v kolikšni meri bodo odločitve uveljavljene. Pokojnine v okviru posebnih sistemov, ki so bile nad določenim pragom, so bile zmanjšane za 10 %, čeprav začasno, medtem ko je njihova indeksacija vezana na BDP. Kljub nedavnim poskusom zmanjševanja izdatkov in povečevanja preglednosti približevanje pokojnin v okviru posebnih sistemov splošnim pravilom poteka počasi in v premajhnem obsegu, splošni napredek pa je še vedno omejen.
- (13) Zdravstveni sektor dosega razmeroma dobre zdravstvene rezultate, kljub nekaj odstopanja v nekaterih regijah so storitve dostopne, vendar sistem znatno prispeva k pritisku na javne finance. Organi oblasti so ugotovili pomanjkljivosti v bolnišničnem omrežju, ki jih je mogoče odpraviti. Marca 2014 predstavljeni osrednji načrt za reorganizacijo bolnišnične oskrbe zagotavlja ukrepe za izboljšanje stroškovne učinkovitosti, kot so racionalizacija bolnišničnega omrežja, znižanje povprečnega trajanja hospitalizacij, boljše razporejanje bolnišničnih postelj, tudi na področju dolgotrajne oskrbe, in nadaljnje spremembe financiranja bolnišnic. Za izvedbo načrta v praksi bi bilo treba zagotoviti močne zmogljivosti za spremljanje in izvajanje tako v bolnišnicah kot v centralni državi. Za dolgotrajno oskrbo so značilni razpršenost storitev med zdravstvenim sistemom in sistemom socialnega varstva, nizka stopnja kritja in formalne oskrbe, visoki stroški oskrbe in dolge čakalne dobe.

- (14) Stopnja zaposlenosti in aktivnosti je med najnižjimi v Uniji ter je zlasti nizka pri mladih in starejših. Poleg cikličnih gibanj so razlogi za te razmere na trgu dela delno povezani z institucionalnimi in političnimi ureditvami. Hrvaška je začela izvajati reforme trga dela za povečanje njegove prožnosti. Prva faza reforme, zaključena leta 2013, je bila osredotočena na urejanje pogodb o zaposlitvi za določen čas. Vlada je januarja 2014 sprejela drugi zakonodajni predlog, ki predvideva zmanjšanje stroškov odpuščanja, tako da skrajšuje in poenostavlja postopke ter povečuje prožnost delovnega časa. Poleg tega je predvidena uvedba prožnejših oblik zaposlitve, kot je delo s skrajšanim delovnim časom. Te spremembe bi Hrvaško na splošno postavile ob bok njenim konkurentkam glede indeksa varstva zaposlitve. Čeprav se od teh reform pričakuje pozitiven učinek na skupno zaposlovanje, pomenijo tudi povečano tveganje za segmentacijo trga dela, vključno z razvojem pogodb o zaposlitvi za določen čas. Obenem pa niso predvidene nobene spremembe institucij, ki določajo plače, kljub posebni kombinaciji razmeroma visokih povprečnih plač in zelo nizke stopnje zaposlenosti na Hrvaškem. Kljub nadaljnjemu naraščanju brezposelnosti so ukrepi glede porabe in pokritosti aktivnih politik trga dela za omogočanje boljšega dostopa do trga dela in daljše vključenosti na njem še vedno pod povprečjem, zlasti pri mladih, dolgotrajno brezposelnih in starejših delavcih. Upravna zmogljivost hrvaških javnih služb za zaposlovanje je pod hudim pritiskom, tudi na regionalni ravni. Splošnega sistema za spremljanje in ocenjevanje gibanj in potreb na trgu dela, vključno s predvidevanjem potrebnih spretnosti, ni, prav tako ni rednega ocenjevanja ukrepov aktivne politike trga dela. Obstaja velik delež neprijavljenih plačanih dejavnosti.
- (15) Razmere na trgu dela so zlasti zaskrbljujoče za mlade, saj se je brezposelnost mladih drastično povečala in v letu 2013 dosegla skoraj 50 %, delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, pa se še naprej povečuje. Pomembna izziva sta med drugim vključevanje neregistriranih mladih in mobilizacija zasebnega sektorja, da bo v skladu s cilji jamstva za mlade ponudil več vajeništev. Hrvaška se sooča tudi z resnimi izzivi glede ustreznosti izobraževanja za trg dela in kakovosti njegovega izvajanja v vseh sektorjih izobraževanja. Učenja na delovnem mestu in poklicnega usmerjanja v sekundarnem in terciarnem izobraževanju primanjkuje, udeležba delodajalcev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter sekundarnem in terciarnem izobraževanju pa je nizka. Stopnja zaposlenosti novih diplomantov je znatno nižja kot drugod v Uniji. Zastareli sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja je deležen reforme v obliki uvajanja poskusnih novih učnih načrtov. Pričakovana izvedba hrvaškega okvira kvalifikacij ter strategije za šolstvo, znanost in tehnologijo naj bi izboljšala izide izobraževanja in jih uskladila s potrebami trga dela.
- (16) Visoka stopnja brezposelnosti in slaba udeležba na trgu dela je privedla do poslabšanja socialnih razmer na Hrvaškem. Delež oseb, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, se je v zadnjih letih povečal in je precej nad povprečjem EU. Sistem socialnih prejemkov je zasnovan tako, da prejemnikom omogoča kopičenje prekrivajočih se denarnih transferjev. Prejemniki ob prehodu v zaposlitev izgubijo pravico do nekaterih od teh socialnih transferjev, kar jih odvrča od vstopa na trg dela. V sistemu socialnega varstva bi bilo mogoče povečati učinkovitost in preglednost: trenutno je dodeljevanje shem dohodkovne podpore in prejemkov razpršeno med številne institucije in upravne ravni, ki nedosledno uporabljajo merila in katerih pristojnosti se prekrivajo. Zakon o socialni varnosti iz leta 2013 je uvedel strožje ugotavljanje upravičenosti na podlagi premoženjskega stanja in združil štiri od več kot 70 prejemkov na nacionalni ravni, vključno z nekaterimi za posebne skupine, v splošni minimalni dohodek. Nacionalni sistem „vse na enem mestu“, prek katerega se bodo upravljali vsi denarni prejemki na nacionalni ravni, se uvaja postopoma do leta 2016. Vendar bo sistematično spremljanje in vrednotenje težko, saj v to niso vključene sheme in programi dohodkovne podpore na lokalni in regionalni ravni ter različni od premoženjskega stanja neodvisni denarni prejemki, namenjeni posebnim skupinam prebivalstva. Kljub več zakonodajnim reformam od leta 2011 sistem socialnih prejemkov še vedno ni oblikovan tako, da bi bil učinkovito usmerjen k ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo.
- (17) Sedanji regulativni okvir za poslovanje na Hrvaškem pomeni veliko breme za podjetja, vključno s pomanjkanjem pravne varnosti, nepreglednim odločanjem, zlasti na lokalni ravni, in številnimi davku podobnimi dajatvami. Poleg tega velika razdrobljenost pristojnosti javne uprave na regionalni in lokalni ravni ter kompleksna razdelitev pristojnosti med ministrstvi in agencijami na centralni ravni otežujeta poslovne odločitve in podaljšujeta upravne postopke. Na ravni centralne države je bil vzpostavljen strukturiran pristop, da bi opredelili ovire za podjetja, vendar pa se ne uporablja dosledna metodologija za

merjenje administrativnega bremena, kar zmanjšuje učinkovitost že sprejetih ukrepov. Obstoječi sistem „vse na enem mestu“ za podjetja zajema le omejene funkcionalnosti. Treba je racionalizirati in izboljšati nadzor nad javnimi subvencijami in jamstvi, centralni register podprtih podjetij in posameznikov pa bi bil prvi korak na tem področju. Hrvaška je začela izvajati reforme javne uprave, da bi okrepila svoje upravne zmogljivosti ter uvedla uporabnikom prijaznejše javne storitve za državljane in podjetja. Vendar kakovost javnega upravljanja ostaja nizka, usklajevanje med različnimi ravni države je slabo, oblikovanje in ocenjevanje politik na podlagi dokazov pa se malo uporablja ali pa je preveč formalistično. Sprejete strategije za reformo javne uprave je korak v pravo smer; to strategijo bi morali temeljito izvajati na vseh ravneh države. Izkušnje z izvrševanjem predpristopnih sredstev kažejo na pomanjkljivosti pri strateškem načrtovanju in institucionalnih zmogljivostih ter slabosti pri pripravi in spremljanju projektov.

- (18) Na podjetja v lasti ali pod nadzorom države negativno vpliva slabo upravljanje, pri izvajanju nove strategije za upravljanje javnih sredstev in podjetij pa je prišlo do zamud. Trenutno ni konkurenčnega izbirnega postopka za člane nadzornega sveta in vodstvo, imenovanja pa se ne objavljajo. Čeprav so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje okvira za boj proti korupciji, so potrebna večja prizadevanja pri preprečevanju korupcije na vseh ravneh države. Ključni elementi, ki zdaj manjkajo v protikorupcijskem okviru, vključujejo učinkovite mehanizme za preverjanje navzkrižja interesov in razkritje premoženja javnih uslužbencev ter posebne zaščitne ukrepe za podjetja v lasti ali pod nadzorom države. Pooblastila, ki jih ima Komisija za reševanje navzkrižja interesov za preverjanje, so odvisna od pristojnosti in proaktivnosti drugih organov. Kljub doseženemu napredku glede večje preglednosti postopkov oddaje javnih naročil se orodja za oceno tveganja ne uporabljajo sistematično in zdi se, da izpostavljeni sektorji niso obravnavani dovolj prednostno. Nadzor nad učinkovitim izvajanjem predpisov o javnem naročanju je treba okrepiti, tudi z vidika dodeljevanja sredstev EU v prihodnjih letih.
- (19) Široka uporaba predstečajnega postopka leta 2013 je bila do določene mere uspešna pri reševanju težav podjetij pri servisiranju dolga v zapletenih, dragih in dolgotrajnih stečajnih postopkih. Vendar pa bi bilo instrument mogoče znatno okrepiti z odpravo različnih pomanjkljivosti, kot je nezadostna pojasnitev vloge države v procesu, s krepitvijo vloge gospodarskih sodišč pri potrjevanju zahtevkov in učinkovitih načrtov prestrukturiranja, razširitvijo obsega postopka za uspešno prestrukturiranje dolžnika, preden postane plačilno nesposoben, in obravnavanjem pomanjkljivosti pri izvajanju zakonodaje. Kljub številnim reformam za izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema so sodni postopki v civilnih, gospodarskih in administrativnih sodnih zadevah neupravičeno dolgotrajni, zlasti na prvi stopnji. Število sodnih zaostankov se je v letu 2013 povečalo in je zelo visoko, zlasti pri civilnih in gospodarskih postopkih. Potrebna bodo nadaljnja prizadevanja za oblikovanje in izvajanje pravih spodbud za pravočasno reševanje postopkov in pospeševanje izvensodnih poravnav, zlasti pri sporih majhne vrednosti, da bi rešili ta vprašanja, saj ovirajo poslovno dejavnost in zmanjšujejo privlačnost Hrvaške za neposredne tuje naložbe.
- (20) Zaradi konzervativnega pristopa Hrvaške narodne banke k makrobonitetni uredbi, zlasti glede ravni kapitala, so si banke pridobile določeno stopnjo odpornosti, ki se je izkazala kot koristna pri spopadanju s sedanjimi izzivi zaradi šibkega gospodarstva. Vendar pa z gospodarstvom, ki vstopa v šesto leto recesije, in porastom slabih posojil obstajajo tveganja za kakovost sredstev bank. Pozitivno je, da bodo nekateri portfelji štirih največjih hrvaških bank, ki so v tuji lasti, vključeni v pregled kakovosti sredstev oz. obremenitveni test v okviru novega enotnega mehanizma nadzora v euroobmočju. Vendar pa v pregled ne bodo vključeni nekateri portfelji, ki so z vidika Hrvaške bistvenega pomena, saj se portfelji izberejo na podlagi njihove pomembnosti na ravni bančne skupine. Poleg tega pregled ne zajema srednjih in manjših bank, ki imajo lahko nižje ravni kapitala in manj stabilno kakovost sredstev, vendar so lahko pomembne za finančno stabilnost. Dopolnitev pregleda v okviru enotnega mehanizma nadzora z dodatnim nadzornim diagnostičnim pregledom, oblikovanim posebej za hrvaški finančni sistem (in ki bi zajel pomembne portfelje hrvaških hčerinskih družb, ki niso udeležene v pregledu enotnega mehanizma nadzora, ter ključne srednje velike in manjše banke), bi izboljšal splošno razumevanje klasifikacije posojil bank in ustreznost njihovih rezervacij za izgube pri posojilih.

- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Hrvaške. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Hrvaškem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.
- (22) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil hrvaški konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (23) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Hrvaška v obdobju 2014-2015 ukrepa, tako da:

1. V celoti izvede proračunske ukrepe, sprejete za leto 2014. Okrepi proračunsko strategijo, v kateri podrobneje določi napovedane ukrepe za leti 2015 in 2016 ter razmisli o dodatnih trajnih, rasti prijaznih ukrepih za zagotovitev vzdržnega zmanjševanja čezmernega primanjkljaja do leta 2016. Obenem zagotovi doseg strukturne prilagoditve, določene v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Uskladi napovedi iz programa s standardi ESR in zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Sprejme ukrepe za okrepitev nadzora nad odhodki. Do marca 2015 temeljito pregleda odhodke. Okrepi postopek proračunskega načrtovanja, zlasti z izboljšanjem točnosti makroekonomskih in proračunskih napovedi ter krepitevijo zavezujoče narave letnih in srednjeročnih zgornjih mej odhodkov, in izboljša zasnovo fiskalnih pravil. Do oktobra 2014 v zakonodaji utemlji na novo ustanovljeno komisijo za fiskalno politiko, okrepi njeno neodvisnost od vseh proračunskih organov, razširi njen mandat, zlasti v zvezi s spremljanjem vseh fiskalnih pravil ter predhodne in naknadne ocene napovedi, ter zagotovi ustrezno financiranje. Na podlagi načrtov, opisanih v nacionalnem programu reform, predstavi konkretno strategijo za reformo periodične obdavčitve nepremičnin. Začne postopek poročanja o davčnih odhodkih in pregled le-teh. Izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti, zlasti z nadaljnjim izboljševanjem učinkovitosti davčne uprave in do konca leta 2014 predstavi akcijski načrt v ta namen
2. Zmanjša dostop do predčasne upokojevanja. Do marca 2015 sprejme zakonodajo, da se pospeši načrtovana uskladitev zakonsko določene upokojitvene starosti žensk in moških ter nadaljuje načrtovano zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti na 67 let. Zagotovi izvrševanje strožjega ocenjevanja in nadzora invalidskih pokojnin ter pospeši vključevanje pokojnin v okviru posebnih sistemov v splošni pokojninski sistem. Okrepi stroškovno učinkovitost zdravstvenega sektorja, tudi v bolnišnicah.
3. Do marca 2015 izvede drugo fazo reforme delovnega prava po posvetovanju s socialnimi partnerji, zlasti glede pogojev za odpuščanje in delovnega časa, da bi preprečili nadaljnjo segmentacijo trga dela, med drugim za mlade. Pregleda sistem določanja plač za boljšo uskladitev razvoja produktivnosti in plačnih pogojev. Predstavi ugotovitve tega pregleda do konca leta 2014. Okrepi učinkovitost in doseg aktivnih politik trga dela z okrepitvijo upravnih zmogljivosti javnih služb za zaposlovanje, med drugim na regionalni ravni in s povečanjem pokritosti mladih, dolgoročno brezposelnih in starejših delavcev. Prednostno vključi neregistrirane mlade in mobilizira zasebni sektor, da bo ponudil več vajeništev, v skladu s cilji jamstva za mlade. Do konca leta 2014 predstavi načrte za obravnavanje neprijavljenega dela. Izvede ukrepe za izboljšanje ustreznosti in kakovosti rezultatov izobraževanja za potrebe trga dela s posodabljanjem sistemov kvalifikacij, vzpostavitvijo mehanizmov zagotavljanja kakovosti ter izboljšanjem prehodov iz šolanja v zaposlitev, zlasti z okrepitvijo poklicnega izobraževanja in učenja na delovnem mestu.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

4. Do konca leta 2014 pregleda davčne sisteme in sisteme socialnih prejemkov ter predstavi akcijski načrt za izboljšanje ponovnega vključevanja neaktivnih in brezposelnih oseb. Okrepi učinkovitost in preglednost sistema socialne varnosti z nadaljnjim združevanjem prejemkov, poenotenjem meril za upravičenost in povezovanjem podatkov z vseh ustreznih ravni in vladnih organov v sistem „vse na enem mestu“. Z boljšim usmerjanjem prejemkov socialne pomoči izboljša njihovo učinkovitost in primernost.
5. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja. Zlasti do marca 2015 določi cilj za občutno zmanjšanje upravnih zahtev, tudi davku podobnih dajatev. Obravnava visoko raven razdrobljenosti in prekrivanja pristojnosti z racionalizacijo upravnih postopkov ter pojasnitvijo okvira odločanja in odgovornosti med različnimi ravnmi države ter na ravni centralne države med ministrstvi in agencijami. Izboljša upravno zmogljivost in strateško načrtovanje enot, ki upravljajo sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ter jim zagotovi ustrezno in stabilno kadrovsko zasedbo.
6. Do oktobra 2014 predloži podroben načrt za upravljanje javnega premoženja za leto 2015. Zagotovi, da se družbe pod nadzorom države upravljajo pregledno in odgovorno, ter zlasti okrepi zahteve za usposobljenost članov upravnih odborov in nadzornih svetov, ki jih imenuje država, in uvede javni register za imenovanja. Okrepi preprečevanje korupcije v javni upravi ter v podjetjih v lasti ali pod nadzorom države, tudi s povečanjem pooblastil komisije za navzkrižje interesov za preverjanje. Okrepi preglednost in učinkovitost javnega naročanja na državni in lokalni ravni ter zmogljivosti za spremljanje izvajanja in odkrivanje nepravilnosti.
7. Do konca leta 2014 okrepi vlogo gospodarskih sodišč pri spremljanju preglednosti in zakonitosti pri uporabi predstečajnega postopka za podjetja. Pregleda obvezni preskus insolventnosti/nelikvidnosti za dostop do predstečajnega postopka poravnave ter racionalizira postopek insolventnosti/likvidacije in ga skrajša. Izboljša kakovost in učinkovitost pravosodnega sistema, zlasti z zagotavljanjem spodbud za pravočasno reševanje postopkov v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter v upravnih zadevah in uporabo možnosti izvensodne poravnave, zlasti pri sporih manjše vrednosti.
8. Dopolni preglede kakovosti sredstev in obremenitvene teste, ki jih Evropska centralna banka izvede v letu 2014, opravi celovit pregled portfeljev, oblikovan posebej za hrvaški finančni sektor, s poudarkom na pomembnih portfeljih, ki niso zajeti v pregled, ki ga izvede Evropska centralna banka, predmet pregleda pa so tudi ključne srednje velike in manjše banke.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Italije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/11)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾, zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije za začetek nove strategije za delovna mesta in rast, imenovane Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za spodbuditev potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2013 in dal mnenje o dopoljenem programu Italije za stabilnost za obdobje 2012-2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Italije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti⁽³⁾, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Italijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Italijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Italiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni posebno spremljanje in odločni ukrepi politike. Odločni ukrepi politike in pozornost politik sta potrebna zlasti zaradi vztrajanja javnofinančnega dolga na visoki ravni ob šibki zunanji konkurenčnosti, ki je posledica skromne rasti produktivnosti, dodatno pa jo poslabšuje že dolgo trajajoča šibka rast.
- (8) Italija je 22. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost je doseči srednjeročni cilj glede strukturno uravnoteženega proračuna do leta 2016, hkrati pa spoštovati pravilo glede višine dolga v prehodnem obdobju 2013–2015. Program za stabilnost potrjuje srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, kar je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. (Ponovno izračunana) strukturna prilagoditev, načrtovana v programu za stabilnost, znaša 0,2 odstotne točke BDP v letu 2014 in 0,4 odstotne točke v letu 2015. V programu za stabilnost je navedeno, da to omejeno prilagoditev srednjeročnemu cilju upravičujejo težke gospodarske razmere in zahtevnost izvedbe ambicioznega programa strukturnih reform. Načrtovanih je več strukturnih reform, ki naj bi pozitivno vplivale na potencialno gospodarsko rast in naj bi v prihodnjih letih omogočile postopno zmanjšanje deleža javnega dolga v BDP. Strukturna prilagoditev, načrtovana v programu za stabilnost, bi Italiji omogočila, da bi v prehodnem obdobju 2013–2015 izpolnila merilo glede zmanjšanja dolga, delno z izvedbo ambicioznega načrta privatizacije, ki je načrtovana v obdobju 2014–2017 (v višini 0,7 odstotne točke BDP letno). Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, vendar ni bil potrjen s strani neodvisnega organa, je rahlo optimističen, zlasti za zadnja leta programa za stabilnost.

V letu 2014 je predvideno odstopanje od poteka prilagoditve srednjeročnemu cilju; če bo do odstopanja prišlo tudi prihodnje leto, bo lahko ocenjeno kot znatno, med drugim zaradi odstopanja od referenčne vrednosti za odhodke. Poleg tega doseganje proračunskih ciljev ni v celoti podprto z dovolj podrobnimi

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 42.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

⁽³⁾ COM(2013) 800 final.

ukrepi, zlasti za obdobje od leta 2015 dalje. Pomladanska napoved služb Komisije iz leta 2014 kaže, da merilo glede zmanjšanja dolga za leto 2014 ne bo izpolnjeno, saj je predvidena strukturna prilagoditev (v višini samo 0,1 odstotne točke BDP) manjša od zahtevane strukturne prilagoditve, ki znaša 0,7 odstotne točke BDP. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da so tako v letu 2014 kot tudi v poznejših letih potrebna dodatna prizadevanja, da bi Italija izpolnila zahteve Pakta za stabilnost in rast.

- (10) Nedavni ukrepi za zmanjšanje obdavčitve proizvodnih dejavnikov so dokaj omejeni. Davčno breme bi bilo mogoče dodatno preusmeriti na potrošnjo, premoženje in okolje, pri čemer je treba dosledno izpolnjevati proračunske cilje. Kar zadeva potrošnjo, je za izboljšanje strukture davčnega sistema nujna tudi revizija znižanih stopenj DDV in neposrednih davčnih odhodkov, pri čemer je treba paziti, da se zmanjša njihov morebitni distribucijski učinek. Na področju obdavčitve premoženja bi popravek vrednosti nepremičnin v zemljiški knjigi v skladu s trenutnimi tržnimi cenami omogočil bolj pravično periodično obdavčitev nepremičnin. Nedavno sprejeti pooblastilni zakon za davčno reformo je priložnost, da se navedene nujne reforme izvedejo. Glede na obsežnost tega izziva je treba ukrepe na področju strukture davčnega sistema dopolniti z dodatnimi ukrepi za izboljšanje davčne uprave in izpolnjevanja davčnih obveznosti ter odločnimi ukrepi za boj proti davčnim utajam, sivi ekonomiji in delu na črno, ki še vedno močno obremenjujejo javne finance in povečujejo davčno breme za tiste davkoplačevalce, ki izpolnjujejo davčne obveznosti. Na tem področju pooblastilni zakon za davčno reformo predvideva več ukrepov za okrepitev davčne uprave: celovit sistem za ocenjevanje in spremljanje davčne vrzeli, ukrepe za poenostavitev, ukrepe za izboljšanje odnosa z davkoplačevalci, ukrepe za izboljšanje izterjave davčnih dolgov na lokalni ravni in okrepitev davčnih kontrol. Odločitev, da se z letom 2015 uvedejo predhodno izpolnjene davčne napovedi, je dodaten pozitiven korak k izboljšanju izpolnjevanja davčnih obveznosti.
- (11) Temeljita in hitra izvedba sprejetih ukrepov ostaja za Italijo ključen izziv, tako v smislu odpravljanja obstoječih vrzeli v izvajanju kot v smislu preprečevanja nadaljnjega kopičenja zamud. Za večjo uspešnost izvajanja Italije in splošneje za zagotavljanje bolj učinkovitega ukrepanja politik sta bistvena boljša koordinacija in učinkovitejša porazdelitev pristojnosti med različne ravni državne uprave. To bi lahko prispevalo k boljšemu upravljanju evropskih sredstev, pri katerem so bili do sedaj sprejeti zgolj delni in nepopolni ukrepi, zlasti v južnih regijah. Učinkovito upravljanje evropskih sredstev še naprej ovirajo tudi nezadostne upravne zmogljivosti ter pomanjkanje preglednosti, ocenjevanja in kontrole kakovosti. Kakovost javne uprave bi bilo mogoče izboljšati tudi z večjo učinkovitostjo in storitveno naravnanoostjo ter ustreznimi spremembami na področju upravljanja človeških virov. Korupcija še vedno močno vpliva na produktivnost Italije ter zaupanje v njen politični in institucionalni sistem. Treba je pregledati predpis o zastaranju. Za učinkovit boj proti korupciji je poleg tega treba ustrezno okrepiti nacionalni protikorupcijski organ za ocenjevanje in preglednost javne uprave. Civilno pravosodje še vedno ni dovolj učinkovito, učinek sprejetih ukrepov pa je treba pozorno spremljati.
- (12) Ciljno usmerjen pregled kakovosti sredstev, ki je bil izveden lani pod okriljem Banke Italije, je pokazal, da je pomembno nadalje izboljšati upravljanje oslabiljenih sredstev in spodbujati njihovo odprodajo, da se ponovno oživi sposobnost bank za razširitev ponudbe kreditiranja za realno gospodarstvo. Na področju dostopa do financiranja se najpomembnejši do zdaj sprejeti ukrep osredotoča na olajšanje dostopa podjetij do kreditiranja, medtem ko razvoj drugih instrumentov financiranja razen bančnih posojil, zlasti za mala in srednja podjetja, ostaja omejen. Pobude, ki so bile sprejete na področju korporativnega upravljanja bank – zlasti nova načela, ki jih je nedavno izdala Banka Italije – so dobrodošle. Vendar bo njihov učinek odvisen od tega, ali jih bodo banke ustrezno izvajale in od njihove pravne uveljavitve. Zlasti je priporočljivo nadaljnje skrbno spremljanje nekaterih največjih združnih bank (banche popolari).
- (13) Razmere na trgu dela so se v letu 2013 še poslabšale, saj se je brezposelnost v Italiji povečala na 12,2 %, brezposelnost mladih pa je dosegla 40 %. Ustrezno izvajanje sprejetih reform trga dela in mehanizmov določanja plač ter natančno spremljanje njihovih učinkov sta ključna za zagotovitev, da bodo pričakovani učinki, tj. večja prožnost izstopa, boljše urejena prožnost vstopa, celovitejši sistem nadomestil za brezposelnost in boljše usklajevanje plač s produktivnostjo, res doseženi. Pri izvedbi načrtov za izboljšanje učinkovitosti služb za posredovanje dela z okrepitvijo javnih zavodov za zaposlovanje prihaja do zamud,

zato jih je treba pospešiti. Ukrepe za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest v kratkoročnem obdobju je treba dopolniti z ukrepi za zmanjšanje segmentacije. Na splošno sta za italijanski trg dela še vedno značilna segmentacija in nizka udeležba, pri čemer so zlasti prizadeti ženske in mladi. Zato je treba omejene ukrepe, ki so bili sprejeti do zdaj, razširiti, pri tem pa paziti, da bodo usklajeni tudi s cilji jamstva za mlade. Italija se sooča z upadanjem razpoložljivega dohodka gospodinjstev ob hkratnem povečevanju revščine in socialne izključenosti, prizadete pa so zlasti družine z otroki. Izdatki za socialno zaščito v Italiji so v večji meri še vedno namenjeni starejšim, premalo poudarka pa je na aktivacijskih ukrepih, kar omejuje možnosti za zmanjšanje tveganja revščine in socialne izključenosti. Nedavno uvedena pilotna shema socialne pomoči naj bi omogočila vzpostavitev varnostne socialne mreže. Njena predvidena razširitev na celotno državo bo zahtevala izboljšanje učinkovitosti izdatkov za socialno zaščito in storitev socialne zaščite po vsej državi.

- (14) Prizadevanja za izboljšanje uspešnosti izobraževanja in človeškega kapitala so potrebna na vseh stopnjah izobraževanja, tj. v osnovnem, srednjem in terciarnem izobraževanju. V učiteljskem poklicu je na voljo ena sama poklicna pot, pri kateri so možnosti poklicnega razvoja trenutno omejene. Z diverzifikacijo učiteljskega poklicnega razvoja ter njegovo večjo vezanostjo na zasluge in uspešnost bi bilo skupaj z enotnim ocenjevanjem šol mogoče dosegati boljše izobraževalne rezultate. Za neoviran prehod iz sistema srednjega in visokega izobraževanja na trg dela se zdi ključna okrepitev in razširitev praktičnega usposabljanja s povečanjem učenja na delovnem mestu ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Po sprejetju uredbe-zakona o tem vprašanju leta 2013 je ključno, da se vzpostavi nacionalni register kvalifikacij in tako zagotovi priznavanje kvalifikacij po vsej državi. Z nadgrajevanjem že izvedenih ukrepov na tem področju bi dodeljevanje javnih sredstev univerzam in raziskovalnim inštitutom na podlagi uspešnosti pri raziskavah in poučevanju prispevalo tako k povečanju kakovosti univerz kot tudi potencialnemu povečanju zmogljivosti za raziskave in inovacije, ki na tem področju še vedno zaostaja.
- (15) Sprejetih je bilo nekaj ukrepov za vzpostavitev podjetjem in državljanom prijaznejšega okolja, vendar njihov učinek ovirajo zamude pri končnem potrjevanju teh ukrepov in vrzeli v njihovem izvajanju. V poklicnih storitvah, zavarovalništvu, distribuciji goriva, storitvah na drobno in poštnih storitvah še vedno obstaja nekaj ozkih grl za konkurenco (rezervirana področja delovanja, sheme koncesij/dovoljenj itd.). Treba je odpraviti tudi vrsto pomanjkljivosti v sistemu javnih naročil. Še ena prednostna naloga je povečanje konkurence na področju lokalnih javnih storitev. Zlasti je treba izvajati veljavno zakonodajo, ki določa, da je treba obstoječe pogodbe, ki niso v skladu z zakonodajo EU o merilih za interne posle, do 31. decembra 2014 ustrezno spremeniti.
- (16) Infrastrukturalna ozka grla ovirajo pravilno delovanje trga z energijo. Na področju prometa je treba posebno pozornost nameniti pomanjkanju intermodalne infrastrukture ter sinergij in povezav med italijanskimi letališči in zaledjem in oblikovati ustrezne ukrepe. Pri širokopasovnih povezavah Italija nima zadostne pokritosti na neurbanih območjih.
- (17) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla obsežno analizo ekonomske politike Italije. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Italiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽¹⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Italija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Italija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 v luči nastajajoče vrzeli glede na zahteve Pakta za stabilnost in rast, tj. pravilo o zmanjšanju dolga, na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2014 ter zagotovi napredek pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja. V letu 2015 bistveno okrepi proračunsko strategijo, da bo zagotovila izpolnitev zahtev glede zmanjšanja dolga in s tem uresničitev srednjeročnega proračunskega cilja. Nato zagotovi, da se bo primanjkljaj sektorja država zadostno zniževal; izvede ambiciozni načrt privatizacije; izvede rasti prijazno fiskalno prilagoditev, temelječo na napovedanih znatnih prihrankih, ki naj bi jih omogočilo trajno izboljšanje učinkovitosti in kakovosti javnih izdatkov na vseh ravneh države, hkrati pa ohrani sedanjost raven odhodkov, ki spodbujajo rast, kot so odhodki za raziskave in razvoj, inovacije, izobraževanje in ključne infrastrukturne projekte. Čim prej, najpozneje pa do septembra 2014, tj. pravočasno za oceno osnutka proračunskega načrta za leto 2015, zagotovi neodvisnost in polno operativnost fiskalnega sveta.
2. Nadalje preusmeri davčno breme s proizvodnih faktorjev na potrošnjo, premoženje in okolje v skladu s proračunskimi cilji. V ta namen oceni učinkovitost nedavnega zmanjšanja davčne obremenitve dela in zagotovi sredstva za njegovo financiranje za leto 2015, pregleda področje uporabe neposrednih davčnih odhodkov in razširi davčno osnovo, predvsem na davke na potrošnjo. Zagotovi učinkovitejšo okoljsko obdavčitev, tudi na področju trošarin, ter odpravi okoljsko škodljive subvencije. Do marca 2015 uveljavi pooblastilni zakon za davčno reformo, vključno s sprejetjem predpisov za prenavo katastrskega sistema, da se zagotovi učinkovitost reforme sistema obdavčitve nepremičnin. Nadalje izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti, in sicer s povečanjem predvidljivosti davčnega sistema, poenostavitvijo postopkov, izboljšanjem izterjave davčnih dolgov in posodobitvijo davčne uprave. Nadaljuje boj proti davčnim utajam ter sprejme dodatne ukrepe proti sivi ekonomiji in delu na črno.
3. V okviru širših prizadevanj za izboljšanje učinkovitosti javne uprave jasno določi pristojnosti na vseh ravneh države. Zagotovi boljše upravljanje sredstev EU z odločnim ukrepanjem za izboljšanje upravne zmogljivosti, preglednosti, ocenjevanja in kontrole kakovosti tako na nacionalni kot na regionalni ravni, zlasti v južnih regijah. Nadalje poveča učinkovitost protikorupcijskih ukrepov, med drugim tako, da spremeni predpis o zastaranju do konca leta 2014 in okrepi pristojnosti nacionalnega protikorupcijskega organa. Pravočasno spremlja učinke sprejetih reform za povečanje učinkovitosti civilnega pravosodja, da bi zagotovila njihovo učinkovitost, ter po potrebi sprejme dodatne ukrepe.
4. Okrepi trdnost bančnega sektorja in zagotovi njegovo zmogljivost za upravljanje in odprodajo oslabljenih sredstev, da se ponovno oživi posojanje realnemu gospodarstvu. Spodbuja dostop podjetij do nebančnih virov financiranja, zlasti za mala in srednja podjetja. Še naprej spodbuja in spremlja učinkovite prakse korporativnega upravljanja v celotnem bančnem sektorju, pri čemer posebno pozornost nameni velikim združenim bankam (banche popolari) in vlogi fundacij, da bi izboljšala učinkovitost finančnega posredništva.
5. Do konca leta 2014 oceni učinek reform trga dela in mehanizmov določanja plač na ustvarjanje delovnih mest, postopke odpuščenja, dvojnost trga dela in stroškovno konkurenčnost ter presodi, ali so potrebni dodatni ukrepi. Si prizadeva za zagotovitev celovitejše socialne zaščite za brezposelne ter obenem omeji uporabo shem dohodkovne podpore, da bi olajšala prerazporejanje delovne sile. Okrepi medsebojno povezanost med aktivnimi in pasivnimi politikami zaposlovanja in v ta namen najprej do decembra 2014 pripravi podroben načrt ukrepov ter okrepi usklajenost in uspešnost zavodov za zaposlovanje po vsej državi. Učinkovito ukrepa za spodbujanje zaposlenosti žensk s sprejetjem ukrepov za zmanjšanje negativnih fiskalnih spodbud za

⁽¹⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

drugega prejemnika dohodka v gospodinjstvu do marca 2015 ter zagotavljanje ustreznih storitev varstva. Do konca leta 2014 zagotovi ustrezne storitve po vsej državi za mlade, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, in zagotovi večjo zavezanost zasebnega sektorja, da bo omogočal kakovostna vajeništva in pripravništva v skladu s cilji jamstva za mlade. Za zmanjšanje izpostavljenosti revščini in socialni izključenosti nadgradi nov pilotni ukrep socialne podpore v skladu s proračunskimi cilji, pri čemer zagotovi ustrezno ciljno usmerjenost, strogo pogojevanje in ozemeljsko enotnost ter poveča vezanost na aktivacijske ukrepe. Izboljša učinkovitost shem družinske podpore in kakovostnih storitev, ki dajejo prednost gospodinjstvom z nizkimi dohodki in otroki.

6. Uveljavi nacionalni sistem za ocenjevanje šol z namenom izboljšanja izobraževalnih rezultatov in znižanja stopenj zgodnjega opuščanja šolanja. Poveča uporabo učenja na delovnem mestu ter višjega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter okrepi poklicno usmerjeno terciarno izobraževanje. Vzpostavi nacionalni register kvalifikacij, da se zagotovi široko priznavanje kvalifikacij. Zagotovi, da bo javno financiranje bolje nagrajevalo kakovost visokega izobraževanja in raziskav.
7. Potrdi še nesprejeto zakonodajo ali druge enakovredne ukrepe, namenjene poenostavitvi regulativnega okolja za podjetja in državljane, ter odpravi vrzeli v izvajanju obstoječe zakonodaje. Spodbuja odpiranje trgov ter odpravi preostale ovire in omejitve za konkurenco v poklicnih in lokalnih javnih storitvah, zavarovalništvu, distribuciji goriva, storitvah na drobno in poštnih storitvah. Poveča učinkovitost javnih naročil, zlasti z racionalizacijo postopkov, med drugim z boljšo uporabo e-javnih naročil, racionalizacijo centralnih organov za nabavo in zagotavljanjem ustrezne uporabe pravil pred oddajo naročil in po njej. Dosledno izvaja zakonodajo na področju lokalnih javnih storitev in zagotovi, da bodo pogodbe, ki ne izpolnjujejo zahtev o internih poslih, do 31. decembra 2014 ustrezno spremenjene.
8. Do septembra 2014 zagotovi polno operativnost organa, pristojnega za promet. Potrdi seznam strateške infrastrukture v energetskega sektorju ter izboljša upravljanje pristanišč in njihovih povezav z zaledjem.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Latvije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/12)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem konvergenčnem programu Latvije za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 47.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Latvija ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter posodobitvi javne uprave.
- (7) Latvija je 29. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 30. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je postopoma odpraviti nominalni primanjkljaj in ohraniti strukturni saldo, ki je v skladu s srednjeročnim ciljem, ob upoštevanju dovoljenega začasnega odstopanja od srednjeročnega cilja zaradi učinka sistemske pokojninske reforme. Program za stabilnost je spremenil srednjeročni cilj z $-0,5\%$ na $-1,0\%$; nov srednjeročni cilj odraža cilje Pakta za stabilnost in rast. Načrtovano gibanje nominalnega salda v programu Latvije za stabilnost pomeni postopno poslabšanje (preračunanega) strukturnega salda, čeprav je še vedno v mejah, ki jih dovoljuje izvajanje pokojninske reforme. Ob upoštevanju dovoljenega odstopanja od srednjeročnega cilja je načrtovani strukturni primanjkljaj usklajen z zahtevo Pakta za stabilnost in rast do leta 2016. Vendar pa načrtovano povečanje v preračunanem strukturnem primanjkljaju v letu 2017 vodi v odstopanje od zahtevane prilagoditve v smeri srednjeročnega cilja. Na splošno je proračunska strategija, opisana v programu za stabilnost, v glavnem v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Javni dolg bo predvidoma ostal precej pod 60% BDP v celotnem programskem obdobju, do leta 2017 pa naj bi se zmanjšal na 31% BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, ki ni bil uradno potrjen s strani neodvisne institucije, je verjeten. Gospodarska rast se bo v programskem obdobju predvidoma ohranila pri 4% na leto, predvideno pa je skromno povečanje cen.
- (9) Proračunski scenarij programa za stabilnost predvideva močan upad deleža javnih prihodkov in odhodkov v BDP, kar odraža več ukrepov za zmanjšanje prihodkov glede na ciljne omejitve odhodkov. Vse večje zahteve po porabi v več področjih politike predstavljajo tveganje za predvideno zmanjšanje odhodkov v programu. Napoved služb Komisije iz pomladi 2014 kaže, da je fiskalna politika za leto 2014 v skladu z zahtevo Pakta za stabilnost in rast, vendar obstaja tveganje, da bo leta 2015 prišlo do odstopanja. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da odstopanje strukturnega primanjkljaja od srednjeročnega cilja v letu 2014 odraža učinek sistemske pokojninske reforme, medtem ko se bo leta 2015 pojavilo tveganje odklona od zahtevane prilagoditvene poti.
- (10) Latvija je sprejela ukrepe za zmanjšanje davčnega bremena oseb z nizkimi dohodki in družin z vzdrževanci ter za okrepitev davkov na premoženje in okoljskih davkov, vendar pa reven in oblika teh davkov nimata zadostnega učinka na vedenje gospodarskih subjektov, tako da so še vedno prisotne nekatere okoljsko škodljive subvencije. Čeprav so organi dosegli nekaj napredka pri večjem upoštevanju davčnih predpisov in zmanjšanju deleža neprijavljenih gospodarskih dejavnosti, zlasti z izboljšanjem ocene tveganja in strožimi sankcijami proti goljufivem ravnanju, se še vedno soočajo z izzivi v boju proti davčnim goljufijam in utajam. Čeprav prihodki od davkov na potrošnjo pomenijo precejšen delež skupne obdavčitve, imajo precejšen potencial za dodatno povečanje, če se bo upoštevanje davčnih predpisov izboljšalo.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (11) Ne glede na prvotno ambiciozen načrt reforme visokošolskega izobraževanja, Latvija ni dosegla napredka pri vzpostavitvi mednarodno priznanega akreditacijskega sistema; načrti za uvedbo novega modela financiranja so okvirno predvideni za leto 2016, konsolidacija visokošolskih ustanov je bila oslABLJENA, omejitve glede uporabe tujih jezikov pa so ostale nespremenjene. To je kljub dejstvu, da obstajajo velike možnosti za reformo visokošolskega izobraževanja, ki je preobsežno glede na krčenje prebivalstva, ponuja preveliko posebnih študijskih programov in je manj privlačno za tuje študente in učiteljski kader. Rezultati prve neodvisne ocene raziskovalnih ustanov kažejo, da 21 % znanstvenikov v ekvivalentu polnega delovnega časa dela za 10 % ocenjenih ustanov, ki lahko šteje za mednarodne raziskovalne centre na visoki ravni. Poleg tega je bila leta 2012 intenzivnost R&R v Latviji samo 0,66 % BDP in ne kaže, da bo dosegla svoj cilj strategije Evropa 2020, tj. dodelitev 1,5 % BDP za R&R.
- (12) Latvija je dosegla napredek pri zmanjševanju brezposelnosti, saj je slednja občutno upadla. Vendar je brezposelnost mladih še vedno visoka, zato so potrebni ukrepi za pomoč neaktivnim neregistriranim mladim. Čeprav je Latvija sprejela ukrepe v zvezi z neskladji med ponudbo znanj in spretnosti in povpraševanjem po njih ter kakovostjo poklicnega izobraževanja, je treba tem znanjem in spretnostim še vedno posvečati pozornost, zlasti za izboljšanje kakovosti vajeništva in razvoj celovitega sistema poklicnega svetovanja. Aktivna politika trga dela je še vedno omejena v obsegu in se preveč opira na javna dela.
- (13) V Latviji je še vedno visoka stopnja revščine delovno sposobnega prebivalstva. Latvija je sprejela nekaj ukrepov, da bi reformirala socialno pomoč, in končala obsežno oceno sistema socialnega varstva, ki daje trdno osnovo za reformo, podprto z dejstvi. Občutno je povečala različna nadomestila v zvezi z otroki in povišala prage za neobdavčitev pri dohodnini vzdrževancev. Vendar učinkovitost socialne zaščite v smislu zmanjševanja revščine ni zadovoljiva, oblikovanje učinkovite varnostne socialne mreže pa še vedno predstavlja izziv. Na splošno velik delež prebivalstva ogroža revščina ali socialna izključenost, kar še bolj velja za otroke. Revščina in socialna izključenost še zlasti ogrožata družine z otroki, brezposelne, invalide in ljudi na podeželju. Poraba Latvije za socialno zaščito kot odstotek BDP je najnižja v Uniji. Dostop do zdravstvenega varstva ovirajo stroški, vključno z visokimi neposrednimi plačili in zelo razširjenimi neformalnimi plačili, tako da ostaja velik delež prebivalstva z neizpolnjenimi potrebami po zdravstvenem varstvu. Obstaja možnost za izboljšanje učinkovitosti sistema, zagotavljanje stroškovno učinkovitega financiranja in spodbujanje dejavnosti za preprečevanje bolezni.
- (14) Latvija je dosegla nekaj napredka pri odpiranju trga električne energije za konkurenco, to pa se bo razširilo na gospodinjiski sektor v začetku leta 2015. Junija 2013 se je pridružila nordijski borzi električne energije (Scandinavian-Baltic Nord Pool Spot). Potrebna je nadaljnja okrepitev energetske povezave s trgom EU, saj je trenutno Latvija odvisna od uvoza, čezmejna električna povezava z Estonijo pa je največkrat preobremenjena. Zato je razvoj infrastrukture ključnega pomena, Latvija pa se sooča z nemajhnimi izzivi pri zapiranju infrastrukturne vrzeli. Doseženega je bilo tudi nekaj napredka v sektorju zemeljskega plina, ker je parlament odobril spremembe energetskega zakona, ki določa postopno odpiranje trga plina od aprila 2014, vendar je bilo polno odprtje trga predstavljeno na leto 2017. Latvija je predložila uravnoteženo kombinacijo političnih ukrepov za varčevanje z energijo v glavnih gospodarskih sektorjih, tako da bo v prihodnjih letih več kot 70 % prihrankov energije ustvarjenih v stavbnem sektorju. Vendar so potrebne dodatne izboljšave prometnega in stavbnega sistema ter sistema ogrevanja.
- (15) Latvija je sprejela pomembne ukrepe za izboljšanje zmogljivosti sodstva, da se zmanjšajo sodni zaostanki in skrajša trajanje postopkov. Vendar pa veliko število sodnih zaostankov še vedno ogroža poslovanje in treba je končati reforme za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti sodstva, vključno z insolventnostjo, mediacijo in arbitražo. Latvija je predlagala ambiciozne reforme javne uprave, vendar je njihovo izvajanje počasno in se ne izvaja na ravni lokalnih organov, reforma podjetij v državni lasti pa zelo zamuja. Potrebne so spremembe zakona o konkurenci, da bo svet za konkurenco pridobil večjo institucionalno in finančno neodvisnost in bo učinkovito posredoval proti dejavnostim javnih in zasebnih subjektov, ki omejujejo konkurenco.

- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo latvijske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Latviji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so zajeta v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program Latvije za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Latvija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Latvija v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Obdrži trden fiskalni položaj v letu 2014 in od leta 2015 naprej okrepi proračunsko strategijo ter tako zagotovi, da bo odstopanje od srednjeročnega cilja ostalo omejeno na učinek systemske pokojninske reforme. Nadaljuje prizadevanja za dodatno zmanjšanje davčnega bremena prejemnikov nizkih dohodkov v okviru preusmeritve v rasti prijazne davke na premoženje in okoljske davke ter z izboljšanjem izpolnjevanja davčnih obveznosti in pobiranja davkov.
2. Pospeši izvajanje visokošolske reforme, zlasti z vzpostavitvijo neodvisne akreditacijske agencije in modela financiranja, ki nagrajuje kakovost. Zagotovi poklicno svetovanje na vseh ravneh izobraževanja, izboljša kakovost poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z okrepitevijo vajeništva, ter doseže napredek, kar zadeva zaposljivost mladih, vključno s sprejemanjem ukrepov v podporo izobraževanja in usposabljanja neregistriranih mladih, ki niso zaposleni. Sprejme ukrepe za bolj integriran in celovit raziskovalni sistem, na primer z usmerjanjem financiranja v mednarodno konkurenčne raziskovalne ustanove.
3. Reformira socialno pomoč in njeno financiranje, da se zagotovijo boljša pokritost, zadostna nadomestila, okrepljena aktivacija in ciljno usmerjene socialne storitve. Poveča pokritost aktivne politike trga dela. Poveča stroškovno učinkovitost, kakovost in dostopnost sistema zdravstvenega varstva.
4. Pospeši razvoj električnih in plinskih povezav s sosednjimi državami članicami za diverzifikacijo virov energije in spodbujanje konkurence prek izboljšane integracije baltskih energetske trgov. Nadaljuje s prizadevanji za povečanje energetske učinkovitosti v prometnem in stavbnem sistemu ter sistemu ogrevanja.
5. Konča reforme sodstva, vključno z nedokončanimi reformami na področju insolventnosti, arbitraže in mediacije, da se zagotovi pravosodno okolje, ki je bolj prijazno podjetjem in potrošnikom. Pospeši reforme javne uprave, vključno z izvajanjem reforme upravljanja z državnimi podjetji ter povečanjem institucionalne in finančne neodvisnosti sveta za konkurenco.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Litve za leto 2014**

(2014/C 247/13)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem konvergenčnem programu Litve za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 51.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Litva ni bila opredeljena kot ena od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Litva je 1. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 22. aprila 2014 pa še svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je doseči srednjeročni cilj do leta 2015 in strukturni presežek v višini 0,9 % BDP ob koncu konvergenčnega programa leta 2017. Konvergenčni program potrjuje prejšnji srednjeročni cilj v višini 1 % BDP, kar odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. Na podlagi (preračunanega) strukturnega proračunskega salda znaša letni napredek pri doseganju srednjeročnega cilja v letih 2014 in 2015 vsaj 0,5 % BDP. Hkrati leta 2015 obstaja tveganje odstopanja od referenčne vrednosti za odhodke. Na splošno je potek prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja v veliki meri v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Konvergenčni program kaže znatno zmanjševanje dolga v programskem obdobju, in sicer na približno 35 % do leta 2017. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je na splošno verjeten. Hkrati je treba za obdobje 2015–2017 konsolidacijske ukrepe še določiti. Glede na pomladansko napoved služb Komisije iz leta 2014 naj bi strukturna prilagoditev v letih 2014 in 2015 po pričakovanjih znašala 0,2 % oziroma 0,6 % BDP, kar pomeni, da bi bila leta 2014 za 0,3 % BDP pod zahtevano zaostritvijo v višini 0,5 % BDP. Poleg tega obstaja glede referenčne vrednosti za odhodke tveganje znatnega odstopanja v letu 2014 z dodatnim, čeprav manjšim odstopanjem v letu 2015. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da od leta 2014 naprej obstaja tveganje znatnega odstopanja od poteka prilagoditve za dosego srednjeročnega cilja.
- (9) Relativni pomen davkov, za katere velja, da manj škodujejo rasti, kot so davki na premoženje in okoljski davki, ostaja nizek. Davčni prihodki v veliki meri temeljijo na posrednih davkih in obdavčitvi dela, medtem ko delež, ki ga predstavljajo okoljski davki, ostaja nizek. Povečani prihodki od davkov, ki so ugodnejši za rast, bi se lahko uporabili za zmanjšanje davčnega bremena za zaposlene z nizkimi zaslužki, zlasti za nizkokvalificirane delavce. Delni pregled davčnega sistema je bil opravljen v začetku leta 2013 in vlada se je odločila, da bo prilagodila obdavčitev kapitala, dvignila prag za obdavčljivi dohodek, kar pomeni večjo progresivnost obdavčitve osebnih dohodkov v korist oseb z nizkimi dohodki, ter zvišala trošarine za tobak in alkohol. Na splošno pa bodo imeli ti ukrepi precej negativen vpliv na prihodke. Nadaljnji koraki za izboljšanje vzdržnosti javnih financ in okrepitev prihodkovne strani zato ostajajo ključnega pomena. Na podlagi priporočila za posamezne države za leto 2013 o okoljskih davkih niso bili sprejeti nobeni pomembni ukrepi. Pri krepitvi fiskalnega okvira je bil dosežen skromen napredek, saj zgornje meje za odhodke ostajajo premalo zavezujoče in zakonodajne spremembe še niso bile odobrene. Litva se še naprej spopada z izzivi glede izpolnjevanja davčnih obveznosti, zlasti pri boju proti goljufijam na področju DDV, med drugim s krepitvijo ukrepov za upravljanje tveganja. Izvaja se akcijski načrt za izpolnjevanje davčnih obveznosti za obdobje 2013–2014 in prve ocene kažejo nekaj pozitivnih učinkov. Leta 2013 je bil sprejet sveženj ukrepov za okrepitev izpolnjevanja davčnih obveznosti na področju DDV in trošarin. Za obdobje 2014–2015 se je začela izvajati nova ciljna strategija.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (10) Neugoden demografski razvoj vzbuja dvome glede dolgoročne fiskalne vzdržnosti Litve. Poraba za pokojnine naj bi se predvidoma znatno povečala in v petdesetih letih dosegla vrednost, ki znaša skoraj dvakratnik povprečja EU. Postopno zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti, ki se je začelo leta 2012, ni dovolj za nadomestitev krčenja delovne sile in za prilagoditev vse daljši pričakovani življenjski dobi. Poleg tega močan porast revščine in hudo materialno pomanjkanje med starejšimi kažeta na težave, povezane z ustreznostjo pokojnin. Litva je naredila pomembne, vendar izolirane korake v pravo smer, za izvedbo obsežne reforme pa so potrebne pomembnejše spremembe. Zaključila je reformo drugega pokojninskega stebra, vendar se na široko ne uporabljajo niti poklicne pokojninske sheme niti prostovoljno pokojninsko varčevanje. Poleg zvišanja zakonsko določene upokojitvene starosti so potrebni tudi ukrepi za zagotovitev zaposljivosti starejših delavcev in starejšim prijaznega delovnega okolja.
- (11) Skupna brezposelnost se je zmanjšala, vendar ostaja strukturna brezposelnost visoka, kar kaže na neskladnost med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, še zlasti pri nizkokvalificirani delovni sili. Brezposelnost mladih in deleži mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, se zmanjšujejo, vendar so še vedno visoki. Omejeno kritje aktivnih politik trga dela je še vedno izziv, njegovo učinkovitost in pravočasnost pa je treba izboljšati. Napoveduje se, da bo pomanjkanje kvalificirane delovne sile v prihodnosti postalo še izrazitejše. Za izboljšanje zaposljivosti mladih je pomembno izboljšati usklajenost med potrebami trga dela ter poklicnim in visokošolskim izobraževanjem ter v partnerstvu z zasebnim sektorjem, vključno z MSP, kakovost shem vaještva in učenja ob delu. Povečana udeležba v vseživljenjskem učenju ostaja nezadostna. Potreben je celovit pregled delovnega prava s sodelovanjem socialnih partnerjev, da bi se našli načini za zmanjšanje upravne obremenitve delodajalcev. Predvsem bi bilo treba prepoznati in odpraviti nepotrebne ovire, ki vplivajo na fleksibilne pogodbe, določbe glede odpuščanja in ureditve delovnega časa.
- (12) Kljub nedavnemu izboljšanju revščina med delovno sposobnim prebivalstvom ostaja nad povprečjem EU. Povečanje minimalne mesečne plače in praga za neobdavčitev je prispevalo k zmanjševanju revščine. Vendar sta revščina in hudo materialno pomanjkanje med starejšimi v zadnjih nekaj letih strmo narasla. V obdobju 2012–2013 je reformni pilotni program denarne socialne pomoči privedel do nižjega števila socialnih upravičencev in nižjih odhodkov za socialne prejemke v denarju. Leta 2014 se je pilotni program razširil na vse občine. Zagotoviti je treba spremljanje in ocenjevanje v zvezi z učinki reforme na najbolj ogrožene. Kritje ukrepov za aktiviranje dolgoročno brezposelnih prejemnikov socialne pomoči ne zadostuje. Poleg tega so ukrepi še vedno osredotočeni na sheme javnih del in tako zagotavljajo dohodkovno podporo, vendar ne prispevajo k izboljšanju zaposljivosti upravičencev. Treba je oceniti vpliv reforme na osebe z nizkimi dohodki. Litva je sprejela akcijski načrt za okrepitev socialne vključenosti za obdobje 2014–2020. Vendar je treba še opredeliti glavne ciljne skupine, proračun in konkretne ukrepe, ki določajo, kako bodo cilji doseženi ter kako bodo različna ministrstva, lokalne oblasti in akterji civilne družbe sodelovali pri izvajanju akcijskega načrta.
- (13) Vlada od leta 2010 naprej izvaja ambiciozno reformo državnih podjetij. Končni pravni akti so bili sprejeti decembra 2013 in so spremenili smernice o preglednosti, ki od vseh podjetij v državni lasti zahtevajo, da od leta 2014 naprej v svojih letnih poročilih zagotavljajo ločene podatke za komercialne in nekomercialne dejavnosti. Prvo poročilo s podrobnostmi o tej razdelitvi je predvideno za avgust 2014. Omogočilo naj bi natančnejšo oceno uspešnosti te spremembe. Vendar število neodvisnih članov odborov podjetij v državni lasti ostaja majhno, delno zaradi pravnih omejitev, ki se uporabljajo za državna in občinska podjetja. Predlagane so pravne spremembe, ki bi omogočile imenovanje neodvisnih članov v odbore vseh podjetij v državni lasti. Učinkovitost ločevanja komercialnih in nekomercialnih funkcij ter profesionalizacija odborov bosta morali biti ocenjeni, ko se bo to v celoti izvajalo.
- (14) Električne in plinske povezave s sosednjimi državami članicami so še vedno premalo razvite, posledica tega pa so omejena konkurenca in visoke cene. Konkurenca na domačih trgih je bila okrepljena z liberalizacijo trgov plina in elektrike, vendar do zdaj stranke niso uveljavljale svoje pravice do zamenjave dobaviteljev. Čeprav je vlada energetske povezave obravnavala prednostno, te še niso bile zaključene. Naročen je bil pomemben plinovod in terminal LNG v Klaipedi naj bi začel delovati do decembra 2014.

Dosežen je bil določen napredek v zvezi z medsebojnimi povezavami litovskega energetskega omrežja z energetskega trgom EU. Poleg tega je treba izboljšati energetske učinkovitosti. Litva je dosegla določen napredek na področju energetske učinkovitosti stavb, vključno glede naložb v okviru holdinškega sklada JESSICA. Leta 2013 so bili sprejeti zakonodajni ukrepi za pospešitev črpanja holdinškega sklada. Na začetku leta 2014 so bili projekti dokončani in začetne prošnje so se občutno povečale. Pravne spremembe vključujejo subvencije za kritje stroškov ogrevanja, ki se zmanjšajo, če rezidenti zavrnejo obnovo, in tako odpravljajo negativne spodbude za obnovo.

- (15) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo litovske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Litvi, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (16) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Litva v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 glede na rast odhodkov, ki presega referenčno vrednost, in nastajajočo vrzel v višini 0,3 % BDP, v smislu strukturnega napora na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2014, ki kaže na tveganje znatnega odstopanja glede na zahteve preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Leta 2015 okrepi proračunsko strategijo, da se zagotovi potrebna prilagoditev v višini 0,5 % BDP za doseg srednjeročnega cilja. Nato zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega cilja. Dopolni proračunsko strategijo z dodatno okrepitvijo fiskalnega okvira, zlasti z zagotovitvijo zavezujočih zgornjih meja za odhodke pri določanju srednjeročnega proračunskega okvira. Poleg tega preuči davčni sistem in razmisli o povišanju tistih davkov, ki so manj škodljivi za rast, kot so periodični davki na premoženje in okoljski davki, medtem ko si še naprej prizadeva za boljše izpolnjevanje davčnih obveznosti.
2. Sprejme in izvaja zakonodajo za obsežno reformo pokojninskega sistema. Zlasti uskladi z zakonom predpisano upokojitveno starost s pričakovano življenjsko dobo, omeji možnosti za zgodnje upokojevanje, določi jasna pravila za usklajevanje pokojnin z inflacijo ter spodbuja uporabo dopolnilnih varčevalnih shem. Podpre pokojninsko reformo z ukrepi, ki spodbujajo zaposljivost starejših delavcev.
3. Ukrepe aktivne politike zaposlovanja bolj ciljno usmeri na nizkokvalificirane delavce in dolgoročno brezposelne. Izboljša kritje in ustreznost nadomestil za brezposelnost ter jih poveže z aktivacijo. Odpravi trajne neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih z izboljšanjem ustreznosti sistema izobraževanja glede na potrebe trga dela, med drugim na podlagi sistemov za napovedovanje prihodnjih potreb po znanju in spretnostih, ter spodbuja vseživljenjsko učenje. Za povečanje zaposljivosti mladih prednostno obravnava ponudbo kakovostnih vajeništev in drugih oblik učenja ob delu ter okrepi partnerstvo z zasebnim sektorjem. Ob posvetovanju s socialnimi partnerji pregleda ustreznost delovne zakonodaje, zlasti v zvezi z okvirom za delovne pogodbe in ureditve delovnega časa.
4. Zagotovi ustrezno kritje za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo, in še naprej krepi povezave med denarno socialno pomočjo in aktivacijskimi ukrepi.
5. Zaključi izvedbo reforme podjetij v državni lasti, kakor je bilo načrtovano, zlasti z dokončanjem ločitve komercialnih in nekomercialnih dejavnosti, nadaljnjo profesionalizacijo izvršnih odborov in pozornim spremljanjem upoštevanja zahtev reforme.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

6. Pospeši ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti zgradb s hitrim izvajanjem holdinškega sklada. Še naprej razvija čezmejne povezave s sosednjimi državami članicami na področju električne energije in plina za diverzifikacijo virov energije in spodbujanje konkurence prek izboljšane integracije baltskih energetskih trgov.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Luksemburga za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/14)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrejitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem programu Luksemburga za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Luksemburga za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 55.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmerne primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Luksemburg opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Luksemburg, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Luksemburgu ni makroekonomskih neravnotežij v smislu postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem. Analiza presežka tekočega računa zlasti kaže, da ne izhaja iz šibkega domačega povpraševanja, ampak je bolj posledica posebnega luksemburškega modela rasti, ki močno temelji na finančnih storitvah. Tveganja za domačo finančno stabilnost zaradi velikega finančnega sektorja obstajajo, vendar so razmeroma nizka, saj je sektor diverzificiran in hkrati specializiran. Visoka stopnja zadolženosti v zasebnem sektorju, zlasti med nefinančnimi družbami, odraža predvsem prisotnost velikega števila multinacionalnih podjetij, ki uporabljajo svoje podružnice ali hčerinske družbe v Luksemburgu za financiranje dejavnosti znotraj skupine. Sedanje ugodno stanje javnih financ je v veliki meri odvisno od trajnosti modela rasti, ki temelji na rastočem finančnem sektorju in dolgoročno predstavlja visoko tveganje za vzdržnost.
- (8) Luksemburg je 28. aprila 2014 predložil nacionalni program reform za leto 2014, 25. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj srednjeročne proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je vrnitev k srednjeročnemu cilju leta 2016, in sicer po znatnem odstopanju od tega cilja leta 2015. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni cilj, ki je presežek v višini 0,5 % BDP in odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. Predvideva se, da se bo (preračunani) strukturni presežek sektorja država zmanjšal z 1,4 % BDP leta 2013 na 1,1 % leta 2014, preden se bo spremenil v primanjkljaj v višini 0,1 % BDP leta 2015. Nato se načrtujejo postopoma naraščajoči strukturni presežki. Zato se pričakuje, da bo Luksemburg še vedno dosegal srednjeročni cilj leta 2014, vendar znatno odstopal od njega leta 2015. V skladu s programom za stabilnost naj bi bila leta 2015 stopnja rasti javnofinančnih izdatkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov nad referenčno srednjeročno stopnjo potencialne rasti BDP. Na splošno so cilji programa delno v skladu z zahtevami preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast z odstopanjem zlasti leta 2015. Delež dolga, ki je leta 2013 znašal 23,1 % BDP, kar je precej pod referenčno vrednostjo 60 % BDP, naj bi se po napovedih v programskem obdobju dodatno znižal. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost in ki ga je pripravil neodvisni organ (STATEC), je za leti 2014 in 2015 nekoliko optimističen. Vlada predvideva, da bo BDP v letih 2014 in 2015 rasel po stopnji 3,2 %, v pomladanski napovedi Komisije iz leta 2014 pa sta predvideni stopnji 2,6 % za leto 2014 in 2,7 % za leto 2015. Poleg tega organi še niso v celoti opredelili ukrepov za obdobje 2015–2018, ki so podlaga za fiskalno usmeritev. V skladu z napovedjo Komisije, ki ne upošteva nedavno napovedanih ukrepov, naj bi se strukturni presežek leta 2014 zmanjšal na 0,6 % BDP ter se leta 2015 spremenil v primanjkljaj v višini 1,3 % BDP. Stopnja rasti javnofinančnih izdatkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov naj bi bila po ocenah nad referenčno srednjeročno stopnjo potencialnega BDP leta 2015, ko se pričakuje znatno odstopanje. Na podlagi ocene programa za stabilnost za leto 2014 in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da zlasti od leta 2015 naprej obstajajo tveganja za doseg ciljev programa za stabilnost, ki so le delno v skladu z zahtevami preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast.

- (10) Vlada je julija 2013 parlamentu predložila osnutek zakona o prenosu določb Direktive Sveta 2011/85/EU⁽¹⁾ in Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju. Čeprav naj bi osnutek zakona po pričakovanih začel veljati 1. januarja 2014, je bilo njegovo sprejetje odloženo zaradi odstopa vlade julija. V skladu z osnutkom zakona se uvede nov zakon o večletnem finančnem programu, ki zajema isto obdobje kot prihodnja dopolnitev programa za stabilnost. Zakon o večletnem finančnem programu bi se skupaj z letnim proračunom sproti letno posodabljal. V njem bi bili podrobno opredeljeni načrti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja na ravni države. Osnutek zakona uvaja večletne zgornje meje v zakon o večletnem finančnem programu, ki bi zajemal samo sektor centralne države, vendar v njem niso opredeljene posledice v primeru, če bi bile zgornje meje presežene. Osnutek zakona ne predvideva nacionalnega predpisa o izdatkih, ki bi usmerjal določanje večletnih ciljev glede izdatkov. Vendar vsebuje določbe glede poteka prilagoditve za doseg srednjeročnega cilja, ki jih je treba upoštevati. Revidiran osnutek zakona je bil predložen parlamentu marca 2014 in med drugim določa, da se naloga neodvisnega spremljanja fiskalnih predpisov zaupa na novo ustanovljeni instituciji „Conseil National des Finances Publiques“.
- (11) Poleg tega bodo na davčne prihodke iz DDV vplivali novi predpisi o prihodkih iz DDV, ustvarjeni z dejavnostmi e-trgovine. Od leta 2015 naprej bodo takšni prihodki preneseni iz države, kjer ima sedež ponudnik storitev, v državo, v kateri ima prebivališče prejemnik storitev. Vlada je napovedala, da se bodo stopnje DDV povečale za 2 odstotni točki, kar naj bi deloma nadomestilo izgubo prihodkov. Vendar se glede na široko uporabo znižanih in zelo znižanih stopenj lahko zberejo dodatni prihodki z razširitvijo uporabe standardne stopnje in se tako v večji meri nadomestijo zgoraj navedene izgube.
- (12) Bruto javni izdatki za pokojnine kot delež BDP v Luksemburgu se bodo povečali, in sicer v skladu s številkami iz poročila Komisije iz leta 2012 o staranju prebivalstva z 9,2% BDP na 18,6% v letu 2060. Razlog je predvsem poraba v zvezi s staranjem prebivalstva in zlasti za pokojnine. Pokojninska reforma iz leta 2012 je bila po obsegu omejena in ni bistveno obravnavala nevarnosti za dolgoročno vzdržnost javnih financ. Kratkoročno financiranje pokojninskega sistema je zdaj zagotovljeno z nizko stopnjo ekonomsko odvisnih starejših ljudi in je odvisno od prispevkov, ki jih plačuje razmeroma mlado prebivalstvo čezmejnih delavcev. Pričakuje se, da se bo v prihodnosti ta trend obrnil, medtem ko se bodo stroški za pokojnine kot tudi stroški dolgotrajne oskrbe verjetno bistveno povečali. Da bi se zagotovila vzdržnost pokojninskega sistema, bi bilo treba po letu 2020 znatno povečati stopnjo prispevkov, in sicer poleg že uvedenega omejevanja prilagajanja pokojnin življenjskemu standardu. To bi pomenilo znatno povečanje obremenitve dela, ki bi jo nosilo prihodnje aktivno prebivalstvo, in posledično izgubo stroškovne konkurenčnosti. Glede na trenutno visoko nadomestitveno stopnjo bi se lahko sprejeli nekateri različni ukrepi za zagotovitev pravičnejše porazdelitve obremenitve med generacijami. Uvedba zgornje meje za prilagajanje pokojnin na podlagi realne rasti plač bi povečala pokojninske rezerve. Poleg tega bi dvig dejanske upokojitvene starosti, ki je trenutno 59 let, z njeno prilagoditvijo spremembi pričakovane življenjske dobe pripomogel k zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema. Tudi možnosti za predčasno upokojevanje bi se morale zmanjšati. Finančne spodbude za podaljšanje delovne dobe, kot je predvideno v pokojninski reformi, bi lahko prispevale k vzdržnosti pokojninskega sistema, vendar bi bilo treba zaposljivost starejših delavcev dodatno izboljšati z okrepitvijo poklicnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja. Luksemburg mora omejiti prihodnje potrebe po dolgotrajni oskrbi in s tem povezane stroške, da se zagotovi njena vzdržnost. Storitve dolgotrajne oskrbe bi bile lahko stroškovno učinkovitejše tudi z boljšim usklajevanjem med zdravstvenim in socialnim varstvom, izboljšanjem zagotavljanja storitev in boljšo podporo družinskim članom, ki negujejo svoje.
- (13) Luksemburški velik presežek tekočega računa je posledica finančnih storitev in skriva trajno in postopno povečevanje primanjkljaja v trgovinski bilanci za blago, ki izvira iz počasne rasti izvoza. Čeprav ta trend odraža povečan pomen sektorja storitev v gospodarstvu, je tudi posledica bolj strukturnega poslabšanja stroškovne konkurenčnosti. Nedavni stalni porast stroškov dela na enoto je ogrozil konkurenčnost luksemburške industrijske strukture. Prilagoditev mehanizma usklajevanja plač z inflacijo, ki jo je vlada sprejela leta 2012, se bo zaključila do konca leta 2014. Čeprav bi se lahko preučile različne možnosti,

(¹) Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41).

je pomembno, da so plače tesneje vezane na produktivnost z reformo sistema usklajevanja plač z inflacijo, ki omogoča sektorsko diferenciacijo. Velika odvisnost od finančnega sektorja pomeni strukturno tveganje za gospodarstvo. Zato se mora Luksemburg osredotočiti na razvoj visoko specializiranih podjetij kot odskočne deske za rast, ki temelji na inovacijah. Čeprav štirikratno povečanje intenzivnosti raziskav in razvoja v javnem sektorju od leta 2000 naprej odraža odločenost za okrepitev javnih raziskovalnih zmogljivosti, Luksemburg ni na pravi poti, da leta 2020 doseže svoj cilj glede intenzivnosti raziskav in razvoja v višini 2,3 2,6 % BDP zaradi velikega zmanjšanja intenzivnosti raziskav in razvoja v podjetjih (z 1,53 % BDP leta 2000 na 1 % leta 2012). Njegovo uspešnost glede kazalnikov o sodelovanju med javnimi raziskovalnimi ustanovami in podjetji bi bilo treba še izboljšati. Z reformami za krepitev inovacijskih grozdov, ki so se začele leta 2013, bi bilo treba nadaljevati.

- (14) Čeprav so bili sprejeti različni ukrepi, je brezposelnost mladih še naprej visoka, leta 2012 je znašala 18 %, nato se je zmanjšala, vendar je leta 2013 še vedno znašala 17,4 % aktivnega prebivalstva. Močno je odvisna od stopnje izobrazbe in je nižja za tiste z višjo izobrazbo. Luksemburški izobraževalni sistem se sooča s številnimi specifičnimi izzivi, na primer večjezičnostjo ter posebnimi znanji in spretnostmi, ki jih zahteva visoko specializiran trg dela z velikim finančnim sektorjem. Rezultati raziskave znanj in spretnosti učencev, ki jih je izvedel OECD leta 2012, so potrdili, da so potrebni dodatni ukrepi za izboljšanje relativno slabih rezultatov mladih pri osnovnih znanjih in spretnostih, merjenih od leta 2006 naprej. V zvezi s tem bi bilo treba nadaljevati z reformami v osnovnih in srednjih šolah. Poleg tega bi bilo treba dodatno izboljšati kakovost in privlačnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da bi se lahko trgu dela ponudila kvalificirana delovna sila, vključno zlasti s prebivalstvom s priseljeniški koreninami. Oblikovanje davčnega sistema in sistema prejemkov povzroča zelo velike pasti na trgu dela, ki so med najvišjimi v Uniji, in sicer za vse ravni plač in vrste družin. Poleg tega aktivacijske politike kljub nedavni reformi ostajajo šibke in udeležba v aktivnih politikah zaposlovanja v obdobju brezposelnosti ni obvezna.
- (15) Luksemburg je zavezan, da bo leta 2020 zmanjšal svoje emisije toplogrednih plinov v sektorjih zunaj sistema za trgovanje z emisijami za 20 %, vendar se pričakuje, da mu bo za doseg tega cilja zmanjkalo 23 odstotnih točk. Poleg tega se pričakuje, da bodo leta 2013 emisije za 1 % višje od cilja, določenega za leto 2013 v odločbi o porazdelitvi prizadevanj. Približno 70 % emisij v zvezi s prometom je povezanih z izvozom goriva, med drugim zaradi zelo nizkih trošarin na goriva. Priznanje, da je izvoz goriva ključni izziv, v drugem nacionalnem akcijskem načrtu o podnebjju, ki je bil sprejet maja 2013, je korak naprej. Vendar so za obravnavanje tega vprašanja potrebni bolj konkretni in dolgoročni ukrepi. Okoljski davki so leta 2012 znašali 2,4 % BDP, leta 2004 pa 3,1 %. To zmanjšanje je zlasti posledica nižjih davčnih prihodkov iz obdavčitve energije, na katere je vplivalo dejstvo, da se davki na energijo ne usklajujejo z inflacijo. Prometni davki, razen goriva, leta 2012 predstavljajo 0,2 % BDP. Davki na gorivo, ki se uporablja za promet, so visoki in znašajo 2,2 % BDP, kljub preferenčni davčni obravnavi dizelskega goriva, večinoma zaradi čezmejnega nakupa goriva. Okoljski davki predstavljajo podpovprečni delež celotnih davčnih prihodkov, tako da je zasnovo okoljskih davkov mogoče izboljšati, zlasti s povečanjem davka na energente za promet.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo luksemburške ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Luksemburgu, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽¹⁾. Luksemburg bi kot država, katere valuta je euro, moral tudi zagotoviti, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Luksemburg v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Ohrani trden fiskalni položaj v letu 2014 ter znatno okrepi proračunsko strategijo v letu 2015, da zagotovi doseganje srednjeročnega cilja in njegovo nadaljnje izpolnjevanje zatem, da se zaščiti dolgoročna vzdržnost javnih financ, zlasti z upoštevanjem posrednih obveznosti v zvezi s staranjem prebivalstva. Okrepi fiskalno upravljanje, tako da pospeši sprejetje srednjeročnega proračunskega okvira, ki bo zajemal sektor države in vključeval večletne zgornje meje za odhodke, ter vzpostavi neodvisno spremljanje fiskalnih predpisov. Dodatno razširi davčno osnovo. Dodatno razširi davčno osnovo.
2. Za zagotovitev fiskalne vzdržnosti in omejitve odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva, s povečanjem stroškovne učinkovitosti dolgoročne nege, nadaljuje pokojninsko reformo, da bi se zvišala dejanska upokojitvena starost, in sicer tudi z omejevanjem predčasnega upokojevanja in prilagoditvijo upokojitvene starosti ali pokojninskih prejemkov spremembam pričakovane življenjske dobe. Okrepi prizadevanja za povečanje stopnje udeležbe starejših, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti prek vseživljenjskega učenja.
3. Pospeši sprejetje strukturnih ukrepov v posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami izvede reformo sistema določanja plač, tudi indeksacije plač, da bi se plače bolj odzivale na razvoj produktivnosti, zlasti na sektorski ravni. Prizadeva si za diverzifikacijo strukture gospodarstva, med drugim s spodbujanjem zasebnih naložb v raziskave ter dodatnim razvijanjem sodelovanja med javnimi raziskovalnimi ustanovami in podjetji.
4. Nadaljuje prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih nizkokvalificiranih iskalcev zaposlitve s priseljen-skimi koreninami, in sicer z usklajeno strategijo, vključno z dodatnim izboljšanjem načrtovanja in spremljanja aktivnih politik zaposlovanja, odpravljanjem neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter zmanjšanjem negativnih finančnih spodbud za delo. V ta namen pospeši izvajanje reforme splošnega in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja, da bi bolje uskladili znanja in spretnosti mladih s povpraševanjem na trgu dela.
5. Razvije celovit okvir in sprejme konkretne ukrepe za doseganje ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v sektorjih zunaj sistema za trgovanje z emisijami do leta 2020, zlasti prek obdavčitve energentov za promet.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2014 in mnenje Sveta
o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2014**

(2014/C 247/15)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Madžarske za obdobje 2013–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 37.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Madžarsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Madžarsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Madžarskem še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in odločno ukrepanje politike. Zlasti trenutno prilagajanje zelo negativnega neto mednarodnega položaja, visoka raven javnega in zasebnega dolga v okviru nestabilnega finančnega sektorja in vse slabši izvozni rezultati še naprej zahtevajo posebno pozornost, da bi zmanjšali velika tveganja škodljivih učinkov na delovanje gospodarstva.
- (8) Madžarska je 30. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Namen proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je zmanjšanje nominalnega primanjkljaja z 2,9 % BDP v letu 2014 na 1,9 % do konca programskega obdobja. To naj bi se doseglo s konsolidacijo predvsem proti koncu načrtovanega obdobja, medtem ko so bili cilji glede primanjkljaja znatno popravljeni navzgor v primerjavi s prejšnjim konvergenčnim programom. Konvergenčni program potrjuje srednjeročni cilj v višini 1,7 % BDP, kar odraža cilje Pakta za stabilnost in rast. Vendar pa na podlagi ponovno izračunanega strukturnega salda srednjeročni cilj verjetno ne bo dosežen do konca programskega obdobja. (Ponovno izračunani) strukturni saldo naj bi se poslabšal za 1,5 odstotne točke v letu 2014, kar pomeni znatno odstopanje od srednjeročnega cilja, in se stabiliziral leta 2015, kar bi pomenilo primanjkljaj v višini 0,5 % BDP v primerjavi z zahtevanim napredkom pri doseganju srednjeročnega cilja. Referenčna vrednost za odhodke kaže bistveno odstopanje v letih 2014 in 2015. (Ponovno izračunani) strukturni saldo naj bi se še poslabšal v letih 2016 in 2017. Na splošno se od leta 2014 pričakuje bistveno odstopanje od poteka prilagoditve srednjeročnemu cilju. Konvergenčni program predvideva postopno, a stalno zmanjševanje javnega dolga z 79 % BDP v letu 2013 na okoli 75 % BDP v letu 2017. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je na splošno verjeten za obdobje 2014–2016, saj napoveduje, da se bo BDP v letih 2014 in 2015 povečal za 2,3 % oziroma 2,5 %, za razliko od 2,3 % oziroma 2,1 %, kot je bilo navedeno v pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2014. Vendar pa je konvergenčni program preveč optimističen za leto 2017.

Tveganja, povezana s proračunskimi cilji, so na splošno uravnotežena v letu 2014, obstaja pa čedalje večja nevarnost, da bo od leta 2015 primanjkljaj morda večji od zastavljenega. Tveganja izhajajo zlasti iz dejstva, da bo načrtovano zmanjšanje deleža odhodkov predvidoma doseženo z uvedbo splošne nominalne zamrznitve ali omejitve povišanj pod stopnjo inflacije za večino diskrecijskih izdatkov. Pomladanska napoved služb Komisije iz leta 2014 predvideva nominalni primanjkljaj za leti 2014 in 2015, ki je enak ciljem konvergenčnega programa. Z napovedanim strukturnim primanjkljajem v višini 2,2 % BDP v letu 2014 in 2,3 % v letu 2015 napoved Komisije potrjuje tveganje bistvenega odstopanja od srednjeročnega cilja od leta 2014. Poleg tega napoved Komisije opozarja tudi na neskladnost s ciljem glede zmanjšanja dolga v letih 2014 in 2015. V letu 2014 je predvideno poslabšanje strukturnega salda (-1,4 % BDP) večje od dovoljenega za izpolnitev pravila o zadolževanju (-0,5 % BDP). Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da obstaja potreba po dodatnih ukrepih za strukturno konsolidacijo zaradi tveganja bistvenega odstopanja od srednjeročnega cilja ter neizpolnjevanja pravila o zadolževanju od leta 2014.

- (10) Srednjeročni proračunski okvir je bil okrepljen z razširitvijo načrtovanja tudi na obdobje po tekočem proračunskem letu. Vendar njegova učinkovitost in zavezujoča narava še nista zagotovljeni. Uvedena so bila nova numerična fiskalna pravila, vendar slabosti v zasnovi niso odpravljene, predvsem v povezavi z neobstoječem sistematičnega naknadnega spremljanja ter pomanjkanjem vrednosti največjih dovoljenih odstopanj in dobrih korekcijskih mehanizmov. Omejen seznam obveznih nalog fiskalnega sveta in njegove analitične zmogljivosti še vedno niso v sorazmerju z njegovo pravico proračunskega veta. Nadaljnja krepitev srednjeročnega proračunskega okvira in razširitev obveznih pooblastil fiskalnega sveta bi pomagala izboljšati verodostojnost, preglednost in učinkovitost celotnega fiskalnega okvira.
- (11) Kljub subvencionirani shemi centralne banke „Sredstva za rast“ za mala in srednja podjetja se običajno kreditiranje gospodarstva ni trajnostno izboljšalo. Regulativno breme za finančni sektor se je še povečalo, kar je omejilo zmogljivost akumulacije kapitala. Ukrepi, kot je povečanje davkov na finančne transakcije, so prispevali k povečanju uporabe gotovine v gospodarstvu. Portfelj gospodinjestev se je še poslabšal, velik delež slabih posojil pa je trenutno eden največjih izzivov za finančni sektor. Čiščenje portfelja ovira slaba učinkovitost postopkov reševanja. Sprejet ni bil noben pomembnejši nov ukrep za odstranitev slabih sredstev iz bilanc stanja bank. Kombinacija velikega regulativnega bremena in visokega deleža slabih posojil je povzročila omejitev razpoložljivih kreditov. Vlada je večkrat napovedala, da namerava uvesti novo shemo pomoči v korist posojilojemalcev s posojili v tuji valuti; v večini primerov to ni bilo usmerjeno na posojilojemalce v težavah in je negativno vplivalo na plačilno disciplino gospodinjestev zaradi pričakovanja nadaljnje državne pomoči. Finančna regulacija in nadzor sta bila okrepljena z vključitvijo organa za finančni nadzor v strukturo centralne banke in prenosom odgovornosti za makrobonitetni nadzor na centralno banko. Začela so se pripravljala dela za vzpostavitev ureditve za reševanje bank.
- (12) Čeprav se je pogostost davčnih sprememb v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala, ni bil dosežen pomembnejši napredek pri povečanju uravnoveženosti sistema davka od dohodkov pravnih oseb. Nekateri obstoječi sektorski davki so se celo povišali. Uporaba različnih davčnih stopenj v različnih sektorjih pomeni oviro za učinkovito dodeljevanje sredstev in tako negativno vpliva na rast. Da bi bila obdavčitev bolj zaposlovanju prijazna, je Madžarska razširila upravičenost do družinske dohodninske olajšave, ki lahko pomaga osebam z dohodki. Davčni primež za samske osebe z nizkimi dohodki je med najvišjimi v Uniji. Kljub določeni razširitvi področja uporabe na matere s tremi ali več otroki so merila za upravičenost v Zakonu o zaščiti delovnih mest ostala v bistvu nespremenjena, čeprav znaten delež oseb z nizkimi dohodki ostaja zunaj področja uporabe ukrepa. Pomembno bo oceniti vpliv stroškovne učinkovitosti sheme in jo prilagoditi potrebam, da bi izboljšali njeno zmogljivost zaposlovanja ljudi. Nekaj napredka je bilo doseženega s prenosom obdavčitve z dela na okoljske davke, vendar so potrebni dodatni ukrepi. Po ponavljajočih se zamudah v preteklosti se postopoma izvaja spletna povezava registriranih blagajnz z davčnim organom. Vendar pa Madžarska še vedno trpi zaradi visoke stopnje neizpolnjevanja davčnih obveznosti, za katero sta značilni trajna raven neprijavljenega dela in vrzel v izpolnjevanju obveznosti v zvezi z DDV. Okrepiti bi bilo treba nadzorne ukrepe, zlasti z namenom izboljšanja učinkovitosti boja proti goljufijam na področju DDV.
- (13) Stopnja brezposelnosti mladih se je leta 2013 zmanjšala, medtem ko se je stopnja mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, povečala. Učinkovito usklajevanje podružnic javne službe za zaposlovanje z izobraževalnimi ustanovami in lokalnimi deležniki bi lahko povečalo njihov doseg. Krepitev zmogljivosti v javni službi za zaposlovanje, vključno s pripravo sistema za profiliranje uporabnikov, se je začela, vendar bi morali ovrednotiti aktivne politike trga dela za odprti trg dela, da bi ocenili njihovo uspešnost in učinkovitost, in jih po potrebi prilagoditi, da se izboljša dostop do trga dela za nekatere prikrajšane skupine. Okrepiti je treba dejavnik aktiviranja pri različnih ukrepih na trgu dela in socialnih ukrepih (program javnih del, nadomestila za brezposelnost in socialna pomoč). Program javnih del pritegne največ proračunskih sredstev, namenjenih ukrepom za zaposlovanje, vendar je v letu 2013 11,54 % udeležencem po izstopu iz programa uspela vrnitev na odprti trg dela. Ob tem se poraja vprašanje, ali ne bi bilo smiselno prilagoditi program, na primer z vzpostavitvijo boljših povezav z aktiviranjem, usposabljanjem in pomočjo pri iskanju zaposlitve, da bi zagotovili bolj trajen učinek na zaposlovanje. Udeležba žensk na trgu dela je bila deležna spodbude z bolj prožnim sistemom plačanega starševskega dopusta in zagotavljanjem otroškega varstva, vendar so potrebna dodatna prizadevanja, saj je

stopnja zaposlenosti žensk še vedno nižja od 60 %. Obdobje upravičenosti do nadomestila za brezposelnost je krajše kot povprečni čas, ki ga potrebujejo iskalci zaposlitve, da najdejo zaposlitev. Število prebivalcev Madžarske, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, počasi narašča in trenutno predstavlja skoraj tretjino celotnega prebivalstva. Revščina še vedno nesorazmerno vpliva na prikrajšane skupine, zlasti na otroke in Rome. Medtem ko je nacionalna strategija za socialno vključevanje vzpostavljena, ukrepi politike na večini področij ne spodbujajo sistematično ciljev te strategije. Potrebni so celostni in usklajeni ukrepi politike za učinkovito zmanjšanje revščine.

- (14) Za poslovno okolje na Madžarskem so značilne pogoste spremembe regulativnega okvira in omejena konkurenca v vedno večjem številu sektorjev. Uvedene so bile nove ovire v storitvenem sektorju, obstoječe pa niso bile odpravljene (npr. na področju lekarn, ravnanja z odpadki, mobilnih plačil, maloprodaje tobaka in učbenikov). Naložbe so se močno znižale zlasti v sektorjih, v katerih so bili v zadnjih letih uvedeni dodatni davki za posamezni sektor. Med letoma 2010 in 2013 so se nominalne naložbe zmanjšale za 44 % v energetske, za 28 % v finančnem in za 18 % v telekomunikacijskem sektorju, medtem ko so se skupno povečale za 3,4 %. Določen napredek je bil dosežen pri izboljševanju konkurence pri javnih naročilih, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja. Na primer, večje zanašanje na e-javna naročila bi lahko ustvarilo znaten prihranek stroškov, izboljšalo preglednost javnih naročil in povečalo konkurenco. Sprejeti so bili ukrepi za izvajanje strategij za večjo integriteto in spodbujanje boljših standardov preglednosti v javni upravi, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za učinkovit boj proti korupciji.
- (15) Delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, narašča, sprejetje strategije za preprečevanje osipa pa je bilo vedno znova odloženo. Potrebna so nadaljnja prizadevanja, da bi učencem omogočili pridobivanje osnovnih spretnosti, kompetenc in kvalifikacij, ki so pomembne za trg dela. Enak dostop do kakovostnega rednega šolanja je še vedno velik problem za prikrajšane otroke, zlasti pri Romih. Nov zakon o poklicnem usposabljanju, ki med drugim uvaja novi „dvojni model“, je bil sprejet za zmanjšanje še vedno težkih prehodov iz izobraževanja na trg dela, njegove učinke pa je treba pozorno spremljati.
- (16) Madžarska je leta 2013 in 2014 nadaljevala z zniževanjem cen električne energije in plina za končne uporabnike. To zniževanje cen in dodatno davčno breme za energetska podjetja je negativno vplivalo na sposobnost ponudnikov energije za pokritje stroškov ter njihove naložbe v energijo in vzdrževanje omrežja. Trenutno je energetska intenzivnost gospodinjstev med najvišjimi v Uniji, energetska učinkovitost pa bi se lahko izboljšala zlasti v stanovanjskem sektorju. Pomanjkanje neodvisnosti energetskega regulatorja pri določanju pogojev dostopa do omrežja in tarif še vedno zbuja pomisleke. Sprejeti so bili nekateri ukrepi za racionalizacijo organizacije podjetij javnega prevoza, vendar bi trajnost lahko še izboljšali z obravnavo stroškov delovanja in spremembo tarifnega sistema.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo madžarske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Madžarskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil madžarski konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1, 2, 3 in 5 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Madžarska v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 v luči nastajajoče vrzeli glede na zahteve Pakta za stabilnost in rast, tj. pravilo o zmanjšanju dolga, na podlagi napovedi Komisije iz pomladi 2014. Bistveno okrepi proračunsko strategijo v letu 2015 in v naslednjih letih za doseganje srednjeročnega cilja in spoštovanje pravila glede zahtev za zmanjševanje dolga za vzdržno zmanjševanje deleža javnega dolga. Zagotovi zavezujočo naravo srednjeročnega proračunskega okvira s sistematičnim naknadnim spremljanjem skladnosti z numeričnimi fiskalnimi pravili ter uporabo korekcijskih mehanizmov. Izboljša preglednost javnih financ, vključno z razširitvijo obvezne pristojnosti fiskalnega sveta, tako da zahteva pripravo rednih makrofiskalnih napovedi in proračunskih ocen učinka pomembnih predlogov politike.
2. Pripomore k ponovni vzpostavitvi običajnih posojilnih tokov v gospodarstvu, med drugim z izboljšanjem davčne zasnove in zmanjšanjem davčnega bremena za finančne institucije. Prilagodi davek na finančne transakcije, da prepreči pretakanje prihrankov iz bančnega sektorja in okrepi spodbude za uporabo elektronskih plačil. Razišče in odpravi ovire za čiščenje portfelja, med drugim s strožjimi pravili oblikovanja rezervacij za prestrukturirana posojila, z odstranjevanjem ovir za uveljavitev poročstva ter pospešitvijo in povečanjem učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Se v zvezi s tem temeljito posvetuje z deležniki o novih političnih pobudah in zagotovi, da so te dobro usmerjene in ne povečujejo moralnega tveganja za posojilojemalce. Nadalje okrepi finančno regulacijo in nadzor.
3. Zagotovi stabilen, bolj uravnotežen in racionaliziran sistem davka od dohodkov za podjetja, med drugim s postopno odpravo izkrivljajočih sektorskih davkov. Zmanjša davčni primež za osebe z nizkimi dohodki, med drugim z izboljšanjem učinkovitosti okoljskih davkov. Okrepi ukrepe za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, zlasti za zmanjšanje goljufij na področju DDV, in zmanjšanje skupnih stroškov.
4. Krepi ukrepe politike aktivnega trga dela, med drugim s hitrejšim uvajanjem sistema za profiliranje uporabnikov javne službe za zaposlovanje. Vzpostavi načrtovano mrežo mentorstva za mlade in jo uskladi z izobraževalnimi ustanovami in lokalnimi deležniki za večji doseg. Pregleda sistem javnih del in oceni njegovo učinkovitost pri pomoči ljudem pri iskanju naslednje zaposlitve ter še naprej krepi njegove dejavnike aktiviranja. Razmisli o podaljšanju obdobja upravičenosti do nadomestil za brezposelnost, pri čemer upošteva povprečni čas, potreben za iskanje nove zaposlitve, in povezavo z ukrepi za aktiviranje. Izboljša ustreznost in kritej socialne pomoči, obenem pa okrepi povezavo z aktiviranjem. Za odpravljanje revščine izvede usklajene in celostne ukrepe politike za bistveno zmanjšanje revščine, zlasti med otroki in Romi.
5. Stabilizira regulativni okvir in spodbuja konkurenco na trgu, med drugim z odpravo ovir v storitvenem sektorju. Sprejme ambicioznejše ukrepe za povečanje konkurence in preglednosti pri javnih naročilih, vključno z boljšo uporabo e-javnih naročil, in še naprej zmanjšuje korupcijo in splošno upravno breme.
6. Izvede nacionalno strategijo za preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja s poudarkom na preprečevanju osipa v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. Vzpostavi sistematičen pristop za spodbujanje vključujočega rednega šolanja za prikrajšane skupine, zlasti Rome. Podpira prehod med različnimi stopnjami izobrazbe in na trg dela ter natančno spremlja izvajanje reforme poklicnega usposabljanja. Izvede reformo višjega šolstva, ki omogoča boljše možnosti za pridobitev terciarne izobrazbe, zlasti za prikrajšane študente.

7. Pregleda učinek regulacije cen energije na spodbude za naložbe in konkurenco na trgu z električno energijo in plinom. Sprejme dodatne ukrepe za zagotovitev avtonomije nacionalnega regulatorja pri določanju omrežnih tarif in pogojev. Sprejme ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti, zlasti v stanovanjskem sektorju. Še naprej povečuje trajnost prometnega sistema, med drugim z zmanjševanjem stroškov delovanja in pregledom tarifnega sistema podjetij v državni lasti v prometnem sektorju.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/16)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo ⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2013 in dal mnenje o dopoljenem programu Malte za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Malte za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Malto opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Malto, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da na Malti ni več makroekonomskih neravnotežij v smislu postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem. Čeprav je zadolženost še vedno visoka, se zdijo tveganja za vzdržnost zadolženosti zasebnega in javnega sektorja ter za stabilnost finančnega sektorja omejena, vendar jih je treba še naprej spremljati. Ugodni ostajajo zlasti kazalniki finančne stabilnosti. Kljub temu je glede na strukturno naravo tveganj v sektorju ključno, da se nadaljujejo sedanje preudarne prakse nadzora in prevzemanja tveganj. Nepremičninski trg se je stabiliziral, zato so tveganja zaradi prevelike izpostavljenosti, ki izvira iz stanovanjskih posojil, omejena. Zadolženost zasebnega sektorja se zmanjšuje, razdolževanje podjetij poteka urejeno, pritiski na kreditni trg pa so omejeni.
- (8) Malta je 16. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in 8. maja 2014 njegovo posodobljeno različico, 30. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilja proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 sta na vzdržen način odpraviti čezmerni primanjkljaj najpozneje v letu 2014 in postopno doseči srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, ki je strožji od določenega v Paktu za stabilnost in rast. Kljub temu pa uresničevanje srednjeročnega cilja ni načrtovano. V letu 2014 načrtovana (ponovno izračunana) strukturna prilagoditev malenkost odstopa od priporočenega napora. Po načrtovanem popravku presežnega primanjkljaja se v letu 2015 načrtuje manjše odstopanje od poteka prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja. Po tem pa je načrtovano letno doseganje srednjeročnega cilja bolj ali manj v skladu z zahtevo o najmanj 0,5 % BDP. V programu za stabilnost je napovedano, da se bo vladni dolg, ki je leta 2013 znašal 73 % BDP, od leta 2014 naprej zmanjševal, kar je skladno z referenčno vrednostjo za zmanjševanje dolga. Na splošno so programski cilji večinoma v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost in ki ga je potrdil neodvisni organ (Nacionalni revizijski urad), je za leti 2014 in 2015 verjeten, saj so napovedi gospodarske rasti malenkostno manjše od pomladi 2014 objavljene napovedi služb Komisije za ta leta.

Vendar obstajajo tveganja za doseganje proračunskih ciljev, saj povečanje strukturnih prihodkov, načrtovano v programskem obdobju, ne temelji povsem na ukrepih, zaradi prekoračenja odhodkov pa bi lahko

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 59.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

prišlo do višjih izplačil, kot določa proračun. Po napovedih Komisije naj bi Malta v letu 2014 vzdržno odpravila svoj presežni primanjkljaj. Istočasno je fiskalni napor v obdobju 2013–2014 po napovedi Komisije za 1,6 % BDP nižji od zahtevanega v smislu (popravljenega) spremembe strukturnega salda in za 1,25 % BDP v smislu obseg ukrepov, ki so bili ocenjeni kot potrebni v času izdaje priporočila iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Glede na to, da v letu 2014 ni možnosti za odstopanja glede doseganja referenčne vrednosti za zmanjševanje dolga, obstajajo določena tveganja povezana z dolgom.

- (10) V letu 2015 obstaja tveganje znatnega odstopanja od potrebnega napredka za doseganje srednjeročnega cilja. Kljub temu, da sta načrtovani nominalni primanjkljaj in javni dolg skladna s priporočilom iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, Svet na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da so potrebna dodatna prizadevanja za uskladitev strukturnega prilagajanja s priporočenim za leto 2014 in za zagotovitev doseganja srednjeročnega cilja od leta 2015 naprej.
- (11) Nezavezujoča narava malteškega fiskalnega okvira in kratko obdobje fiskalnega načrtovanja ne podpirata trdnega fiskalnega položaja. Sprejemanje zakonodaje, ki naj bi začela veljati konec leta 2013 za izpolnjevanje zahtev iz Direktive Sveta 2011/85/EU⁽¹⁾ in fiskalnega pakta, je bilo odloženo. Vseeno pa je vlada v skladu s programom za stabilnost nedavno sprejela akt o fiskalni odgovornosti, ki ga bo predložila v odobritev parlamentu. Osnutek akta določa uvedbo pravila o strukturno uravnoteženem proračunu, pravilo o zadolževanju, triletni proračunski okvir z letnim prilagajanjem in postopno uvedbo fiskalnega sveta, ki bi lahko imel funkcijo sprejemanja uradnih vladnih makroekonomskih in fiskalnih napovedi ter predhodnega in naknadnega nadzora spoštovanja fiskalnih pravil.
- (12) Davčne službe na Malti naj bi se združile v enotni organ, s čimer se bo racionaliziral postopek pobiranja davkov in preprečilo utajevanje davkov. Da bi se izboljšalo izpolnjevanje davčnih obveznosti in pospešilo pobiranje neplačanih davkov, so bile spremenjene kazni v zakonodaji o DDV in višina obresti za neplačane davke. Uvedeni so bili tudi različni drugi ukrepi, ki naj bi po pričakovanjih konsolidirali malteški davčni sistem. Usmeritev teh ukrepov je ustrezna, vendar njihov učinek še ni zaznaven.
- (13) Kljub temu, da se Malta še vedno sooča z izzivi na področju dolgoročne vzdržnosti svojih javnih financ, je napredek na področju reforme pokojninskega sistema in vzdržnosti zdravstvenih storitev komaj zaznaven. Čeprav je bila ustanovljena strateška skupina za pokojnine, ki bo ocenila različne možnosti za reformo pokojninskega sistema, so se malteški organi zavezali, da ne bodo dvigovali zakonsko določene upokojitvene starosti nad tisto, ki je bila določena v pokojninski reformi iz leta 2006. Kljub temu, da namerava Malta odpraviti te pomanjkljivosti z ukrepi na trgu dela, zlasti z nedavno sprejeto strategijo o aktivnem staranju prebivalstva, pa ni verjetno, da bo s tem ustrezno razrešila obstoječe težave. Vzdržnost zdravstvenega sistema glede na napovedano povišanje odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva, te izzive še dodatno zaostreje. Pred kratkim je bil predstavljen osnutek strategije nacionalnega zdravstvenega sistema, vendar ni jasno, na kakšen način bo izveden ali kakšne prednosti prinaša za stroškovno učinkovitost in vzdržnost. Treba je okrepiti javni sistem osnovnega zdravstvenega varstva.
- (14) Stopnja predčasnega opuščanja šolanja na Malti je še vedno zelo visoka, vendar se uvajajo ukrepi za njeno zmanjšanje in celosten sistem spremljanja. Stopnja osvajanja temeljnih veščin je še vedno nizka, kar prispeva k nizki stopnji pismenosti in k predčasnemu opuščanju šolanja. Ustrezno izvajanje nedavno sprejete nacionalne strategije za pismenost naj bi okrepilo prizadevanja za odpravo te pomanjkljivosti. To bo dopolnjeno z nadaljnjimi ukrepi, ki naj bi povečali relevantnost usposabljanja in izobraževanja za trg dela. Med temi ukrepi so reforma okvira za vajeništvo, oblikovanje strategije za vseživljenjsko učenje, vpeljava učenja z delom v poklicnem izobraževanju in usposabljanju in posebni program, ki ga financira Evropski socialni sklad.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41).

- (15) Malta trenutno izvaja številne večje ukrepe za povečevanje vključenosti žensk na trg dela, zlasti z zagotavljanjem brezplačnega varstva otrok za gospodinjstva, v katerih sta oba starša zaposlena ali se izobražujeta. Učinkovito izvajanje bo ključno. Pristojni si prizadevajo za zagotavljanje popoldanskega varstva in omogočajo sprejemanje otrok v šole pred predvidenim začetkom pouka, za lažje usklajevanje delovnih in starševskih obveznosti. Predvidene so tudi davčne spodbude za starše, da bi svoje otroke pošiljali v vzgojnovarstvene ustanove, ki so vključene v že obstoječe sheme. Premalo pa je storjenega za uvedbo in spodbujanje uporabe fleksibilnih delovnih ureditev, kot sta delo od doma ali fleksibilni delovnik, kar bi pripomoglo k ponovnemu vključevanju žensk na trg dela.
- (16) Če želi Malta izboljšati svojo mednarodno konkurenčnost in se izogniti možnim negativnim posledicam, ki izhajajo iz neusklajenosti plač in sprememb v produktivnosti, mora odpraviti nekatere infrastrukturne pomanjkljivosti v energetske in prometnem sektorju, ki omejujejo njen potencial, zlasti zaradi visokih cen energije. Izgradnja povezave z italijanskim električnim omrežjem naj bi se letos zaključila, kar bo povečalo varnost oskrbe z električno energijo in bi lahko pripomoglo k diverzifikaciji ponudbe in uporabi obnovljive energije, ki se pridobiva zunaj Malte. Poleg tega se bo nabor energijskih virov na Malti povečal s terminalom Delimara LNG in načrtovano priključitvijo na evropsko plinsko omrežje, s čimer bo Malta manj odvisna od enega samega glavnega vira energije in bo povečala svojo privlačnost kot poslovno okolje. Še vedno pa so na voljo neizkoriščeni domači obnovljivi viri energije z izjemo določenega napredka na področju uporabe fotonapetostne energije.
- (17) Razvoj poslovnega okolja zavira tudi določena neučinkovitost malteške javne uprave. Čeprav izboljšave na področju javnega naročanja potekajo v pravi smeri, pa izjemna dolgotrajnost postopkov javnega naročanja povzroča neučinkovitost javne porabe. Ti ukrepi tudi niso ciljno naravnani, zaradi česar je težko ocenjevati njihovo učinkovitost. Pomanjkanje alternativ, ki niso dolžniško financiranje, povzroča visoke stroške financiranja podjetij, zaradi česar je pod pritiskom njihova poslovna dejavnost. Takšne davčne ugodnosti za korporacije lahko vodijo do visoke zadolženosti podjetij in neučinkovite porazdelitve kapitala. Zato bi bilo treba raziskati tudi možnosti za nedolžniško financiranje. Malta se še vedno sooča z neučinkovitostjo pravosodnega sistema, ki je bila navedena že v priporočilih za Malto iz leta 2013. Čeprav se pričakuje, da bodo številni reformni predlogi Komisije za reformo pravosodja, objavljeni novembra 2013, izvedeni do konca leta 2014, Malta še ni objavila natančne časovnice in prednostnih nalog. Še vedno tudi ni jasno, kako bo odpravila zaostanke, zlasti v povezavi s prej navedenimi pomanjkljivostmi.
- (18) Malta je okrepila regulativni nadzor za zagotovitev stabilnosti finančnega sektorja. Malteška centralna banka je dobila pooblastila za izvajanje makrobonitetnega nadzora, medtem ko je posebna pozornost namenjena vprašanju o finančni stabilnosti, zakonodaja pa po novem določa ustanovitev Skupnega odbora za finančno stabilnost. Ukrepi, ki so bili izvedeni za krepitev zagotavljanja sredstev za izgube pri posojilih v okviru spremembe bančnega pravila 9, so zadovoljivi.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Malte. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Malti, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Malta tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČA, da Malta v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Odpravi presežni primanjkljaj na vzdržen način do leta 2014. Bistveno okrepi proračunsko strategijo v letu 2015, da se zagotovi potrebna strukturna prilagoditev v višini 0,6 % BDP za dosego srednjeročnega cilja. Po tem izvaja strukturno prilagajanje v višini najmanj 0,5 % BDP na leto, v ugodnih ekonomskih razmerah pa več ali po potrebi zagotovi spoštovanje pravila o zadolževanju, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje deleža javnega dolga. Sprejme akt o fiskalni odgovornosti za uvedbo zavezujočega večletnega fiskalnega okvira, ki bo temeljil na pravilih, in uvedbo neodvisnega organa, ki bo pooblaščen za nadzor fiskalnih pravil in sprejemanje makroekonomskih napovedi, ki bodo temelj za fiskalno načrtovanje. Nadaljuje z izboljšavami za izpolnjevanje davčnih obveznosti in boj proti davčnim utajam, tako da zagotovi nenehno izvajanje in ocenjevanje do sedaj sprejetih ukrepov ter sprejme dodatne ukrepe, zlasti za spodbujanje uporabe elektronskih plačilnih sredstev.
2. Zagotovi dolgoročno vzdržnost javnih financ, nadaljuje tekočo pokojninsko reformo, denimo s hitrejšo uvedbo že sprejetega povečanja zakonsko določene upokojitvene starosti, tako da se jo poveže s spremembami pričakovane življenjske dobe. Zagotovi, da celostna reforma sistema javnega zdravstva zagotovi stroškovno učinkovito in vzdržno uporabo razpoložljivih virov, kot so krepitev osnovnega zdravstva varstva.
3. Nadaljuje prizadevanja za oblikovanje politike, ki bo odgovorila na vprašanja, povezana z relevantnostjo izobraževanja in usposabljanja za trg dela, s pospeševanjem prizadevanj za reformo sistema vajeništva. Še naprej izboljšuje osvajanje temeljnih veščin in zmanjšuje predčasno opuščanje šolanja, zlasti z dokončanjem in izvajanjem napovedane nacionalne strategije za pismenost. Še naprej povečuje udeleženo žensk na trgu dela, zlasti tistih, ki si želijo ponovno vstopiti na trg dela, s spodbujanjem fleksibilnih delovnih ureditev.
4. Razširi nabor energijskih virov v gospodarstvu, vključno s povečevanjem deleža energije iz obnovljivih virov.
5. Nadaljuje prizadevanja za povečanje učinkovitosti in skrajšanje postopkov javnih naročil; spodbuja alternativne vire financiranja namesto dolžniškega financiranja podjetij z omogočanjem dostopa do kapitalskih trgov in razvojem skladov tveganega kapitala; in poveča učinkovitost pravosodnega sistema s pravočasnim in učinkovitim izvajanjem načrtovane reforme sodstva.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Nizozemske za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/17)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem programu Nizozemske za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Nizozemske za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 89.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmerne primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nizozemsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Nizozemsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Nizozemskem še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Pozornost si zaslužijo predvsem makroekonomska gibanja na področju zadolženosti in razdolževanja v zasebnem sektorju ter še neodpravljene neučinkovitosti nepremičninskega trga. Čeprav velik presežek na tekočem računu ne predstavlja tveganj, ki bi bila primerljiva s tveganji, povezanimi z velikimi primanjkljaji, in je deloma povezan s potrebo po razdolževanju, bo Komisija spremljala gibanja tekočega računa na Nizozemskem v okviru evropskega semestra.
- (8) Nizozemska je 29. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 30. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je, da se zagotovi vzdržna odprava čezmernega primanjkljaja v letu 2013 in se do leta 2015 doseže proračunsko stanje, ki približno ustreza srednjeročnemu cilju. Srednjeročni cilj je strukturni primanjkljaj v višini največ 0,5 % BDP, kar je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Izvedeni so bili znatni dodatni fiskalni ukrepi, vendar pa se načrtuje, da bo (ponovno izračunani) strukturni saldo v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 ostal nespremenjen, kar kaže na pomembno odstopanje od zahtevane najmanjše prilagoditve v višini 0,5 % BDP. Načrtuje se, da se bo v letu 2015 (ponovno izračunani) strukturni saldo izboljšal za 0,3 odstotne točke BDP. V letu 2014 in 2015 se bodo odhodki povečevali v skladu z referenčno vrednostjo za odhodke. Po splošni oceni nizozemske proračunske strategije je potek prilagajanja za doseganje srednjeročnega cilja deloma v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V skladu s programom za stabilnost se bo bruto javnofinančni dolg leta 2015 stabiliziral, nato pa se bo zmanjševal. Makroekonomski scenarij, ki je podlaga za proračunske napovedi v programu za stabilnost in ga je pripravil neodvisni nizozemski urad za analizo ekonomske politike, je verjeten. Zdi se, da so tveganja za neizpolnitev proračunskih ciljev znatna, vendar na splošno uravnovežena. V skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014 se pričakuje stabilizacija strukturnega salda v letu 2014 in izboljšanje za 0,5 % BDP v letu 2015. V skladu z napovedjo Komisije bi Nizozemska dosegla referenčno vrednost za odhodke v letu 2014, v letu 2015 pa ne. Za okrepitev potenciala za rast na Nizozemskem je bistvenega pomena, da se pri zahtevani konsolidaciji ohranijo odhodki, ki spodbujajo rast, kot so na primer odhodki za inovacije in raziskave, vključno s temeljnimi raziskavami, izobraževanjem in usposabljanjem. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Nizozemska vzdržno zmanjšala svoj javnofinančni primanjkljaj, in sicer pod 3 % BDP v letu 2013, vendar od leta 2014 dalje obstaja tveganje znatnega odstopanja od zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast.
- (10) Eden ključnih izzivov predstavlja trg stanovanjskih nepremičnin, na katerem so se v zadnjih desetletjih nakopile togosti in izkrivljajoče spodbude, ki so oblikovale vzorce stanovanjskega financiranja in varčevanja v tem sektorju. Dejstvo, da gospodinjstva povečujejo bruto hipotekarni dolg na podlagi stanovanjskega premoženja, je večinoma posledica dolgoletnih fiskalnih spodbud, zlasti stoodstotne davčne olajšave za hipotekarne obresti. Od aprila 2012 je bila izvedena vrsta ukrepov, da bi se vprašanje teh spodbud deloma razrešilo. Nekateri od njih so bili namenjeni prilagajanju davčne obravnave stanovanjskega financiranja. Postopno omejevanje davčne olajšave za hipotekarne obresti in povečevanje spodbud za odplačevanje je vsekakor upravičeno, vendar se ta ukrep uvaja prepočasi, da bi lahko znatno vplival na dinamiko odplačevanja. Razmerje med posojilom in vrednostjo zastavljenih nepremičnin, ki naj bi leta 2018 znašalo

100 %, je še vedno visoko. Trg najemnih stanovanj omejujeta množica predpisov in obsežen sektor socialnih stanovanj, za katerega so hkrati značilne dolge čakalne liste. V tem sektorju je nedavna uvedba različnih najemnin glede na dohodek gospodinjstva dobrodošel ukrep, vendar je njegov učinek omejen. Podjetjem, ki upravljajo socialna stanovanja, je še vedno dovoljena gradnja stanovanj, za katera mesečna najemnina presega zgornjo mejo socialne najemnine. Čeprav so priporočila iz leta 2013 pozivala k temu, da se prizadevanja osredotočijo na podporo gospodinjstvom, ki jo najbolj potrebujejo, se ta preusmeritev še izvaja. Predlagani ukrepi tako pomenijo korak v pravo smer, vendar reforme pri obravnavanju temeljnih težav na splošno napredujejo počasi in jih je torej treba pospešiti, ko bodo to dovoljevale gospodarske razmere, hkrati pa je treba še naprej zagotavljati, da bodo socialna stanovanja dostopna prikrajšanim državljanom, ki stanovanj ne morejo najeti po tržnih pogojih, tudi na lokacijah, na katerih je povpraševanje veliko.

- (11) Dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema je bila izboljšana s postopnim zvišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti s 65 let v letu 2012 na 67 let v letu 2023. Nizozemska je začela izvajati obsežne reforme stebrov pokojninskega sistema, ki se financirajo z zasebnimi in javnimi sredstvi, ter sistema dolgotrajne oskrbe. Te reforme so dopolnjene z reformami, ki spodbujajo starejše delavce, da delajo dlje, ter reformami za povečanje mobilnosti na trgu dela. Z reformami dolgotrajne oskrbe se je odgovornost prenesla na občine, pri čemer so se zmanjšali skupni odhodki, poudarek pa je na večji učinkovitosti. Te obsežne reforme še niso v celoti sprejete. Med drugim še vedno predstavlja izziv primerna znotraj- in medgeneracijska porazdelitev stroškov in tveganj, kakovost in dostopnost dolgotrajne oskrbe pa je treba spremljati. Izvedba načrtov za reformo na področju dolgotrajne oskrbe bi prispevala k zaježitvi hitro rastočih stroškov, ki so posledica staranja prebivalstva, in s tem podprla vzdržnost javnih financ. Pri tem bi bilo treba ohranjati ustrezno raven kakovosti in dostopnosti dolgotrajne oskrbe.
- (12) Reforme trga dela, ki jih je predlagala vlada, so namenjene povečanju udeležbe in mobilnosti na trgu dela. Namen zakona o udeležbi na trgu dela je povečati udeležbo na trgu dela. Vendar te reforme še niso uzakonjene. Poleg tega so potrebni dodatni ukrepi za zmanjšanje fiskalnih ukrepov, ki odvrčajo od iskanja zaposlitve in za povečanje zaposljivosti ljudi z obrobja trga dela, vključno z ženskami, osebami iz priseljenjskih družin, invalidi in starejšimi. Nizozemska je napovedala reforme sistema nadomestil za brezposelnost in svoje razmeroma stroge delovnopravne zakonodaje, vključno z davčno spodbudo za povečanje udeležbe na trgu dela. Navedeni ukrepi so korak v pravo smer, vendar pa bo celovita ocena njihove uspešnosti mogoča šele po njihovi izvedbi. Hitrejše odpravljanje preostalih dejavnikov, ki prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu odvrčajo od opravljanja večjega števila delovnih ur, bi lahko še dodatno omililo pomanjkanje delovne sile v prihodnosti. Obstoječo prožnost institucionalnega okvira bi bilo mogoče bolje izrabiti za večjo diferenciacijo pri rasti plač, kar bi okrepilo skupne dohodke gospodinjstev in s tem domače povpraševanje, ne da bi bila prizadeta konkurenčnost.
- (13) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo nizozemske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Nizozemskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 v nadaljevanju.
- (14) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil nizozemski program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (15) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2 in 4 v nadaljevanju.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država katere valuta je euro, bi morala Nizozemska tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČA, da Nizozemska v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Po odpravi čezmernega primanjkljaja okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 zaradi nastajajoče vrzeli v višini 0,5 % BDP, predvidene v skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014 in ki kaže na nevarnost znatnega odstopanja od zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Bistveno okrepi proračunsko strategijo v letu 2015 za doseganje in ohranjanje srednjeročnega cilja in zagotovi spoštovanje pravila glede višine dolga za vzdržno zmanjševanje deleža javnega dolga. Zaščiti odhodke na področjih, ki neposredno vplivajo na rast, kot so izobraževanje, inovacije in raziskave.
2. Ko bodo to dovoljevale gospodarske razmere, okrepi prizadevanja za reformo trga nepremičnin s pospešitvijo zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, tako da uvede bolj tržno naravnan mehanizem za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjstev. Spremlja učinke reform v zvezi s socialnimi stanovanji v smislu dostopnosti in cenovne dostopnosti teh stanovanj za gospodinjstva z nizkimi dohodki. Si še naprej prizadeva, da se politike v zvezi s socialnimi stanovanji preoblikujejo z namenom, da se podpora zagotovi gospodinjstvom, ki jo najbolj potrebujejo.
3. Izvede reforme drugega stebra pokojninskega sistema, da se zagotovi primerna znotraj- in medgeneracijska porazdelitev stroškov in tveganj. Postopno zviševanje zakonsko določene upokojitvene starosti podkrepi z ukrepi za povečanje zaposljivosti starejših delavcev. Izvede predvideno reformo na področju dolgotrajne oskrbe, da se zagotovi vzdržnost, hkrati pa pravičen dostop in kakovost storitev, ter spremlja učinke te reforme.
4. Sprejme nadaljnje ukrepe za krepitev udeležbe na trgu dela, zlasti ljudi na obrobju trga dela, in zmanjša odvrtilne davčne ukrepe na trgu dela. Izvede reforme delavnopravne zakonodaje in sistema nadomestil za brezposelnost ter nadalje zmanjša togosti na trgu dela. V posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami omogoči večjo diferenciacijo pri rasti plač, tako da v celoti izkoristi obstoječi institucionalni okvir.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Avstrije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/18)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Avstrije za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Avstrije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 1.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Avstrije ni opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Avstrija je 8. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 29. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je, da se v letu 2016 doseže srednjeročni cilj strukturnega primanjkljaja, ki ne bo večji kot 0,45 % BDP, kar je v skladu z določbami Pakta za stabilnost in rast. Javnofinančni primanjkljaj se je v letu 2013 vzdržno znižal pod 3 % BDP. Načrtuje se, da bo (ponovno izračunano) strukturno ravnotežje v letu 2014 ostalo nespremenjeno in da se bo v letu 2015 izboljšalo za 0,3 odstotne točke BDP, kar je bistveno manj, kot je zahtevana prilagoditev za obe leti. Tudi rast odhodkov bo bistveno odstopala od referenčnih vrednosti za odhodke med letoma 2014 in 2015. Avstrija je 12. maja 2014 napovedala dodatne ukrepe na strani prihodkov in odhodkov. Če bodo ti ukrepi dosledno in pravočasno izvedeni, v avstrijski proračunski strategiji ne pomeni več načrtovanega bistvenega odstopanja od poteka prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja v letu 2014. Hkrati pa načrtovana prilagoditev za doseganje srednjeročnega cilja še vedno predstavlja tveganja glede skladnosti z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Glede na program za stabilnost naj bi se bruto dolg države bistveno povečal, s skoraj 74,5 % BDP v letu 2013 na 79 % BDP v letu 2014, zaradi ustanovitve likvidacijskega organa za premoženje Hypo Alpe Adrie, od leta 2015 pa se bo začel zmanjševati.

Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost in ga je pripravil neodvisen organ (Avstrijski inštitut za ekonomske raziskave - WIFO), je izvedljiv. Po napovedi služb Komisije iz spomladi 2014 naj bi primanjkljaj v letih 2014 in 2015 ostal pod 3 %. Vendar napoved omenja tudi poslabšanje strukturnega salda v letu 2014 in njegovo izboljšanje za zgolj 0,1 % BDP v letu 2015. Na podlagi ocene programa za stabilnost, napovedi Komisije in ocene dodatnih ukrepov, napovedanih 12. maja, je Svet v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 mnenja, da je Avstrija vzdržno odpravila svoj čezmerni primanjkljaj, vendar tveganje znatnega odstopanja od poteka prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja v letih 2014 in 2015 še vedno obstaja.

- (9) V skladu s Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju je Avstrija v letu 2012 okrepila svoj fiskalni okvir z reformo avstrijskega pakta za notranjo stabilnost. Pooblastila avstrijskega fiskalnega sveta so bila novembra 2013 razširjena v skladu z določbami fiskalnega pakta. Temeljita reforma razmerij med različnimi ravnmi vlade za boljše združevanje njihovih pristojnosti pa je še vedno potrebna, kar je navedeno tudi v koalicijski pogodbi.
- (10) Srednjeročni in dolgoročni odhodki za pokojnine in zdravstveno varstvo in do neke mere odhodki za dolgotrajno oskrbo predstavljajo tveganje za vzdržnost javnih financ. V letu 2014 so začeli veljati nekateri ukrepi, ki omejujejo dostop do shem za predčasno upokojevanje in povečujejo spodbude za podaljšanje delovne dobe. Še vedno pa je bila dejanska povprečna starost ob upokojitvi v letu 2012 58,4 let, kar je bistveno pod povprečjem EU. Ta ostaja znatno pod zakonsko predpisano upokojitveno starostjo (5,6 leta pri moških in 2,6 leta pri ženskah leta 2012). Nacionalni reformni program določa razmeroma ambiciozne srednjeročne cilje, in sicer dvig dejanske upokojitvene starosti za 1,6 leta med letoma 2012 in 2018, pri čemer bo treba izvajanje teh ciljev podrobno spremljati. Nedavne reforme pokojninskega sistema bodo najverjetneje nekoliko zmanjšale tveganja za vzdržnost, če jih bodo spremljale izboljšave

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

pogojev na trgu dela, ki bi omogočile, da bi starejši delavci ostali dlje časa zaposleni. Vendar pa ni nobenih načrtov za ukrepe z večjim strukturnim in dolgoročnim učinkom, kot sta na primer pospeševanje usklajevanja zakonsko predpisane upokojitvene starosti za moške in ženske in uskladitev upokojitvene starosti s spremenjeno pričakovano življenjsko dobo, kar bi dodatno pripomoglo k daljši delovni dobi in finančni vzdržnosti pokojninskega sistema.

- (11) Učinkovito dodeljevanje virov v avstrijskem zdravstvenem sistemu je oteženo zaradi kompleksne upravne strukture in sorazmerno velike usmerjenosti v obsežen in drag bolnišnični sektor. Sprejeti so bili nekateri ukrepi za izvedbo reforme zdravstvenega varstva in za povečanje stroškovne učinkovitosti javne porabe. Vendar ti morda ne bodo zadostovali za odpravo strukturnih pomanjkljivosti v sektorju, zato je treba določiti bolj ambiciozne cilje za premeščanje pacientov iz bolnišničnega v ambulantno zdravljenje ter okrepitev preventivnega zdravstvenega varstva, katerega javna poraba je pod povprečjem EU. Napovedani ukrepi za krepitev sistema osnovnega zdravstvenega varstva in razvoj programov za celostno zdravstveno oskrbo pri kroničnih boleznih so dobrodošli. Sklad za dolgotrajno oskrbo, ki je bil podaljšan do leta 2016 z dodatnimi 650 milijoni EUR in ob načrtovanem novem podaljšanju do leta 2018 z dodatnimi 700 milijoni EUR, zagotavlja vmesno rešitev za financiranje storitev zdravstvenega varstva. Finančni vzdržnosti dolgotrajne oskrbe pa bo treba nameniti pozornost tudi po tem obdobju.
- (12) Za avstrijski davčni sistem so še naprej značilni visoki davki in obremenitve dela s stroški za socialno zavarovanje, zlasti pri prejemnikih nizkih dohodkov. Obdavčitev dela je v letu 2012 predstavljala 24,7 % BDP, kar je med najvišjimi v Uniji. Davčna obremenitev znaša skoraj 50 % stroškov dela. Visoki socialni prispevki in začetni davki na dohodnino najverjetneje znižujejo spodbude za delo za posameznike z nizkimi dohodki ter za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu.

Nedavno sprejeti davčni sveženj vključuje nekatere ukrepe za zmanjšanje obremenitve dela, vendar ne izkorišča možnosti za prehod na obdavčenje, ki bi manj zaviralo gospodarsko rast, kot so na primer periodični nepremičninski davki, ki temeljijo na zastarelih ocenah obdavčljivih vrednosti.

- (13) Avstrijski trg dela še naprej dobro deluje z najnižjo stopnjo brezposelnosti v Uniji (4,9 % v letu 2013). Kljub temu pa bo zaradi staranja prebivalstva in potencialnega zmanjševanja števila zaposlenih v prihodnosti treba bolje izkoristiti vključevanje starejših, žensk in priseljencev na trg dela. Stopnja zaposlenosti starejših delavcev še vedno ostaja pod povprečjem EU (44,9 % v primerjavi s 50,3 %), čeprav se je od leta 2000 bistveno povečala, in sicer za skoraj 15 odstotnih točk, in je v letu 2013 znašala 44,9 %. Ukrepi za zmanjševanje predčasnega upokojevanja so začeli dajati rezultate v letu 2014, pripravljajo pa se tudi drugi ukrepi za krepitev spodbud za kasnejše upokojevanje. Kljub temu pa se delavci, ki želijo delati dlje ali se ponovno zaposliti, še naprej soočajo s težavami. Priseljenci se še naprej soočajo z ovirami pri polni integraciji na trg dela in bistveno višjo stopnjo brezposelnosti, kar je delno posledica še vedno prisotnih ovir pri priznavanju njihovih kvalifikacij, kljub temu pa predstavljajo vedno večji delež zaposlenih. Zaposlenost žensk je razmeroma visoka (70,8 % v letu 2013), vendar je bistveno manj ugodna, če jo pretvorimo v ekvivalent polnega delovnega časa (55,6 % v letu 2012). Odstotek žensk, zaposlenih s skrajšanim delovnim časom, je v Avstriji med najvišjimi, visoka pa je tudi koncentracija žensk na nižje plačanih delovnih mestih. To pa pomeni, da je razlika pri plačah in pokojninah med spoloma med najvišjimi v Uniji. Čeprav so bili sprejeti nekateri ukrepi za izboljšanje otroškega varstva in storitev dolgotrajne oskrbe, je njihova dostopnost še vedno omejena.
- (14) Na področju izobraževanja je Avstrija izboljšala rezultate v vseh kategorijah, ki jih je meril OECD v svoji raziskavi o znanju učencev za leto 2012, kljub temu pa so njeni rezultati na področju bralne pismenosti pod povprečjem EU, družbenoekonomsko okolje pa še naprej bistveno vpliva na izobraževalne rezultate. Čeprav je bil splošni cilj na področju predčasnega opuščanja šolanja dosežen, pa je bila njegova stopnja za vse številnejše v tujini rojene učence trikrat višja kot za učence, rojene v Avstriji (18,5 % proti 5,7 %

v letu 2012). Premalo je poudarka na preprečevanju predčasnega opuščanja šolanja, razviti pa je treba tudi nacionalni strateški pristop za visokokakovostno izobraževanje v predšolskem obdobju. Nekatere reforme različnih področij šolskega sistema, na primer izvajanje programa za novo srednjo šolo, se izvajajo ali pa so bile nedavno sprejete. Redno je treba spremljati potencial programa nove srednje šole za zmanjševanje negativnih posledic zgodnjega razvrščanja učencev na druge šole po štirih letih osnovne šole („zgodnjega razvrščanja“) za socialno prikrašanje ter za izboljšanje učnih dosežkov. Na področju visokošolskega izobraževanja pomeni povečevanje števila vpisanih študentov pritisk na njegovo financiranje in organizacijo, odstotek študentov, ki uspešno zaključijo svoje programe, pa je še vedno pod povprečjem EU. Izboljševanje rezultatov izobraževanja je še naprej zelo pomembno za lažji prehod od izobraževanja k zaposlitvi.

- (15) Še vedno so prisotne precejšnje zakonodajne ovire, ki ovirajo podjetja in posameznike pri ponudbi storitev v Avstriji. Zakonodaja, ki ureja posamezne poklice, omejuje različne oblike podjetij in določa zahteve glede lastništva delnic, medtem ko je dostop do posameznih poklicev omejen z ustreznimi poklicnimi kvalifikacijami, oteženo pa je tudi ustanavljanje podjetij, ki ponujajo storitve na različnih področjih. Kombinacija teh zahtev povzroča ovire za vstop na trg in izvajanje strokovnih storitev, kar ovira konkurenco. Avstrija sodeluje v vseevropskem medsebojnem ocenjevanju na področju zahtev za poklicne kvalifikacije in je kot prvi korak pri ocenjevanju upravičenosti in sorazmernosti zahtev za poklicne kvalifikacije posodobila svoje podatkovne zbirke reguliranih poklicev.
- (16) Zakonodaja EU določa objavljane javnih naročil za boljšo informiranost glede možnih javnih naročil, s čimer si prizadeva zaščititi konkurenco in omogočiti enakopravno obravnavo, kar je ključen pogoj za dostop do trga. Višja konkurenca med ponudniki večinoma pripelje do ugodnejših in bistveno cenejših ponudb za naročnika. Kljub temu pa je bila vrednost javnih naročil, ki so jih avstrijski organi in subjekti objavili v okviru zakonodaje EU o javnem naročanju, zgolj 1,5 % BDP in 6,6 % celotnih javnih odhodkov za izvedbo del ter nabavo blaga in storitev v letu 2012, kar je daleč pod povprečjem EU, ki je 3,4 % in 17,7 %. To povzroča nezamisljive stroške za avstrijske davkoplačevalce in podjetja v smislu neizkoriščenih poslovnih priložnosti.
- (17) Kljub povečanju proračuna za avstrijski zvezni urad za varstvo konkurence, ima ta v primerjavi z organi v podobno velikih ali manjših državah članicah še vedno bistveno premalo osebja. Avstrijska trga železniški tovornega in potniškega prometa bi imela od nadaljnjih prizadevanj za krepitev konkurence koristi, kar je navedeno tudi v priporočilih Sveta iz leta 2013.
- (18) Gledano v celoti se je kapitalizacija bančnega sektorja v letu 2013 izboljševala, glede na profile tveganja bank pa se zdi, da bodo potrebna dodatna prizadevanja za krepitev kapitalskih bančnih rezerv. Svet je v svojih priporočilih iz leta 2013 navedel, da mora Avstrija pospešiti prestrukturiranje nacionaliziranih in delno nacionaliziranih bank. Trenutno je v pripravi pravni okvir za likvidacijo banke Hypo Alpe Adria, ki bo do poletja predložen v parlamentarno proceduro. Trenutno potekajo organizacijske priprave za ustanovitev družbe za upravljanje teh terjatev (DUT). DUT naj bi začela delovati jeseni. Banka Österreichische Volksbanken AG in KA Finanz, ki je slaba banka banke Kommunalkredit, nadaljujeta s prestrukturiranjem ali likvidacijo v skladu s sklepi EU o državnih pomočeh. Transparentni in odločni ukrepi za dokončanje prestrukturiranja nacionaliziranih bank bodo ključni za zaščito finančne stabilnosti in zmanjšanje negativnih učinkov na javne finance.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo avstrijske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Avstriji, ampak tudi njuno skladnost s pravili in smernicami EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽¹⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Avstrija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Avstrija v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. po odpravi čezmernega primanjkljaja okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 v luči nastajajoče vrzeli v višini 0,5 % BDP, ki temelji na napovedi služb Komisije iz pomladi 2014, in po upoštevanju dodatnih ukrepov za konsolidacijo, ki jih je najavila Avstrija, kar kaže na tveganje bistvenega odstopanja od zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Bistveno okrepi proračunsko strategijo v letu 2015, da se zagotovi, da se doseže in nato ohrani srednjeročni cilj, ter zagotovi spoštovanje pravila glede dolga za vzdržno zmanjševanje deleža javnega dolga. Nadalje racionalizira fiskalna razmerja med različnimi vladnimi ravnmi, tako da na primer poenostavi organizacijski okvir in uskladi pristojnosti na področju financiranja in porabe.
2. Izboljša dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, zlasti z uvedbo usklajene zakonsko predpisane upokojitvene starosti za ženske in moške, zvišanjem dejanske upokojitvene starosti in uskladitvijo upokojitvene starosti s spremenjeno pričakovano življenjsko dobo. Spremlja izvajanje nedavno sprejetih reform, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja. Nadalje izboljša stroškovno učinkovitost in vzdržnost zdravstvenega varstva ter storitev dolgotrajne oskrbe.
3. Zmanjša primež visokega obdavčenja dela za prejemnike nizkih dohodkov z obdavčenjem virov, ki ne zavirajo gospodarske rasti, na primer s periodičnimi nepremičninskimi davki, vključno s posodobitvijo davčne osnove. Okrepi ukrepe za izboljšanje možnosti priseljencev, žensk in starejših delavcev na trgu dela. To vključuje nadaljnje izboljšanje storitev varstva otrok in dolgotrajne oskrbe ter priznavanje kvalifikacij priseljencev. Izboljša rezultate izobraževanja, zlasti pri prikrajšanih mladih, tudi tistih iz priseljskih družin, s spodbujanjem predšolskega izobraževanja in zmanjševanjem negativnih učinkov zgodnjega razvrščanja učencev glede na njihove dosežke. Nadalje izboljša strateško načrtovanje v visokem šolstvu in okrepi ukrepe za zmanjšanje osipa v šolah.
4. Odpravi prekomerne ovire za ponudnike storitev, vključno z določbami o pravni obliki podjetij in lastništvu delnic ter določbami glede ustanavljanja podjetij, ki ponujajo storitve na različnih področjih. Preveri, ali so omejitve za vstop v regulirani poklic in njegovo opravljanje sorazmerne in skladne z javnim interesom. Poišče razloge za nizko vrednost javnih naročil v sistemu javnega naročanja v okviru zakonodaje EU. Znatno poveča vire, namenjene zveznemu uradu za varstvo konkurence.
5. Še naprej podrobno nadzira in pospešuje učinkovito in urejeno prestrukturiranje nacionaliziranih in delno nacionaliziranih bank.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Poljske za leto 2014**

(2014/C 247/19)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za spodbuditev potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Poljske za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za leto 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 63.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Poljske ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Poljska je 24. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 30. aprila 2014 pa še svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je zmanjšati primanjkljaj pod referenčno vrednost iz Pogodbe v višini 3 % BDP do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj do leta 2018. Srednjeročni cilj (1 % BDP v strukturnem smislu) je strožji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. Cilji glede nominalnega primanjkljaja iz konvergenčnega programa za leto 2014 so v skladu s pravočasno odpravo čezmernega primanjkljaja. Poleg tega je (preračunana) strukturna prilagoditev leta 2014 sicer v skladu s priporočilom Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, vendar je pod zahtevanim izboljšanjem za leto 2015. V letih po načrtovani odpravi čezmernega primanjkljaja je načrtovan (preračunan) letni napredek za doseglo srednjeročnega cilja nižji od zahtev Pakta za stabilnost in rast. Zato so programski cilji delno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Dolg sektorja država naj bi v programskem obdobju ostal pod 60 % BDP. Poljski organi predvidevajo, da se bo močno zmanjšal s 57,1 % BDP leta 2013 na 49,5 % leta 2014, in sicer predvsem zaradi velikih, enkratnih prenosov sredstev pokojninskega sklada, leta 2015 pa naj bi ostal na tej ravni. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten za leto 2014 in optimističen za leto 2015 z višjo stopnjo rasti realnega BDP v višini 3,8 % v primerjavi s 3,4 % v pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2014. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da bo sicer Poljska po pričakovanjih ostala pod zgornjo mejo glede nominalnega primanjkljaja, ki jo je za leto 2014 priporočil Svet, vendar obstajajo tveganja glede trajne odprave čezmernega primanjkljaja leta 2015 in pozneje glede ustreznega poteka prilagoditve v smeri srednjeročnega cilja.
- (9) Da bi bila strategija fiskalne konsolidacije uspešna, morajo fiskalno konsolidacijo spremljati obsežne strukturne reforme. Nizek delež odhodkov, ki spodbujajo rast (tj. za izobraževanje, raziskave in inovacije) ovira dolgoročne možnosti za rast. Zaradi staranja prebivalstva se bo po pričakovanjih poraba za zdravstveno varstvo v srednje- in dolgoročnem obdobju občutno povečala. Breme za javne finance bi bilo mogoče zmanjšati in izboljšati dostop do zdravstvenega varstva z okrepitvijo osnovnega zdravstvenega varstva in sistemov napotitve ter izrabo potenciala za večjo stroškovno učinkovitost bolnišnične oskrbe. Nizka stopnja izpolnjevanja davčnih obveznosti je še vedno problem, zlasti v smislu učinkovitosti davčne uprave in ravni upravne obremenitve davkoplačevalcev. Hkrati je Poljska pred kratkim objavila akcijski načrt za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti in učinkovitosti davčne uprave v letih 2014–2017. Poljska ima sistem znižanih stopenj DDV, ki prispeva k najvišji vrzeli na področju politike glede DDV v Uniji. Povzroča izgube prihodkov in povečuje stroške upoštevanja davčnih predpisov. Raven obdavčitve energije je relativno nizka. V zadnjih letih so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje poljskega fiskalnega okvira. Kljub temu pa bi okviru koristila uvedba popolnoma neodvisnega fiskalnega sveta, ki bi bil odgovoren za predhodno preverjanje upoštevanja fiskalnih predpisov, oceno makroekonomskih in proračunskih napovedi ter analizo dolgoročne vzdržnosti javnih financ kakor tudi naknadno oceno upoštevanja fiskalnih predpisov.

(1) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

- (10) Brezposelnost mladih se je v zadnjem letu postopoma povečevala, kar je bilo deloma posledica sedanje neuskkljenosti med rezultati izobraževanja in potrebami na trgu dela kot tudi vedno večjega deleža mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo. Kljub sedanjim prizadevanjem za reformo sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja je treba v skladu s cilji jamstva za mlade še dodatno olajšati dostop do kakovostnega vaještva in učenja ob delu, okrepiti sodelovanje med šolami in delodajalci ter pomagati neregistriranim mladim. Prilagoditev znanj in spretnosti potrebam na trgu dela je tudi posebej pomembna v okviru vseživljenjskega učenja, kjer je udeležba še vedno zelo nizka, zlasti starejših delavcev, katerih znanja so pogosto zastarela. Še vedno je prisotna segmentacija trga dela s široko uporabo pogodb za določen čas in civilnopravnih pogodb. Zaposlovanje za določen čas je še zlasti pogosto med mladimi. Čeprav se zaposlovanje za določen čas pogosto šteje za instrument, s katerim brezposelni vstopijo na trg delovne sile z namenom poznejše pridobitve stalne pogodbe, se zdi, da to ne velja za večino delavcev na Poljskem, saj je stopnja prehoda iz zaposlitve za določen čas k stalni zaposlitvi nizka, kar ponavadi negativno vpliva na produktivnost in kakovost človeškega kapitala.
- (11) Udeležba žensk na trgu dela je še vedno nizka. Poljska je sprejela več ukrepov za povečanje zaposlenosti žensk, vključno s povečanjem razpoložljivosti zgodnjega otroškega varstva (jasli) in povečanjem javnega financiranja za vrtce za spodbujanje staršev, da svoje otroke vpišejo v predšolsko izobraževanje. Kljub temu pa je razpoložljivost zgodnjega otroškega varstva zlasti na podeželskih območjih še vedno nizka in razlike v dostopnosti predšolskega izobraževanja ostajajo. Udeležba starejših delavcev na trgu dela na Poljskem ostaja nizka. Možnosti predčasne upokojevanja so se znatno zmanjšale, vendar so potrebna dodatna prizadevanja za povečanje zaposljivosti starejših delavcev in dejanskega trajanja delovne dobe. Še vedno predstavlja izziv reforma posebnih pokojninskih ureditev za rudarje in kmete. Ureditev za kmete (KRUS) ustvarja spodbude za majhne kmete, da ostanejo v kmetijskem sektorju, kar povzroča skrito brezposelnost na podeželju in spodbuja sivo ekonomijo. Rudarji še vedno uživajo privilegije glede pokojninskih pravic in potrebne minimalne delovne dobe. Obe pokojninski ureditvi ovirata sektorsko in teritorialno mobilnost delovne sile.
- (12) Poljska se uvršča med države članice z najnižjo ravno izdatkov za raziskave in razvoj, pri splošnih kazalnikih inovacij pa je med državami z najslabšimi rezultati. Še zlasti nizek je njen delež izdatkov za raziskave in razvoj v zasebnem sektorju. Poleg nizke porabe za raziskave in razvoj je tudi raziskovalna in inovacijska dejavnost podjetij šibka, poslovno okolje pa ni dovolj naklonjeno inovacijam. Sistem za podporo inovacijam na Poljskem ni bil prilagojen tveganjem in je temeljil predvsem na nepovratnih sredstvih, absorpciji podporne tehnologije in prenosu, brez velikega vpliva na resnično nove inovacije. Obstojče davčne spodbude za raziskave in razvoj so neučinkovite pri spodbujanju notranjih raziskav in razvoja zasebnega sektorja ter jih uporabljajo samo velika podjetja. Poljska podjetja so se v veliki meri opirala na absorpcijo tehnologije. To je Poljski sicer omogočilo povečanje produktivnosti in gospodarske rasti, vendar se mora zdaj preusmeriti v bolj domač model, ki bi temeljil na inovacijah. Še vedno ostaja izziv povečanje inovacijske zmogljivosti poljskih podjetij, izboljšanje povezave med znanostjo in industrijo ter razvoj ciljnih instrumentov, ki so prilagojeni celotnemu ciklu inovacij.
- (13) Poljska še ni v celoti izkoristila svojega velikega potenciala za povečanje energetske učinkovitosti v vseh sektorjih gospodarstva in taki energetske prihranki bi lahko spodbudili rast, izboljšali konkurenčnost ter prispevali k zmanjšanju energetske odvisnosti Poljske. Domače zmogljivosti za proizvodnjo energije so vse bolj zastarele in elektroenergetsko omrežje je še vedno preobremenjeno, vendar napredujejo načrti za vzpostavitev večje zmogljivosti za povezovanje s sosednjimi državami članicami. Glavni problem na trgu zemeljskega plina je še vedno pomanjkanje diverzifikacije in konkurence.
- (14) Nezadostno razvita prometna in fiksna širokopasovna infrastruktura Poljske še vedno pomembno ovira rast. Potrebne so zlasti obsežne naložbe v izrabljeno železniško omrežje, da bi se povečala konkurenčnost železniškega sektorja ter doseglo boljše ravnovesje med cestnim in železniškim prometom. Samo približno tretjina od skupno okoli 20 000 km železniških prog, ki se uporabljajo, je v dobrem tehničnem stanju. Težave s pravočasnim izvajanjem železniških projektov se nadaljujejo. Učinkovito rabo virov je mogoče povečati z izboljšanjem ravnanja z odpadki.

- (15) Izvrševanje pogodb na Poljskem je dolgotrajno, postopek za pridobitev gradbenih dovoljenj pa je dolg in zapleten. Stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti so visoki, kar predstavlja velik problem v poslovnem okolju. Poljska je dosegla znaten napredek pri izvajanju ambiciozne reforme olajšanja dostopa do reguliranih poklicev.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo poljske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Poljskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Poljska v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. Okrepi proračunsko strategijo, da se do leta 2015 odpravi čezmerni primanjkljaj na vzdržen način, in sicer prek strukturne prilagoditve, kot je določeno v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Po odpravi čezmernega primanjkljaja in dokler ni dosežen srednjeročni cilj si prizadeva za letno strukturno prilagoditev z referenčno vrednostjo 0,5 % BDP. Za trajno odpravo proračunskih neravnovesij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform za povečanje zmožnosti prilagajanja ter okrepitev rasti in zaposlovanja. V zvezi s tem čim bolj omeji zniževanje naložb, ki spodbujajo rast, izboljša ciljno usmerjenost socialnih politik ter stroškovno učinkovitost porabe in splošno učinkovitost zdravstvenega sektorja, razširi davčno osnovo, na primer z ureditvijo vprašanja obsežnega sistema znižanih stopenj DDV, in izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti, zlasti s povečanjem učinkovitosti davčne uprave. Ustanovi neodvisen fiskalni svet.
2. Okrepi prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih, zlasti z dodatnim izboljšanjem ustreznosti izobraževanja za potrebe trga dela, povečanjem razpoložljivosti vajeništva in mest za učenja ob delu ter okrepitvijo vključevanja neregistriranih mladih ter sodelovanja med šolami in delodajalci v skladu s cilji jamstva za mlade. Poveča udeležbo odraslih v vseživljenjskem učenju, da bi se ponudba znanj in spretnosti prilagodila povpraševanju po njih. Odpravlja segmentacijo trga dela, tako da poveča prizadevanja za zagotavljanje boljšega prehoda iz zaposlitve za določen čas v zaposlitev za nedoločen čas ter zmanjša pretirano uporabo civilnopravnih pogodb.
3. Si še naprej prizadeva povečati udeležbo žensk na trgu dela, zlasti z nadaljnjimi ukrepi za povečanje razpoložljivosti cenovno dostopnega in kakovostnega otroškega varstva in predšolskega izobraževanja ter z zagotavljanjem stabilnega financiranja. Vključi kmete v splošni pokojninski sistem, tako da pospeši vzpostavitev sistema za ocenjevanje in evidentiranje prihodkov kmetov. Postopoma naj ukine posebno pokojninsko ureditev za rudarje in slednje vključi v splošni sistem. Dopolni splošno pokojninsko reformo z dodatnimi prizadevanji za povečanje zaposljivosti starejših delavcev, da bi se povišala povprečna starost ob izstopu iz trga dela.
4. Izboljša učinkovitost davčnih spodbud pri spodbujanju raziskav in razvoja v zasebnem sektorju kot del prizadevanj za okrepitev povezav med politikami na področju raziskav, inovacij in industrije ter bolje ciljno usmerja obstoječe instrumente na različnih stopnjah cikla inovacij.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

5. Prenovi in razširi naj zmogljivosti za proizvodnjo energije ter poveča energetska učinkovitost v celotni energetske verigi. Pospeši in razširi razvoj elektroenergetskega omrežja, vključno s čezmejnimi povezavami s sosednjimi državami članicami in zgradi povezovalni plinovod z Litvo. Nemudoma zagotovi učinkovito izvajanje projektov za naložbe v železnice in izboljša upravne zmogljivosti v tem sektorju. Okrepi prizadevanja za povečanje pokritosti s fiksnimi širokopasovnimi povezavami. Izboljša ravnanje z odpadki.
6. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja, tako da se poenostavijo izvrševanje pogodb in zahteve za pridobitev gradbenega dovoljenja. Okrepi prizadevanja, da se zmanjšajo stroški in čas, ki ga podjetja porabijo za izpolnjevanje davčnih obveznosti. Dokonča sedanjo reformo za olajšanje dostopa do reguliranih poklicev.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Portugalske za leto 2014 in mnenje Sveta
o programu Portugalske za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/20)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Na Portugalskem je do 17. maja 2014 potekal program za makroekonomsko prilagoditev v skladu s členom 1(2) Izvedbenega sklepa Sveta 2011/344/EU⁽³⁾, ki določa, da se finančna pomoč da na voljo

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ Izvedbeni sklep Sveta 2011/344/EU z dne 30. maja 2011 o finančni pomoči Unije Portugalski (UL L 159, 17.6.2011, str. 88).

za obdobje treh let. Svet je 23. aprila 2014 odločil⁽¹⁾, da se razpoložljivost finančne pomoči podaljša za šest tednov, s čimer bi se omogočila obsežna in temeljita ocena spoštovanja pogojev programa ter pravilno izplačilo zadnjega obroka posojila. V skladu s členom 12 Uredbe (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾ je bila zato med trajanjem navedenega programa Portugalska izvzeta iz spremljanja in ocenjevanja v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik. Po izstopu iz programa bi bilo treba Portugalsko zdaj v celoti ponovno vključiti v okvir evropskega semestra.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) V skladu z Uredbo (EU) št. 472/2013 Portugalski v času trajanja programa za makroekonomsko prilagoditev ni bilo treba predložiti nacionalnega programa reform in programa za stabilnost. Kljub temu je 30. aprila 2014 predložila dopolnjen dokument o fiskalni strategiji (*Documento de Estratégia Orçamental*) in pismo vlade z zadnjimi informacijami o napredku pri doseganju ciljev iz strategije Evropa 2020. Vlada je 17. maja 2014 v dokumentu z naslovom *Na poti k rasti, srednjeročna strategija reform za Portugalsko* predstavila tekoči program reform in nove pobude za trajnostno rast.
- (8) Cilja proračunske strategije iz dokumenta o fiskalni strategiji za leto 2014 sta na vzdržen način odpraviti čezmerni primanjkljaj do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj do leta 2017. V strategiji je načrtovano, da bo javnofinančni primanjkljaj v letu 2014 znašal 4,0 % BDP, v letu 2015 pa se bo dodatno znižal na 2,5 % BDP, kar je v skladu s cilji iz priporočila v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem z dne 21. junija 2013 in je bilo ponovno potrjeno z 12. pregledom programa za makroekonomsko prilagoditev. Vendar je ustavno sodišče 30. maja 2014 razveljavilo ukrepe za konsolidacijo, katerih vpliv na proračunske rezultate je bil ocenjen na približno 0,4 % BDP v letu 2014, z možnimi nadaljnjimi vplivi v letu 2015. Za dosego dogovorjenih ciljev bo morala vlada uvesti nadomestne ukrepe enakovrednega obsega. Ker pa dve sodbi ustavnega sodišča še nista bili izrečeni, popolna kvantifikacija ukrepov, ki jih je treba sprejeti, ni mogoča. Glede na omejen čas, ki je na voljo, bo vlada vlada morebiti morala uporabiti ukrepe, ki so manj naklonjeni rasti, zlasti na strani prihodkov. Za obdobje po letu 2015 je v strategiji potrjen namen, da bi se srednjeročni cilj dosegel do leta 2017, in sicer z zagotovitvijo strukturnega napora v višini 0,5 % BDP v letu 2016 ter s strukturnim primanjkljajem v višini 0,5 % BDP v letu 2017. Glede na strategijo naj bi bruto javni dolg v letu 2014 dosegel najvišjo vrednost približno 130,2 % BDP, po letu 2015 pa naj bi se začel postopoma zmanjševati. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije iz strategije, je v skladu s pomladanskimi napovedmi Komisije, analiziral pa ga je svet za javne finance. Po sodbi ustavnega sodišča bo treba v letu 2014 spremeniti fiskalno strategijo, da bi bil dosežen ciljni primanjkljaj 4 % BDP. Kljub temu so prisotna negativna tveganja v zvezi z zastavljenim ciljem, predvsem zaradi pravne negotovosti in statističnega učinka ukrepov za učinkovitejše obvladovanje velikih dolgov nekaterih podjetij v državni lasti.

⁽¹⁾ Izvedbeni sklep Sveta 2014/234/EU z dne 23. aprila 2014 o spremembi Izvedbenega sklepa 2011/344/EU z dne 30. maja 2011 o finančni pomoči Unije Portugalski (UL L 125, 26.4.2014, str. 75).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

Prilagoditev proračuna za leto 2015 temelji na ukrepih za konsolidacijo javnih financ v višini 0,8 % BDP, ki naj bi zadostovali za doseg ciljne vrednosti v višini 2,5 % BDP. Na podlagi ocene vladne fiskalne strategije in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da so cilji iz strategije skladni z zahtevami Pakta za stabilnost in rast.

- (9) Konsolidacijo javnih financ je treba podpreti z dodatnimi reformami sistema za upravljanje javnih financ. Kljub napredku v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev je treba izvesti zlasti celovito reformo zakona o proračunskem okviru in potrebna so dodatna prizadevanja za zagotovitev strogega nadzora odhodkov z okrepitevijo zakona o nadzoru obveznosti ter za preprečitev nadaljnega kopičenja zaostankov s plačili v javnem sektorju. Ključnega pomena bodo nadaljnje prestrukturiranje podjetij v državni lasti, zagotavljanje njihove finančne vzdržnosti ter strog nadzor nad odhodki za pokojnine in zdravstveno varstvo. Na strani prihodkov obstajajo možnosti za zagotovitev rasti prijaznejšega davčnega sistema in nadaljnje spodbujanje izpolnjevanja davčnih obveznosti.
- (10) Portugalska se sooča z izzivi, povezanimi z brezposelnostjo, ki kljub nedavnemu zmanjšanju ostaja zelo visoka, zlasti pri mladih. Stopnja brezposelnosti je leta 2013 znašala 16,4 %, med mladimi pa 38,1 %, kar je precej nad povprečjem EU, enako velja tudi za odstotek mladih, ki se ne izobražujejo ali usposablajo in niso zaposleni. Visoka stopnja zaposlenosti ljudi med 20 in 64 letom, ki je bila značilna za Portugalsko, se je od začetka gospodarske krize izrazito zmanjšala, in sicer s 73,1 % leta 2008 na 65,6 % leta 2013. Glede brezposelnosti mladih najpomembnejši izzivi v skladu s cilji jamstva za mlade vključujejo nezadostno doseganje mladih, ki niso prijavljeni za zavodu za zaposlovanje, ter potrebo po boljši uskladitvi izobraževanja in usposabljanja s potrebami na trgu dela. Portugalska je v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev izvedla številne reforme na trgu dela, katerih cilji so bili omilitve prestroge delovnopravne zakonodaje, zagotovitev večje prožnosti mehanizmov določanja plač ter izboljšanje delovanja javnih zavodov za zaposlovanje in politik aktiviranja. Vendar izzivi ostajajo, zlasti potreba po zmanjšanju segmentacije trga dela in povečanju odzivnosti plač na gospodarske razmere. Neodvisna ocena učinkov nedavnih reform delovnopravne zakonodaje bi zlasti pomagala oceniti njihov vpliv na ustvarjanje delovnih mest, negotovost zaposlitve, skupne stroške dela ter število pritožb na sodišču zaradi odpuščanj in njihov izid. Kljub prizadevanjem za zmanjšanje negativnih socialnih učinkov je imela gospodarska prilagoditev, ki je bila potrebna zaradi krize, negativne posledice v smislu revščine.
- (11) Portugalska je bistveno napredovala pri reformi izobraževalnega sistema s številnimi ukrepi za boj proti zgodnjemu opuščanju šolanja, povišanje stopnje doseganja terciarne izobrazbe ter usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela. Vendar ključnega pomena ostajata polno izvajanje in učinkovita uporaba financiranja. Zlasti je potrebno storiti več za zmanjšanje neskladij med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, med drugim s povečanjem kakovosti in privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z dualnim poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, spodbujanjem vključevanja delodajalcev v oblikovanje programov ter zagotavljanjem ustreznega usposabljanja in vajeništva na delovnem mestu. Obstaja tudi potreba po učinkovitem izvajanju storitev karijerne orientacije in svetovanja za študente v sekundarnem in terciarnem izobraževanju v skladu s potrebami trga dela in napovedmi potreb po znanjih in spretnostih ter po krepitvi povezav s poslovnim sektorjem.
- (12) V okviru programa za makroekonomsko prilagoditev je Portugalska sprejela pomembne ukrepe za izboljšanje kapitalne osnove bančnega sektorja ter okrepitev okvira za nadzor in reševanje. Vendar pomembni izzivi ostajajo ter jih je treba skrbno spremljati in obvladovati; mednje spada dobičkonosnost portugalskih bank. Iz podatkov za prvo četrletje leta 2014 je razvidno, da so nekatere od bank, ki so prejele pomoč, zabeležile pozitivne rezultate. Glede na podatke s konca leta 2013 kakovost aktive ostaja zelo problematična, saj je stopnja oslabitev še vedno visoka pri približno 6 % skupnih bruto posojil, stopnja slabih posojil pa je povišana (10,6 %), zlasti v podjetniškem sektorju (več kot 16 %). Portugalska je sprejela številne ukrepe za lažje zagotavljanje posojil podjetjem, sposobnim uspešnega poslovanja, vendar

pogoji financiranja ostajajo težki, zlasti za MSP, alternativne možnosti nebančnega financiranja za podjetniški sektor pa so še vedno omejene. Novo dodeljena posojila za MSP so se v letu 2013 zmanjšala za 4,8 % v primerjavi z letom 2012. Povprečne obrestne mere za nova posojila za portugalska podjetja so se od začetka leta 2013 sicer nekoliko znižale, vendar še vedno ostajajo precej nad povprečjem euroobmočja. Glede na velik presežek dolga gospodarskih družb in potrebo po dodatnem razdolževanju bančnega sektorja je sposobnost bank za dajanje kreditov uspešnim podjetjem po razumni ceni še vedno omejena.

- (13) Da bi bili zagotovljeni učinkovitost in vzdržnost energetskega sektorja ter da bi bili znižani stroški energije za gospodarstvo, sta bila v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev sprejeta dva svežnja ukrepov. Vendar je treba dodatno znižati rente v energetskega sektorju in obravnavati visok dolg, ki je posledica reguliranih prodajnih cen energije in se še povečuje. Zato je Portugalska pred kratkim napovedala tretji sveženj ukrepov, ki bo vključeval podaljšanje posebnih dajatev za energetske operaterje iz leta 2014 tudi v leto 2015. Poleg tega izboljšanje čezmejnega povezovanja energetskih omrežij ter pospešitev izvajanja projektov v zvezi z elektroenergetskimi in plinskimi povezavami ostajata odprti vprašanja, na kateri se je nujno odločno odzvati, da bi končali izoliranost Iberskega polotoka od energetskega trga EU. V prometnem sektorju je bil v okviru programa dosežen napredek, zlasti v zvezi z okrepitevijo konkurenčnega položaja portugalskih pristanišč, pripravo celovitega dolgoročnega načrta na področju prometa po odpravi pomanjkljivosti in vrzeli ter izboljšanjem regulativnega okvira. Vendar so še vedno potrebni dodatni ukrepi za učinkovito izvajanje celovitega dolgoročnega načrta na področju prometa in akcijskega načrta o reformi pristanišč. Potrebni so tudi ukrepi za zagotovitev neodvisnosti in zmogljivosti prometnega regulatorja ter finančne vzdržnosti podjetij v državni lasti v sektorju, kot tudi za povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti železniškega prometa.
- (14) Pomembna reforma je bila izvedena na trgu najemnih stanovanj v mestih, da bi postal trg nepremičnin bolj dinamičen, tudi z boljšim uravnoteženjem pravic in obveznosti najemodajalcev in najemojemalcev, s čimer bi se zagotovila večja prožnost pri določitvi trajanja pogodb in spodbujala obnovitvena dela. Potrebno je storiti še več, da bi lahko v celoti ocenili vpliv te reforme na podlagi podatkov o ključnih akterjih na trgu in o sivi ekonomiji na portugalskem trgu najemnih stanovanj. Portugalska je dosegla velik napredek pri izboljšanju svojega poslovnega okolja, zlasti z zagotovitvijo boljših okvirnih pogojev, spodbujanjem podjetniške kulture in izboljšanjem postopkov zaradi insolventnosti za podjetja v težavah. Pozornost je zdaj treba preusmeriti na izvajanje. Pri poenostavitvi upravnih postopkov in postopkov za izdajo dovoljenj je bil dosežen napredek, vendar je številne ukrepe še treba zaključiti. Potrebna so dodatna prizadevanja za odpravo ovir za konkurenco v sektorju storitev, zlasti s sprejetjem sektorskih sprememb, na področju poklicnih storitev pa je treba sprejeti zakonodajo o preostalih stanovskih organih. Na področju regulacije in konkurence so potrebni nadaljnji ukrepi za zagotovitev neodvisnosti in samostojnosti nacionalnih sektorskih regulatorjev in organa za konkurenco. Velike zamude še vedno vplivajo na plačila javnih organov.
- (15) V okviru programa za makroekonomsko prilagoditev je bil dosežen dober napredek pri racionalizaciji in modernizaciji javne uprave v smislu zaposlovanja, plačne politike, delovnih pogojev, organizacijske učinkovitosti in kakovosti storitev. Vendar je treba nekatere od predvidenih reformnih ukrepov še zaključiti in izboljšati preglednost. Kljub znatnemu napredku na področju izboljšanja učinkovitosti pravosodnega sistema, so potrebne dodatne izboljšave, zlasti v zvezi z dolžino postopkov, hitrostjo reševanja zadev, številom nerešenih zadev ter postopkom spremljanja in ocenjevanja.
- (16) Komisija na podlagi svoje analize ugotavlja, da je bilo uspešno izvajanje programa za makroekonomsko prilagoditev bistvenega pomena za obvladovanje ekonomskih in finančnih tveganj ter zmanjšanje neravnotežij. Portugalska je v okviru programa sprejela številne zahtevne strukturne reforme, ki že prinašajo rezultate v smislu večje konkurenčnosti in ponovne gospodarske rasti, vendar bo treba storiti več, da bi lahko ocenili vpliv reform na delovanje gospodarstva. Zato je ključno stalno spremljanje vseh izvedenih reform, da bi bilo mogoče oceniti, ali prispevajo k povečevanju konkurenčnosti, proizvodnje in rasti zaposlovanja.

- (17) Ker bo po koncu programa za makroekonomsko prilagoditev, ki se bo uradno zaključil 28. junija 2014, Portugalska ponovno v celoti vključena evropski semester, je Komisija na podlagi tega ocenila dokumente, ki jih je predložila Portugalska. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le njihovega pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Portugalskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila za Portugalsko v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk od 1 do 8 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil fiskalno strategijo vlade, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju. Ta priporočila so bila pripravljena po zaključku programa za makroekonomsko prilagoditev ter tako temeljijo na dosežkih navedenega programa, da bi se zagotovilo njegovo trajno izvajanje.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Portugalska zagotoviti tudi, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Portugalska v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. izvede potrebne ukrepe za fiskalno konsolidacijo za leto 2014, da bi dosegla fiskalne cilje in preprečila kopičenje novih zaostankov s plačili. Za leto 2015 izvede spremenjeno proračunsko strategijo, da bi se primanjkljaj zmanjšal na 2,5 % BDP, kar je v skladu s ciljno vrednostjo iz priporočila iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in bi bila hkrati s tem dosežena zahtevana strukturna prilagoditev. Čim prej nadomesti ukrepe za konsolidacijo, ki po mnenju ustavnega sodišča niso ustavni, z ukrepi podobnega obsega in kakovosti. Čezmerni primanjkljaj bi bilo treba odpraviti na vzdržen in rasti prijazen način ter pri tem omejiti uporabo enkratnih in začasnih ukrepov. Po odpravi čezmernega primanjkljaja nadaljuje načrtovano letno strukturno prilagoditev za doseglo srednjeročnega cilja v skladu z zahtevo za letno strukturno prilagoditev v višini najmanj 0,5 % BDP, v ugodnih razmerah pa še višjo, in zagotovi izpolnjevanje pravila o zadolževanju, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga. Daje prednost konsolidaciji javnih financ, ki temelji na ukrepih na odhodkovni strani, ter dodatno poveča učinkovitost in kakovost javnih odhodkov. Ohrani strog nadzor nad odhodki v centralni, regionalni in lokalni upravi. Nadaljuje s prestrukturiranjem podjetij v državni lasti. Do konca leta 2014 v okviru trenutne pokojninske reforme oblikuje nove celovite ukrepe, ki naj bi izboljšali srednjeročno vzdržnost pokojninskega sistema. Nadzira povečanje odhodkov za zdravstveno varstvo in izvede bolnišnično reformo. Pregleda davčni sistem in zagotovi, da bo ta prijaznejši do rasti. S povečanjem učinkovitosti davčne uprave še naprej izboljšuje izpolnjevanje davčnih obveznosti in odpravlja davčne utaje. Okrepi sistem za upravljanje javnih financ s hitrim zaključkom in izvedbo celovite reforme okvirnega zakona o proračunu do konca leta 2014. Zagotovi dosledno upoštevanje zakona o nadzoru obveznosti. Od leta 2015 dalje učinkovito izvaja enotno plačno lestvico in lestvico dodatkov v javnem sektorju.
2. Poskrbi, da ostanejo trendi na področju minimalne plače skladni s cilji spodbujanja zaposlovanja in konkurenčnosti. Zagotovi sistem določanja plač, ki spodbuja usklajenost med plačami in produktivnostjo na ravni sektorja in/ali podjetja. V posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami prouči možnost vzajemno sprejemljivega začasnega prenehanja izvajanja kolektivnih pogodb na ravni podjetij. Do septembra 2014 predstavi predloge za vzajemno sprejemljivo začasno prenehanje izvajanja kolektivnih pogodb na ravni podjetij ter za revizijo nadaljnje obstoja kolektivnih pogodb.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

3. Do marca 2015 predloži neodvisno oceno nedavnih reform delovnopravne zakonodaje, skupaj z akcijskim načrtom za mogoče nadaljnje reforme, s katerimi bi se odpravila segmentacija trga dela. Nadaljuje z izvajanjem reforme aktivnih politik trga dela in javnih zavodov za zaposlovanje, katere namen je povečati zaposlovanje in delež aktivnega prebivalstva, zlasti z izboljšanjem pomoči pri zaposlitvenem svetovanju/iskanju zaposlitve ter sistema aktiviranja/sankcij, da bi se zmanjšala dolgotrajna brezposelnost in vključili tisti, ki imajo najslabši dostop do trga dela. Obravnava visoko stopnjo brezposelnosti mladih, zlasti z učinkovitim napovedovanjem potreb po znanju in usposobljenosti ter doseganjem mladih, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, v skladu s cilji jamstva za mlade. Zagotovi ustrezno kritje socialne pomoči, tudi v okviru sheme minimalnega dohodka, hkrati pa zagotovi tudi učinkovito aktiviranje prejemnikov nadomestil.
4. Izboljša kakovost in ustreznost izobraževalnega sistema glede na potrebe trga dela, da bi se zmanjšalo zgodnje opuščanje šolanja in obravnavale nizke ravni uspešnosti v izobraževanju. Zagotovi učinkovito porabo javnih sredstev v izobraževanju ter zmanjša neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, tudi s povečanjem kakovosti in privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter spodbujanjem sodelovanja s podjetniškim sektorjem. Okrepi sodelovanje med javnimi raziskovalnimi ustanovami in podjetji ter spodbudi prenos znanja.
5. Spremlja likvidnostni položaj bank in morebitne kapitalske primanjkljaje, tudi s tematskimi inšpekcijskimi pregledi na kraju samem in obremenitvenimi testi. Oцени načrte za reševanje bank in po potrebi uvede izboljšave v postopku ocenjevanja. Izvaja celostno strategijo za zmanjšanje presežka dolga gospodarskih družb in okrepi prizadevanja za razširitev obsega alternativnih možnosti financiranja, tudi v zgodnjih fazah poslovnega razvoja, s povečanjem učinkovitosti instrumentov za prestrukturiranje dolga (zlasti PER in SIREVE) za uspešna podjetja, uvedbo spodbud za vključevanje bank in dolžnikov v zgodnje faze procesa prestrukturiranja ter izboljšanjem razpoložljivosti financiranja prek kapitalskega trga. Zagotovi, da opredeljeni ukrepi podpirajo praznoreditev financiranja na proizvodne sektorje gospodarstva, tudi rentabilna MSP, vendar ne predstavljajo tveganja za javne finance in finančno stabilnost. Do konca septembra 2014 uvede sistem zgodnjega opozarjanja, predvsem za namene nadzora, ki bo omogočil odkrivanje podjetij, tudi MSP, pri katerih obstaja velika verjetnost, da zaradi prevelike zadolženosti ne bodo plačevala obveznosti, kar lahko posredno spodbudi zgodnje prestrukturiranje dolga gospodarskih družb.
6. Izvede drugi in tretji sveženj ukrepov v energetske sektorju, ki so namenjeni znižanju stroškov energije za gospodarstvo, ter hkrati do leta 2020 odpravi dolg, ki je posledica reguliranih prodajnih cen električne energije, in pozorno spremlja izvajanje. Izboljša čezmejno povezovanje energetskih omrežij ter pospeši izvajanje projektov v zvezi z elektroenergetskimi in plinskimi povezavami. Izvede celovit dolgoročni načrt na področju prometa in sprejme časovni raspored, v katerem so določene reforme pristaniškega sektorja. Uvede prometne koncesije za mestni območji Lizbone in Oporta. Zagotovi, da so ponovna pogajanja o obstoječih pristaniških koncesijah in novih sistemih dovoljenj usmerjena v učinkovitost in skladna z načeli notranjega trga, zlasti s pravili glede javnih naročil. Zagotovi, da je nacionalni regulativni organ za promet (AMT) v celoti neodvisen in operativen do konca septembra 2014. Zagotovi finančno vzdržnost podjetij v državni lasti v prometnem sektorju. Poveča učinkovitost in konkurenčnost v železniškem sektorju z izvajanjem načrta za konkurenčnost CP Carga po prenosu tovornih terminalov ter pri tem zagotovi neodvisnost upravljavca infrastrukture v državni lasti in prevoznikov v železniškem prometu.
7. Dodatno izboljša oceno trga stanovanjskih nepremičnin, med drugim tudi z vzpostavitvijo bolj sistematičnega okvira za spremljanje in poročanje do konca leta 2014, ter pripravi celostno poročilo o sivi ekonomiji na navedenem trgu. Si še naprej prizadeva za nadaljnji popis regulativnega bremena, da bi se do marca 2015 vključili sektorji, ki doslej še niso bili obravnavani. Do konca septembra 2014 sprejme in izvede manjkajoče predpise o izdajanju dovoljenj ter sektorske spremembe. Do konca septembra 2014 odpravi preostale omejitve v sektorju poklicnih storitev in uveljavi spremenjene notranje predpise za stanovske organe, ki v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev še niso bili sprejeti. Odpravi zamude s plačili v javnem sektorju. Zagotovi zadostne vire za nacionalne regulatorje in organ, pristojen za konkurenco.

8. Nadaljuje z racionalizacijo in modernizacijo centralne, regionalne in lokalne javne uprave. Izvaja reforme za izboljšanje učinkovitosti pravosodnega sistema in povečanje preglednosti. Pospeši prizadevanja za oceno izvajanja reform, sprejetih v okviru programa za makroekonomsko prilagoditev, kot tudi načrtovanih in prihodnjih reform. Predvsem vključi obvezno sistematično predhodno in naknadno vrednotenje v zakonodajni proces. Vzpostavi funkcionalno neodvisno centralno enoto za ocenjevanje na državni ravni, ki vsakih šest mesecev pripravi oceno in poročilo o izvajanju teh reform, vključno s skladnostjo s predhodno oceno učinka, ter po potrebi pripravi popravljalne ukrepe.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Romunije za leto 2014**

(2014/C 247/21)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2013 in dal mnenje o konvergenčnem programu Romunije iz leta 2013 za obdobje 2012–2016.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 67.

- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Romunija je 6. maja 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 5. maja 2014 pa še svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Svet je 22. oktobra 2013 sprejel Sklep 2013/531/EU⁽¹⁾ o zagotovitvi srednjeročne finančne pomoči Romuniji v višini največ 2 milijardi EUR do septembra 2015. Preventivna srednjeročna finančna pomoč Romuniji v okviru aranžmaja za plačilne bilance držav članic, ki niso v euroobmočju, se je štela za ustrezno zaradi nestabilnih kapitalskih tokov, ki vplivajo zlasti na nastajajoče trge, tveganja za makroekonomski scenarij in preostale šibke točke v bančnem sektorju. Čeprav Romunija v trenutnih tržnih razmerah ne namerava zaprositi za izplačilo nobenega obroka, se pričakuje, da bo preventivna pomoč prispevala k utrditvi makroekonomske, proračunske in finančne stabilnosti ter z izvajanjem strukturnih reform povečala odpornost gospodarstva in njegove zmožnosti za rast. Memorandum o soglasju z dne 6. novembra 2013 in njegova poznejša dopolnila določajo pogoje, ki morajo biti izpolnjeni v okviru preventivne pomoči EU, ter dopolnjujejo priporočila za posamezne države v okviru evropskega semestra in tem priporočilom zagotavljajo podporo. Pogoj za preventivno pomoč EU bo izvajanje celovitega programa ekonomske politike s posebnim poudarkom na ukrepih strukturnih reform, vključno s tistimi priporočili za posamezne države, ki se nanašajo na upravno zmogljivost, reforme na proizvodnih trgih, poslovno okolje, trge dela, pokojnine, podjetja in državni lasti in zdravstveno varstvo. Ne glede na ta program je vlada zavezana, da v celoti izvede vsa navedena priporočila. Določanje prednostnih politik, izvajanje in usklajevanje, ki je pogoj za izvajanje memoranduma o soglasju in priporočil za posamezne države, bi bilo treba izvesti na ravni, na kateri se usklajeno sprejemajo prednostne odločitve.
- (9) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je, da se v letu 2015 doseže srednjeročni cilj strukturnega primanjkljaja v višini -1% BDP, ki je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast, ter da se ta cilj uresničuje tudi v prihodnje. Romunija je v letu 2014 upravičena do možnosti, da začasno odstopa od prilagoditev za doseganje srednjeročnih ciljev, pri čemer je ta možnost dovoljena za skupno financirane projekte. Začasno odstopanje je treba kompenzirati v naslednjem letu. V konvergenčnem programu je načrtovana stabilizacija (ponovno izračunanega) strukturnega salda v letu 2014 in izboljšanje za $0,8\%$ BDP v letu 2015. Po napovedih se bodo odhodki povečevali v skladu z referenčno vrednostjo za odhodke v letih 2014 in 2015. Po napovedih bo leta 2015 delež dolga v razmerju do BDP dosegel 40% , v obdobju 2016-2017 pa se bo zmanjševal. Zato je proračunska strategija iz konvergenčnega programa na splošno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, je verjeten. Ta scenarij je na splošno v skladu z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2014. Vendar pa je ocenjeni potencialni BDP, na katerem temelji konvergenčni program, nekoliko višji, v glavnem zaradi bolj optimističnih obetov za trg dela. Obstajajo negativna tveganja za proračunske načrte za leto 2014, ki so povezana z nadzorom odhodkov in pobiranjem davkov, ki ni izpolnilo pričakovanj. Poleg tega za leto 2015 in poznejše obdobje ukrepi, na katerih temelji predlagana fiskalna usmeritev, še niso opredeljeni.

V skladu z napovedjo Komisije Romunija kljub manjšemu poslabšanju strukturnega salda v letu 2014 izpolnjuje zahteve iz Pakta za stabilnost in rast iz leta 2014, pri čemer se upošteva začasno odstopanje, ki je dovoljeno za skupno financirane projekte. Za leto 2015 obstaja tveganje velikega odstopanja od zahtevanih strukturnih prilagoditev, ob upoštevanju nujne kompenzacije za začasno odstopanje, ki je dovoljeno za skupno financirane projekte. Poleg tega bo Romunija v letu 2015 v skladu z napovedmi odstopala od referenčne vrednosti za odhodke. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da konvergenčni program predstavlja tveganje znatnega odstopanja od zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast v letu 2015.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2013/531/EU z dne 22. oktobra 2013 o zagotovitvi preventivne srednjeročne finančne pomoči Unije Romuniji (UL L 286, 29.10.2013, str. 1).

- (10) Davčne goljufije in izogibanje davkom na področju DDV, vključno s čezmejnimi ureditvami, trošarinami, prispevki za socialno varnost in obdavčitvami dohodkov še vedno predstavljajo velik izziv. Viden napredek v boju proti neprijavljenemu delu je omejen, učinkovitost strategije izpolnjevanja davčnih obveznosti pa ovirata pomanjkanje realističnih in zavezujočih izvedbenih ukrepov ter premajhen poudarek na preprečevanju. Reforma davčne uprave z namenom povečanja njene učinkovitosti poteka, čezmejno upravno sodelovanje, zlasti na področju DDV, pa je še vedno šibko. Davčni primež za osebe z nizkimi in srednjimi dohodki je še vedno znaten, posledica tega pa so neprijavljeno delo in dohodki, ki niso v celoti prijavljeni. Dosežen je bil določen napredek na področju okoljskih davkov, in sicer je bil izboljšan sistem obdavčitve vozil, trošarine na gorivo pa so se povečale in so zdaj samodejno valorizirane. Romunija se sooča s tveganji za dolgoročno vzdržnost, predvsem zaradi odhodkov, ki so povezani s staranjem prebivalstva. Obstaja zaskrbljenost, kar zadeva vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, in sicer zaradi nizkega razmerja med zaposlenimi, ki plačujejo prispevke, in upokojenci. Romunija je sprejela ukrepe za izenačitev upokojitvene starosti za ženske in moške po letu 2035.
- (11) Neučinkovita poraba virov in slabo upravljanje povečujejo tveganje glede fiskalne vzdržnosti v zdravstvu. Razširjena neformalna plačila v javnem zdravstvu nadalje predstavljajo prepreko za dostopnost, učinkovitost in kakovost sistema. Reforme za izboljšanje učinkovitosti sektorja zdravstvenega varstva in njegove finančne vzdržnosti so se začele izvajati, potrebna pa so stalna prizadevanja. Nekateri ukrepi so v zaostanku, njihovo izvajanje pa ovira pomanjkanje virov in nizka zmogljivost služb. Z zmanjšanjem čezmerne uporabe bolnišnične oskrbe in okrepitevijo osnovne zdravstvene oskrbe ter sistemov napotitve bo povečana stroškovna učinkovitost. Začele so se nadaljnje reforme sistema zdravstvenega varstva, katerih cilj je izboljšanje zdravja prebivalstva, tako da se med drugim spodbuja pravičen dostop do kakovostnih zdravstvenih storitev.
- (12) Visoka stopnja neaktivnosti, nezadostna izraba potenciala delovne sile in potreba po povečanju kakovosti in produktivnosti delovne sile še vedno predstavljajo ključne izzive za trg dela v Romuniji. Kakovost storitev iskanja zaposlitve in prekvalifikacije je še vedno nizka kljub nekaterim manjšim ukrepom. Omejeni viri javnih zavodov za zaposlovanje in pomanjkanje merjenja njihove uspešnosti ovirajo učinkovito opravljanje storitev, ki bi bile prilagojene posameznemu iskalcu zaposlitve, storitev za delodajalce in združevanje aktivnih in pasivnih politik trga dela. Romunija ima visok delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, v letu 2013 je ta delež znašal 17,3 %, ki pa se še vedno povečuje. Izvajanje nacionalne strategije aktivnega staranja za povečanje stopnje zaposlenosti pri starejših delavcih je bilo odloženo, začelo pa naj bi se do konca leta 2014.
- (13) Na voljo ni preglednih smernic za določanje minimalne plače, oblikovanih v sodelovanju s socialnimi partnerji, namenjenih spodbujanju zaposlovanja in konkurenčnosti ter varovanju vzdržnosti prihodkov od dela.
- (14) Reforma izobraževanja iz leta 2011, ki določa dolgoročni program za izboljšanje kakovosti izobraževanja na vseh ravneh, se še ne izvaja v celoti zaradi nezadostnih finančnih in človeških virov. Po znatnem zmanjšanju obsega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v zadnjih 20 letih se je v zadnjih nekaj letih začelo izvajati več reform in pilotnih projektov, vendar pa so dostopnost poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pomen obojega za trg dela ter sodelovanje podjetij pri učenju na delovnem mestu in vajeništvu še vedno na nizki ravni. Kvalifikacije diplomantov s terciarno izobrazbo še vedno močno odstopajo od povpraševanja na trgu dela, povezava med podjetji in akademskim svetom pa je še vedno šibka, kakor kaže visoka stopnja brezposelnosti, mnogi univerzitetni diplomanti pa so zaposleni v poklicih, ki ne ustrezajo njihovem usposabljanju, ali na delovnih mestih, za katera se zahteva nižja stopnja kvalifikacij. Stopnja sodelovanja pri dejavnostih vseživljenjskega učenja je med najnižjimi v Uniji. Stopnja zgodnjega opuščanja šolanja je še naprej ena najvišjih v Uniji in je dandanes višja kot v obdobju pred letom 2010, prizadeti pa so predvsem Romi. Zaposlovanje žensk ovira majhno število cenovno dostopnih kakovostnih zmogljivosti za varstvo otrok in omejen dostop do teh zmogljivosti, zlasti za otroke v starosti od 0 do 3 let.

- (15) Zmanjševanje revščine je še vedno velik izziv. Kljub relativno stabilnim razmeram na področju zaposlovanja, bruto dohodki gospodinjstev upadajo, dohodkovna neenakost pa narašča. Zlasti so ranljive družine z otroki. Napredek v zvezi s pospešitvijo prehoda iz institucionalne k alternativni oskrbi otrok brez starševske oskrbe je bil zgolj omejenega obsega. Še vedno veliko število invalidnih oseb biva v velikih nastanitvenih institucijah, storitve znotraj skupnosti, ki so namenjene invalidom, pa še niso dovolj razvite. Nizka izkoriščenost, pokritje in ustreznost socialnih prejemkov ostajajo izziv za učinkovitost sistema socialnih prejemkov pri zmanjšanju revščine. Za leto 2015 načrtovana uvedba minimalnega dohodka, ki bi vključeval tri obstoječe vrste socialnih prejemkov (zajamčen minimalni dohodek, družinski dodatek in dodatek za ogrevanje), je bila odložena. Izvajanje nacionalne strategije o vključevanju Romov se je začelo leta 2012, vendar za izvajanje ključnih akcijskih načrtov ni bilo dodeljenih dovolj finančnih sredstev, zato so rezultati skromni. Revizija strategije in izvajanje revidiranih akcijskih načrtov sta bila odložena.
- (16) Ključen izziv za Romunijo je še naprej šibka zmogljivost javne uprave, da bi razvila in izvedla politike, to pa ovira celovit razvoj države, poslovnega okolja in zmogljivosti za javne naložbe ter hkrati onemogoča zagotavljanje dovolj kakovostnih javnih storitev. Strukturni vzroki, ki so privedli do nizke upravne zmogljivosti, so bili analizirani leta 2013. Trenutno se na podlagi te analize pripravlja strategija o krepitvi javne uprave za obdobje 2014–2020, ki bo po pričakovanjih dokončana do sredine leta 2014.
- (17) Kljub velikemu napredku je stopnja črpanja sredstev EU med najnižjimi v Uniji. Trajno šibki upravljavski in kontrolni sistemi ter prakse javnega naročanja lahko negativno vplivajo na pripravo in izvajanje naslednje generacije programov. Strateško načrtovanje in prednostno razvrščanje politik v osrednji vladi ter prednostno razvrščanje politik in večletno proračunsko načrtovanje na ravni resornih ministrstev s pomembnimi naložbenimi portfelji so še vedno izziv. Na zakonodajo o javnih naročilih negativno vplivata nestabilnost in nezadostna skladnost. Institucionalna ureditev z mnogimi akterji in odgovornostmi, ki se pogosto prekrivajo, nima na voljo instrumentov, da bi se lahko soočila s pomanjkljivostmi in javnim naročnikom zagotovila ustrezne smernice. Korupcija in navzkrižje interesov sta še naprej zaskrbljujoča za javne naročnike. Sistem predhodnih pregledov za navzkrižje interesov pri postopkih oddaje javnih naročil bo po pričakovanjih postal operativen do konca leta 2014.
- (18) Slaba kakovost predpisov ter pomanjkanje preglednosti in predvidljivosti regulativnega okvira ovirata podjetja in državljane. Postopki za priključitev na električno omrežje, pridobitev gradbenih dovoljenj in plačevanje davkov so še vedno zapleteni. Nejasnosti v zvezi s pravicami do lastništva zemljišč predstavljajo nadaljnji izziv za romunsko poslovno okolje; manj kot 50 % nepremičnin je vpisanih v sistem zemljiške knjige in samo približno 15 % vpisov o nepremičninah je bilo preverjenih in registriranih digitalno. Romunija je nekoliko napredovala na področju izboljšanja kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti pravosodnega sistema ter boja proti korupciji, še vedno pa ta področja vzbujajo zaskrbljenost pri podjetjih, ki želijo imeti na razpolago učinkovita pravna sredstva. Odpor do ukrepov v zvezi z integriteto in bojem proti korupciji na politični in upravni ravni je še vedno močan.
- (19) Regulacija cen na trgu električne energije za industrijske odjemalce se je zaključila leta 2013, postopna ukinitvev regulacije cen plina in električne energije pa poteka. Učinkovitost in preglednost upravljanja podjetij v državni lasti v teh sektorjih predstavljata velik izziv. Deregulacija cen energije bo po pričakovanjih privedla do pobud za večjo učinkovitost porabe energije, čeprav so potrebni konkretni ukrepi in je treba nameniti precej virov, da bi se energetska učinkovitost dodatno povečala v stanovanjskem sektorju, sektorju daljinskega ogrevanja, industrijskem sektorju in sektorju mestnega prometa. Povezovanje romunskih trgov električne energije in plina s trgi EU še vedno ni popolno, na področju čezmejnih plinskih omrežij, ki bi prispevala h krepitvi diverzifikacije virov, pa še vedno obstajajo bistvene prepreke.

- (20) Slabo razvita osnovna prometna infrastruktura še vedno predstavlja ozko grlo za rast v Romuniji. Visoka rast voznega parka in nizka kakovost cestne infrastrukture ovirata podjetja in gospodarstvo. Zaradi slabega vzdrževanja železniškega omrežja sta prizadeti varnost in zanesljivost. Tovorni promet po celinskih vodnih poteh, zlasti po Donavi, še zdaleč ni dosegel svojega potenciala. Neučinkovitost in nepregledno upravljanje podjetij v državni lasti v prometnem sektorju ovirata razvoj omrežnih infrastruktur.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo romunske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Romuniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.
- (22) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 2 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Romunija v obdobju 2014-2015 ukrepa tako, da:

1. izvede program finančne pomoči EU in Mednarodnega denarnega sklada, tako da v celoti upošteva politično pogojevanje iz memoranduma o soglasju z dne 6. novembra 2013 in njegovih poznejših dopolnil, ki dopolnjuje priporočila za posamezne države in tem priporočilom zagotavlja podporo.
2. Izvede proračunsko strategijo za leto 2014, bistveno okrepi proračunska prizadevanja za zagotovitev uresničitve srednjeročnega cilja v letu 2015 v skladu z zavezami iz aranžmaja za plačilne bilance in kot je navedeno v konvergenčnem programu 2014, zlasti prek določitve temeljnih ukrepov, ter srednjeročni cilj uresničuje tudi v prihodnje. Izboljša pobiranje davkov, tako da še naprej izvaja celovito strategijo izpolnjevanja davčnih obveznosti, hkrati pa okrepi prizadevanja za zmanjševanje goljufij na področju DDV. Se bori proti neprijavljenemu delu. Zmanjša davčno obremenitev za osebe z nizkimi in srednjimi dohodki na proračunsko nevtralen način. Dokonča pokojninsko reformo, ki se je začela leta 2010 z izenačitvijo upokojitvene starosti za moške in ženske.
3. Okrepi reforme v zdravstvu, da se povečajo njegova učinkovitost, kakovost in dostopnost, tudi za prikrajšane osebe ter oddaljene in izolirane skupnosti. Poveča prizadevanja za zmanjševanje neformalnih plačil, vključno z ustreznimi upravljavskimi in kontrolnimi sistemi.
4. Okrepi ukrepe aktivne politike zaposlovanja in zmogljivost nacionalnega zavoda za zaposlovanje. Posebno pozornost nameni aktivaciji neregistriranih mladih. Okrepi ukrepe za spodbujanje zaposljivosti starejših delavcev. V posvetovanju s socialnimi partnerji oblikuje jasne smernice za pregledno določanje minimalne plače ob upoštevanju pogojev v gospodarstvu in na trgu dela.
5. Poveča dostop do poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vajeništev, terciarne izobrazbe in vseživljenjskega učenja in njihovo kakovost ter vse naštetu prilagodi potrebam trga dela. Zagotovi boljši dostop do vzgoje in izobraževanja v zgodnjem otroštvu.
6. Za zmanjšanje revščine poveča uspešnost in učinkovitost socialnih transferjev, zlasti za otroke, ter nadaljuje z reformo socialne pomoči, hkrati pa okrepi povezanost te reforme z aktivacijskimi ukrepi. Prek partnerskega pristopa in učinkovitega mehanizma za spremljanje pospeši prizadevanja za izvajanje predvidenih ukrepov za spodbujanje integracije Romov na trg dela, okrepitev obiskovanja šole in zmanjšanje zgodnje opustitve šolanja.
7. Pospeši prizadevanja za krepitev zmogljivosti javne uprave, zlasti z izboljšanjem učinkovitosti, upravljanjem človeških virov, orodji za odločanje in sodelovanjem znotraj posameznih ravni države in med njimi ter z večjo preglednostjo, integriteto in odgovornostjo. Pospeši črpanje sredstev EU, okrepi upravljalvske in kontrolne sisteme ter izboljša zmogljivost za strateško načrtovanje, vključno z večletnim proračunskim elementom. Obravnava trajne pomanjkljivosti pri javnem naročanju. Še naprej izboljšuje kakovost in učinkovitost pravosodnega sistema, krepi boj proti korupciji na vseh ravneh ter zagotavlja učinkovito izvrševanje sodnih odločb.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

8. Spodbuja konkurenčnost in učinkovitost v energetske in prometnem sektorju. Pospeši reformo upravljanja državnih podjetij v energetske in prometnem sektorju ter povečuje njihovo učinkovitost. Izboljša in poenostavi politike o energetske učinkovitosti. Izboljša čezmejno povezovanje energetske omrežij in kot prednostno nalogo omogoči dvosmerni pretok po medsebojno povezanih plinskih omrežjih.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/22)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013 in dal mnenje o dopoljenem programu Slovenije za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Slovenije za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Slovenijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Slovenijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Sloveniji še naprej obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni spremeljanje in nadaljnji odločni ukrepi politike. Čeprav so se neravnotežja v letu 2013 zmanjševala zaradi makroekonomskega prilagajanja in ukrepanja Slovenije na področjih politik, obseg potrebnega popravka pomeni, da še vedno obstajajo precejšnja tveganja. Posebno pozornost je treba nameniti tveganjem, ki izhajajo iz gospodarske strukture, za katero so značilni neučinkovito korporativno upravljanje, velika vpletenost države v gospodarstvo, izgube stroškovne konkurenčnosti, presežek dolga podjetij in precejšnje povečanje javnega dolga. Čeprav je bil dosežen znaten napredek pri čiščenju bilanc stanja bank, so še vedno potrebni odločni ukrepi za popolno izvedbo celostne strategije za bančni sektor, vključno s prestrukturiranjem, privatizacijo in okrepljenim nadzorom.
- (8) Slovenija je 5. marca 2014 prejela samostojno priporočilo Komisije, v katerem so bili organi pozvani, naj si nadalje prizadevajo za zagotovitev doslednega spoštovanja priporočila Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in poročajo o dodatnih ukrepih v posebnem oddelku programa za stabilnost za leto 2014.
- (9) Slovenija je 15. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014, 24. aprila 2014 pa še svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Cilja proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 sta odpraviti čezmerni primanjkljaj do leta 2015 in doseči srednjeročni cilj do leta 2017. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni cilj uravnoteženega proračuna, kar je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Vendar (ponovno izračunani) strukturni saldo po pričakovanjih ne bo dosegel srednjeročnega cilja do leta 2017. V programu za stabilnost je načrtovano zmanjšanje primanjkljaja pod 3 % BDP v letu 2015 v skladu s ciljem, določenim v priporočilu iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Za obdobje po letu 2015 je v programu za stabilnost predvideno enakomerno zmanjševanje primanjkljaja in nato doseganje presežka v višini 0,3 % BDP leta 2018. V programu za stabilnost je napovedano, da bo javni dolg najvišji v letu 2015 z 81,1 % BDP, preden se bo v letu 2016 zmanjšal na 76 % BDP. Proračunska strategija, opisana v programu za stabilnost, je v glavnem v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost in ga je pripravil neodvisen organ (Urad RS za makroekonomske analize in razvoj), je konservativen. V programu za stabilnost so opredeljeni nekateri dodatni ukrepi, ki zmanjšujejo razliko do potrebnega fiskalnega napora.

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 75.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

Glede na to se smatra, da se je v programu za stabilnost delno upoštevalo samostojno priporočilo Komisije. Kljub temu so prisotna negativna tveganja, saj ukrepi, na katerih temelji program za stabilnost, niso dovolj natančni, številne med njimi pa je treba še sprejeti.

Vse morebitne dodatne potrebe po dokapitalizaciji bank, ki bi bile posledica pregleda kakovosti sredstev bank in obremenitvenega testa, izvedenih v Sloveniji v letu 2013, bi povečale deleža primanjkljaja in dolga, medtem ko bi prihodki od uspešne privatizacije državnih podjetij ali bank, ki niso bili zajeti v napovedi programa, zmanjšali zadolženost. Po napovedi Komisije je fiskalni napor za obdobje 2013–2014 za 1,4 % BDP premajhen v smislu (popravljenega) spremembe strukturnega salda in za 0,5 % BDP v smislu količine ukrepov, ki so bili ocenjeni kot potrebni ob izdaji priporočila iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Za leto 2015 je v programu za stabilnost napovedan primanjkljaj v skladu s priporočilom iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, v napovedi služb Komisije iz pomladi 2014 pa je primanjkljaj ocenjen na 3,1 % BDP.

- (11) Poleg tega se na podlagi napovedi Komisije pričakuje, da bo fiskalni napor, merjen tako s (popravljenega) spremembo strukturnega salda kot s povezano količino diskrecijskih ukrepov, ki bodo izvedeni, nekoliko manjši od ravni, ki jo je Svet priporočil za leto 2015. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da so v letu 2014 in pozneje potrebna dodatna prizadevanja, vključno s potrebnim strukturnim naporom, da se bo priporočilo iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem v celoti upoštevalo.
- (12) Kar zadeva fiskalno pravilo, je Državni zbor v letu 2013 odobril ustavno podlago za vključitev pravila o uravnoteženih javnih financah v strukturnem smislu v ustavo. Vendar potrebna izvedbena zakonodaja, tj. zakon o fiskalnem pravilu, ki bi morala začeti veljati novembra 2013, še ni sprejeta. Zlasti je treba sprejeti potrebno pravno podlago, da se določijo vloga, pristojnosti in neodvisno delovanje fiskalnega sveta. Pravočasno dokončanje izčrpnega pregleda odhodkov vseh proračunskih uporabnikov v zdravstvu, ki je med ključnimi področji odhodkov, bi lahko pomagalo opredeliti ukrepe za fiskalno konsolidacijo ter možnosti za povečanje učinkovitosti in gospodarnosti.
- (13) Leta 2013 je bilo priporočeno, naj Slovenija okrepi dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema ter izboljša učinkovitost, gospodarnost in kakovost sektorja dolgotrajne oskrbe. Pri izvajanju tega priporočila je Slovenija dosegla omejen napredek. Aprila 2014 je bila dokončana ocena pokojninske reforme iz leta 2012 in prve ugotovitve so pozitivne. Čeprav so bili doseženi določeni javnofinančni prihranki, se raven pokojnin ni spremenila. Slovenija se na srednji in dolgi rok sooča z velikimi tveganji za fiskalno vzdržnost, zlasti zaradi povečanja porabe zaradi staranja prebivalstva v Sloveniji. Zato bo treba srednjeročno reformirati pokojninski sistem in sistem dolgotrajne oskrbe, da se skupni odhodki srednjeročno in dolgoročno stabilizirajo, ter ob tem zagotoviti ustreznost pokojnin in dostopa do storitev dolgotrajne oskrbe. Organi načrtujejo pripravo bele knjige o celostni pokojninski reformi. Konec leta 2013 je bil sprejet načrt za reformo sistema dolgotrajne oskrbe, sprejetje zakonodaje na tem področju pa se pričakuje do konca leta 2014. Vendar obstaja tveganje, da bo sprejeta pozneje zaradi zaostankov pri reorganizaciji sistema zdravstvenega zavarovanja, ki trenutno poteka.
- (14) Razmere na trgu dela so se poslabšale. Stopnja brezposelnosti je v letu 2013 dosegla 10,3 %, stopnja brezposelnosti mladih pa se je zvišala na 21,6 %, pri čemer se je delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, med letoma 2011 in 2013 povečal za 2,1 odstotne točke. Ocena reforme trga dela iz leta 2013 kaže na upadajočo segmentacijo med pogodbami za določen in za nedoločen čas, čeprav zaradi večje uporabe drugih oblik pogodb za določen čas, medtem ko je učinek spodbud za zaposlovanje starejših in mladih še vedno nejasen. Segmentacija trga dela se obravnava z boljšo regulacijo študentskega dela. Medtem ko nov zakon čaka na potrditev, obstaja zaskrbljenost o tem, ali bodo v njem ustrezno obravnavane pomanjkljivosti prejšnjih predpisov. Vlada je dosegla omejen napredek pri izvajanju lanskega priporočila o minimalni plači, ki se še naprej usklajuje samo z inflacijo, medtem ko zakon o minimalni plači omogoča tudi usklajevanje z drugimi ekonomskimi dejavniki. Pri oblikovanju učinkovitih in prilagojenih ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter obravnavi neusklajenosti kvalifikacij in potreb na trgu dela je bil dosežen omejen napredek.

- (15) Vlada je dosegla znaten napredek pri izpolnjevanju priporočil o stabilnosti bančnega sektorja, saj je izvedla verodostojen pregled kakovosti sredstev in obremenitveni test, hitre dokapitalizacije in prenos slabih posojil na Družbo za upravljanje terjatev bank. Vendar delo še zdaleč ni zaključeno in še vedno so potrebni odločni ukrepi za dokončanje in izvajanje celostne strategije za bančni sektor, kot je bila napovedana decembra 2013, vključno s prestrukturiranjem, privatizacijo in okrepljenim nadzorom. Raven slabih posojil v podjetniškem sektorju je še vedno visoka. Zato je za banke pomembno, da povečajo svoje notranje zmogljivosti za prestrukturiranje in zmanjšanje obsega slabih posojil, vključno z okrepitevijo notranjih služb za upravljanje premoženja in prestrukturiranje, da se pospeši obravnava slabih posojil ter ob tem izterja čim več sredstev in ohranijo podjetja, ki so sposobna preživetja. Vsi nadaljnji prenosi slabih posojil na Družbo za upravljanje terjatev bank morajo biti skrbno načrtovani, da se olajša hitro in učinkovito prestrukturiranje podjetniških posojil, zlasti v primeru zapletenih medsebojno povezanih posojil znotraj skupin. Pričakujeta se celostna strategija upravljanja in poslovni načrt, v katerih bodo opredeljeni cilji glede izterjave za Družbo za upravljanje terjatev bank. Na podlagi rezultatov pregleda kakovosti sredstev in obremenitvenega testa so potrebni dodatni odločni ukrepi za izboljšanje upravljanja in nadzora za vse banke, zlasti za tiste, ki so še vedno v državni lasti, in sicer z okrepitevijo obvladovanja tveganj, izboljšanjem postopkov odobritve posojil ter povečanjem kakovosti in razpoložljivosti podatkov, pri čemer je cilj zmanjšati obseg slabih posojil in tveganj v prihodnosti.
- (16) Vlada je dosegla omejen napredek pri izvajanju priporočila o korporativnem upravljanju podjetij v državni lasti, ki predstavljajo šestino dodane vrednosti in so povezana v zapleteno mrežo domačih bank, zavarovalniških skupin in nefinančnih podjetij z znatno stopnjo navzkrižnega lastništva. Raven vpliva države v Sloveniji povzroča precejšnja tveganja za javne finance, in sicer tako neposredno kot posredno z obveznostmi, ki izhajajo iz jamstev. Usklajena strategija za upravljanje podjetij v državni lasti bi skupaj z izboljšanim korporativnim upravljanjem ustvarila ugodnejše okolje za privabljanje neposrednih tujih naložb. Čeprav so bili s pripravo seznama 15 podjetij za hitro privatizacijo maja 2013 storjeni prvi koraki, napredek ni enakomeren in obstaja precejšnje tveganje, da roki ne bodo doseženi. Z nekolikšno zamudo je bila aprila 2014 sprejeta nova zakonodaja o Slovenskem državnem holdingu, ki bo centraliziral upravljanje državnega premoženja. Celostna strategija in natančna klasifikacija ključnih in neključnih naložb, vključno s tistimi za privatizacijo, se še pričakujeta. Treba je opredeliti in izvesti ustrezne ukrepe za zagotovitev procesa prestrukturiranja in doseganje njegovih ciljev, med drugim vključno z izterjanjem čim višjih zneskov za upnike in pripravo seznama najnujnejših primerov za hitro prestrukturiranje in zmanjšanje obsega slabih posojil.
- (17) Leta 2013 je bil spremenjen zakonodajni okvir za insolventnost, da bi se omogočilo hitro reševanje slabih posojil, vendar je v veliki meri še nepreizkušen. Visoka stopnja zadolženosti in finančnih težav sta omejili zmogljivosti podjetniškega sektorja za investicije v prihodnje projekte. Nujno potrebno finančno prestrukturiranje in prestrukturiranje poslovanja podjetniškega sektorja se morata v večjem obsegu šele začeti. Za pospešitev procesa prestrukturiranja in zmanjšanja obsega slabih posojil ter pospešitev pogajanj o prestrukturiranju, zlasti pri zapletenih vzajemno povezanih posojilih znotraj skupin, je treba različne kreditne izpostavljenosti v bančnem sistemu obravnavati na konsolidirani ravni. Pri podpori in pospešitvi tega procesa bi lahko prevzela pobudo centralizirana delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vseh deležnikov. Medtem je hitro in učinkovito dokončanje nekaterih nujnih tekočih primerov v okviru Družbe za upravljanje terjatev bank ključnega pomena.
- (18) Slovenija ima kljub svojemu potencialu enega najnižjih deležev neposrednih tujih naložb v Uniji (34,1 % BDP v primerjavi s 47,1 % BDP, kot je znašalo povprečje v Uniji v letu 2012). Privatizacija in prestrukturiranje podjetij sicer ponujata številne nove priložnosti za zasebne vlagatelje, vendar obstajajo dokazi, da nezadostno razvito poslovno okolje in kultura Slovenijo ovirata, da bi to v celoti izkoristila. Leta 2012 se je začel proces deregulacije reguliranih poklicev in doslej se je število reguliranih poklicev zmanjšalo s 323 na 262. Nadaljnja deregulacija reguliranih poklicev bi prispevala k povečanju števila domačih in tujih ponudnikov storitev in tako k večji konkurenci. Obstajajo možnosti za večjo skladnost ukrepov, načrtovanih za izboljšanje poslovnega okolja in podjetniških dejavnosti. V okviru tega bo prihodnja strategija pametne specializacije v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov v obdobju 2014–2020 zagotovila priložnost za osredotočanje na ključne ukrepe, kot je ustvarjanje inovativnih proizvodov, s katerimi se bo lahko trgovalo.

- (19) Slovenija je v začetni fazi priprave predlogov za obsežno reformo javnega sektorja (ki naj bi bila sprejeta januarja 2015). V okviru tega mora ponovno vzpostaviti kakovost in verodostojnost javne uprave. Slovenija je dosegla določen napredek pri izboljšanju kakovosti pravosodnega sistema in zmanjšala število nerešenih primerov. Reforma vodenja sodnih postopkov na področju gospodarskega in civilnega prava je izboljšala delovanje pravosodnega sistema. Nedavni pozitivni trendi v zvezi s sodnimi postopki v civilnih in gospodarskih zadevah so se ohranili.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo slovenske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Sloveniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.
- (21) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (22) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.
- (23) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Slovenija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Slovenija v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

- Okrepi proračunsko strategijo z dovolj podrobno opredelitvijo strukturnih ukrepov za leto 2014 in pozneje, da zagotovi odpravo čezmernega primanjkljaja na vzdržen način do leta 2015, in sicer z dosego strukturne prilagoditve, določene v priporočilu Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Trajna odprava fiskalnih neravnotežij zahteva verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform, da se poveča sposobnost prilagajanja ter spodbudita rast in zaposlovanje. Po uspešni odpravi čezmernega primanjkljaja izvaja strukturno prilagajanje v višini najmanj 0,5 % BDP na leto, še več pa v ugodnih gospodarskih razmerah, ali poskrbi, da je pravilo o zadolževanju izpolnjeno, da se zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga. Za okrepitev verodostojnosti fiskalne politike čim prej zaključi sprejetje pravila o uravnoveženih javnih financah v strukturnem smislu, srednjeročni proračunski okvir naredi zavezujoč, vseobsegajoč in pregleden ter sprejme potrebno pravno podlago za delovanje fiskalnega sveta, v kateri bo določila njegove pristojnosti v okviru proračunskega procesa ter jasne postopke za spremljanje proračunskih rezultatov. Do konca leta 2014 začne celovit pregled izdatkov na področju zdravstva, ki bo zajemal tako raven centralne države kot lokalno raven, neposredne in posredne proračunske uporabnike ter izvajalce javnih služb in storitev v lasti občin, da se dosežejo proračunski prihranki v letu 2015 in pozneje.
- Se na podlagi javnih posvetovanj dogovori o ukrepih za zagotavljanje vzdržnosti pokojninskega sistema in ustreznosti pokojnin po letu 2020, ki bodo zajemali prilagoditev ključnih parametrov, kot sta povezava zakonsko določene upokojitvene starosti s pričakovano življenjsko dobo in spodbujanje zasebnih prispevkov v drugi steber pokojninskega sistema. Obvladuje s staranjem prebivalstva povezane stroške za dolgotrajno oskrbo tako, da se prejemki v naravi in v denarju usmerijo na tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo, in s preusmeritvijo iz institucionalne oskrbe v pomoč na domu.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

3. Po posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami do konca leta 2014 pripravi celosten socialni sporazum, s katerim bo zagotovila, da gibanje plač, vključno z minimalno plačo, podpira konkurenčnost, domače povpraševanje in ustvarjanje delovnih mest. Ponovno opredeli sestavo minimalne plače in pregleda sistem usklajevanja minimalne plače. Sprejme ukrepe za nadaljnje zmanjševanje segmentacije trga dela, zlasti z obravnavanjem učinkovitosti spodbud za zaposlovanje mladih in starejših delavcev ter uporabo pogodb civilnega prava. Sprejme zakon o študentskem delu. Prednostno obravnava doseganje mladih, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje ali vpisani v šolo, z zagotavljanjem ustreznih zmogljivosti teh zavodov. Poveča zaposlenost nizkokvalificiranih in starejših delavcev, prilagodi delovno okolje daljši delovni dobi in osredotoči vire na potrebam prilagojene ukrepe aktivne politike zaposlovanja, hkrati pa izboljša njihovo učinkovitost. Odpravi neuskklajenost kvalifikacij in potreb na trgu dela s povečanjem privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter z nadaljnjim sodelovanjem z ustreznimi deležniki pri ocenjevanju potreb na trgu dela.
4. V skladu z načrti do konca leta 2014 privatizira NKBM, pripravi Abanko na privatizacijo v letu 2015 ter nadaljuje s hitrim izvajanjem načrtov prestrukturiranja bank, ki prejemajo državno pomoč, in potrebno konsolidacijo bančnega sektorja. Na podlagi izkušenj iz pregleda kakovosti aktive bank in obremenitvenega testa avgusta 2014 dokonča celovit akcijski načrt za banke, vključno s posebnimi ukrepi za izboljšanje upravljanja, nadzora, obvladovanja tveganj, postopka za odobritev posojil ter kakovosti in razpoložljivosti podatkov. Poveča zmogljivosti bank za prestrukturiranje in zmanjšanje obsega slabih posojil, vključno z okrepitevijo notranjih služb za upravljanje premoženja in prestrukturiranje. Razjasni pristojnosti Družbe za upravljanje terjatev bank z objavo izčrpne strategije upravljanja in poslovnega načrta do septembra 2014 z namenom podrobnega opisa njene vloge pri prestrukturiranju državnih naložb, ciljev glede izterjave, proračunov, načrtov za upravljanje sredstev in pričakovanih donosov ob hkratnem zagotavljanju ustreznih virov.
5. Nadaljuje z izvajanjem privatizacije, napovedane v letu 2013, v zastavljenih časovnih rokih. Sprejme strategijo za Slovenski državni holding z jasno klasifikacijo naložb v skladu s časovnim načrtom in opredelitvami, določenimi v Zakonu o Slovenskem državnem holdingu iz leta 2014. Do novembra 2014 sprejme kratkoročni (eno- do dveletno obdobje) načrt za odprodajo več preudarno izbranih naložb z jasno določenim časovnim načrtom. Postane Slovenski državni holding v celoti operativen kot organ za upravljanje preostalih naložb v državni lasti in odprodajo naložb, določenih v skladu z akti upravljanja, v zakonsko določenih rokih. Do septembra 2014 sprejme in začne izvajati kodeks korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti, da se zagotovi profesionalno, pregledno in neodvisno upravljanje.
6. Do konca leta 2014 dokonča krovni načrt za prestrukturiranje podjetij v okviru jasno določenih prednostnih nalog in učinkovitega procesa izvajanja. Ustanovi centralizirano delovno skupino za prestrukturiranje podjetij, ki bo spremljala in usklajevala celoten proces prestrukturiranja ter zagotovila potrebno strokovno znanje, usmerjanje in svetovanje ter olajšala pogajanja med vsemi vpletenimi deležniki. Pripravi seznam podjetij, ki jih je treba najbolj nujno prestrukturirati ter ob tem izterjati čim višje zneske za upnike. Spodbuja uporabo razpoložljivih pravnih mehanizmov in najboljših mednarodnih praks pri vseh deležnikih v procesu prestrukturiranja. Do septembra 2014 oceni nedavne spremembe zakonodaje o insolventnosti, in je pripravljena, da po potrebi uvede morebitne dodatne ukrepe. Nadalje skrajša trajanje sodnih postopkov na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah, vključno z zadevami v okviru zakonodaje o insolventnosti, ter število neresenih primerov, zlasti v zadevah, ki se nanašajo na izvrševanje in insolventnost.
7. Zmanjša poslovne ovire v Sloveniji na ključnih področjih gospodarskega razvoja, da postane država privlačnejša za neposredne tuje naložbe, zlasti s pospešeno deregulacijo reguliranih poklicev in zmanjšanjem upravnih obremenitev, vključno z racionalnejšimi sistemi izdajanja dovoljenj. Zagotovi zadostno in neodvisno financiranje Javne agencije RS za varstvo konkurence ter poveča njeno institucionalno neodvisnost. Racionalizira prednostne naloge ter zagotovi skladnost strategije za raziskave in razvoj iz leta 2011 in strategije za slovensko industrijsko politiko iz leta 2013, tudi v okviru prihodnje strategije za pametno specializacijo in strategije za promet, ter zagotovi njihovo hitro izvajanje in oceno učinkovitosti.

8. Sprejme učinkovite ukrepe za boj proti korupciji, poveča preglednost in odgovornost ter uvede zunanje ocenjevanje uspešnosti in postopke za nadzor kakovosti.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Slovaške za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/23)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,
- ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,
- ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,
- ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,
- ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Sprejeli so odločitve o ukrepih, ki jih morajo sprejeti države članice, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2013 in dal mnenje o posodobljenem programu Slovaške za stabilnost za obdobje 2012–2016. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Slovaške za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽³⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 71.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmerne primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Slovaške ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Slovaška je 23. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in svoj program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je zagotoviti trajno odpravo čezmernega primanjkljaja in do leta 2017 doseči srednjeročni cilj strukturnega primanjkljaja v višini približno 0,5 % BDP. Ta srednjeročni cilj je strožji kot to zahteva Pakt za stabilnost in rast. Primanjkljaj sektorja država Slovaške je bil leta 2013 trajnostno znižan pod 3 % BDP. Načrtovana (preračunana) sprememba strukturnega salda za leto 2014 bi pomenila, da Slovaška znatno odstopa od poteka prilagoditve za doseg srednjeročnega cilja. Načrtovano izboljšanje leta 2015 v višini 0,3 % BDP bi bilo v skladu s pravili Pakta za stabilnost in rast. V poznejših letih program za stabilnost ne bi zagotovil ustrezne prilagoditve za doseg srednjeročnega cilja. Odhodki bi se v letih 2014 in 2015 povečevali v skladu z referenčno vrednostjo za odhodke. V programu za stabilnost je predvideno, da bi bil največji del konsolidacije za doseg srednjeročnega cilja opravljen v letih 2016 in 2017. Na splošno potek prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja predstavlja tveganje glede upoštevanja zahtev Pakta za stabilnost in rast. Program za stabilnost predvideva, da bo dolg sektorja država v celotnem programskem obdobju ostal pod referenčno vrednostjo 60 % BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, ki ga je potrdil neodvisni organ (Odbor za makroekonomske napovedi), je verjeten.

Kvantitativno opredeljeni ukrepi ne zagotavljajo, da bodo fiskalni cilji, ki jih določijo organi, doseženi. Poleg tega niso vsi ukrepi na strani prihodkov dovolj natančno določeni in varčevalne reforme državne uprave so še vedno izpostavljene tveganjem glede izvedbe, medtem ko plače v javnem sektorju morda tako kot v preteklosti niso enake v proračunu predvidenim vrednostim. Po drugi strani številke iz programa za stabilnost še ne upoštevajo prihrankov, ki izhajajo iz aktivacije omejitve domačega zadolževanja. V skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014, ki vključuje vpliv prihranka pri odhodkih zaradi omejitve zadolževanja, bi bilo odstopanje od poteka prilagoditvene leta 2014 manjše, kot je predvideno v programu za stabilnost, medtem ko se za leto 2015 načrtuje zadostna strukturna prilagoditev z upoštevanjem referenčne vrednosti za odhodke tako leta 2014 kot tudi leta 2015.

- (9) Čerprav je v programu za stabilnost in nacionalnem programu reform izražena namera, da se poveča poraba, ki krepi rast, se to ne zdi v celoti podprto z osnovnimi načrti. Poraba za izobraževanje iz državnega proračuna se bo leta 2014 povečala, v naslednjih letih pa zmanjšala. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da leta 2014 obstaja tveganje odstopanja od poteka prilagoditve za doseg srednjeročnega cilja, medtem ko se za leto 2015 pričakuje ustrezní popravek.
- (10) Kot odziv na zahteve Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju je Slovaška novembra 2013 uvedla pravilo uravnoteženega proračuna. Proračunski okvir pa je oslavljen, ker niso določene zavezujoče in izvršljive zgornje meje za odhodke. Medtem ko je bila njihova uvedba predvidena v programu

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

za stabilnost za leto 2013, se zaveza do zdaj ni izvajala. Slovaška je še vedno država s srednjim tveganjem, kar zadeva vzdržnost javnih financ, in izdatki za zdravstveno varstvo bodo predvidoma glavni vzrok za povišanje stroškov zaradi staranja prebivalstva v višini 2 % BDP, kar je drugo najvišje predvideno povišanje izdatkov za zdravstveno varstvo v vseh državah članicah. Problemi se čutijo predvsem v bolnišnični oskrbi in osnovnem zdravstvenem varstvu. Vlada je decembra 2013 sprejela strateški okvir za zdravstvo za obdobje 2014–2030, da bi se izboljšala stroškovna učinkovitost. Strategija zdaj zahteva podrobne načrte glede izvajanja.

- (11) Slovaška je dosegla napredek pri izboljšanju izpolnjevanja davčnih obveznosti in izvajanje akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam je v teku, pri čemer je bilo sprejetih približno polovica ukrepov. Posledično se zdi, da se je učinkovitost slovaškega davčnega sistema, zlasti za DDV, leta 2013 izboljšala, čeprav je še treba konsolidirati prizadevanja ter okrepiti analitične in revizijske zmogljivosti davčne uprave, poenotenje pobiranja davkov, carin in prispevkov za socialno varnost pa je v zaostanku. Za nadaljevanje rasti prijazne konsolidacije javnih financ bi se lahko Slovaška bolj oprla na davke, ki manj škodujejo rasti, zlasti periodične davke na premoženje in okoljske davke. V zvezi s tem pa ni bilo nikakršnega napredka pri reformiranju periodičnih davkov na premoženje in njihovi prilagoditvi tržni vrednosti premoženja. Prihodki iz tega davka ostajajo nizki in v relativnem smislu nespremenjeni od leta 2000. Leta 2013 je vlada izvedla ukrepe za zmanjšanje velikega neskladja glede davčne obremenitve zaposlenih in samozaposlenih, vendar še vedno obstajajo velike razlike v učinkovitih davčnih stopnjah obeh skupin iz leta 2012.
- (12) Trg dela se še naprej sooča s številnimi izzivi. Večina brezposelnih, ki jih je še vedno približno 14 %, je dolgoročno brezposelnih, kar kaže na strukturno naravo problema brezposelnosti na Slovaškem. Slovaška je dosegla določen napredek pri zmanjševanju davčne obremenitve za manj plačane delavce, ki vstopajo na trg dela po dolgotrajni brezposelnosti, vendar je treba učinkovitost ukrepov spremljati in ocenjevati. Na drugih področjih, in sicer pri krepitvi zmogljivosti javnih zavodov za zaposlovanje, da se zagotovijo posameznikom prilagojene storitve in okrepi povezava med aktivacijskimi ukrepi in socialno pomočjo, je bil dosežen le skromen napredek. Kar zadeva brezposelnost mladih, je javni zavod za zaposlovanje omejil zmogljivost za zgodnje posredovanje, za prilagajanje storitev profilu iskalcev zaposlitve in za vključevanje neregistriranih mladih. V skladu s cilji jamstva za mlade je treba tako na teh področjih ukrepati. Potrebni so bolj ciljno usmerjeni ukrepi za najbolj prikrajšane iskalce zaposlitve, vključno z Romi, katerih stopnja zaposlenosti je še vedno zelo nizka. Pomanjkanje ustreznih zmogljivosti otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let, otežuje ponovno vključevanje mater na trg dela.
- (13) Omejena ustreznost izobraževanja za potrebe trga dela omejuje ponudbo kvalificirane delovne sile. Uspešnost učencev v okviru obveznega izobraževanja je pod povprečjem EU in se je znatno zmanjšala. Javni izdatki za izobraževanje ostajajo nizki kljub nedavnim povečanjem plač učiteljev; okrepili so se začetno usposabljanje učiteljev in praktične izkušnje, vendar je treba ta prizadevanja nadaljevati. Kljub prizadevanjem vlade za reformo poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter subvencioniranje delovnih mest za mlade, stopnja brezposelnosti mladih ostaja med najvišjimi v Uniji, prehod iz šolanja v zaposlitev pa je še vedno zapleten. Relativno nizek odstotek programov dodiplomskega študija, prilagojenih potrebam na trgu dela, in nezadostno sodelovanje z delodajalci zmanjšuje relevantnost terciarnega izobraževanja za trg dela. Izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja ter sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi ustanovami bi tudi prispevalo h krepitvi inovacijske zmogljivosti gospodarstva. Načrti iz strategije pametne specializacije so korak v pravo smer, vendar jih je treba učinkovito izvajati. Zagotavljanje dobre kakovosti predšolske vzgoje in varstva je še vedno nezadostno ter negativno vpliva na rezultate izobraževanja, zlasti za Rome. Doslej so bile pobude, katerih cilj je izboljšanje rezultatov izobraževanja za romske dijake, preveč odvisne od projektov, ki jih je sofinancirala EU.
- (14) Na energetskega področju je Slovaška dosegla napredek pri delih za več električnih in plinskih povezav s sosednjimi državami, vendar so še vedno potrebni ukrepi za boljše delovanje slovaškega energetskega trga in predvsem za izboljšanje preglednosti mehanizmov za določanje tarif. Za financiranje EU v novem programskem obdobju je bil predlagan sveženj ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

- (15) Reforma javne uprave, ki se izvaja, bo uvedla uporabnikom prijazno javno upravo, vendar delovanje javne uprave še ni optimalno, kar zadeva kakovost in učinkovitost. Pogoste zamenjave osebja, povezane s političnim ciklom, skupaj s slabim upravljanjem človeških virov in slabimi analitičnimi zmogljivostmi, ovirajo z dejstvi podprto oblikovanje politike. Slovaška še naprej dosega slabe rezultate, kar zadeva mednarodne kazalnike korupcije, in je dosegla le skromen napredek pri izboljšanju učinkovitosti in preglednosti svojega pravosodnega sistema. Kakovost poslovnega okolja na Slovaškem se je poslabšala in podpora za hitro rastoča podjetja je stagnirala. Slovaška je nedavno reformirala svoje predpise o javnih naročilih s ciljem izboljšanja transparentnosti in učinkovitosti, vendar uporaba teh predpisov še vedno ostaja izziv, vpliv reforme javnih naročil iz leta 2013 pa je še vedno omejen.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo slovaške ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Slovaškem, ampak tudi njihovo skladnost s predpisi in smernicami EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država članica, katere valuta je euro, bi Slovaška morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Slovaška v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

- Po odpravi čezmernega primanjkljaja na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2014 okrepi proračunske ukrepe za leto 2014 v luči nastajajoče vrzeli v višini 0,3 % BDP glede na zahteve iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Leta 2015 zagotovi potrebno prilagoditev v višini 0,1 % BDP za doseg srednjeročnega cilja, ter pri tem upošteva pričakovane slabe gospodarske pogoje. Nato si prizadeva za letno strukturno prilagoditev z 0,5 % BDP kot referenčno vrednostjo, dokler ne bo dosežen srednjeročni cilj. Nadalje krepi fiskalni okvir, tudi z zagotovitvijo zavezujočih in izvršljivih zgornjih meja za odhodke. Izboljša dolgoročno vzdržnost javnih financ s povečanjem stroškovne učinkovitosti v zdravstvenem sektorju, zlasti z racionalizacijo bolnišničnega zdravljenja in upravljanja ter s krepitvijo osnovnega zdravstvenega varstva.
- Izboljša učinkovitost davčne uprave s krepitvijo njene revizije, ocene tveganja in zmožnosti izterjave dolgov. Osnovo za obdavčitev nepremičnin prilagodi njihovi tržni vrednosti.
- Učinkoviteje rešuje problem dolgotrajne brezposelnosti, in sicer z aktivacijskimi ukrepi, drugo priložnostjo za izobraževanje in prilagojenim kakovostnim usposabljanjem. Krepi zmogljivost javnih zavodov za zaposlovanje pri vodenju zadev, osebnem svetovanju in aktiviranju iskalcev zaposlitve ter okrepi povezavo med aktivacijo in socialno pomočjo. Učinkovito zmanjšuje brezposelnost mladih z izboljšanjem zgodnjega posredovanja v skladu s cilji jamstva za mlade. Izboljša možnosti za zaposlovanje žensk z izboljšanjem zagotavljanja otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let.
- Sprejme ukrepe za izboljšanje kakovosti poučevanja, da bi se izboljšali rezultati izobraževanja. Krepi učenje ob delu v podjetjih na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Sprejme ukrepe za akreditacijo, financiranje in upravljanje, da se spodbudi oblikovanje poklicno usmerjenih programov dodiplomskega študija. Izboljša kakovost in relevantnost znanstvene baze ter izvaja načrte za spodbujanje učinkovitega prenosa znanja in sodelovanja med univerzami, raziskovalnimi ustanovami in podjetji. Sprejme sistematične ukrepe za izboljšanje dostopa do visoko kakovostne in vključujoče predšolske in šolske izobrazbe za marginalizirane skupnosti, vključno z Romi, ter sprejme ukrepe za povečanje njihove širše udeležbe v poklicnem usposabljanju in visokošolskem izobraževanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

5. Okrepi prizadevanja za boljše delovanje energetskega trga, zlasti s povečevanjem vpogleda javnosti v regulativni okvir in z odkrivanjem odločilnih dejavnikov za visoke stroške električnega omrežja, in sicer predvsem za industrijske odjemalce. Še naprej razvija povezave s sosednjimi državami na podlagi dosedanjega napredka, vključno z Ukrajino, v skladu z memorandumom o soglasju, ki je bil podpisan aprila.
6. Sprejme ukrepe, vključno s spremembo zakona o javnih uslužbencih, za povečanje neodvisnosti javne uprave. Sprejme strategijo za izboljšanje upravljanja človeških virov v javni upravi. Pospeši prizadevanja za okrepitev analitične zmogljivosti v ključnih ministrstvih z namenom, da se sprejmejo z dejstvi podprte politike in se izboljša kakovost ocene učinka politike. Sprejme ukrepe za boj proti korupciji in pospeši prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti pravosodnega sistema. Uvede ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja, med drugim tudi za MSP. Pospeši prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti javnega naročanja.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2014 in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za leto 2014**

(2014/C 247/24)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽¹⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem programu Finske za stabilnost za obdobje 2012–2017. Komisija je 15. novembra 2013 predložila mnenje o osnutku proračunskega načrta Finske za leto 2014 v skladu z Uredbo (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾.
- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Finsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev za kreditiranje gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Finsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Finskem še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Stalno pozornost je treba namenjati zlasti šibkemu izvozu v zadnjih letih zaradi industrijskega prestrukturiranja, pa tudi zaradi stroškovnih in nestroškovnih dejavnikov konkurenčnosti.
- (8) Finska je 17. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in program za stabilnost za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost za leto 2014 je vrnitev na srednjeročni cilj v letu 2015, da se zadrži strukturni saldo nad tem ciljem v preostalem delu obdobja, ki ga zajema program za stabilnost, ter uravnotežijo javne finance od leta 2017 naprej. Srednjeročni cilj Finske v zvezi s strukturnim primanjkljajem v višini 0,5 % BDP je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Finska je svoj srednjeročni cilj dosegla leta 2013 in načrtuje, da se bo približala temu dosežku tudi v letu 2014, poleg tega pa naj bi izpolnjevala referenčno vrednost za odhodke. Finska načrtuje, da bo presegla srednjeročni cilj v letu 2015, pri čemer bo še vedno spoštovala referenčno vrednost za odhodke. To je na splošno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Hkrati se bruto javni dolg povečuje in po pričakovanjih naj bi začasno presegel prag 60 % BDP v letu 2015, predvsem zaradi slabših makroekonomskih obetov. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, ki ga niso pripravili neodvisni strokovnjaki, je verjeten, čeprav je nekoliko bolj optimističen od pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2014 v zvezi z gospodarsko rastjo v letih 2014 in 2015. V pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2014 je predvideno poslabšanje strukturnega salda za 0,3 % BDP v letu 2014, ki vključuje odstopanje od srednjeročnega cilja, v letu 2015 pa izboljšanje za 0,6 % BDP, pri čemer naj bi se v obeh letih upoštevala referenčna vrednost za odhodke. Na podlagi ocene programa za stabilnost in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da bo Finska verjetno dosegla cilje svojega programa za stabilnost, ki so na splošno v skladu s Paktom za stabilnost in rast.
- (10) Finska se sooča z visokimi tveganji za vzdržnost v dolgoročnem obdobju zaradi proračunskega vpliva stroškov staranja prebivalstva. Finska je priznala, da vrzel v vzdržnosti obstaja in pripravila program strukturne politike v letu 2013, ki je namenjen odpravljanju vrzeli in oživitvi rasti. Drug večji korak so

⁽¹⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 24.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

omejitve javnofinančnih odhodkov ter javnofinančni fiskalni načrt za obdobje 2015–2018 iz marca 2014, ki določa ukrepe prilagajanja, strukturne reforme in naložbe v rast. Ukrepi prilagajanja na strani prihodkov zadevajo predvsem povečanja dohodnine in davka na izdelek.

- (11) Učinkovitost javnih služb ni dohajala rasti produktivnosti v zasebnem sektorju. Finska pripravlja upravne reforme v zvezi s strukturo občin, zdravstva in socialnih storitev. Reforma občin temelji na prostovoljni združitvi občin in finančnih spodbudah države. Rezultat prostovoljnih združitvev je še negotov. Storitve socialnega varstva in zdravstvene storitve bi morale zagotavljati pet regionalnih ponudnikov, občine pa bi še naprej sodelovale pri zagotavljanju storitev. Podrobnosti še niso jasne, zakonodajni predlog pa se načrtuje za jesen 2014. Nove strukture bi morale biti vzpostavljene na začetku leta 2017. Zakon iz julija 2013 o podpori sposobnosti delovanja starejših z večjo osredotočenostjo na preprečevanje, rehabilitacijo in samostojno življenje bi moral prispevati k manjši potrebi po institucionalni oskrbi in zajeziiti prihodnje stroške dolgotrajne oskrbe.
- (12) Ključni izziv Finske na področju trga dela je še vedno dolgoročna ponudba delovne sile, saj trenutno več ljudi iz trga dela izstopa kot pa jih vanj vstopa. Daljše delovne dobe in izboljšanje ponudbe delovne sile so nujni za izpolnitev povpraševanja po delovni sili v prihodnosti. Program strukturne politike države iz leta 2013 vključuje ukrepe za podaljšanje delovne dobe in izboljšanje ponudbe delovne sile, med drugim tudi povečanje spodbud za sprejetje delovnih mest. Finska zmanjšuje predčasno upokojevanje, vendar je nekaj poti še vedno odprtih, na primer t. i. „predor brezposelnosti“, prek katerega lahko starejši brezposelni pod nekaterimi pogoji še naprej prejemajo nadomestila za brezposelnost do upokojitve. Zdi se, da ima nedavno uvedeni koeficient pričakovane življenjske dobe in potrojitev odmerne stopnje pokojninskih pravic omejen učinek na upokojevanje. Ker se poleg tega pričakovana življenjska doba vse hitreje daljša (tj. hitreje od napovedane), delavci pa ne delajo dlje, obstaja tveganje, da ne bo več mogoče zagotoviti ustreznih pokojnin. Finska si je zastavila cilj, da bo do leta 2025 povečala dejansko upokojitveno starost na vsaj 62,4 leta. Vprašljivo je, ali se ta cilj lahko doseže brez sprejetja novih ukrepov, kot je povečanje zakonsko določene upokojitvene starosti in okrepitev prizadevanj za povečanje zaposljivosti starejših delavcev. Socialni partnerji pripravljajo predlog pokojninske reforme, ki naj bi jo izvedla nova vlada po parlamentarnih volitvah spomladi 2015, veljati pa naj bi začela začetek leta 2017. Finska je sprejela relevantne in ambiciozne ukrepe za odpravo brezposelnosti med mladimi in dolgotrajne brezposelnosti. Trajno izboljšanje znanj in spretnosti, ki se zahtevajo za delovna mesta, ciljnih skupin in njihovih priložnosti na trgu dela pa bo zahtevalo več časa.
- (13) Finska je sprejela ukrepe za izboljšanje splošnega konkurenčnega okolja in nekaj napredka je bilo dosežene pri izvajanju programa o zdravi konkurenci. Organ, pristojen za konkurenco, in organ za varstvo potrošnikov sta se združila in nova struktura je v zgodnjih fazah vzpostavljanja. Zakon o konkurenci zdaj nalaga prag za prevladujoči položaj za sektor maloprodaje potrošniškega blaga, finskemu organu, pristojnemu za konkurenco in varstvo potrošnikov, pa so bila podeljena posebna pooblastila, da lahko pod nekaterimi pogoji posreduje zoper gospodarske dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo javni organi in ki izkrivljajo konkurenco na trgu. Maloprodajni trg na Finskem je zelo koncentriran, v zadevnih predpisih pa je nekaj dejavnikov, zaradi katerih je konkurenca potencialno manj učinkovita in ki krepijo položaj dveh vodilnih podjetij na trgu, ki se ukvarjata z maloprodajo. Kot primer se lahko navedejo stroge zahteve v zvezi z urbanističnim načrtovanjem, zlasti za velika trgovska podjetja. Trenutno se pregleduje ureditev rabe zemljišč in urbanističnega načrtovanja, kar je priložnost, da se na to področje vnesejo spremembe, ki bi podpirale zdravo konkurenco. Maloprodajni sektor je še naprej med najbolj reguliranimi v državah članicah, vključno z ovirami za konkurenco, ki jih ustvarja ureditev velikih maloprodajnih prostorov.
- (14) Oživitve rasti in konkurenčnosti je ključni izziv za finsko gospodarstvo. Finska kotira zelo visoko v mednarodnem konkurenčnem okolju, vendar je kljub temu v obdobju 2007–2012 v Uniji najhitreje izgubljala deleže na izvoznih trgih. Intenzivnost R&R v gospodarstvu se manjša, nacionalni cilj za izdatke za R&R pa se zdi še bolj nedosegljiv. Učinkovitost finskega raziskovalnega in inovacijskega sistema pri preoblikovanju R&R v nove inovativne proizvode in storitve je ključnega pomena. Trenutno ni dovolj naložb za preoblikovanje potenciala R&R v nove izdelke. Omejeno število velikih izvoznih podjetij, ki prodajajo majhen izbor izdelkov, ter manjša naklonjenost izvozu finskih malih podjetij negativno vplivata

na trgovinske rezultate in potencialno rast. Izvozni potencial bi se lahko povečal z nadaljnjo prilagojeno podporo internacionalizaciji manjših podjetij. Finska je začela reforme, da bi izboljšala zmogljivost izdelave inovativnih izdelkov in podprla diverzifikacijo industrije, vključno z obsežno reformo raziskovalnih ustanov in financiranja raziskav. Program strukturne politike za leto 2013, omejitve javnofinančnih odhodkov in fiskalni načrt za obdobje 2015–2018 iz marca 2014 ne vsebujejo le ukrepov prilagajanja in strukturnih reform, ampak vključujejo tudi pobude za spodbujanje rasti in inovacij. Finska bi lahko veliko pridobila z diverzifikacijo svoje oskrbe z energijo, zlasti ker je odvisna samo od enega vira plina.

- (15) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla obsežno analizo finske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Finskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (16) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2, 4 in 5 v nadaljevanju.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro, bi morala Finska tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Finska v obdobju 2014–2015 ukrepa, tako da:

1. omeji nastajajoče vrzeli v zvezi s srednjeročnim ciljem, zagotovi vrnitev na ta cilj v letu 2015 ter njegovo izpolnjevanje v naslednjih letih, kakor je bilo načrtovano. Zagotovi, da se upošteva merilo glede dolga, in obenem izvaja rasti prijazno fiskalno politiko. Hitro izvede reforme iz programa strukturne politike ter nacionalnega načrta omejitev javnofinančnih odhodkov in nacionalnega fiskalnega načrta za obdobje 2015–2018, da se zmanjša vrzel v fiskalni vzdržnosti ter okrepijo pogoji za rast.
2. Zagotovi učinkovito izvajanje tekočih upravnih reform v zvezi s strukturo občin ter socialnih in zdravstvenih storitev, da se poveča stroškovna učinkovitost pri zagotavljanju javnih storitev.
3. Bolje uporabi potencial celotne delovne sile na trgu dela, vključno z izboljšanjem stopnje zaposlenosti in zaposljivosti starejših delavcev, dvigom dejanske upokojitvene starosti, zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela in prilagoditvijo upokojitvene starosti ali pokojninskih prejemkov spremembam pričakovane življenjske dobe. Izboljša obete mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter posebno pozornost nameni poklicnemu izobraževanju ter usmerjenim aktivacijskim ukrepom.
4. Nadaljuje prizadevanja za krepitev konkurence na proizvodnem in storitvenem trgu, zlasti v maloprodajnem sektorju, z izvajanjem programa za spodbujanje zdrave konkurence, vključno s spremembami Zakona o rabi zemljišč in gradnji, ki bi dodatno podprle zdravo konkurenco.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 141 tega Uradnega lista.

5. Še naprej krepí svojo zmogljivost za zagotavljanje inovativnih proizvodov in storitev ter podjetij z visoko rastjo v hitro se spreminjajočih razmerah in še naprej izvaja diverzifikacijo industrije, zlasti z izboljšanjem poslovnega okolja in s tem za krepitev naložb na Finskem ter nadaljnjim olajševanjem vstopa manjših podjetij na izvozne trge. Pospeši razvoj čezmejne plinske povezave z Estonijo.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2014**

(2014/C 247/25)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Določili so ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, zlasti pa izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2013 in dal mnenje Sveta o posodobljeni različici konvergenčnega programa Švedske za obdobje 2012–2016.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 86.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Švedsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Švedsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Švedskem še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni spremljanja in ukrepi politike. Zlasti je treba biti še naprej pozoren na razvoj zadolženosti gospodinjstev v povezavi z neučinkovitostjo nepremičninskega trga. Čeprav velik presežek na tekočem računu ne predstavlja tveganj, ki bi bila primerljiva s tveganji, povezanimi z velikimi primanjkljaji, in je deloma povezan s potrebo po razdolževanju, bo Komisija razvoj tekočega računa na Švedskem spremljala v okviru evropskega semestra.
- (8) Švedska je 16. aprila 2014 predložila nacionalni program reform za leto 2014 in konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je v skladu s švedskim fiskalnim okvirom v povprečju skozi celoten poslovni cikel zagotoviti javnofinančni presežek v višini 1 % BDP. Konvergenčni program potrjuje srednjeročni cilj iz prejšnjega konvergenčnega programa, tj. strukturni primanjkljaj v višini 1 % BDP, to pa je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Na podlagi (preračunanega) strukturnega salda bo po predvidevanjih iz konvergenčnega programa srednjeročni cilj v zadevnem programskem obdobju presežen. V skladu s konvergenčnim programom naj bi se javni dolg, ki je še vedno občutno nižji od referenčne vrednosti 60 % BDP, glede na projekcije zmanjšal z 41,5 % BDP v letu 2014 na 35 % v letu 2017. Zato je proračunska strategija iz konvergenčnega programa v glavnem v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v konvergenčnem programu, je verjeten. Kar zadeva dolgoročno vzdržnost javnih financ, se velik delež BDP porabi za dolgotrajno oskrbo, dolgoročno pa se pričakuje znatno povečanje porabe, da bi se v zadostni meri upoštevalo staranje prebivalstva, zaradi katerega se bo poraba na Švedskem v letu 2060 povečala na 6,4 % BDP. Švedska bi to vprašanje morala reševati tako, da bi poskrbela za zadostne primarne presežke in dodatno omejila naraščanje izdatkov zaradi staranja prebivalstva, s tem pa zagotovila dolgoročno vzdržnost javnih financ. Na podlagi ocene konvergenčnega programa za leto 2014 in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je konvergenčni program Švedske v skladu s pravili Pakta za stabilnost in rast, tveganja za neizpolnitev proračunskih ciljev pa so omejena.
- (10) Velika zadolženost zasebnega sektorja, zlasti švedskih gospodinjstev, ostaja zaskrbljujoča. Poleg tega se je izpostavljenost finančnega sektorja do gospodinjstev v primerjavi z izpostavljenostjo do podjetniškega sektorja povečevala vzporedno z zadolženostjo sektorja gospodinjstev, ki trenutno znaša 83 % BDP ali približno 160 % razpoložljivega dohodka. Zadolženost spodbujata nenehna rast kreditov in počasno odplačevanje hipotekarnih kreditov. V primeru povečanja obrestne mere, znižanja cen nepremičnin in/ali neugodnega makroekonomskega razvoja bi bila visoka zadolženost gospodinjstev dejavnik tveganja. Takšni premiki bi vplivali na gospodinjstva in njihove vzorce potrošnje. Lahko bi imeli tudi neugodne sekundarne učinke na bančni sektor, ker bi se povečali število slabih posojil in stroški financiranja trga. Švedska ni napovedala niti sprejela nobenih ukrepov za odpravo zadolževanju naklonjenega sistema obdavčitve nepremičnin, čeprav bi bilo to mogoče izvesti v okviru preusmeritve obdavčitve, ne da bi se povečala celotna davčna obremenitev. Je pa Švedska sprejela nekaj ukrepov za spodbujanje preudarnega posojanja, in sicer je maja 2013 uvedla spodnjo mejo uteži tveganja za izpostavljenosti, izhajajoče iz hipotekarnih kreditov, v višini 15 %, napovedano pa je bilo tudi nadaljnje povečanje te spodnje meje. Vendar so prakse v zvezi z odplačevanjem hipotekarnih kreditov še naprej ohlapne – obdobja odplačevanja so zelo dolga, razmerja med vrednostjo posojila in vrednostjo zastavljenih nepremičnin pa so nižje

od 75 %; zaradi prostovoljnega značaja priporočila o individualnih načrtih za odplačevanje hipotekarnih kreditov iz oktobra 2013 niso bili sprejeti nobeni odločni ukrepi v zvezi s tem. Združenje švedskih ban- kirjev je svoje priporočilo podkrepilo marca 2014, ko je pozvalo, naj se razmerje med vrednostjo poso- jila in vrednostjo zastavljenih nepremičnin pri odplačevanju hipotekarnih kreditov zmanjša na 70 %. Šved- ska je vprašanje o zadolževanju naklonjenem sistemu obdavčitve podjetij obravnavala tako, da je dodatno okrepila omejitve v zvezi z davčnimi olajšavami za obresti in od januarja 2013 dalje te omejitve razširila na vse vrste posojil znotraj skupin podjetij ter uvedla tako imenovane davčne olajšave za vlagatelje, ki bi lahko ublažile izkrivljanja v zadolževanju naklonjenem sistemu obdavčitve. Od začetka leta 2013 se je prav tako znižal davek od dohodkov pravnih oseb, in sicer s 26,3 % na 22 %.

- (11) Švedski trg nepremičnin, za katerega so bila v zadnjih dveh desetletjih značilna močna povišanja cen, še vedno predstavlja potencialen vir nestabilnosti. Kot posledica neučinkovitosti trga nepremičnin je ponudba stanovanj še vedno vprašljiva, zlasti zaradi zapletenih postopkov načrtovanja, omejene konkurence znotraj gradbenega sektorja in visoke stopnje nadzora nad najemninami. Skupaj s sistemom obdavčitve, ki spod- buja zadolževanje, ta neučinkovitost prispeva k previsokim cenam nepremičnin. Švedska je sprejela nekaj ukrepov na področju trga najemnih stanovanj, vendar se zdi, da ti ukrepi ne bodo zadostovali za reševa- nje temeljnega strukturnega problema, ki je povezan z visoko stopnjo togosti sistema najemnin. V pomla- danski predlog zakona, ki ga je vlada predstavila 9. aprila 2014, niso bili vključeni nobeni ukrepi v zvezi s trgom najemnih stanovanj. Švedska je sprejela ukrepe za obravnavo neučinkovitosti v zvezi z razdelitvijo območij po namembnosti in načrtovanjem ter v zvezi z monopolom občin pri načrtovanju, in sicer je od občin zahtevala, naj potrebe po stanovanjih opredelijo z regionalnega vidika. Ti ukrepi pomenijo korak v pravo smer, vendar vsi še niso bili izvedeni, za občine, ki jih ne bodo izvajale, pa niso predvidene nobene kazni.
- (12) Kljub visoki ravni financiranja obstajajo dokazi, da so učni rezultati med obveznim šolanjem, kakor so bili izmerjeni z mednarodnimi preverjanji učencev, slabši kot na začetku tega tisočletja, tako da je Šved- ska danes pod povprečjem EU in OECD na vseh treh področjih preverjanja (branje, matematika in nara- voslovni predmeti). Poleg tega se je korelacija med socialno-ekonomskim položajem in uspešnostjo okre- pila, razlike med šolami pa so se povečale. Čeprav ukrepi, ki jih je predlagala vlada, pomenijo korak v pravo smer, se zdi, da bodo potrebne radikalnejše strukturne spremembe. V ta namen namerava Šved- ska opraviti pregled učinkovitosti šolskega sistema, da se ponovno vzpostavi visoka raven uspešnosti.
- (13) Položaj mladih in nizko kvalificiranih ljudi ter ljudi s priseljskim poreklom je na trgu dela še vedno negotov. Brezposelnost mladih še vedno presega povprečje EU. Čeprav je vlada sprejela ukrepe za obrav- navo teh vprašanj, se zdi, da bi te težave utegnile biti povezane s problemi na področju izobraževanja, saj izobraževalni sistem določenemu deležu mladih ne zagotavlja potrebnih kvalifikacij za uspešno vključi- tev na trg dela. Kar zadeva vključevanje na trg dela ter izobraževanje in usposabljanje, je Švedska sprejela ukrepe za olajšanje prehoda iz šolanja v zaposlitev (reforma vajeništva, ki zajema tudi „plačo za vajenca“) in za pomoč mladim pri pridobivanju delovnih izkušenj („zaposlitev za poklicno uvajanje“). Ta prehod je bil dejansko okrepljen z uvedbo zgodnjih ukrepov za tiste, ki to najbolj potrebujejo. Vendar pa sta pokritost in doseg, kar zadeva neregistrirane osebe, ki niso zaposlene in se ne izobražujejo ali usposab- ljajo, še vedno šibka. Švedska si prav tako prizadeva za hitrejše vključevanje ljudi s priseljskim pore- klom, vendar problemi ostajajo, zlasti kar zadeva ljudi s takšnim poreklom, ki so prišli iz držav zunaj Unije. Švedska trenutno izvaja oceno učinkovitosti – v smislu podpore ustvarjanju delovnih mest – veljavne znižane stopnje DDV za restavracije in gostinske storitve. Pričakuje se, da bo končna ocena pri- pravljena januarja 2016.
- (14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo švedske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonom- sko upravljanje Unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija ni upoštevala le pomen za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Švedskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smer- nic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 spodaj.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (16) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2 in 3 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Švedska v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

1. Si še naprej prizadeva za rasti prijazno fiskalno politiko in ohrani trden fiskalni položaj ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem obdobju, ki je zajeto s konvergenčnim programom, tudi ob upoštevanju izzivov, ki jih za dolgoročno vzdržnost javnih financ predstavlja staranje prebivalstva.
2. Zmanjša rast kreditov sektorja gospodinjstev in zasebno zadolženost. V ta namen zmanjša učinke zadolževanju naklonjenega sistema obdavčitve dohodkov fizičnih oseb s postopnim omejevanjem davčnih olajšav za plačila obresti na hipotekarne kredite in/ali povečanjem periodičnih davkov na nepremičnine. Sprejme nadaljnje ukrepe za hitrejšo odplačevanje hipotekarnih kreditov.
3. Nadalje izboljša učinkovitost trga nepremičnin z nadaljnjimi reformami sistema določanja višine najemnin. Zlasti omogoči bolj tržno naravnano višino najemnin – z odmikom od sistema uporabne vrednosti in nadaljnjo liberalizacijo nekaterih segmentov trga najemnih stanovanj – ter večjo svobodo pri sklepanju pogodb med posameznimi najemniki in najemodajalci. Skrajša in poenostavi postopke načrtovanja in pritožbene postopke z zmanjšanjem in združevanjem upravnih zahtev, uskladijavo gradbenih zahtev in standardov po vseh občinah ter povečanjem preglednosti pri postopkih parcelacije. Spodbuja občine pri tem, da dajo na razpolago svoja zemljišča za novogradnje.
4. Sprejme ustrezne ukrepe za izboljšanje temeljnih znanj ter olajša prehod iz izobraževalnega sistema na trg dela, vključno z razširjenim izvajanjem usposabljanja na delovnem mestu in vaještva. Okrepi prizadevanja, da bi bili ukrepi na trgu dela in na področju izobraževanja učinkoviteje usmerjeni v nizko izobražene mlade ter posameznike s priseljskim poreklom. Potencira zgodnje ukrepanje in ozaveščanje, namenjeno mladim, ki niso registrirani pri javnih službah.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2014**

(2014/C 247/26)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrečitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem konvergenčnem programu Združenega kraljestva za obdobje od 2012–2013 do 2017–2018.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 93.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Združeno kraljestvo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Združeno kraljestvo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Združenem kraljestvu še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Zlasti je treba biti še naprej pozoren na gibanja na področju zadolženosti gospodinjstev, ki so povezana z visoko stopnjo hipotekarnega dolga in strukturnimi značilnostmi nepremičninskega trga, kot tudi na neugoden razvoj deležev na izvoznih trgih. Tveganja v nepremičninskem sektorju so povezana s stalnim strukturnim pomanjkanjem ponudbe nepremičnin; resnično omejena ponudba, zlasti v Londonu, in razmeroma počasen odziv ponudbe na povečanje povpraševanja še naprej povzročata višanje cen nepremičnin, zlasti v Londonu in na jugovzhodu države, ter sta razlog za to, da kupci jemljejo visoke hipotekarne kredite. Zmanjševanje deleža na izvoznih trgih verjetno ne pomeni kratkoročnih tveganj, vendar skupaj s primanjkljajem tekočega računa še vedno kaže na strukturne izzive. Ti so povezani z vrzeli v usposobljenosti in infrastrukturnimi pomanjkljivostmi. Kar zadeva javne finance, Združeno kraljestvo po napovedih ne bo uresničilo cilja za odpravo čezmernega primanjkljaja, ki ga je določil Svet, povprečni letni fiskalni napor pa je nižji od priporočenega.
- (8) Združeno kraljestvo je 30. aprila 2014 predložilo nacionalni program reform za leto 2014 in svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) V skladu s členom 4 Protokola (št. 15) o nekaterih določbah v zvezi z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irsko se obveznost iz člena 126(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije o izogibanju čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju za Združeno kraljestvo ne uporablja. Člen 5 Protokola določa, da si mora Združeno kraljestvo prizadevati, da bi se izognilo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju. Svet je 8. julija 2008 v skladu s členom 104(6) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti sklenil, da v Združenem kraljestvu obstaja čezmeren primanjkljaj.
- (10) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je, da se do konca petletnega obdobja, ki se trenutno izteče v letih 2018–2019, uravnoteži ciklično prilagojeni tekoči proračun. Konvergenčni program ne vključuje srednjeročnega cilja v skladu z določbami Pakta za stabilnost in rast. Po ocenah naj bi javnofinančni primanjkljaj v obdobju 2014–2015 dosegel 5,0 % BDP, po tem ko se je znižal z najvišje ravni 11,4 % BDP v obdobju 2009–2010. To ni v skladu z rokom za odpravo čezmernega primanjkljaja, ki ga je določil Svet. Glede na konvergenčni program bo čezmerni primanjkljaj odpravljen v obdobju 2016–2017, tj. dve leti po roku, ki ga je določil Svet, ko naj bi znašal 2,4 % BDP. V konvergenčnem programu je predvideno, da se bo (ponovno izračunani) strukturni javnofinančni primanjkljaj v obdobju 2014–2015 izboljšal za 0,3 odstotne točke na 4,4 % BDP. Proračunski načrti ne zadostujejo za zagotovitev priporočenega povprečnega letnega fiskalnega navora za odpravo čezmernega primanjkljaja. Zato je v konvergenčnem programu predvideno letno izboljšanje (ponovno izračunanega) strukturnega salda v višini 0,8 odstotne točke v obdobju 2015–2016 in 1,3 odstotne točke v obdobju 2016–2017. Na splošno je konvergenčni program le delno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast.
- (11) Konsolidacija je bila do zdaj dosežena predvsem z zmanjšanjem odhodkov, zato bi bilo treba razmisliti o potencialnih prihodkih iz naslova razširitve davčne osnove. Združeno kraljestvo ima visoko raven izpada davčnih prihodkov, zlasti v zvezi s posrednimi davki. V konvergenčnem programu je napovedano, da se bo delež dolga v BDP v obdobju 2015–2016 povečal na 93,1 %, nato pa se bo v obdobju

2018–2019 zmanjšal na 86,6 %. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten. Potencialna tveganja v zvezi s proračunskimi napovedmi so posledica rasti, ki zaostaja za pričakovanji, in sicer zaradi omejenih plač, ki zavirajo zasebno potrošnjo, in negotovosti, ki ovira naložbe. Ne glede na to so napovedi skladne s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014, ki tudi ne predvideva, da bo čezmerni primanjkljaj odpravljen do roka, ki ga je določil Svet. Poleg tega je iz napovedi Komisije razvidno, da je (popravljen) sprememba strukturnega salda v obdobju 2010–2014 v povprečju za 0,6 % BDP letno nižja od priporočene, glede na napovedi pa naj bi bila nižja od priporočene tudi v letu 2015. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da so potrebni dodatni ukrepi za zagotovitev skladnosti s priporočilom iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

- (12) Na področju nepremičnin je Združeno kraljestvo sprejelo tako ukrepe v zvezi s povpraševanjem kot tudi s ponudbo. Čeprav se je ponudba novih nepremičnin povečala, ostaja majhna in še zdaleč ne zadostuje povpraševanju. To je skupaj z nizkimi obrestnimi merami in ugodnejšimi pogoji za izdajo hipotekarnih posojil (kot je ugodnejše razmerje med posojilom in dohodkom) povzročilo povišanje cen nepremičnin v nekaterih delih Združenega kraljestva, zlasti v Londonu. Pomanjkanje ponudbe je bilo dolgo strukturni pojav in se bo verjetno podaljšalo na srednji rok. Potrebni so ukrepi za dodatno povečanje ponudbe nepremičnin – z oblikovanjem ustreznih spodbud za povečanje ponudbe na lokalni ravni. Organi bi morali še naprej spremljati cene nepremičnin in hipotekarno zadolževanje ter biti pripravljeni uporabiti ustrezne ukrepe, vključno s prilagoditvijo sheme Help to Buy 2 (jamstvena shema za posojila), če bi se jim to zdelo potrebno. Odbor za finančno politiko bi moral povečati preglednost uporabe in učinka makrobonitetne ureditve v sektorju nepremičnin, ki bi se lahko uporabila za reševanje čezmernega povišanja cen nepremičnin in povečanja hipotekarnega zadolževanja. Razmisliti bi bilo treba o reformi obdavčitve zemljišč in nepremičnin, da bi se ublažila izkrivljanja trga nepremičnin.
- (13) Združeno kraljestvo še naprej obravnava izziv brezposelnosti in podzaposlenosti ter tudi posebna vprašanja v zvezi z brezposelnostjo mladih. Pomemben izziv predstavlja opremljanje mladih s spretnostmi in delovnimi izkušnjami, ki jih zahteva trg dela, ter povečanje ponudbe na področju vaještva. S tem se lažje pojasni dejstvo, da ostaja uporaba subvencij za plače iz programa Youth Contract manjša od napovedane. Na trg dela negativno vplivajo neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, organi pa si prizadevajo za prekvalifikacijo delovne sile, s čimer bi se obravnavala tako brezposelnost kot tudi pomanjkanje delavcev s poklicnimi in tehničnimi spretnostmi na visoki ravni. Kljub prizadevanjem za povečanje kakovosti programov vaještva, bo treba storiti več. Poleg tega je sistem kvalifikacij še vedno zapleten in bi ga bilo treba racionalizirati, da bi se omogočila splošno priznavanje in višja stopnja vključenosti delodajalcev.
- (14) Organi obravnavajo problem šibkih spodbud za delo, zlasti pri prejemnikih socialnih nadomestil, z uvedbo sistema univerzalne socialne pomoči, ki bo posameznikom omogočil, da bodo po zaposlitvi obdržali večji delež prejetih socialnih nadomestil. Čeprav bi sistem univerzalne socialne pomoči lahko pozitivno vplival na zaposlovanje, bo to v veliki meri odvisno od učinkovitega izvajanja in podpornih storitev, vključno z interakcijo z drugimi nadomestili. Poudarek na vrnitvi v delovno razmerje se odraža tudi v omejitvi letne prilagoditve številnih nadomestil in davčnih olajšav za delovno sposobne na 1 % letno do leta 2016.
- (15) Združeno kraljestvo še naprej obravnava zahteve po povečanju stopnje delovno aktivnih staršev s povečanjem dostopa do visokokakovostnega in cenovno ugodnega otroškega varstva. Še naprej uvaja programe, s katerimi bi bilo otroško varstvo cenovno ugodno tako za starše, ki so zaposleni s skrajšanim delovnim časom, kot tudi tiste, ki so zaposleni s polnim delovnim časom, pri čemer upošteva različne ravni osebnih prejemkov. Vendar pa cene otroškega varstva ostajajo med najvišjimi v Uniji ter še vedno predstavljajo problem zlasti za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu in starše samohranilce.
- (16) Čeprav so se v zvezi z dostopom do financiranja pogoji na kreditnih trgih v letu 2013 izboljšali, je rast kreditov še vedno šibka in potrebnega je več časa, da bi se pokazalo, ali so obstoječe politike uspešne. MSP se pri dostopu do kreditov še vedno soočajo s posebnimi težavami. Medtem ko se velika podjetja lahko financirajo neposredno na veleprodajnih trgih in koristijo ugodnosti dobro razvite ponudbe

finančnih storitev v Združenem kraljestvu, se MSP pri pridobivanju zunanjega financiranja zanašajo predvsem na banke. Precejšen napredek je bil dosežen glede obravnavanja lanskega priporočila o konkurenci v bančnem sektorju z ustanovitvijo novih bank, imenovanih konkurenčne banke (en tak primer je banka TSB, ki pa še ni v celoti neodvisna).

- (17) Združeno kraljestvo je decembra 2013 objavilo posodobljen nacionalni infrastrukturni načrt: dolgoročen in strateški pristop k načrtovanju, dostopu do sredstev, financiranju in gradnji infrastrukture. V načrtu so določena sredstva za prihodnje skupne kapitalske naložbe do leta 2020 in pozneje v višini 375 milijard GBP (približno 460 milijard EUR). Velik del predvidenih sredstev (340 milijard GBP, tj. približno 420 milijonov EUR) zadeva naložbe v energetski in prometni sektor. Približno tri četrtine sredstev naj bi bilo zasebnih, preostali del pa naj bi bila javna sredstva. Čeprav je načrt ustrezna pobuda, ostajajo pomisleki glede elementa financiranja iz zasebnega sektorja, regulativne varnosti in pravočasne pridobitve gradbenega dovoljenja. Obstaja potreba po strogih mehanizmih za blažitev tveganj, povezanih s financiranjem in izvedbo, pri čemer je treba zagotoviti preglednost načrtovanih in dejanskih izdatkov za infrastrukturo.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Združenega kraljestva. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Združenem kraljestvu, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program Združenega kraljestva, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2, 3, 5 in 6 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Združeno kraljestvo v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

- Okrepi proračunsko strategijo, tako da si prizadeva na vzdržen način odpraviti čezmerni primanjkljaj v skladu s priporočilom Sveta iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Si prizadeva za diferencirano in rasti prijazno restriktivno fiskalno politiko s prednostno obravnavo izdatkov za investicije. Razmisli o povečanju prihodkov z razširitvijo davčne osnove za podporo konsolidaciji javnih financ. Odpravi strukturna ozka grla, povezana z infrastrukturo, neskladji med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter dostopom MSP do finančnih sredstev, da bi se okrepila rast izvoza blaga in storitev.
- Poveča preglednost uporabe in učinka makrobonitetne ureditve v zvezi s sektorjem nepremičnin s strani odbora za finančno politiko Banke Anglije. Pripravi ustrezne ukrepe za odziv na hitro povečevanje cen nepremičnin na območjih, ki predstavljajo pomemben delež gospodarske rasti v Združenem kraljestvu, zlasti v Londonu, ter omeji tveganja, povezana z visoko hipotekarno zadolženostjo. Spremlja shemo Help to Buy 2 in jo po potrebi prilagodi. Razmisli o reformi obdavčitve zemljišč in nepremičnin, vključno z ukrepi za ponovno ovrednotenje nepremičnin, da bi se ublažila izkrivljanja trga nepremičnin. Si še naprej prizadeva povečati ponudbo nepremičnin.
- Ohrani zavezanost izvajanju programa Youth Contract, zlasti z izboljšanjem spretnosti, ki ustrezajo potrebam delodajalcev. Zagotovi vključevanje delodajalcev s poudarkom na obravnavanju neskladij med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih s pomočjo zagotavljanja naprednejših spretnosti na višji ravni ter povečanjem ponudb za vaještvo. Zmanjša število mladih z nizkim osnovnim znanjem.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

4. Si še naprej prizadeva za zmanjšanje revščine otrok v gospodinjstvih z nizkimi dohodki, tako da zagotovi, da bodo sistem univerzalne socialne pomoči in druge reforme na področju socialne varnosti prinesle ustrezne prednosti z uspešnejšimi spodbudami za delo in podpornimi storitvami. Poveča razpoložljivost cenovno ugodnega otroškega varstva.
5. Si še naprej prizadeva za izboljšanje razpoložljivosti bančnega in nebančnega financiranja za MSP. Zagotovi učinkovito delovanje poslovne banke ter podpre večjo prisotnost konkurenčnih bank.
6. Nadaljuje z izvajanjem nacionalnega infrastrukturnega načrta, tako da poveča predvidljivost postopkov načrtovanja ter zagotovi jasnost zavez za financiranje. Zagotovi preglednost in odgovornost, tako da daje na voljo skladne in pravočasne informacije o izvajanju načrta.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****o izvajanju širših smernic ekonomskih politik držav članic, katerih valuta je euro**

(2014/C 247/27)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Za trenutno gospodarsko okolje v euroobmočju je značilno postopno, a še naprej nestabilno gospodarsko okrevanje. V letu 2013 in na začetku leta 2014 se je inflacija v euroobmočju občutno znižala, v obdobju, ki ga zajemajo napovedi, pa naj bi rasla zelo postopoma, kar naj bi odražalo trenutno počasno okrevanje skupaj s prilagajanjem relativnih cen, ki poteka v ranljivih gospodarstvih, in preteklo rastjo tečaja eura. Tudi razlike med državami članicami, katerih valuta je euro (v nadaljnjem besedilu: države članice euroobmočja), še naprej ostajajo velike, čeprav okrevanje postaja vsesplošno.
- (2) Euroobmočje je več kot samo vsota njegovih članic. Gospodarska in finančna kriza je jasno razkrila tesno povezanost euroobmočja in poudarila potrebo po večjem usklajevanju fiskalnih, finančnih in strukturnih politik med državami članicami euroobmočja, da se doseže usklajena naravnost politike v euroobmočju kot celoti. Države članice euroobmočja so se s podpisom Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju (PSUU) v ekonomski in monetarni uniji dne 2. marca 2012 zavezale k izvedbi vrste obsežnih reform politik in usklajevanju politik. Z začetkom veljavnosti t. i. dvojčka uredb⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: dvojček) v letu 2013 se je še okrepilo usklajevanje proračunskih in ekonomskih politik v euroobmočju. Države članice euroobmočja imajo posebno odgovornost za učinkovito izvajanje novega okvira upravljanja. To zahteva večji medsebojni pritisk v podporo izvajanju nacionalnih reform in preudarnemu vodenju javnih financ, obsežnejšo oceno nacionalnih reform z vidika interesov euroobmočja, internalizacijo morebitnega učinka preliivanja in spodbujanje politik, ki so še posebno pomembne za dobro delovanje ekonomske in monetarne unije. Potrebno je tudi ustrezno obveščanje o strategiji za euroobmočje.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str. 1); Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmerne primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

- (3) Glede na močno medsebojno povezanost držav članic euroobmočja obstaja možnost za obsežen učinek prelivanja, povezan z izvajanjem strukturnih reform, ki ga je treba upoštevati, da se zagotovijo optimalne politike in optimalno izvajanje teh politik za posamezne države članice euroobmočja, pa tudi za euroobmočje kot celoto. Na primer, bolj usklajeni ukrepi pri izvajanju reform bi pospešili potrebno konvergenco med državami članicami. Pri tem so ključnega pomena zgodnje razprave o načrtih reform držav članic euroobmočja, ki bi nadgrajevali obstoječe prakse, in učinkovito izvajanje postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.
- (4) Eden od ključnih izzivov politike za euroobmočje je zmanjšanje javnega dolga z izvajanjem diferenciranih, rasti prijaznih fiskalnih politik ob sočasni krepitvi potenciala za rast v euroobmočju in odpravljanju socialnih posledic krize. Zaradi konsolidacije, ki se je izvajala zadnjih nekaj let, se je stanje javnih financ v euroobmočju izboljšalo, vendar mora več držav članic euroobmočja nadaljevati fiskalno prilagajanje, da bodo znižale zelo visoke stopnje dolga. Vse države članice euroobmočja bi morale izboljšati kakovost javnih financ z namenom spodbujanja produktivnosti in zaposlovanja.
- (5) Raven naložb v euroobmočju se je na začetku krize močno zmanjšala in se še ni vrnila na dolgoročno povprečje. Počasno okrevanje naložb je posledica skupnega učinka razdolževanja zasebnega sektorja, finančne razdrobljenosti in potrebne konsolidacije javnih financ, ki so privedli do zmanjšanja javnih naložb. Povečanje naložb v infrastrukturo ter znanja in veščine je ključnega pomena za nadaljevanje okrevanja ter povečanje potencialne rasti. Velik del naložb mora izvirati iz zasebnega sektorja, vendar imajo lahko javni organi pomembno vlogo pri ustvarjanju pogojev, ki podpirajo naložbe.
- (6) V euroobmočju je kreditiranje realnega gospodarstva še vedno omejeno, finančni trgi pa so še naprej zelo razdrobljeni kljub manjšim pritiskom na državni dolg. Dostop do financiranja, zlasti za MSP, je v veliko državah članicah euroobmočja še vedno težaven, kar lahko ogrozi gospodarsko okrevanje. To zahteva pobude, usmerjene v obnovo kreditiranja, poglobitev kapitalskih trgov ter povečanje dolgoročnega financiranja gospodarstva. Ukrepi, kot so očiščenje bančnih bilanc stanja, nadaljnje povečevanje kapitalskih rezerv, kjer je to potrebno, pregledi kakovosti sredstev in obremenitveni testi, so v pomoč pri opredelitvi vseh preostalih ranljivih točk in povečanju zaupanja v sektor kot celoto. Pomemben napredek je bil dosežen pri bančni uniji, zlasti z uvedbo enotnega mehanizma nadzora in dogovorom o enotnem mehanizmu za reševanje.
- (7) Finančna kriza je pokazala, da je arhitektura ekonomske in monetarne unije pomanjkljiva. Komisija je 28. novembra 2012 predstavila načrt za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo, s čimer je želela začeti evropsko razpravo. Predsednik Evropskega sveta je 5. decembra 2012 v tesnem sodelovanju s predsednikom Evropske komisije, predsednikom Euroskupine in predsednikom Evropske centralne banke predstavil poročilo, ki je nadgrajevalo več zamisli iz načrta Komisije in vključevalo časovni okvir ter stopnje procesa za dokončno oblikovanje ekonomske in monetarne unije. Evropski parlament je svoja stališča izrazil v resoluciji z dne 20. novembra 2012. Od takrat so bili storjeni pomembni koraki. Evropski svet je decembra 2013 prispeval dodatna stališča. Nadaljnji razvoj ekonomske in monetarne unije bo zahteval postopen pristop, pri katerem se bosta združevali solidarnost in disciplina. T. i. šesterček⁽¹⁾ in dvojček predvidevata prvi pregled njunega izvajanja do konca leta 2014 –

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EU) št. 1177/2011 z dne 8. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 306, 23.11.2011, str. 33); Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41); Uredba (EU) št. 1173/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o učinkovitem izvrševanju proračunskega nadzora v euroobmočju (UL L 306, 23.11.2011, str. 1); Uredba (EU) št. 1174/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o izvršilnih ukrepih za odpravljanje čezmernih makroekonomskih neravnotežij v euroobmočju (UL L 306, 23.11.2011, str. 8); Uredba (EU) št. 1175/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1466/97 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 306, 23.11.2011, str. 12); Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2014–2015 posamezno in skupaj, brez poseganja v pristojnosti Sveta v zvezi z usklajevanjem ekonomskih politik držav članic, zlasti pa v okviru usklajevanja ekonomskih politik znotraj Euroskupine, ukrepajo tako, da:

1. V tesnem sodelovanju s Komisijo spodbujajo in spremljajo izvajanje strukturnih reform na področjih, ki so najbolj pomembna za nemoteno delovanje euroobmočja, da bi spodbudili rast in konvergenco ter prilagajanje notranjih in zunanjih neravnotežij. Ocenijo in spodbujajo napredek pri uresničevanju zavez glede reform v državah članicah euroobmočja s čezmernimi neravnotežji in pri izvajanju reform v državah članicah euroobmočja z neravnotežji, ki zahtevajo odločno ukrepanje zaradi omejitve negativnih učinkov prelivanja v preostalem delu euroobmočja. Spodbujajo ustrezne politike v državah z velikimi presežki na tekočem računu, da prispevajo k pozitivnim učinkom prelivanja. Opravljajo redne tematske razprave o strukturnih reformah na trgu dela in trgu proizvodov, pri katerih obstajajo močni potencialni učinki prelivanja, pri tem pa se osredotočijo na zmanjšanje visoke davčne obremenitve dela in reformo storitvenih trgov.
2. V tesnem sodelovanju s Komisijo usklajujejo fiskalne politike držav članic euroobmočja, zlasti pri ocenjevanju osnutkov proračunskih načrtov, da se bo zagotovila povezana in rasti prijazna fiskalna naravnost v celotnem euroobmočju. Izboljšajo kakovost in vzdržnost javnih financ tako, da dajo prednost materialnim in nematerialnim naložbam na nacionalnih ravneh in ravni EU. Zagotovijo krepkost nacionalnih fiskalnih okvirov, vključno z nacionalnimi fiskalnimi sveti.
3. Zagotovijo, da je bančni sistem odporen na pretrese, zlasti s sprejetjem potrebnih ukrepov v odziv na rezultate pregleda kakovosti sredstev in obremenitvenih testov ter z izvajanjem predpisov bančne unije in nadaljnjim napredovanjem pri delu, predvidenem v obdobju prehoda na enotni mehanizem za reševanje. Spodbujajo naložbe zasebnega sektorja in zagotovijo večje kreditiranje gospodarstva z ukrepi za izboljšanje dostopa MSP do posojil, poglobitev kapitalskih trgov ter ponovni zagon trgov za listinjenja na podlagi predlogov in časovnega načrta iz sporočila Komisije o dolgoročnem financiranju evropskega gospodarstva.
4. Nadaljujejo delo za poglobitev ekonomske in monetarne unije ter prispevajo k izboljšanju okvira za gospodarski nadzor, ki naj bi se pregledal v letu 2014.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet
Predsednik
P. C. PADOAN

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

OBRAZLOŽITEV

Spremni dokument k priporočilom Sveta državam članicam v okviru evropskega
semestra 2014

(2014/C 247/28)

V členu 2ab(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ⁽¹⁾, ki je del oddelka „Ekonomski dialog“, je navedeno, da se „od Sveta [...] praviloma pričakuje, da sledi priporočilom in predlogom Komisije ali da svoje stališče javno obrazloži“.

Svet na podlagi tega pravila „upoštevaj ali pojasni“ v pričujočem dopisu pojasnjuje dogovorjene spremembe, ki so bile vnesene v priporočila Komisije za priporočila za posamezne države članice v okviru evropskega semestra za leto 2014 in s katerimi se Komisija ne strinja.

Svet je obenem ob polni podpori Komisije privolil v več dodatkov in faktografskih ali tehničnih sprememb v priporočilih ^(*).

BELGIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Omeji prihodnjo rast javnih izdatkov za staranje, zlasti za pokojnine in dolgotrajno oskrbo, pospeši prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko določeno upokojitveno starostjo, preuči zmanjšanje možnosti za predčasno upokožitev, spodbuja aktivno staranje, uskladi zakonsko določeno upokojitveno starost in zahtevano trajanje delovne dobe s spremembami v pričakovani življenjski dobi ter izboljša stroškovno učinkovitost javne porabe za dolgotrajno oskrbo.

Dogovorjeno besedilo:

Omeji prihodnjo rast javnih izdatkov za staranje, zlasti za pokojnine in dolgotrajno oskrbo, pospeši prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko določeno upokojitveno starostjo, preuči zmanjšanje možnosti za predčasno upokožitev, spodbuja aktivno staranje, uskladi ~~zakonsko določeno~~ upokojitveno starost ~~in zahtevano trajanje delovne dobe~~ s spremembami v pričakovani življenjski dobi ter izboljša stroškovno učinkovitost javne porabe za dolgotrajno oskrbo.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 o okrejitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1).

^(*) Besedilo, ki je bilo spremenjeno je označeno s poševno pisavo, izbrisano besedilo pa je prečrtano.

Obrazložitev:

Dogovorjeno je bilo, da je za Belgijo zaradi vrzeli med dejansko in zakonsko določeno upokojitveno starostjo še vedno glavni izziv zvišanje dejanske upokojitvene starosti. S pomembno reformo, ki pravkar poteka, se dviguje najnižja starost in podaljšuje trajanje delovne dobe, ki sta potrebni za zgodnjo upokojitev; s s kratkoročnim dvigom zakonsko določene upokojitvene starosti bi se ta vrzel povečala, zaradi česar bi bila reforma neuspešna.

BOLGARIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

ČEŠKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

DANSKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb.

NEMČIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

ESTONIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

IRSKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

ŠPANIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 5

Predlog Komisije:

Izjava Nacionalni akcijski načrt socialnega vključevanja za obdobje 2013–2016 in oceni njegovo učinkovitost ter v oceno zajame vse v njem zastavljene cilje. Utrdi upravno zmogljivost in usklajevanje med zavodi za zaposlovanje ter socialnimi službami, da zagotovi integrirane mehanizme za podporo ogroženim ter racionalizira postopke za podporo prehodu med shemami minimalnega zajamčenega dohodka in trgom dela. Izboljša uporabo shem za družinsko podporo in kakovost storitev, namenjenih gospodinjstvom z nizkimi dohodki z vzdrževanimi otroki, da zagotovi progresivnost in učinkovitost socialnih transferjev.

Dogovorjeno besedilo:

Izjava Nacionalni akcijski načrt socialnega vključevanja za obdobje 2013–2016 in oceni njegovo učinkovitost ter v oceno zajame vse v njem zastavljene cilje. Utrdi upravno zmogljivost in usklajevanje med zavodi za zaposlovanje ter socialnimi službami, da zagotovi integrirane mehanizme za podporo ogroženim ~~ter racionalizira postopke~~ in spodbudi službe javne uprave, pristojne za sheme minimalnega zajamčenega dohodka, naj z racionalizacijo postopkov podprejo prehod med shemami minimalnega zajamčenega dohodka in trgom dela. Izboljša uporabo shem za družinsko podporo in kakovost storitev, namenjenih gospodinjstvom z nizkimi dohodki z vzdrževanimi otroki, da zagotovi progresivnost in učinkovitost socialnih transferjev.

Obrazložitev:

V tem besedilu je bolje upoštevana razdelitev pristojnosti javne uprave na področju socialnih storitev in pristojnosti na področju minimalnega zajamčenega dohodka, kjer država na tehnični in politični ravni sodeluje z regijami, to pa lahko omogoči izboljšanje postopkov.

FRANCIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

HRVAŠKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

ITALIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

LATVIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb.

LITVA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Ukrepe aktivne politike zaposlovanja bolj ciljno usmeri na nizkokvalificirane delavce in dolgoročno brezposelne. Izboljša kritje in ustreznost nadomestil za brezposelnost ter jih poveže z aktivacijo. Odpravi trajne neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih z izboljšanjem ustreznosti sistema izobraževanja glede na potrebe trga dela ter spodbuja vseživljenjsko učenje. Za povečanje zaposljivosti mladih prednostno obravnava ponudbo kakovostnih vajeništev ter okrepi partnerstvo z zasebnim sektorjem. Ob posvetovanju s socialnimi partnerji pregleda ustreznost delovne zakonodaje, zlasti v zvezi z okvirom za delovne pogodbe in ureditve delovnega časa.

Dogovorjeno besedilo:

Ukrepe aktivne politike zaposlovanja bolj ciljno usmeri na nizkokvalificirane delavce in dolgoročno brezposelne. Izboljša kritje in ustreznost nadomestil za brezposelnost ter jih poveže z aktivacijo. Odpravi trajne neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih z izboljšanjem ustreznosti sistema izobraževanja glede na potrebe trga dela, *med drugim na podlagi sistemov za napovedovanje prihodnjih potreb po znanju in spretnostih*, ter spodbuja vseživljenjsko učenje. Za povečanje zaposljivosti mladih prednostno obravnava ponudbo kakovostnih vajeništev *in drugih oblik učenja ob delu* ter okrepi partnerstvo z zasebnim sektorjem. Ob posvetovanju s socialnimi partnerji pregleda ustreznost delovne zakonodaje, zlasti v zvezi z okvirom za delovne pogodbe in ureditve delovnega časa.

Obrazložitev:

Odbor za zaposlovanje je v zaključkih večstranskega nadzora navedel, da so reforme usposabljanja ob delu v Litvi zelo pomembne in da je treba pripraviti načrte za izboljšanje učinkovitosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

LUKSEMBURG

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Za zagotovitev fiskalne vzdržnosti in omejitve odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva, s povečanjem stroškovne učinkovitosti dolgoročne nege, nadaljuje pokojninsko reformo, da bi se zvišala dejanska upokojitvena starost, in sicer tudi z omejevanjem predčasnega upokojevanja in povezavo med zakonsko določeno upokojitveno starostjo in pričakovano življenjsko dobo. Okrepi prizadevanja za povečanje stopnje udeležbe starejših, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti prek vseživljenjskega učenja.

Dogovorjeno besedilo:

Za zagotovitev fiskalne vzdržnosti in omejitve odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva, s povečanjem stroškovne učinkovitosti dolgoročne nege, nadaljuje pokojninsko reformo, da bi se zvišala dejanska upokojitvena starost, in sicer tudi z omejevanjem predčasnega upokojevanja ~~in povezavo med zakonsko določeno upokojitveno starostjo ter prilagoditvijo upokojitvene starosti ali pokojninskih prejemkov spremembam pričakovane življenjske dobe~~. Okrepi prizadevanja za povečanje stopnje udeležbe starejših, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti prek vseživljenjskega učenja.

Obrazložitev:

Dogovor o tej spremembi je bil dosežen, ker je zakonsko določena upokojitvena starost 65 let, dejanska upokojitvena starost pa manj kot 60 let in je torej nujno najprej zapolniti vrzel med njima.

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Nadaljuje prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih nizkokvalificiranih iskalcev zaposlitve s priseljskimi koreninami, in sicer z usklajeno strategijo, vključno z dodatnim izboljšanjem načrtovanja in spremljanja aktivnih politik zaposlovanja, odpravljanjem neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter zmanjšanjem negativnih finančnih spodbud za delo. V ta namen pospeši izvajanje reforme splošnega in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja, da bi bolje uskladili znanja in spretnosti mladih s povpraševanjem na trgu dela.

Dogovorjeno besedilo:

Nadaljuje prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih nizkokvalificiranih iskalcev zaposlitve, *tudi tistih* s priseljskimi koreninami, in sicer z usklajeno strategijo, vključno z dodatnim izboljšanjem načrtovanja in spremljanja aktivnih politik zaposlovanja, odpravljanjem neskladnosti med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter zmanjšanjem negativnih finančnih spodbud za delo. V ta namen pospeši izvajanje reforme splošnega in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja, da bi bolje uskladili znanja in spretnosti mladih s povpraševanjem na trgu dela.

Obrazložitev:

Prikaz uspešnosti zaposlovanja kaže, da je zaposlovanje mladih izziv za LU. EMCO je v večstranskem nadzoru pozdravil vzpostavitev jamstva za mlade in dejstvo, da se posameznikom s priseljskimi koreninami namenja vse več pozornosti.

MADŽARSKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

MALTA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Pospeši tekočo pokojninsko reformo, zlasti z bistveno hitrejšo uvedbo načrtovanega povečanja zakonsko določene upokojitvene starosti, tako da se jo poveže s spremembami pričakovane življenjske dobe. Zagotovi, da celostna reforma sistema javnega zdravstva zagotovi stroškovno učinkovito in vzdržno uporabo razpoložljivih virov, kot so krepitev osnovnega zdravstva varstva.

Dogovorjeno besedilo:

Zagotovi dolgoročno vzdržnost javnih financ, nadaljuje ~~Pospešite~~ tekočo pokojninsko reformo, ~~denimo s zlasti z bistveno~~ hitrejšo uvedbo ~~načrtovanega~~ ~~že sprejetega~~ povečanja zakonsko določene upokojitvene starosti, tako da se jo poveže s spremembami pričakovane življenjske dobe. Zagotovi, da celostna reforma sistema javnega zdravstva zagotovi stroškovno učinkovito in vzdržno uporabo razpoložljivih virov, kot so krepitev osnovnega zdravstva varstva.

Obrazložitev:

Pokojninska reforma na Malti že poteka. Malta poudarja, da bo Delovna skupina za pokojnine svoje ugotovitve predstavila oktobra 2014 in oblikovala celovito strategijo za zagotovitev ustreznosti in vzdržnosti pokojnin na Malti. Čeprav Malta soglaša, da je treba zagotoviti dolgoročno vzdržnost, bodo za njeno uresničitev potrebni širše zastavljeni ukrepi, saj bi predpisani ukrepi lahko imeli negativni učinek, ker bodo nadaljevanje pokojninske reforme prej zavrlji, namesto da bi jo spodbudili. Predlagana sprememba je skladna z besedilom iz priporočila za posamezno državo za leto 2013, v katerem je določen diskrecijski ukrep, v nasprotju s preveč predpisujočim besedilom iz priporočila za posamezno državo za leto 2014.

NIZOZEMSKA**PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2****Predlog Komisije:**

Okrepi prizadevanja za reformo trga nepremičnin s pospešitvijo zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, tako da uvede bolj tržno naravnani mehanizem za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjstev. Spremlja učinke reform v zvezi s socialnimi stanovanji v smislu dostopnosti in cenovne dostopnosti teh stanovanj za gospodinjstva z nizkimi dohodki. Si še naprej prizadeva, da se politike v zvezi s socialnimi stanovanji preoblikujejo z namenom, da se podpora zagotovi gospodinjstvom, ki jo najbolj potrebujejo.

Dogovorjeno besedilo:

Okrepi prizadevanja za reformo trga nepremičnin, *ko bodo to dovoljevale gospodarske razmere, in sicer s pospešitvijo zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, tako da uvede bolj tržno naravnani mehanizem za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjstev. Spremlja učinke reform v zvezi s socialnimi stanovanji v smislu dostopnosti in cenovne dostopnosti teh stanovanj za gospodinjstva z nizkimi dohodki. Si še naprej prizadeva, da se politike v zvezi s socialnimi stanovanji preoblikujejo z namenom, da se podpora zagotovi gospodinjstvom, ki jo najbolj potrebujejo.*

Obrazložitev:

Ugotovljeno je bilo, da je hitra izvedba reforme davčne olajšave za hipotekarne obresti v trenutnih gospodarskih razmerah tvegana, saj ima več kot milijon gospodinjstev negativni lastni kapital (višje hipotekarno posojilo od vrednosti hiše). Sklicevanje na gospodarske razmere, v katerih bodo te reforme izpeljane, je bilo zato v tem priporočilu ocenjeno kot posebej pomembno.

AVSTRIJA**PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2****Predlog Komisije:**

Izboljša dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, zlasti z uvedbo usklajene zakonsko predpisane upokojitvene starosti za ženske in moške in z navezavo zakonsko predpisane upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo. Spremlja izvajanje nedavno sprejetih reform, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja. Nadalje izboljša stroškovno učinkovitost in vzdržnost zdravstvenega varstva ter storitev dolgotrajne oskrbe.

Dogovorjeno besedilo:

Izboljša dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, zlasti z uvedbo usklajene zakonsko predpisane upokojitvene starosti za ženske in moške, *zvišanjem dejanske upokojitvene starosti in prilagoditvijo z navezavo zakonsko predpisane upokojitvene starosti spremembam na pričakovane življenjske dobe. Spremlja izvajanje nedavno sprejetih reform, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja. Nadalje izboljša stroškovno učinkovitost in vzdržnost zdravstvenega varstva ter storitev dolgotrajne oskrbe.*

Obrazložitev:

Besedilo priporočila je podobno besedilu za druge države članice. Ugotovljeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na povišanje (zakonsko določene) upokojitvene starosti, je bilo preveč predpisujoče in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

POLJSKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

PORTUGALSKA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Obravnava visoko stopnjo brezposelnosti mladih, zlasti z učinkovitim napovedovanjem potreb po znanjih in spretnostih ter doseganjem mladih, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, v skladu s cilji jamstva za mlade. Zviša zgornjo mejo za upravičenost v okviru sheme minimalnega dohodka. Zagotovi ustrezno kritje socialne pomoči, hkrati pa zagotovi tudi učinkovito aktiviranje prejemnikov nadomestil.

Dogovorjeno besedilo:

Obravnava visoko stopnjo brezposelnosti mladih, zlasti z učinkovitim napovedovanjem potreb po znanjih in spretnostih ter doseganjem mladih, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, v skladu s cilji jamstva za mlade. ~~Zviša zgornjo mejo za upravičenost v okviru sheme minimalnega dohodka.~~ Zagotovi ustrezno kritje socialne pomoči, ~~tudi v okviru sheme minimalnega dohodka,~~ hkrati pa zagotovi tudi učinkovito aktiviranje prejemnikov nadomestil.

Obrazložitev:

To področje je v pristojnosti države članice in kompromisno besedilo dopolnjuje besedilo o ustreznem kritju socialne pomoči.

ROMUNIJA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

SLOVENIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Se na podlagi javnih posvetovanj dogovori o ukrepih za zagotavljanje vzdržnosti pokojninskega sistema po letu 2020, ki bodo zajemali prilagoditev ključnih parametrov, kot sta povezava zakonsko določene upokojitvene starosti s pričakovano življenjsko dobo in spodbujanje zasebnih prispevkov v drugi steber pokojninskega sistema. Omeji s staranjem prebivalstva povezane izdatke za dolgotrajno oskrbo z usmeritvijo nadomestil na najbolj pomoči potrebne in preusmeritvijo z institucionalne oskrbe na oskrbo na domu.

Dogovorjeno besedilo:

Se na podlagi javnih posvetovanj dogovori o ukrepih za zagotavljanje vzdržnosti pokojninskega sistema *in ustreznosti pokojnin* po letu 2020, ki bodo zajemali prilagoditev ključnih parametrov, kot sta povezava zakonsko določene upokojitvene starosti s pričakovano življenjsko dobo in spodbujanje zasebnih prispevkov v drugi steber pokojninskega sistema. Omeji s staranjem prebivalstva povezane izdatke za dolgotrajno oskrbo z usmeritvijo nadomestil na najbolj pomoči potrebne in preusmeritvijo z institucionalne oskrbe na oskrbo na domu.

Obrazložitev:

Dogovorjeno je bilo, da se v priporočilo vključi besedilo o tem, da bi se zaradi dodatnega nižanja nadomestitvene stopnje lahko povečala stopnja revščine starejših od 65 let in povišali socialni izdatki.

SLOVAŠKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

FINSKA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Bolje uporabi potencial celotne delovne sile na trgu dela, vključno z izboljšanjem stopnje zaposlenosti in zaposljivosti starejših delavcev, zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela in prilagoditvijo zakonsko določene upokojitvene starosti spremembam pričakovane življenjske dobe. Izboljša obete mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter posebno pozornost nameni poklicnemu izobraževanju ter usmerjenim aktivacijskim ukrepom.

Dogovorjeno besedilo:

Bolje uporabi potencial celotne delovne sile na trgu dela, vključno z izboljšanjem stopnje zaposlenosti in zaposljivosti starejših delavcev, *dvigom dejanske upokojitvene starosti*, zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela in prilagoditvijo ~~zakonsko določene~~ upokojitvene starosti *ali pokojninskih prejemkov* spremembam pričakovane življenjske dobe. Izboljša obete mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter posebno pozornost nameni poklicnemu izobraževanju ter usmerjenim aktivacijskim ukrepom.

Obrazložitev:

Besedilo priporočila je podobno besedilu za druge države članice. Ugotovljeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na povišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč predpisujoče in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

ŠVEDSKA

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb.

ZDRUŽENO KRALJESTVO

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

EVROOBMOČJE

V priporočila ni bilo vnesenih nobenih sprememb, s katerimi se Komisija ne bi strinjala.

